

CHUYỆN BÁCH DỤ

Biên soạn: Pháp sư Thánh Pháp

Viết dịch: Viên Thắng

Hiệu đính: Thiện Thuận

---oOo---

Nguồn

<http://www.quangduc.com>

Chuyển sang ebook 18-08-2012

Người thực hiện :

Nam Thiên - namthien@gmail.com

[Link Audio Tại Website http://www.phapthihoi.org](http://www.phapthihoi.org)

Mục Lục

Lược Sử Pháp Sư Thánh Pháp

Lời Giới Thiệu

Lời Tựa

Chuyện 01 - Người ngu ăn muối

Chuyện 02 - Chứa sữa trong bụng bò

Chuyện 03 - Ôm đầu chịu trận

Chuyện 04 - Đáng đời vợ ngu giả chết

Chuyện 05 - Chết khát bên sông

Chuyện 06 - Giết con thành gánh

Chuyện 07 - Dưa nịnh trực lợi

Chuyện 08 - Lí luận của kẻ trộm

Chuyện 09 - Hăng quá hoá dở

Chuyện 10 - Xây lâu đài trên hư không

Chuyện 11 - Quạt mặt cho mau nguội

Chuyện 12 - Nghe lỗi liền nổi giận

Chuyện 13 - Giết con cầu danh

Chuyện 14 - Giết người dẫn đường té thần

Chuyện 15 - Muốn nhanh việc không thành

Chuyện 16 - Lấy nước mía tưới cây mía

Chuyện 17 - Tham việc nhỏ bỏ việc lớn

Chuyện 18 - Mài dao trên lầu

Chuyện 19 - Khắc dấu dưới nước

Chuyện 20 - Cắt mười cân đèn một trăm cân

Chuyện 21 - Giết con cầu con

Chuyện 22 - Đốt trầm hương

Chuyện 23 - Tấm lụa bọc chân rách

Chuyện 24 - Đem rang hạt giống
Chuyện 25 - Hi vọng tan theo mây khói
Chuyện 26 - Bắt chước nhà vua
Chuyện 27 - Gã ngốc trị vết thương
Chuyện 28 - Tai hại làm vợ đẹp
Chuyện 29 - Gã nghèo đốt y phục
Chuyện 30 - Tham thì thâm
Chuyện 31 - Con lừa đập đồ sứ
Chuyện 32 - Gã bán vải trộm vàng
Chuyện 33 - Đón cây để hái trái
Chuyện 34 - Rút ngắn đoạn đường
Chuyện 35 - Bóng người trong gương báu
Chuyện 36 - Vì tham mà móc mắt tiên nhân
Chuyện 37 - Giết oan đàn trâu
Chuyện 38 - Mong nước đừng chảy
Chuyện 39 - Ủng phí bột gạo
Chuyện 40 - Thầy thuốc thành thật
Chuyện 41 - Ngư ông được lợi
Chuyện 42 - Dùng hàng hoá trùm da lạc đà
Chuyện 43 - Gã điêu khắc ngư xuân
Chuyện 44 - Ăn no cái bánh thứ bảy
Chuyện 45 - Đầy tớ giữ cửa
Chuyện 46 - Chúa đảng thú tội
Chuyện 47 - Tai họa chiều vợ
Chuyện 48 - Nhẫn được mình an vui
Chuyện 49 - Không trả lời thẳng câu hỏi
Chuyện 50 - Lang băm trị lưng gù
Chuyện 51 - Năm anh em sai một tớ gái
Chuyện 52 - Thanh sắc như huyễn
Chuyện 53 - Huynh đệ bất hòa
Chuyện 54 - Con rắn tranh công
Chuyện 55 - Cạo râu cho vua
Chuyện 56 - Đèn ọn không có lẽ vật
Chuyện 57 - Giờ phút sai lầm
Chuyện 58 - Công bằng ngư xuân
Chuyện 59 - Sở thích kỳ quái
Chuyện 60 - Bóng vàng in đáy nước
Chuyện 61 - Tranh nhau tạo người
Chuyện 62 - Đòi thuốc tiên
Chuyện 63 - Lấy giả làm thật

Chuyện 64 - Tâm nghi bị ma ám
Chuyện 65 - Chuyển họa thành phúc
Chuyện 66 - Đơm hoa mà không kết trái
Chuyện 67 - Vợ chồng giành ăn
Chuyện 68 - Hận thù khó quên
Chuyện 69 - Tính xấu khó sửa
Chuyện 70 - Ném thử hết trái cây
Chuyện 71 - Nỗi khổ đa thê
Chuyện 72 - Che giấu sai lầm
Chuyện 73 - Anh hùng giả chết
Chuyện 74 - Giả làm trang nghiêm
Chuyện 75 - Sai một ly đi một dặm
Chuyện 76 - Si mê công chúa
Chuyện 77 - Cầu linh dược
Chuyện 78 - Ủng công đi và về
Chuyện 79 - Công tử bùng ghé
Chuyện 80 - Dùng phương pháp đảo lộn
Chuyện 81 - Trút giận sang người khác
Chuyện 82 - Người rừng gieo lúa
Chuyện 83 - Mạnh hiếp yếu
Chuyện 84 - Nguyệt thực đánh chó
Chuyện 85 - Đau khổ vì bệnh mắt
Chuyện 86 - Quý của hơn con
Chuyện 87 - Kẻ cướp có nghĩa
Chuyện 88 - Khi bắt chước người
Chuyện 89 - Phúc họa do tâm
Chuyện 90 - Được rồi lại mất
Chuyện 91 - Người không biết đủ thì khổ
Chuyện 92 - Đem tài sản đổi lấy kẹo
Chuyện 93 - Gây họa cho người
Chuyện 94 - Hiểu lầm ý người khác
Chuyện 95 - Giết oan bạn đời
Chuyện 96 - Móc mắt khỏi làm việc
Chuyện 97 - Hại bạn
Chuyện 98 - Con rùa thông minh
Chuyện 99 - Cửa hoạch tài
Chuyện 100 - Tham cái nhỏ mất cái lớn

Lược Sử Pháp Sư Thánh Pháp

Pháp sư sinh năm 1922 ở huyện Chương Hoá, Đài Loan.

Năm 1945, Pháp sư xuất gia đầu Phật với trưởng lão Vô Thượng ở chùa Linh Ân, Tân Trúc.

Năm 1953, Pháp sư tốt nghiệp khoá đầu tiên tại Phật Học Viện Linh Ân, Tân Trúc.

Năm 1955, Pháp sư thọ giới cụ túc ở chùa Bảo Giác, Đài Trung.

Năm 1956, Pháp sư khai sáng chùa Từ Quang ở Đài Bắc.

Năm 1970, Pháp sư đăng cơ trụ trì chùa Linh Ân ở Tân Trúc.

Năm 1973, Pháp sư khai sáng chùa Từ Liên ở Liên Hoa.

Năm 1981, toàn tỉnh tổ chức hội nghị hoằng pháp Phật học; đồng thời, tiến hành nghiên cứu học tập Phật pháp và hoằng dương Phật pháp đến các quốc gia ở vùng Đông Nam Á.

Năm 1982, Pháp sư chủ biên tạp chí “Pháp Hải Điểm Tích” và nguyệt san Pháp Nhĩ.

Năm 1990, Pháp sư làm lý sự trưởng hội Phật Giáo Liên Hoa khoá thứ tư.

Năm 2001, Pháp sư thành lập Phật Học Viện Từ Quang.

Ngày 24 tháng 3 năm 2007, Pháp sư độ sinh viên mãn, ngài thị tịch ở chùa Từ Quang, Đài Bắc, hưởng thọ 86 tuổi.

---o0o---

Lời Giới Thiệu

Trong *kinh Pháp hoa* Đức Phật từng tuyên bố: “Chư Phật ra đời vì mục đích đặc biệt ‘khai thị chúng sinh ngộ nhập tri kiến của Phật’”. Tri kiến của Phật là trí tuệ nhận biết đúng đắn mọi hình thái tính chất của sự vật.

Sự khai thị có nhiều cách:

1. Trực tiếp giảng dạy phương pháp phá trừ ngu tối.
2. Hoặc bằng những thí dụ dễ hiểu để nói lên sự tệ hại, ngu si của chúng sinh rồi mới dạy phương pháp lìa xa.

Những bài pháp về thí dụ rất nhiều được tập hợp lại thành một quyển kinh, chúng ta thường biết như *kinh Bách dụ*, *kinh Pháp cú thí dụ*. Những bài kinh trên được Pháp Sư Thánh Pháp sưu tập và thuật lại bằng lối văn bình dị rất gần gũi, bằng lối kể chuyện thông thường. Từ những thí dụ đó, ngài rút ra bài học đạo lý để người đọc suy nghĩ sai lầm trong cuộc sống theo cách nhìn của Phật pháp lấy tên là *chuyện Bách dụ*. *Chuyện Bách dụ* này nguyên tác là *Bách dụ cổ sự* do Pháp Sư Thánh Pháp biên soạn được đệ tử của ngài là đại đức Thích Trí Phong gửi về Trung Tâm Phiên Dịch Huệ Quang.

Đọc *chuyện Bách dụ* này sư cô Viên Thắng – một thành viên của Trung Tâm Dịch Thuật Huệ Quang, cảm thấy thích thú muốn chia sẻ niềm vui này đến với mọi người nên sư cô đã phát tâm phiên dịch sang tiếng Việt. Thêm vào đó được sự hỗ trợ bằng cách đọc lại hiệu đính của đại đức Thích Thiện Thuận nên có được tác phẩm hoàn thiện này.

Mong rằng sự thích thú này được nhân rộng ra đem lại lợi ích cho mọi người khi đọc bản dịch *chuyện Bách dụ*.

Trọng đông Canh Dần 2010
Hòa thượng Thích Minh Cảnh

---o0o---

Lời Tựa

Kinh Bách Dụ là một bộ kinh trong Đại Tạng chuyển tải ý nghĩa thâm diệu bằng những câu chuyện thí dụ rất sâu sắc. Nếu chúng ta không giải thích kinh thì khác gì kể chuyện, chẳng có ý nghĩa gì. Vì thế, chúng ta biết phát huy ý nghĩa trong kinh, hoặc phát huy kiến giải của mình theo ý nghĩa trong kinh thì càng thú vị vô cùng. Quyển sách này tuy nói giải thích rộng, nhưng thực ra vẫn là giải thích một ít mà thôi. Mỗi câu, mỗi chữ trong kinh Phật mang ý nghĩa sâu sắc vô cùng, hướng chỉ một câu chuyện.

Sự có khả năng hiển bày lý, lý phải dẫn chứng từ sự; cho nên lý sự phải dung hòa. Có người chấp sự bỏ lý, có người chấp lý bỏ sự, thấy đều có thiên lệch. Nói về lý luận phải là bậc căn khí thượng đẳng và trí huệ kiệt xuất mới tiếp nhận được, còn người bình thường phải dẫn chứng tường tận họ mới thấu hiểu, mà còn làm cho họ hứng thú khi nghe pháp.

Nguồn gốc chuyện giải thích kinh đầy đủ sự lý có thể làm tư liệu giảng nói cho mọi người, cũng có thể trở thành đề tài kể chuyện cho trẻ con. Thế nhưng, kiến thức của tác giả còn nông cạn, văn chương vụng về, chưa lột tả hết ý nghĩa sâu xa trong kinh. Chúng tôi hi vọng độc giả hãy phát huy trí huệ biện tài của mình, nếu càng càng phát huy chúng ta càng thấy ý nghĩa sâu rộng. Nội dung trong lời bình chắc chắn chưa được thỏa đáng, kính mong các vị đại đức trong mười phương dành ít thời gian chỉ dạy.

---o0o---

Chuyện 01 - Người ngu ăn muối

Thuở xưa có một người ngu. Một hôm, hắn đi thăm người bà con ở rất xa. Đến nơi, chủ nhà đón tiếp hắn rất ân cần niềm nở, lại còn nấu những

món ăn ngon để tiếp đãi;nhưng khi nấu thức ăn, chủ nhà quên nêm muối nên các món ăn đều bị nhạt. Hấn vừa nêm liền nói với chủ nhà:

- Hôm nay, anh nấu thức ăn đều là những món đất tiền, tiếc là hơi nhạt nên mất ngon.

Chủ nhà vội vã đáp:

- Ô, xin lỗi! Tôi quên nêm muối.

Chủ nhà liền xuống bếp đem muối lên nêm vào các món ăn rồi trộn đều; sau đó mời khách nêm thử, mỗi món ăn đều rất vừa miệng, ngon tuyệt vời. Hấn hỏi chủ nhà:

- Anh nêm thứ gì mà làm cho thức ăn ngon tuyệt vời thế?

Chủ nhà đáp:

- Tôi nêm muối.

Muối là gia vị chính trong các loại gia vị, cho nên nó làm cho thức ăn ngon. Hấn nghĩ: “Muối là món ăn ngon. Khi trở về ta mua muối ăn ngon hơn, khỏi phải nấu nhiều món ăn”. Vì thế, trên đường về hấn mua một bao muối, vừa về đến nhà hấn vội vàng mở ra, bốc một nắm bỏ vào miệng. Chao ôi! Mặn chát không chịu nổi. Hấn cho rằng mình bị người bà con chơi xấu.

---o0o---

Bài học đạo lý

Kính thưa các vị! Mỗi người ở thế gian đều có trí thức của riêng mình, trí thức cũng có sâu cạn chẳng đồng; nó là vũ khí cải tạo mình và làm lợi ích cho người khác. Nếu như chúng ta dùng trí thức không thích hợp thì có thể tự hại mình và nguy hiểm cho xã hội, còn như biết dung hòa thì mới có thể phát huy hiệu lực và tác dụng; giống như thuốc hay mà uống không đúng bệnh thì biến thành thuốc độc.

Thí dụ này muốn nói đến người luôn thích ăn ngon và người keo kiệt không dám ăn, cả hai đều ăn uống không điều độ; chủ nghĩa hưởng thụ quá mức và khổ hạnh đều không cân bằng cuộc sống. Muôn sự ở thế gian cần phải ở mức độ vừa phải; nếu quá mức hoặc quá thấp thì có thể làm hỏng sự việc. Ví dụ, những người làm việc thiếu trách nhiệm có thể đời này họ không làm nên được gì; nhưng nếu có người chạy theo danh lợi không biết chán thì cũng gây nên sự tranh chấp, tính toán mà tạo thành ác nghiệp; hoặc có người cả đời bôn ba xuôi ngược luôn bị phiền não trôi buộc, cho đến nhiều đời nhiều kiếp trôi lăn trong luân hồi không dứt.

Trong thế gian, làm việc phải thích hợp thì lập nghiệp mới thành công. Dùng vật thích hợp mọi việc đều tốt đẹp, dùng người đúng việc thì họ đem hết tài năng ra phục vụ. Có thiên thời, địa lợi, nhân hòa thì mọi việc đều

thông suốt; nếu không thì việc gì cũng gặp chướng ngại. Sự vật ở thế gian đều phải dựa vào trí huệ của chính mình để vận dụng. Vì thế, Phật giáo là tôn giáo trí huệ, từ văn, tư, tu để chứng đắc. Nếu người biết tu hành thì nhiều đời kiếp hưởng phước báo chẳng hết.

Thưa xưa, Đức Phật Thích-ca Mâu-ni trong thời kỳ tu nhân, Ngài nghe người khác đọc nửa bài kệ: “Các hành vô thường là pháp sinh diệt...” như được của báu, Ngài liền xả thân để đi cầu pháp, nhờ đó mà thành Phật. Ngày nay, mọi người lại đem ba tạng kinh điển làm học vấn nghiên cứu, đọc nhiều mà không chịu thực hành, không nương theo pháp để tu; do đó, nói hưởng nhiều châu báu mà không được lợi ích của Phật pháp.

Các vị tổ sư trong Thiên tông thường dùng một lời hay nửa câu để khai ngộ trí huệ cho người tham học. Có người suốt đời ở trong thiền đường, vùi đầu trong kinh điển tham cứu. Vì sao họ không khai ngộ được? Cơ duyên, thiện căn, trí huệ, đối cơ, đối pháp, gặp duyên thì ứng; nếu không thì uống phí công phu tu tập biết bao mà chẳng được gì. Cho nên, người thật tu dù hiểu một chút Phật pháp vẫn có thể được lợi ích, nhưng người không có căn lành, không duyên phận thì dù hiểu nhiều cũng chẳng được gì.

Có những người phạm pháp nói: “Một cân đức hạnh đáng giá bao nhiêu tiền?”. Họ cho rằng đạo đức, lương thiện không đáng một đồng xu. Nhưng đối với người tu hành mà nói thì đức hạnh là của báu vô thượng; giống như một đồ vật, có người xem như bảo bối, có người coi như cỏ rác; đây chính là cách nhìn của mỗi người có tác dụng hay không. Giống như những người tín ngưỡng Phật giáo nói: “Hiện nay, tôi không rảnh niệm Phật, cũng không có thời gian để tu hành; đợi con cái trưởng thành, tôi sẽ nỗ lực tu cũng không muộn”.

Một ngày hai mươi bốn giờ, thật sự chúng ta không rảnh một chút hay sao? Có phải chúng ta luôn nghĩ đến danh lợi đầy ắp trong đầu thì làm sao rảnh rang được! Người có tín tâm lấy Phật pháp làm của báu, người không có tín tâm xem Phật pháp làm trò tiêu khiển khi nhàn rỗi. Chúng ta có tu hành Phật pháp được hay không chính là chỗ này. Người có khả năng tu hành dù một chút cũng làm của quý, người không biết tu hành thì nghe nhiều lại trở thành sở tri chướng. Vì thế, chúng ta học Phật phải chuyển pháp luân, đừng bị pháp chuyển. Căn bản ý nghĩa câu chuyện là ở đây.

---o0o---

Chuyện 02 - Chứa sữa trong bụng bò

Ngày xưa có một người rất hiếu khách. Một hôm, hấn muốn mở tiệc chiêu đãi nên mời rất nhiều người bà con, bạn bè và những khách quý có

danh tiếng ở địa phương đến dự tiệc. Bấy giờ, ở địa phương này sữa là thực phẩm cao cấp, chủ nhà đã mời rất nhiều khách, tất nhiên phải có nhiều sữa để thết đãi. Nhưng tìm đâu ra có nhiều sữa như thế? Do đó, hần nghĩ ra một cách là chứa nhiều sữa trong bụng bò. Nghĩ thế, người này liền bắt bò mẹ và bò nghé nhốt riêng để bò nghé không bú sữa mẹ; hần cũng cắt cỏ non về cho bò mẹ ăn, để được có nhiều sữa.

Đến ngày đãi tiệc khách đến rất đông, hần dắt tất cả bò mẹ ra. Hần muốn vắt sữa ngay tại chỗ để mời khách, nhưng hần vắt đi vắt lại vẫn không chảy ra một giọt sữa. Có rất nhiều khách nhìn thấy sự việc này, đợi mãi họ sột ruột ùn ùn kéo nhau ra về. Có người tức giận nói:

- Anh mời khách đến đây mục đích làm gì? Có phải bỏ đói mọi người để làm trò đùa cho thiên hạ?

Kỳ thật, hần muốn làm cho mọi người cảm tình và khoe khoang sự giàu sang của mình; nhưng trái lại làm cho mọi người oán trách, hần mất đi thể diện quá nhiều.

---o0o---

Bài học đạo lý

Khi nhân loại còn sống trong hang, lúc đói bụng họ mới đi tìm thức ăn, dần dần về sau mới có chế độ gia đình, mọi người bắt đầu biết để dành thức ăn. Đó là: “Trời nắng chứa lúa gạo, để trời mưa có ăn”. Lúc đầu, con người chỉ tích chứa lương thực cho mùa mưa. Sau đó, tâm tham nổi lên, dần dần cất chứa càng nhiều, lương thực thiên nhiên tất nhiên không đủ để phân phối, nên họ nghĩ ra cách săn bắt chim thú. Về sau, nhà vua chỉ dạy mọi người trồng trọt cho đến ngày hôm nay, nhân loại càng văn minh thì lòng tham con người càng không đáy.

Việc cất chứa vốn là tri thức tiến bộ của nhân loại, nhưng cất chứa bất hợp pháp cũng trở thành kẻ ngu, hoặc dẫn đến tội ác trong thoáng chốc. Ví dụ, thời xưa cất chứa trái cây trái qua vài ngày thì nó trở thành hôi thối, thịt thú vật để lâu cũng bựsinh lên, sinh dòi ô nhiễm chịu không nổi; chẳng những con người tàn sát thú vật mà còn tạo thành nguyên nhân hai bên đánh nhau giành thức ăn.

Có người thường nói: “Đợi khi có tiền, tôi sẽ bố thí làm từ thiện”. Nhưng bố thí không bắt buộc chúng ta phải có tiền mà nên đem tri thức, học vấn, sức khỏe, năng lực của mình bất cứ lúc nào cũng có thể giúp mọi người khi cần; đâu phải cầm tiền cho người, cũng không nhất định để dành đủ tiền mới đem ra bố thí. Bố thí cần ở tấm lòng thương xót, thông cảm, sẻ chia với mọi người; thậm chí tâm cung kính đối với mọi người. Nếu người có tâm

như vậy là tùy tâm, tùy lực mà bố thí thì công đức vô lượng. Nếu chúng ta không làm được như vậy thì không gọi tùy duyên bố thí.

Muôn sự ở thế gian đặc biệt là của cải, cần phải sử dụng hợp lúc, hợp nơi, hợp người thì mới có thể thông suốt mọi việc. Nếu chúng ta sử dụng không thích hợp thì ở đâu cũng tạo nghiệp, đánh nhau, kết oán, bị mọi người chán ghét; lại còn chuốc lấy nguyên nhân tai họa và khổ não. Chúng ta kết oán nhiều đời nhiều kiếp, luân hồi không dứt cũng bắt đầu do đây.

Cắt chừa là bước khởi đầu văn minh và tri thức tiến hóa của nhân loại. Cá nhân mỗi người dành dụm là để phòng thân khi ốm đau hay lụt lội, thiên tai, khốn khổ đem ra sử dụng. Gia đình dành dụm của cải là để “nuôi con để dưỡng già; chứa gạo phòng khi đói”. Nhưng “con người sống không quá một trăm năm, thường lo lắng đến nghìn năm”. Chúng ta muốn dành dụm tiền của để lại cho con cháu nhiều đời, vô tình lại tiếp tay hại con cháu, bọn chúng quen ăn sung mặc sướng, lười lao động; hoặc có sẵn tiền đi cờ bạc, nhậu nhẹt trở thành hư đốn. Quốc gia cất chứa lương thực là để nuôi binh lính, mua vũ khí, chuẩn bị dùng khi chiến tranh xảy ra; hoặc cứu trợ cho nhân dân khi gặp thiên tai bão lụt, hỏa hoạn v.v... nhưng càng tích lũy nhiều càng đưa đến việc không hay là: “Con người khi no ấm thì nghĩ tới chuyện sinh hoạt tình dục”. Tích góp nhiều sinh ra cờ bạc, rượu chè, ăn chơi ắt có một phần của nó. Hay cuộc sống con người khi quá đầy đủ vật chất sẽ đưa đến lười biếng, kiêu ngạo, ý thế giàu sang gạt gẫm mọi người. Có tiền kết nhiều bạn bè nhậu nhẹt, lại kích động lòng tham bất chính của con người. Có người muốn kiếm chác. Có người muốn ăn cắp. Có người muốn lừa gạt. Có người muốn chiếm lấy. Có người muốn chia chác. Tất cả mọi người đều muốn cái lợi về mình, tất nhiên chuyện phải trái đều xảy ra. Việc này họa hay phúc? Đều có nhân duyên của nó.

Cổ đức nói: “Dành dụm của cải để lại cho con cháu, chưa chắc gì chúng nó được hưởng, làm thiện được ghi công vào sử sách để lại con cháu, chưa chắc gì chúng nó đọc; chi bằng tích đức để cho con cháu, làm cho chúng được giàu sang”. Hoặc nói: “Cho con nhiều của cải, không bằng dạy con một nghề”. Có người nói: “Con cháu tự có phúc của nó, đừng thay nó làm trâu ngựa”. Vì thế, chúng ta dành dụm của cải để lại cho con cháu là việc làm vô cùng ngu ngốc. Nếu như chúng ta tích đức, làm thiện mới là tài sản vô hình để lại cho mình và con cháu; còn như chúng ta ra sức tu hành, vun bồi trí huệ, nuôi dưỡng công đức, tu thiện định; như thế là gần thành Phật và giải thoát sinh tử.

Qua câu chuyện này, bất luận là nhà khoa học, triết học, tôn giáo học, y học, hay nhà chính trị, quân sự v.v... đều giúp bổ ích bài học tích lũy tri thức và kinh nghiệm của rất nhiều người. Nếu chúng ta biết vận dụng thích hợp, dù tốn rất ít thời gian, nhưng được rất nhiều kinh nghiệm và tri thức, đem sự

lợi ích cho nhân loại rất nhiều; còn như chúng ta ứng dụng không thích hợp thì tri thức càng cao hại người càng nhiều. Cho nên, mỗi việc ở thế gian đều có hai mặt lợi và hại, chỉ cần chúng ta khéo vận dụng thì lợi và hại khác nhau một trời một vực.

---o0o---

Chuyện 03 - Ôm đầu chịu trận

Thuở xưa có một người bị bệnh đầu sài, người nhà mua cho hắn một cái mũ rất đẹp màu sắc sặc sỡ để hắn đội che mặt ghê. Một hôm có gã bán trái lê nói với hắn:

- Này! Anh hãy để tôi ném trái lê vào mũ anh, cho dù ném bao nhiêu trái, tôi đều cho anh hết được không?

Hắn đáp:

- Được! Tôi đứng ở đằng xa, nếu anh ném trúng mũ của tôi thì tôi đưa mũ cho anh; còn ném không trúng tôi lấy hết trái lê của anh.

- Nếu tôi ném trúng đầu anh thì sao?

- Cũng không sao cả.

- Rất tốt! Lời nói như đinh đóng cột nhé!

Gã bán lê đứng đằng xa ngắm ngay chiếc mũ của tên đầu sài mà ném. Lúc đầu, gã ném được mấy trái nhưng đều không trúng. Khi tên đầu sài cúi xuống nhặt trái lê thì ngay lúc đó bị gã ném trúng. Hắn vẫn ngoan cố bất chấp, chỉ quyết nhặt trái lê cho bằng được; cho dù đầu hắn bị ném trúng mấy lần, máu chảy lênh láng cũng chẳng màng tới, mục tiêu của hắn là những trái lê. Cuối cùng, chẳng những hắn thua độ mất chiếc mũ đẹp mà chiếc đầu sài bị đau đớn chịu không nổi, chỉ vì được mấy trái lê.

---o0o---

Bài học đạo lý

Người xưa nói: “Tham thì thâm” chẳng sai tí nào. Con người chúng ta đều mắc bệnh chứng tham vật. Nói ví dụ, người bình thường đến ngày lễ hay ngày tết đều có phong tục đi biếu quà cáp; nếu như chỉ là tình cảm bạn bè qua lại hai bên thì không có vấn đề gì. Nhưng sự kết bạn vì có ý đồ vụ lợi người khác, hoặc vì kinh doanh mua bán, hay tặng quà cáp cho những cơ quan, xí nghiệp thì người nhận quà sẽ chịu thiệt thòi rất lớn. Chúng ta biết rõ là họ thả mồi, thì con tép bắt con tôm; đây là những người thiếu lý trí để chọn lựa. Chúng ta có biện pháp gì không?

Chúng ta biết U, Lê, Kiệt, Trụ là những ông vua thời xưa, vì tham đắm sắc đẹp mà vô đạo; chẳng những họ mất đi giang sơn, mà còn làm cho nhiều trung thần và nhân dân chịu tai họa, ngay bản thân họ cũng để lại tiếng xấu cho muôn đời sau. Ví dụ này, chẳng phải vì ham việc nhỏ mà hỏng việc lớn hay sao?

Ngay trong cuộc sống thường ngày của chúng ta vì tham chút danh lợi mà tính toán tranh đoạt với mọi người; hoặc bán rẻ nhân cách và đạo đức; hoặc tạo rất nhiều ác nghiệp, nhưng lại hưởng được chẳng bao nhiêu, khiến trải qua nhiều đời kiếp chịu khổ báo vô cùng. Có đáng làm không? Cổ đức dạy: “Giang sơn muôn dặm, ăn ngày ba bữa”. Hoặc: “Nhà rộng nghìn phòng, đêm ngủ hai thước”. Nhưng khi chúng ta chạy theo giang sơn muôn dặm và nhà lớn nghìn phòng này phải trả giá biết bao nhiêu tâm huyết và tạo bao nhiêu ác nghiệp, lại kết oán thù biết bao nhiêu người. Chúng ta biết không? Nếu như vì hạnh phúc nhiều người trong xã hội, chúng ta trả giá bao nhiêu cũng xứng đáng; còn vì bản thân chúng ta thì hãy nghĩ đến tương lai nhiều đời nhiều kiếp mà tu nhân tích đức.

Mỗi ngày trên các trang báo đều đưa tin trộm cướp, giết hại, lừa gạt, tham ô, đánh ghen v.v... xảy ra hàng ngày. “Lưới pháp luật lỏng lẻo, tuy rộng nhưng khó mà thoát”. Ai là người có thể trốn thoát sự trừng phạt của pháp luật? Vì sao người thế gian có tâm nhìn hẹp hòi như thế? Vì họ tham việc nhỏ mà bỏ việc lớn.

Đời người vốn rất ngắn ngủi, nên nói: “Sống chưa đến một trăm năm mà thường lo nghìn tuổi”. Chúng ta chi tiêu tiết kiệm để phòng khi có việc cần, nếu như còn dư thì làm từ thiện xã hội cũng là tích đức cho tương lai. Tại sao cứ khăng khăng tích lũy màm tai họa cho mình và con cháu. Linh hồn của con người và muôn vật dùng ở đâu mới đúng?

Có người nói: “Hôm nay có rượu uống say, chờ đợi qua ngày ngời ngáp ly không”. Khi bạn sống say chết mộng, mơ mơ màng màng đi vào cung điện Diêm Vương cũng không biết; đến khi vua phán xử bạn đi đầu thai làm thân trâu, ngựa, heo, chó thì mới hối hận hay sao? Vậy bạn uống rượu có tốt không? Hay uống nước đồng sôi, nuốt hòn sắt nóng? Đương nhiên uống rượu cũng không nhất định làm ác. Nhưng tiền tài, rượu ngon, sắc đẹp làm mê muội con người, bạn nắm chắc mình chống cự được mấy phần trăm? Bằng không bạn nên tu học Phật pháp, hiểu rõ nhân quả trước sau. Nếu bạn không nỗ lực tu hành thì có người nào thoát được mê hồn trận?

“Đời người như giấc mộng”. Nếu như chúng ta tranh thủ thời gian tu học, mặc dù ngắn ngủi nhưng vẫn tu học được pháp xuất thế, thoát khỏi sinh tử; lại vun trồng các công đức, làm cho nhiều đời nhiều kiếp sống an vui. Dầu cho ngắn ngủi nhưng cũng có giá trị và ý nghĩa cuộc sống vô cùng. Nếu như bạn cứ “sống say chết mộng”. Hoặc gây nhân khổ báo vào đời sau thì một

khi mất thân người muôn kiếp khó lại được; bạn sẽ không có cơ hội tu hành được nữa. Tham việc nhỏ mà hỏng việc lớn; hoặc nuông việc nhỏ mà thành việc lớn, chỉ khác nhau có một chữ (cách nhau một niệm thiện ác). Quả báo khác nhau quá rõ ràng.

---o0o---

Chuyện 04 - Đáng đời vợ ngu giả chết

Xưa kia có một chàng trai cưới được cô vợ rất xinh đẹp, anh ta rất thương yêu và chiều chuộng vợ; nhưng cô ả thương yêu chồng không thật lòng vì ả ngoại tình. Do thế, cho dù anh ta thương yêu, chiều chuộng hết mực, nhưng ả vẫn không hài lòng.

Ban đầu, cô ả và gã tình nhân lén lút qua lại, nhưng thời gian gần nhau quá ngắn làm cho họ cảm thấy không được thỏa mãn với giây phút bên nhau.

Một hôm, người chồng đi buôn bán rất xa. Cô ả cho rằng đây là cơ hội rất tốt, cùng người tình xa chạy cao bay; nhưng ả sợ người chồng về tìm không thấy, truy tìm sự việc thì biết phải làm sao. Vì thế, ả bàn tính với người hàng xóm: “Sau khi tôi đi, bà hãy tìm dùm một tử thi phụ nữ để thay tôi, nói dối chồng tôi là vợ anh đã chết”.

Trải qua thời gian không lâu, người chồng trở về. Bà hàng xóm làm theo lời ả dặn, khuyên can: “Vợ của anh đã chết rồi, anh đừng đau buồn quá, cuộc đời là vậy!” Quả nhiên, người chồng tin thật chẳng chút nghi ngờ, đau đớn khóc kể rất lâu rồi mới lo hậu sự cho vợ. Anh ta đem thi hài hỏa táng, nhật hải cốt đựng trong hũ mang theo bên mình để bày tỏ sự chung thủy.

Cô ả đi theo tình nhân bôn ba xuôi ngược ở không cố định, chịu bao cực khổ thiếu thốn. Gã tình nhân thỏa mãn dục vọng đâm ra chán chê ả. Do đó, ả hồi hận, lặng lẽ trở về nhà đến trước chồng nói:

- Thiếp chính là vợ yêu của chàng.

Người chồng nói:

- Vợ tôi đã chết rồi.

- Đó là thiếp giả chết, thi hài này là của người khác.

- Tôi không tin, vợ của tôi rõ ràng đã chết rồi, chính tôi lo hậu sự cho nàng.

Làm sao có chuyện tử thi người khác được? Đừng gạt tôi, cô hãy đi đi.

Bất luận cô ả cầu xin, giải thích như thế nào, anh ta vẫn không chịu tin, vẫn giữ vững lập trường của mình. Cuối cùng hai người cãi nhau ồn ào, cô ả đành gạt lệ ra đi.

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người là tối linh trong muôn vật, có lý trí, có tình cảm, lại còn có đạo đức, có lương tâm; nhưng cũng rất gian xảo, dối trá và tàn nhẫn. Vì sao? Bởi vì từ vô thủy đến nay họ luân hồi trong sáu đường, tiêm nhiễm tính thiện, lý trí và đạo đức thì rất ít; nhưng thói xấu gian trá, tàn nhẫn, tính ác lại rất sâu nặng. Chúng ta trông nhân gì thì gặt quả ấy, cho nên có sự khác biệt giữa gian trá và lương thiện.

Thế gian có đúng-sai, tà-chính, công có công lý; bị cáo, nguyên cáo ở tòa án đều có lý nhất định. Tất cả mọi việc đều y theo pháp luật mà xử cho công bằng chính trực; chúng ta dựa theo công lý mới có thể xét xử sự việc đúng hay sai. Cho nên mọi việc đều có công lý và chân lý, nếu không thì thế giới này nổi loạn; người, trời trong sáu đường cũng trở thành luận bàn suông.

Nhưng kiến chấp vẫn là chứng bệnh nặng nhất của nhân loại; bất luận là người thông minh hay kẻ ngu si không có tài năng đều có kiến chấp, họ khăng khăng cố chấp đến chết vẫn không chịu mình sai. Trái lại họ còn nói: “Nếu tôi không có kiến chấp thì bị người khác sai khiến, lợi dụng và không có lập trường của mình”. Họ làm việc thì do dự không quyết định. Gió đông thổi đến thì ngã bên tây, gió tây thổi đến thì ngã bên đông. Làm sao tài giỏi được?

Đức Phật dạy: Có bốn thứ y theo:

1/ Y theo pháp chẳng y theo người.

2/ Y theo trí chứ chẳng y theo thức.

3/ Y theo nghĩa chứ không y theo ngôn ngữ.

4/ Y theo kinh Liễu nghĩa chẳng Y theo kinh Bất liễu nghĩa.

Lời bậc thánh nói chắc chắn lợi ích cho thiên hạ Ngài mới nói, cho nên lời nói không có dối gạt, không có sai lầm. Nhưng người bình thường nói thì rất khó tin, vì lời họ nói ra bao nhiêu đi nữa đều có xen lẫn sự khoe khoang và danh lợi. Và lại trí thức cũng có giới hạn, cho nên phần đông mọi người y theo người mà không y theo pháp. Đức Phật là bậc thánh đứng đầu, pháp Ngài nói ra không có sai lầm.

Theo trí chứ chẳng dựa vào thức. Vì thức chỉ là biểu hiện những điều thấy nghe, chưa đạt đến cứu cánh thật sự. Trí là thâm nhập, trong đó có nhân trước quả sau mà nghiên cứu đạt đến nhận thức triệt đế; vì vậy phải theo trí chứ chẳng dựa vào thức.

Theo nghĩa chứ không theo ngôn ngữ. Ngôn ngữ như ngón tay, nghĩa như mặt trăng; chúng ta theo phương hướng ngón tay mà thấy được mặt trăng, chẳng phải thấy ngón tay. Cho nên phải theo ý nghĩa lúc đó đã nói, không thể y theo ngôn ngữ mà bỏ bớt lời văn.

Đức Phật thuyết pháp dựa vào người, dựa theo nơi chốn mà nói ra nhiều pháp môn, có nhiều kinh điển Ngài nói theo phương tiện; cho nên nói y theo kinh Liễu nghĩa, đừng theo kinh Bất liễu nghĩa; giống như chúng ta đi học từ tiểu học, trung học lên đại học; nếu như chúng ta chấp cứng kiến thức thời tiểu học thì không thể tiến bộ được. Vì thế, y theo kinh Liễu nghĩa chẳng theo kinh Bất liễu nghĩa. Câu chuyện vợ ngu giả chết lừa chồng là ý nghĩa chỉ kiến chấp sai lầm của con người.

---o0o---

Chuyện 05 - Chết khát bên sông

***Lời dẫn:** Có người thường nói: “Chúng ta là phàm phu làm sao có tư cách học Phật, người học Phật phải có thiện căn, nhân duyên đặc biệt. Hàng ngày, chúng ta lo cuộc mưu sinh cơm áo, gạo tiền; lo nuôi con cái không xong, còn đâu tâm trí và thời gian để học Phật”.*

Lại có một hạng người ngạo mạn nói: “Những người học Phật có tài giỏi gì, chẳng qua vận số của họ may mắn một chút mà thôi. Nếu có cơ hội thì chúng ta hơn hẳn họ”. Hạng người này xem mọi người chẳng ra gì, dường như thiên hạ chỉ có họ mới làm được.

Cho dù họ tự tôn cũng được, hay tự ti cũng tốt. Nhưng nếu như quá đáng đều thuộc dạng tâm bất bình thường; đặc biệt người tự ti mất đi quá nhiều. Nhân loại có một loại bệnh phiền não, không phải tự ngã cống cao, coi ai không ra gì mà là kẻ tự ti tự hủy mình không chịu cầu tiến bộ. Kẻ cống cao, ngã mạn làm cản trở sự tiến bộ. Kẻ tự ti tự hủy mình cũng là chướng ngại cầu tiến thân. Vì thế, con người không nên kiêu căng và không tự ti mới là trung đạo.

Chúng tôi nêu một câu chuyện để dẫn chứng.

Ngày xưa có một người đi xa, gặp lúc mùa hè thời tiết rất nóng, hấn đi trên đường vào ban trưa, vừa đói vừa khát; bụng đói thì còn chịu được một lúc, nhưng khát rất khó chịu được. Các bạn xem thử hấn tìm được nước giải khát không? Đang đi hấn chợt nhìn thấy một dòng sông, nước trong xanh mát lạnh, thật sự như vị cứu tinh xuất hiện. Nhưng hấn lại nghĩ: “Nước nhiều như thế này, làm sao ta uống hết được?”. Vì thế, hấn đứng ngay bên bờ sông không dám uống. Ngay lúc đó, có người đi ngang qua hỏi:

- Vì sao anh đứng bần thần ở đây?

Hấn đáp:

- Tôi khát nước sắp chết, không dễ gì tìm được dòng sông này; nhưng nước sông nhiều như thế, tôi sợ uống không hết thì phiền phức.

Người đi đường nói:

- Anh chỉ cần uống hết khát thì thôi, cần gì uống hết nước sông?

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này là ví dụ. Hàng phàm phu chúng ta từ vô thủy đến nay luân hồi trong sáu đường, chịu khổ báo nhiều vô lượng, thật không dễ gì gặp được Phật pháp-phương pháp giải thoát sinh tử. Nhưng chúng ta cảm thấy Phật pháp vô biên, ba tạng, mười hai bộ kinh điển nhiều như thế. Làm sao có thể học hết được? Và lại, con đường tu hành xa như vậy. Từ ba chỉ, tu sáu độ biết đến khi nào tu thành công? Cho nên “nhìn Phật mà than mình bé nhỏ”. Từ chỗ đó, chúng ta không chịu nỗ lực tu hành, cũng không chịu nghiên cứu Phật pháp.

Chúng ta phải biết cả đời Đức Phật thuyết pháp, Ngài quán căn cơ chúng sinh mà nói; đối với người cần pháp gì thì Ngài thuyết pháp đó. Phật pháp cần phải thích hợp người thượng căn, trung căn và hạ căn nên thuyết nhiều pháp môn. Và lại trên thế giới, mỗi địa phương đều có phong tục tập quán riêng của họ; mỗi người đều có tư tưởng, kiến giải riêng mình. Vì thế, Phật pháp nhiều vô lượng vô biên; bất luận sĩ, nông, công, thương, hay già, trẻ, trai, gái đều có thể học Phật. “Phật pháp vô biên” chính là nghĩa này.

Mỗi người chỉ cần học điều mình cần, tự mình có thể thọ trì tu hành; giống như đi học có người chỉ học tốt nghiệp tiểu học; có người học lên trung học, cao đẳng; có người học lên đại học, cho đến du học nước ngoài; đều do hoàn cảnh, chí nguyện của mỗi cá nhân cầu học, không phải ai cũng tốt nghiệp đại học, cũng không phải tốt nghiệp đại học mới có khả năng làm việc.

Chúng ta đọc sách một năm có học vấn và tri thức một năm, đọc sách hai năm có học vấn và tri thức hai năm; cho dù không học ở trường, nhưng vừa làm vừa học ở nhà vẫn có thể học lên. Người đi học không phải ai cũng thi lên học vị tiến sĩ, có bao nhiêu tri thức thì có khả năng làm bấy nhiêu việc.

Phật pháp lưu truyền ở thế gian đã hơn 2500 năm, truyền đến Trung Quốc đã có 2000 năm lịch sử. Phật pháp đi vào nhân gian cùng với tín ngưỡng người bình dân tạo thành một khối, có thể nói biên chữ vàng hiệu của Lão Tử. Ngoại đạo thường lợi dụng biên chữ vàng này mà rêu rao lừa bịp, lại không chịu khiêm tốn nghiên cứu Phật pháp, chỉ bắt chước danh từ của Phật pháp sửa thành của mình; hoặc lượm lặt câu chữ trong sách xưa xen tạp tà tri kiến, rồi tùy tiện nói thông suốt, lừa gạt chính mình và mọi người; một người mù dắt một tốp người mù đi vào hầm lửa, rơi vào ma đạo.

Điều này đâu chỉ là khát nước không uống, mà là uống độc dược để giải khát, tự phá hỏng huệ mạng của mình; mà còn làm phá hại huệ mạng của vô số chúng sinh. Thật đáng thương thay! So với người khát nước không chịu uống càng đáng thương hơn.

---o0o---

Chuyện 06 - Giết con thành gánh

***Lời dẫn:** Mỗi ngày đọc báo hay xem truyền hình, chúng ta thường thấy báo đưa tin những bọn lừa đảo dùng tiền giả để gạt mọi người mua đồ dùng thật; hoặc có những kẻ háo sắc thừa tiền cặp bồ với các em chân dài; hoặc có kẻ thừa cơ hội nhảy vào kiếm chác v.v... Những chuyện này làm cho bọn chúng thân bại danh liệt, ở đâu cũng có.*

Chúng tôi xin kể một câu chuyện thời hiện đại rất lý thú. Có một thanh niên ở vùng nông thôn bị sâu ăn răng nên hẳn ra thành phố tìm bác sĩ nha khoa để nhổ răng. Hắn hỏi:

- Bác sĩ ơi! Tôi nhổ một cái răng trả bao nhiêu tiền?

Bác sĩ đáp:

- Anh nhổ một cái năm trăm đồng, nhưng nhổ hai cái thì tám trăm.

Hắn nghĩ mỗi lần đi ra thành phố rất khó, nếu nhổ một cái thì tốn thời gian đi và tiền bạc; chi bằng nhổ luôn hai cái lại được rẻ hơn, khỏi đi lần nữa lại tiết kiệm. Vì thế, hắn nhổ luôn hai cái răng; vốn bị sâu ăn có một cái, vì ham rẻ mà hắn nhổ hai cái. Hắn là người thông minh hay ngu si, rẻ hay là mắc?

Trong kinh Phật cũng có một câu chuyện ngụ ngôn rất hay.

Thuở xưa có một nông dân sinh ra bảy đứa con, không may chết một đứa nên hẳn đặt tử thi đứa bé ở trong nhà. Vì tử thi này nên hẳn cảm thấy làm việc gì cũng bất tiện nên hẳn bảo mọi người trong nhà: “Chúng ta dọn đi nơi khác ở nhé! Để không còn thấy tử thi, khỏi đau lòng, lại không sợ hãi tránh được bất tiện”. Người hàng xóm thấy hẳn muốn dọn nhà nên hỏi:

- Vì sao anh muốn dọn nhà đi?

Hắn đáp:

- Vì trong nhà có đặt tử thi làm cho cả nhà vừa sợ vừa đau lòng, nên tôi phải dọn nhà.

- Tại sao anh không đem tử thi chôn đi.

Hắn nghe người hàng xóm nói như người tỉnh mộng. Đúng rồi! Vì sao ta không đem con đi chôn? Nhưng làm cách nào để đem thi thể này ra ngoài? Hắn ta suy nghĩ hồi lâu thì ngay lúc đó có người gánh đồ đi ngang qua. Hắn liền nghĩ nói: “Nếu như ta gánh con giống như người này thì chẳng phải rất

tiện hay sao?”. Do đó, hắn giết thêm một đứa con nữa, rồi gánh ra ngoài chôn luôn. Thế gian có chuyện hoang đường như thế này không nhỉ?

---o0o---

Bài học đạo lý

Ý nghĩa câu chuyện nói lên thế gian có rất nhiều kẻ thô lỗ, chỉ tham của rẻ một chút trước mắt mà đánh mất tương lai tốt đẹp-tham cái nhỏ mất cái lớn. Hoặc có người tham tiền của, đắm sắc đẹp mà thân bại danh liệt-lỡ bước một phen thành mối hận nghìn đời. Hoặc có người lỡ một niệm sai lầm mà gây ác nghiệp rất lớn, tạo thành sự việc muôn kiếp không thể làm được thân người. Ví như một người học Phật, cho dù anh ta tu hành như thế nào, nhưng việc đầu tiên phải giữ năm giới thanh tịnh; nếu như anh ta không cẩn thận phạm một giới thì phải mau sám hối; niệm Phật, lay Phật thật nhiều để tiêu trừ tội nghiệp. Nhưng phần đông mọi người đều che dấu, không muốn người khác biết. Nếu như họ muốn sám hối thì họ cho rằng chi bằng phạm giới vài lần rồi sám hối luôn. Há không tiện lợi nhiều hay sao? Điều này giống như giết con thành gánh nào có khác gì?

Người chưa gặp nghịch cảnh, chưa gặp tai nạn nên không biết nỗi đau khổ của cuộc đời, cũng không biết giác ngộ. Người gặp nghịch cảnh, gặp tai nạn, hoặc từng nếm mùi đau khổ của cuộc đời, mới nghĩ đến tu hành tiêu trừ nghiệp chướng. Lại có người vẫn tham đắm năm dục ở thế gian-tài, sắc, danh, thực, thù, họ muốn hưởng hạnh phúc sung sướng ở thế gian vài năm, rồi tu hành cũng không muộn; một năm trôi qua rồi một năm nữa đến, họ muốn tu hành nhưng sợ cực khổ, muốn hưởng cuộc sống sung sướng, nhưng lại mong đắc đạo nhanh chóng hay cảm ứng, cầu trời quan tâm đặc biệt, lại muốn có bí quyết nào tu tập không tốn nhiều thời gian mà được nhiều công đức. Cho nên, tà sư ngoại đạo lợi dụng nhược điểm của họ, phao tin đồn nhảm: “Trời ban chân đạo”, “mật truyền bài về”v.v...dụ dỗ dân chúng. Thật ra, bọn chúng dắt mọi người đi theo tà, khác nào câu chuyện giết con thành gánh?

---o0o---

Chuyện 07 - Dưa nịnh trực lợi

Lời dẫn: *Cuộc sống thế gian có muôn màu: người giàu sang, kẻ bần cùng; người gặp vận may, kẻ bị xui rủi; trong tâm con người cũng có tham, sân, si và gian ác; cũng có tâm từ bi, hi xả và lương thiện; về tinh thần của*

con người có mừng giận, vui buồn, thương ghét. Một năm có bốn mùa xuân, hạ, thu, đông; lại có bão lớn, động đất, chiến tranh, lụt lội, cháy thiêu và các tai nạn khác; nhưng cũng có thái bình, yên vui, lúa, đậu được mùa và những công việc được thuận lợi. Vì sao Thượng Đế ban cho người được hạnh phúc an vui, và cũng gây cho người bị tai nạn và đau khổ?

Khi chúng ta làm việc thuận được thăng quan tiến chức, trở nên giàu có thì vênh vào đắc ý, thái độ hống hách xem mọi người không ra gì. Lúc chúng ta làm ăn sa cơ thất thế, nản lòng thì cúi đầu vâng dạ cầu xin mọi người giúp đỡ; thậm chí như chó vẫy đuôi cầu xin người thương xót. Khi vận may đến chúng ta được thăng chức, phát tài, mọi người đều cung kính chúng ta, bợ đỡ, đút của hối lộ; lúc làm ăn thất bại chẳng ai màng ngó đến, xem thường; thậm chí tìm cách vùi dập. Cho nên nói:

Nghèo ở phố thị không ai hỏi

Giàu lánh rùng sâu lắm kẻ tìm.

Trong kinh Phật cũng có câu chuyện ví dụ như thế.

Có anh chàng kia ở một thành phố nọ, vừa giàu sang vừa thông minh; nhà anh luôn có khách đến viếng thăm, họ tặng bóc nịnh bợ và ca tụng anh. Anh hàng xóm luôn gần gũi, cung kính lại gọi anh xưng em, ân cần hầu hạ mọi việc. Ở trước mọi người hẳn thường ca ngợi anh ta nhân từ vĩ đại. Chẳng bao lâu, anh chàng ta gặp thiên tai phá sản, gia đình lâm vào cảnh bần cùng, phải vay mượn tiền bạc mọi người để sống qua ngày. Thấy vậy, tên hàng xóm dần dần tránh xa anh ta không muốn gặp mặt.

Có người hỏi hẳn:

- Khi anh chàng kia giàu có giúp đỡ anh rất nhiều, nay anh ấy bị thiên tai phá sản vì sao anh không giúp anh ấy để hồi phục lại cơ nghiệp?

Hẳn nói:

- Khi anh ta giàu thì tôi muốn hưởng kiêu chác sự vinh hoa và giàu sang của anh ấy; nay anh ấy đã sa cơ tôi giúp anh ta chỉ có cực khổ. Vì sao tôi tự chuốc khổ vào mình? Ngay cả gặp anh ấy, tôi cũng chưa hề hỏi thăm một tiếng.

Người xưa nói: “Thế thái nhân tình bạc như vôi, biết rõ như thế ngắm hoa thôi”. Thật là không sai.

---o0o---

Bài học đạo lý

Thế gian có rất nhiều ngoại đạo, họ nghe chân lý Phật pháp cảm thấy rất vi diệu; nhưng họ không chịu quy y Tam bảo mà tìm mọi cách lén trộm kinh văn Phật giáo, lại đem chỉnh sửa xen tạp trở thành tà thuyết của mình.

Họ lấy mắt cá trộn với hạt châu nói là hàng thật. Có người học nghi thức Phật giáo trang điểm bề ngoài nghi lễ của mình, lừa gạt quyền góp tin đồ. Có người hỏi hẳn:

- Anh chỉ học danh từ và nghi thức của Phật giáo, sao không học giới luật và phương pháp tu hành?

Hắn đáp:

- Tôi học nghi thức của Phật giáo là để kiếm tiền, học kinh điển của họ là để bổ sung giáo lý của chúng tôi được phong phú; tôi học giới luật và tu hành phương pháp tu hành chỉ chịu cực khổ không có lợi ích. Tôi cần gì phải chuốc khổ vào thân?

Sự việc ở thế gian khi có lợi ích cho mình thì họ tìm mọi cách như ăn trộm, cướp giết, dối gạt, lừa đảo để thu tóm về mình; khi không được lợi ích, hoặc bị người biết ngăn chặn thì áp đảo người trước, phỉ báng, bài xích; giống như oan gia sống chết. Có người học giáo lý vì nương nhờ cửa chùa để sống qua ngày. Có người lợi dụng tôn giáo để làm giàu. Có người thay trời hành đạo. Có người hoằng pháp lợi sinh. Có người tinh tiến tu hành. Có người làm việc cứu đời lợi người. Tư tưởng của mỗi người chính xác là tất cả việc làm đều đúng theo ý mình; bằng không thì trái lại.

Con người là tối linh trong muôn vật có thể dựa vào muôn vật mà phát triển hạnh phúc nhân loại. Trí thức con người sáng suốt cũng có thể dựa vào tài năng để làm lợi ích cho mọi người. Người gian xảo cũng có thể lợi dụng nhược điểm của họ mà tận dụng cơ hội tìm điều lợi ích. Có người mượn danh thần thánh mà bóc lột nhân dân. Người ngu muốn lợi dụng người giàu sang để được lợi thì lộ ra bản chất thấp hèn và gian ác của họ. Người tín ngưỡng tôn giáo, hoặc Thiên Chúa giáo, Phật giáo đều là nhiệm vụ của thần thánh; nếu vì danh lợi làm mê lý trí thì trở thành tội nhân của tôn giáo. Cho nên thế lợi vẫn là ma vương, đời sau sẽ kêu gọi những dân ma trở về cõi ma, lẽ nào chúng ta không đề cao cảnh giác?

---o0o---

Chuyện 08 - Lí luận của kẻ trộm

Lời dẫn: *Mỗi loài chúng sinh trong vũ trụ đều có cách sống không giống nhau. Con người có giàu sang và nghèo cùng, cuộc sống của họ cũng khác nhau; đó là nguyên do phúc báo và nghiệp báo. Người có phúc báo được hưởng thụ văn minh vật chất thời hiện đại. Người không có phúc giống như cuộc sống thời nguyên thủy; cho dù có máy móc và các dụng cụ tối tân hiện đại họ cũng không biết sử dụng; giống như phương tiện giao thông ngày nay ngày càng đổi mới, có người vận dụng nó làm rất nhiều*

việc, đạt được lợi ích rất nhiều. Có người chẳng những không biết vận dụng, mà còn vì nó đánh mất sinh mạng quý báu.

Thuở xưa có một người rừng ở trong núi thẳm, quanh năm chưa từng trải việc đời, cuộc sống của hắn là những ngày rất chất phác và đơn giản.

Một hôm có gã thợ săn đuổi thú rừng đến rừng sâu này. Gã nói với người rừng:

- Này anh! Cuộc sống thành thị sung sướng và giàu sang như thế, như thế...

Nghe thợ săn nói, hắn rất ngưỡng mộ cuộc sống xa hoa ở thành thị. Một hôm, hắn trèo đèo vượt núi đi đến thành thị, hắn nhìn thấy nam thanh, nữ tú đều xinh đẹp, đâu đâu cũng nhà cao cửa rộng; thức ăn là những món sơn hào hải vị, thịt cá ê hề; thật sự quá sung sướng. Nhưng ta hai bàn tay trắng phải làm thế nào?

Một hôm thừa dịp đêm khuya, hắn lén đột nhập vào cung trộm lấy long bào của nhà vua; nhưng chỉ qua vài ngày hắn bị quân lính bắt trói đem về cung giao cho nhà vua. Hắn vẫn cãi leo leo:

- Tâu bệ hạ! Long bào này là phẩm vật tổ tiên của thảo dân để lại.

Nhà vua bảo:

- Người nói phẩm vật của tổ tiên người để lại thì hãy mặc cho trẫm xem thử? Vì vậy, ở trước mặt nhà vua hắn muốn mặc long bào nhưng cứ lật qua lật lại mặc thế nào cũng không đúng. Nhà vua nhìn thấy cười lớn nói:

- Người nói của tổ tiên để lại mà ngay cả mặc cũng không biết. Quân sĩ đâu! Bắt hắn giam vào ngục cho trẫm.

Thế là hắn bị nhà vua tống vào nhà ngục.

---o0o---

Bài học đạo lý

Đức Phật thuyết pháp có tư tưởng đặc biệt trong giáo pháp của Ngài. Mỗi tôn giáo đều có tôn chỉ và giáo pháp riêng của họ, chúng ta đem Phật pháp ứng dụng vào tôn giáo khác thì không phù hợp; hướng gì tà giáo, quan điểm bất đồng rất lớn.

Đức Phật dạy: “Vạn vật là do nhân duyên sinh”. Từ sinh tử khổ vui, cho đến họa phúc, thiện ác của tất cả chúng sinh đều là mình làm mình chịu. Theo tư tưởng của các tôn giáo khác tất cả mọi việc đều do thần điều khiển chi phối. Như thế cách thuyết pháp mỗi tôn giáo không giống nhau, có thể hợp lại được không?

Phật giáo có giới luật và phương pháp tu hành của Phật giáo, các tôn giáo cũng có pháp tu riêng của họ. Có những người tu hành không nương theo Phật pháp mà chỉ trộm những danh từ, tùy tiện sửa đổi, hay xen tạp những

tà thuyết; hoặc chỉ học những nghi thức để làm nổi bật bề ngoài của mình; chẳng những tâm mình không biết hổ thẹn mà còn lộ ra nhân cách thấp hèn. Bọn họ nói ba tôn giáo hợp lại một, hoặc nhiều tôn giáo trở về một, trời ban chân đạo, thần nào đó, Phật nào đó giáng xuống đàn tràng giảng đạo; lại vâng lệnh của trời v.v...chẳng ra cái gì, chỉ là dọa nạt và dụ dỗ mọi người; dựa vào trời, thần để mượn thánh chỉ, lừa gạt nhân dân. Thực sự vừa buồn cười vừa đáng thương.

Nhân loại có một chứng bệnh giống nhau, thích nghe nói giả dối; giống như người làm kinh doanh nói: “Chịu lỗ vốn gốc”, “bán giảm giá khuyến mãi” hay “bán hàng thanh lý” v.v...thì mọi người kéo đến mua hàng giảm giá đông như kiến. Nếu như họ kinh doanh chân thật thì làm ăn chịu nhiều thiệt thòi. Điều này không phải làm cho kẻ gian lường gạt hay sao?

Một số danh từ như lấy râu ông nọ cắm cằm bà kia, mượn danh nghĩa để làm bậy, không phân biệt trắng đen v.v...đều là tham và ngu. Có người vì danh, có kẻ vì lợi, có kẻ tham của rẻ mà đánh mất lý trí. Những kẻ tham tài, tham lợi mới có thể phủ lên sự giả dối. Tham và lừa gạt muôn sự ở thế gian, họ chỉ đạt được một chút lợi ích trước mắt mà chịu nhiều thiệt thòi về sau. Trong tín ngưỡng, tu hành lừa dối là việc nhiều đời nhiều kiếp; lại lừa thân, dối Phật thì tội lỗi càng chồng chất, hiện tại tuy chưa thấy được báo ứng nhưng tội lỗi lại chịu nhiều đời nhiều kiếp; giống như đứa bé vì được lợi viên kẹo mà sau đó đánh mất tài sản nhiều vô giá. Quả thật là đáng thương!

---o0o---

Chuyện 09 - Hăng quá hoá dở

Lời dẫn: *Cá tính mỗi người ở thế gian đều không giống nhau. Có người khiêm tốn, tự ti. Có người tự đại, kiêu ngạo. Có người đầy đủ tài năng, trí thức, học vấn mà không khoe khoang. Có người đầu óc rộng tuếch làm được một chút việc thì khoe khoang khoáng lác, mong khắp thiên hạ đều biết. Người quá khiêm tốn cũng trở thành giả dối. Kẻ luôn cống cao, kiêu mạn cũng sẽ chuốc lấy nhục nhã, lại không giúp đỡ được gì cho người khác. Vì thế, bất cứ việc gì đều nên ở mức trung bình.*

Xưa kia ở một làng quê nọ, mọi người tổ chức lễ hội ca ngợi đức hạnh của cha mình. Lúc khai mạc buổi lễ, vị chủ trì lên tuyên bố lý do:

- Kính thưa quý vị! Hôm nay, cử hành lễ hội mục đích là truyền bá rộng hiểu đức và để khuyến khích lẫn nhau với “Ý nghĩa nhìn thấy đức tài khiêm toàn của người khác mà nghĩ ta phải học giống như họ”. Vì thế, chúng tôi hi vọng các vị hãy dựa vào sự thật của cha mình mà nói, không cần khoe khoang,

cũng không nên tự ti che giấu không dám nói. Các vị hãy nói thoải mái theo sự thật, để mọi người lấy đó làm tấm gương xử thế làm người.

Người thứ nhất nói: “Cha tôi là người có tài năng, thân hình cao lớn mạnh mẽ, làm việc xử lý quyết đoán nhanh gọn; cho nên được mọi người ca ngợi”.

Người thứ hai nói: “Cha tôi là người đàn ông khôi ngô tuấn tú, anh hùng hào kiệt; lại đối xử lễ phép với mọi người, nên ai nấy đều tôn kính”.

Người thứ ba nói: “Cha tôi là một trưởng giả nhân từ thường bố thí cứu giúp người nghèo khổ; là người ưa làm việc thiện thích bố thí”.

Có người nói: “Cha tôi dũng cảm làm việc nghĩa”. Có người nói: “Cha tôi hiểu biết rất sâu xa, học rộng nghe nhiều”. Có người nói: “Bất cứ làm việc gì, cha tôi đều được mọi người tin cậy”. Có người nói: “Cha tôi đối với mọi người rất hòa nhã và lễ phép”. v.v...

Trong hội trường có một thanh niên hiếu thắng chạy ra nói:

- Cha tôi mới thật sự là người vĩ đại.

Mọi người hỏi:

- Thế nào là vĩ đại?

- Cha tôi là một người thanh tịnh vô dục.

- Hả! Mọi người ở thế gian đều đắm nhiễm dục (tài, sắc, danh, thực, thù) và bị nhiễm dục sai khiến; người nào đạt được vô dục là người vĩ đại thật sự. Chúng tôi không biết cha anh vô dục ở phương diện nào?

- Cha tôi từ nhỏ đã đoạn tuyệt sinh hoạt tình dục, cho nên là người rất thanh tịnh.

- Cha anh đoạn tuyệt tình dục từ nhỏ. Vậy thân thể của anh sinh ra từ đâu? Là trên trời rớt xuống chăng?

Ha.ha...mọi người cùng cười vang. Thanh niên vừa ngu dốt vừa hiếu thắng, nên bị mọi người sỉ nhục.

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người sinh ra ở đời ai cũng muốn giữ thể diện, thích được mọi người ca ngợi, không muốn mọi người nghi ngờ chuyện này kia, không thích người khác nói khuyết điểm của mình; hoặc việc không đáng lại thích khoe khoang người thân của mình; người khoe khoang quá lộ có lúc tự hạ thấp nhân cách của mình. Nhưng thông thường mọi người vẫn thích nghe lời giả dối; giống như người làm kinh doanh nói: “Chịu lỗ vốn gốc” hay “bán giảm giá khuyến mãi” để thu hút khách hàng. Ở trước mặt người đó thì khen họ thông minh, tài giỏi như thế; hoặc nhân từ, học vấn v.v...khi ở sau lưng họ

thì nói xấu không ra gì. Do đó, xã hội biến thành ai ai cũng giả dối- “lừa mình dối người, bị người lừa”.

Mọi người đều thích nghe lời giả dối, thích nói không chân thật; cho nên thế gian này tiểu nhân nhiều hơn quân tử; giống như diễn kịch hai bên thể hiện vai diễn cho đạt. Con người đối xử với nhau bằng tâm chân thật rất ít có. “Kết bạn với người quân tử nhạt như nước, kết bạn với tiểu nhân ngọt như mật”. Vì ai nấy đều thích ngọt, chẳng ai thích nhạt, nên người giả dối càng nhiều. Nhạt phần đông là tâm chân thật, ngọt phần đông là giả dối, nhạt có thể lâu dài, nhưng ngọt khó giữ được bền lâu; cho nên Thành Ngữ có câu “cháy nhà ra mặt chuột”. Muôn vật trong thế gian luôn có đối lập với nhau như thiện-ác, tốt-xấu, chánh-tà, đúng-sai, ngọt-đắng v.v...có thân ắt có oán, có hạnh phúc thì có khổ đau; đây là một loại tuần hoàn xoay vần.

Vì sao họa-phúc, khổ-vui ở thế gian thường tuần hoàn xoay vần như vậy? Vì tâm người có thiện có ác. Quá khứ từng tạo nghiệp thiện ác, cho nên có lúc họa, có lúc phúc; nếu người tạo nghiệp thiện nhiều thì được hạnh phúc an vui nhiều; còn người gây ác nghiệp thì chịu nhiều đau khổ và tai họa. Ai bảo chúng ta quá khứ chưa từng làm nhiều việc thiện? Bạc Cổ đức nói: “Có của không thể dùng hết, có chức quyền không thể ức hiếp mọi người mãi”. Chúng tôi nói cách khác, người có của mà không biết sử dụng cứu đời giúp người, là người mê muội keo kiệt, tham lam cũng làm nô lệ cho tiền của. Người có chức quyền không biết tạo phúc cho xã hội thì giống như bù nhìn. Vì thế, làm người phải luôn luôn tạo phúc, tạo duyên lành thì tương lai mới được hưởng phúc. Đó là: “Mình giúp đỡ người, được người giúp lại”.

---o0o---

Chuyện 10 - Xây lâu đài trên hư không

Lời dẫn: Một cây cỏ thụ cao to, ban đầu phải từ hạt giống, chúng ta đem giống gieo xuống đất; sau đó, nó nảy mầm dần dần lớn lên. Tri thức, học vấn của mỗi người cũng phải học lúc còn nhỏ, từ mỗi chữ, mỗi câu dần dần tích lũy mà thành công. Cây có gốc, nước có nguồn. Tri thức nhờ học vấn mà học thành tựu, xây nhà cũng từ móng mà xây lên cao. Làm sao có thể xây lâu đài trên hư không được? Nhưng thế gian có rất nhiều việc như thế, họ không cần xây móng mà vẫn muốn xây nhà trên hư không.

Ngày xưa ở địa phương nọ có một phú ông, nhà của ông rộng lớn và rất xinh đẹp. Phú ông này tuy giàu có nhưng ít giao tiếp rộng rãi nên hiểu biết rất nông cạn; lại là người keo kiệt, tham lam.

Một hôm, ông nghe mọi người đồn: “Ở thôn kia có một địa chủ, xây biệt thự ba tầng rất hoành tráng nguy nga”. Phú ông này là người hiếu kì, cũng là kẻ

hiếu thặng; cho nên, ông không quản đường xa muôn dặm tìm đến nhà ông địa chủ kia. Đến nơi, ông ta đứng ở ngoài cửa nhìn ngó ngẩn; bởi vì, tòa lâu đài này chẳng những nguy nga tráng lệ mà còn cao chọc trời, ông ta vô cùng ngưỡng mộ. Trở về nhà, ông suy nghĩ suốt đêm, muốn xây một tòa lâu đài giống như thế.

Do đó, ông đi hỏi thăm kiến trúc sư để xây lâu đài. Chẳng bao lâu, ông tìm được anh ta, ông liền thương lượng giá cả kinh phí và thời gian xây cất. Anh ta nói:

- Thưa ông! Xây lâu đài này thời gian phải một năm và kinh phí bấy nhiêu đó.

Phú ông nghe anh ta nói thời gian một năm và kinh phí tốn nhiều như thế, liền nói:

- Tôi không cần xây tầng một và tầng hai, chỉ cần anh xây tầng ba là được rồi; đồng thời, anh xây một tháng phải xong.

- Ông không chịu xây tầng một và tầng hai, tôi không có cách nào xây tầng ba được; lại thời gian chỉ có một tháng quá nhanh, xin ông hãy mời người tài giỏi khác nhé!

---o0o---

Bài học đạo lý

Người hiện đại hiếu thặng thích làm việc lớn, một gian hàng nhỏ cũng treo bản hiệu công ty A; một nhà trọ nhỏ cũng treo tấm biển khách sạn B. Người học Phật chỉ hiểu biết một số danh từ Phật học cũng tự xưng Pháp Sư, cư sĩ tại gia. Học ngồi thiền chỉ ba ngày tự cho mình khai ngộ, đắc đạo, thần thông v.v...không muốn học Phật từ cơ bản, lại muốn làm Pháp Sư giảng kinh thuyết pháp. Họ không chịu tu tập, chứng từ quả thứ nhất, quả thứ hai, quả thứ ba mà muốn chứng ngay quả A-la-hán. Người này khác nào như phú ông muốn xây lâu đài trên hư không?

Đức Phật là Bạc Chánh Tri, Chánh Giác Vô Thượng. Ngài từ tam chí¹ tu sáu độ, trải qua trăm kiếp tu hành mới được tướng hảo. Phúc đức, trí huệ, thần thông của Ngài đều là Vô Thượng; cho nên, Ngài làm thầy trong chín cõi, Bạc gương mẫu trời, người. Hiện nay, có những ngoại đạo bịa đặt ra một danh từ Vô Cực Lão Mẫu đặt lên đầu Đức Phật. Họ nói Phật, tiên, thần đều từ Vô Cực Lão Mẫu sinh ra; nhân loại cũng do bà sắp đặt. Bà là vị thần từ nguyên thủy tối cao. Nếu bà đã sinh ra Phật, tiên, thần. Vì sao xưa nay còn sinh ra những gian thần, người ác? Bà đã sắp đặt con người, vì sao không sắp đặt nhân loại toàn là những người thông minh, xinh đẹp, hiền lành mà còn có những kẻ ngu dốt, xấu ác, gian trá? Làm cho thế gian chẳng

những xảy ra chiến tranh, lừa gạt, tranh giành không dứt; lại còn, xảy ra bão xoáy, động đất, chiến tranh, lụt lội, nạn cháy, trùng độc, bệnh dịch v.v... làm điều đứng cuộc sống nhân loại. Có phải kiệt tác của vị thần tối cao này không? Vì sao lúc đầu thần không ban cho nhân dân được yên ổn? Đây là ân huệ hay là hình phạt? Chúng ta nghĩ thử vị thần này khác nào câu chuyện xây lâu đài trong hư không, nghe qua rất hay; nhưng lại là những thứ bịa đặt.

Thần bịa đặt này sẽ giáng hạ thời mạt kiếp (kiếp tai) mới sai người đưa mọi người về. Thế giới này bốn tỉ người, nếu thần đưa về e rằng chưa được một phần trăm, còn những người khác đều phải chịu kiếp tai họa; như thế thật tàn nhẫn. Thần đã sắp đặt lại muốn mọi người chịu khổ nạn kiếp tai họa; vậy có hợp lý không? Tất cả mọi người đều do một tay thần đạo diễn tạo thành. Đây là thần gì không nói chúng ta cũng biết được, đúng không?

Thần này gọi là kẻ phạm pháp nhận lấy ý chỉ của trời, ban đặc quyền của trời, chỉ đường cho người để họ biết đường trở về nhà; giống như nhà ảo thuật và giống như kẻ chuyện cho trẻ con. Thế gian này thật kì lạ, chúng ta nói thật, giảng chân lý mọi người không thích nghe, nhưng nói chuyện thần thoại, ma quỷ, chuyện tiểu thuyết như: Phong Thần Bảng, Tây Du Ký, Du Thiên Đường, Du Địa Ngục... thì họ nghe chăm chú, lại cho là sự thật. Điều này khác nào xây lâu đài trên hư không?

---o0o---

Chuyện 11 - Quạt mật cho mau nguội

Lời dẫn: *Bậc Cổ đức nói: “Dùng đức để chinh phục người giàu, dùng lực để bắt người chạy trốn”. Thế gian này, phân đông đều dùng lực để kiếm chế sức mạnh, dùng tranh chấp ngăn chặn tranh chấp. Cho nên xưa nay, lịch sử ghi lại chiến tranh xảy ra không dứt. Mỗi ngày trong xã hội đều xảy ra việc đấu tranh đúng sai. Chúng ta lấy chum bể chứa đầy nước, muốn nước đừng chảy là việc không thể được. Ban đêm ra ngoài phơi nắng, muốn được nắng ấm là kẻ ngu ngốc. “Con người là tối linh trong muôn vật”. Nhưng họ cũng thường làm những việc ngu xuẩn.*

Thuở xưa có một người nuôi ong. Một hôm, hắn suy nghĩ: “Ta nhờ nuôi ong bán mật nên kiếm tiền lời nhưng không được nhiều, ta phải nghĩ cách pha chế để mật có giá trị hơn, sản xuất nhiều thực phẩm để bán thì mới có thể kiếm được nhiều tiền, phát triển công việc kinh doanh của ta”. Do đó, ban đầu hắn đem mật ra nấu, muốn nấu keo lại thành mật đường, rồi chế tạo nhiều thực phẩm hấp dẫn. Lúc hắn đang làm thì có khách đến thăm. Hắn bảo:

- Xin anh đợi một tí! Tôi đang sắc mật ong, sắc xong anh hãy ném thử thành phẩm của tôi ngon tuyệt vời.

Vì mật đang sôi, hắn muốn làm cho mật mau nguội để đãi khách, nên hắn giở nắp nồi và lấy quạt ra sức quạt. Nhưng hắn cố sức quạt lấy quạt để mồ hôi ướt đầm dề mà mật trong nồi vẫn sôi ừng ục. Hắn càng sốt ruột ra sức quạt mạnh hơn, nhưng mật trong nồi chẳng nguội chút nào. Người khách nhìn thấy liền nói:

- Anh đừng sốt ruột, hãy quạt từ từ.

Vị khách đi xuống nhà bếp nhìn kĩ, té ra lửa dưới nồi vẫn bốc cháy hừng hực thì mật trong nồi làm sao nguội được? Cho nên khách hỏi chủ nhà:

- Anh muốn mật mau nguội phải không?

Hắn đáp:

- Đúng vậy! Nhưng bất luận tôi quạt như thế nào, mật cũng không nguội được, phải làm cách nào?

- Anh chỉ ra sức quạt trên nồi mà không chú ý lửa đang cháy dưới nồi; cho nên mật không nguội được.

- A, đúng rồi! Hóa ra dưới đáy nồi củi còn cháy. Tại sao tôi không nghĩ ra nhỉ?

Thế là, cả hai cùng cười vang.

---o0o---

Câu chuyện đạo lý

Chuyện này chứng minh có những kẻ ngoại đạo không y theo Phật pháp tinh tiến tu hành mà chỉ lén trộm cắp danh từ Phật học đem sửa lại, muốn lập một tôn giáo khác; hoặc làm theo nghi thức của Phật giáo để tu hành, nhưng trong tâm đầy ắp danh lợi, làm những việc trái với Phật pháp.

Tu hành học Phật và hoằng pháp lợi sinh chính là công việc của người xuất gia. Nếu như chúng ta không chuyên tâm nghiên cứu Phật pháp và nỗ lực tu hành thì không thể nào làm được; hoặc không có chính tri, chính kiến thì dễ lạc vào tà đạo. Cảnh năm dục ở thế gian đầy cám dỗ, dễ lôi cuốn như thế, nên chúng ta cần có nội lực. Thời đại mạt pháp, bọn tà sư ngoại đạo thuyết pháp rất đông. Nếu chúng ta không có chính kiến thì bị chúng lôi kéo; hoặc không tinh tiến tu tập định lực trí huệ thì không thể khắc phục được cám dỗ năm dục, danh lợi, giống như mật ong đang sôi mà ra sức quạt thì không thể tiêu diệt lửa phiền não đang bốc cháy.

Con người từ vô thủy kiếp đến nay đã tích chứa nghiệp, cho nên trong thân đầy ắp năm dục và phiền não. Nếu chúng ta không tu giới, định, huệ thì

không cách gì dập tắt được lửa dữ phiền não. Bất kì, chúng ta muốn độ mình hay độ người thì trước tiên phải dập tắt dục vọng của mình.

Nếu như chúng ta còn tâm danh lợi mà làm việc thì tất nhiên lấy việc lợi mình là trên hết, làm việc như thế thì tà nhiều chính ít. Thông thường người thế gian qua lại với nhau đều muốn lợi dụng nhau, có lợi cho mình thì mới chịu làm việc. Còn trong tôn giáo, nhiệm vụ của họ là “thay trời hành đạo”, hoặc “hoằng pháp lợi sinh”, nên không có tâm mong cầu. Ngược lại thì giống như quạt cho mật mau nguội, phiền não của chúng ta càng sinh khởi mạnh.

Quạt mật cho mau nguội chỉ là một thí dụ mà thôi, chúng tôi nghĩ người thế gian không có ai ngu xuẩn như thế. Nhưng kẻ ngoại đạo học Phật pháp chỉ biểu hiện bên ngoài, còn trong tâm không tha thiết cầu học. Có người hoằng pháp không có chính tri chính kiến, tâm còn ham muốn, phiền não mà muốn độ người thì giống như câu chuyện quạt mật cho mau nguội.

---o0o---

Chuyện 12 - Nghe lỗi liền nổi giận

Lời dẫn: *Con người đều có tâm tự tôn, cũng là sinh vật rất sĩ diện. Cho dù là kẻ ngu si đần độn, cũng không chịu người khác nói khuyết điểm của mình. Đặc biệt là người chuộng sĩ diện làm việc hiếu thắng, họ chỉ biết men say thành công chứ không chấp nhận ném mùi thất bại và sỉ nhục. Nhưng ở thế gian này, mười việc không vừa ý thì có đến tám, chín việc; và lại, tất cả việc thành công đều phải ném trải mùi thất bại. Người nặng tâm tự tôn thì không chịu nổi sự phê bình dễ sinh phiền não, nản chí không chịu cầu tiến; hoặc tự hủy hoại mình; đây là việc rất nguy hiểm. Chúng ta phải biết có được sự nghiệp huy hoàng ở thế gian thì phải chịu phê bình, ném mùi thất bại mới đạt được.*

Thuở xưa ở một vùng nông thôn, ban đêm mọi người thường tụ họp lại rất đông để tán gẫu, luận bàn việc đời, cả chuyện trên trời dưới đất. Một hôm, họ bàn chuyện anh A. Anh B nói:

- Anh A có đức hạnh rất tốt, cũng là người nhân từ; nhưng đáng tiếc có một chút tính xấu.

Mọi người tranh nhau hỏi:

- Xấu điểm gì?

Con người thật là kì lạ, thích nghe chuyện thị phi của người khác. Anh B đáp:

- Anh A tuy là người tốt, nhưng tính tình nóng nảy một chút, làm việc hay hấp tấp.

Ngay lúc đó, anh A đi ngang qua, nghe anh B phê bình mình, liền nổi giận ùng ùng nói:

- Tao nóng nảy khi nào?

Hắn tát ngay anh B. Người bên cạnh bảo:

- Tại sao anh đánh người ta như thế?

Hắn nói:

- Tại sao tao không đánh? Nó dám nói tao tính tình nóng nảy, làm việc hấp tấp. Tao nóng nảy, làm việc hấp tấp khi nào? Các anh nói thử xem?

Mọi người nói:

- Chẳng phải anh đang nóng nảy đó sao, hành động đánh người không phải thô lỗ là gì?

Hắn nghe mọi người nói bị đuối lý, ngượng ngùng vội chuồn lẹ.

---o0o---

Bài học đạo lý

Mỗi người chúng ta đều có ưu điểm và khuyết điểm, nếu chúng ta biết phát huy ưu điểm của mình, sửa bỏ khuyết điểm là người thành công. Còn chúng ta sợ người phê bình, lại không chịu sửa đổi thì ưu điểm cũng do đây mà bị mai một. Vì thế, ngày xưa bậc Thánh thường dạy: “Nghe lỗi liền vui”. Nghĩa là chúng ta khiêm tốn tiếp nhận nghe người khác phê bình, cũng là người thành công. Người học Phật tu hành lại càng khiêm tốn, cầu người chỉ dạy, tiếp nhận người khác phê bình thì mới có thể thường xuyên sửa đổi. Nếu người không chịu nghe người khác phê bình, khi nghe họ nói lỗi của mình liền buồn giận; hoặc muốn tranh cãi đến cùng, thậm chí còn thượng cẳng tay, hạ cẳng chân. Người như vậy, chẳng những làm trở ngại tương lai tốt đẹp mà còn xảy ra chuyện tranh cãi thị phi đều do đây mà ra.

Bậc Cổ đức dạy: “Người đời ai mà không lỗi, người biết sửa sai là bậc thánh”. Đức Phật dạy: “Từ vô thủy đến nay, chúng sinh ngụp lặn trong sáu đường luân hồi; người làm nhiều việc thiện thì trong tâm có nhiều tính thiện. Kẻ làm nhiều việc ác thì trong tâm cũng chứa nhiều tính ác”. Tính thiện nhiều là người tốt; tính ác nhiều là người xấu; chỉ cần chúng ta chịu sửa đổi tính ác để phát huy tính thiện của mình thì mọi người đều có thể thành Thánh hiền. Chúng tôi nói cách khác: “Nếu người không chịu sửa đổi ác là để tính ác ngày càng tăng trưởng thì chẳng những là người ác mà tương lai nhất định đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh”.

Thế gian có rất nhiều người thích uống rượu, cờ bạc, mê gái đẹp, ăn chơi trác táng mà không chịu làm ăn; hoặc có người chơi bời lêu lộng, làm ăn bất chính, làm những việc hại người lợi mình. Nếu có người thiện ý khuyên nhắc, chẳng những họ không chịu nghe lời mà còn tức giận oán hận người tốt. Có người ưa tranh cãi vô lý; cho nên, làm người tốt rất ít. Nếu mọi người cùng đồng lõa theo thói xấu với họ, hoặc kết bạn cùng chơi thì bạn xấu càng nhiều.

Trước đây, chúng tôi nghe nói tự viện ở Trung Quốc, người xuất gia ở từ năm, sáu trăm người, hoặc trên một nghìn người; cho nên quy củ và giới luật rất nghiêm túc. Hiện nay chùa ở Đài Loan mỗi chùa ở mười mấy người, hoặc năm, sáu người. Bởi vì, chùa nhiều người ít, quy củ cũng hơi dễ dàng; cho nên bạn nói họ quá lờn năm, sáu câu thì họ bỏ đi. Họ cũng chọn địa phương ở đây, không có người quản lý họ thì họ mới chịu ở. Quy củ như thế, làm sao nghiêm túc được? Tất nhiên đạo nghiệp tu hành như vậy thì nhất định sống buông lung, muốn cầu thoát khỏi sinh tử thật là khó.

---o0o---

Chuyện 13 - Giết con cầu danh

***Lời dẫn:** Nhân, nghĩa, lễ, trí, tín là đức hạnh tốt của người Trung Quốc. Giả dối, lừa đảo là điều xấu xa trong nhân loại. Đức hạnh tốt và điều xấu xa là đối lập nhau cũng trở thành chứng cứ rõ ràng. Nếu không có mặt xấu thì không hiển lộ được mặt tốt. Văn hóa nhân loại tiến bộ, trí thức của con người cũng hiểu rộng thì dường như lừa dối, xảo trá cũng đi đối với nhau, bộ mặt xấu xa được trang điểm rất xinh đẹp. Làm người, ai cũng muốn có đức hạnh tốt thật sự phải không? Nhưng khi họ làm không được thì giờ trò gian xảo, lừa dối để che đậy, làm cho vẻ đẹp của nhân sinh bị bóng tối tội ác bao trùm.*

Xưa kia ở Ấn Độ có một bà-la-môn. Thường ngày, hấn rất chuộng sĩ diện, lại thích danh lợi, nhưng làm việc bất chính, thường dùng thủ đoạn lừa đảo để được chút danh lợi nhỏ. Trải qua thời gian, mọi người biết việc làm của hấn; do đó, hấn không thể tiếp tục sống ở địa phương mình, nên dắt vợ con đi xa đến làng khác. Sống nơi đất lạ quê người, vì lo cơm áo, gạo tiền mà hấn đành phải hành nghề coi bói ở trên đường phố. Hấn tùy tiện viết bản quảng cáo: “Nơi đây xem thiên văn, thông cả địa lý, tiên đoán họa phúc của người và biết nhân quả ba đời”. Nhưng hấn làm ăn vẫn thất bại.

Một hôm, hấn nghĩ ra diệu kế nói với mọi người: “Tôi biết được quá khứ và tương lai, nếu mọi người không tin thì chúng ta có thể làm thí nghiệm; tôi

đoán biết thằng bé con tôi, bảy ngày sau sẽ chết. Xin các vị bảy ngày nữa hãy đến chứng minh lời nói của tôi là sự thật”.

Đến ngày thứ bảy, vì để chứng minh lời tiên đoán của mình, hắn giết chết đứa bé nên được mọi người tin tưởng. Từ đó, mọi người tranh nhau kéo đến nhờ hắn coi bói, xem nhân quả. Nhà của hắn lúc nào cũng ồn ào, hắn thu được một ít đấp lễ của mọi người. Nhưng chẳng bao lâu, ai ai cũng biết lời hắn nói không có linh nghiệm. Hắn lại không thể tiếp tục sống ở đây, nên lưu lạc phương khác.

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người có tâm hiếu kì, lại mắc chứng bệnh chung ham của rẻ. Cho nên, họ vì chút lợi mà thường hi sinh tương lai tốt đẹp; hoặc tự đánh mất nhân cách của mình. Nếu người không có chính tri chính kiến; hoặc người tu hành cho qua ngày thì khó thoát được hai cửa danh lợi này. Như những người hành nghề đồng bóng; có người lợi dụng coi bói, xem nhân quả để lôi cuốn mọi người; có người lợi dụng uy danh của thần để lừa gạt tiền của, gái đẹp; có người lợi dụng một chút thần thông của quỷ thần mà trục lợi; có người học chút pháp thuật để mê hoặc người lấy tiền; có người dụng công tu hành chút ít, lại đi khoe khoang tôi đắc thần thông, giải đáp tất cả vấn đề, tự nêu cao tên tuổi mình làm việc cứu đời; kì thật là vì danh lợi cá nhân.

Câu chuyện giết con cầu danh chỉ là một thí dụ, loài người không đến nỗi ngu ngốc như thế. Nhưng chúng ta tìm hiểu kĩ có rất nhiều người giống gã ngu này. Như có người vì vợ con mà bất hiếu với cha mẹ. Có người vì cầu danh lợi mà phản bội thầy. Có người vì chút địa vị hư danh mà bán nước bán dân. Có người vì được vài đồng tiền mà tranh cãi đổ mắt tía tai. Những kẻ đó, đều là hạ thấp nhân cách, đánh mất đạo đức, hủy diệt tương lai, chỉ cầu chút ích lợi trước mắt mà thôi. Họ khác gì kẻ ngốc?

“Trời có đức hiếu sinh, người có lòng trắc ẩn”. Nếu chúng ta làm trái lòng trắc ẩn là đánh mất nhân cách; huống gì, vì một chút lợi nhỏ mà hủy diệt tương lai của mình. Cho nên, trung hiếu, nhân nghĩa là căn bản làm người xử thế, không làm được nhân nghĩa thì cũng phải giữ bản vị nhân tính, mới không đánh mất tối linh trong muôn vật. Bằng không thì một khi mất thân người muôn kiếp khó được lại. Thật là oan uổng!

---o0o---

Chuyện 14 - Giết người dẫn đường té thần

Lời dẫn: Tất cả học vấn, trí thức, tài nghệ ở thế gian đều phải nhờ thầy chỉ dạy; mỗi người đều có chuyên môn và tri thức của mình. Chúng ta muốn học một về nghiên cứu giảng dạy, hay học nghề nào để mưu sinh cũng phải theo thầy chỉ dạy. Cho nên, đối với thầy- bậc tiên tri tiên giác, chúng ta phải hết lòng tôn trọng và cung kính, mới có thể đạt được lợi ích, cũng là phù hợp nguyên tắc căn bản làm người. Bằng không, chúng ta tự hủy hoại nhân cách và tương lai của mình.

Ngày xưa có mấy vị thương buôn thân nhau muốn ra biển tìm châu báu. Thời đó, chưa có la bàn và đài thiên văn dự báo thời tiết như ngày nay, chỉ dựa vào người có kinh nghiệm để dẫn đường- gọi là người dẫn đường đi biển. Vì người dẫn đường mới có thể biết được phương hướng trên biển và thời tiết thay đổi. Nhóm người thương buôn này muốn ra biển thì phải mời một người dẫn đường. Vì thế, họ đi các nơi dò la, thăm hỏi, thật khó khăn lắm họ mới tìm được người dẫn đường, họ đem vàng đến biếu trước để mời người này. Mọi người chuẩn bị đầy đủ mọi thứ cần dùng, chọn ngày tốt cúng bái thần thánh rồi khởi hành ra biển.

Trải qua mấy ngày, thuyền chạy trên biển, sóng lặng gió êm rất thuận lợi. Bỗng một hôm, trên biển nổi sóng gió, tiếp đến sấm chớp mưa to gió lớn nổi lên, liên tục suốt mấy ngày, đoàn người sống trong sợ hãi. Trước tình thế cấp bách, chợt có người nhớ lại nói: “Chúng ta đi biển phải cúng tế thần biển mới được sóng lặng gió êm”. Nhưng té thần phải có sinh mạng động vật làm vật cúng tế, vì mọi người trong đoàn đều là người thân, chỉ có người dẫn đường là người ngoài; kết quả, mọi người bàn luận, chỉ có hi sinh người dẫn đường giết anh ta làm vật tế lễ. Đoàn người chí thành cầu nguyện thần biển, cầu xin thần gia hộ biển lặng, tìm được châu báu yên ổn trở về nhà.

Đúng ngày hôm sau, thời tiết thay đổi tốt. Nhưng biển cả mênh mông, họ không biết đi về hướng nào mới tìm được châu báu; ngay cả hướng trở về nhà họ cũng không cách gì nhận định được. Do đó, họ cứ lênh đênh trôi dạt trên biển cả, dần dần lương thực mang theo đã hết cạn, mọi người vừa đói vừa khát; cuối cùng, cả đoàn người đều chết hết trong biển.

---o0o---

Bài học đạo lý

Người đi đường vào ban đêm cần phải có đèn; ra ngoài lúc trời mưa phải có dù và áo mưa. Con người sống ở thế gian phải có cha mẹ, thầy tổ, thiện tri thức, nuôi dưỡng và chỉ dạy; lẽ nào chúng ta vong ân phụ nghĩa.

Tục ngữ có câu: “Học Phật một năm, hai năm Phật ngay trước mắt; ba năm, bốn năm không Phật đã đi xa”. Người không nghe Phật pháp thì không có trí huệ. Người không tinh tiến tu hành thì không có định lực, không thể đoạn trừ phiền não. Người mới tin Phật cho rằng việc gì cũng có Đức Phật gia hộ; vì thế, họ rất cung kính, cúng dường Tam bảo. Nhưng dần dần lâu ngày họ sinh ra lười biếng, gặp nghịch cảnh thì trách Phật không gia hộ; cho nên, họ khinh thầy, xem thường Phật, hoặc phá giới, lòng tin đạo trước đây cũng không còn.

Có người chỉ cầu Phật gia hộ mà không chịu gần thiện tri thức, không nghe Phật pháp nên lòng tin không kiên cố. Có người không có chính tri chính kiến, chỉ hiểu kì câu cảm ứng. Bởi vì, thời đại mạt pháp, tà sư, ngoại đạo thuyết pháp nhiều như cát sông Hằng; cho nên, mọi người bị ngoại đạo dụ dỗ, mê hoặc đi vào đường tà. Khác nào như người đi biển mà chẳng có người dẫn đường?

Thế gian có rất nhiều người muốn học Phật, muốn vào biển cả Phật pháp tìm châu báu. Khi họ mới đến đạo Phật rất nỗ lực tu tập, nghiên cứu Phật pháp; lại nghiêm trì giới luật. Trải qua thời gian, họ sinh lười biếng, lại còn làm ác, phá giới mà chẳng lo sợ. Điều này khác gì giết người dẫn đường đi biển? Người học Phật lấy giới làm thầy, phá giới là mất đi căn bản học Phật mà muốn thoát khỏi biển khổ sinh tử là điều vô lý.

---o0o---

Chuyện 15 - Muốn nhanh việc không thành

Lời dẫn: *Pháp sư Huyền Trang ở đời Đường đi Ấn Độ thỉnh kinh, phải mất thời gian hai, ba năm mới đến. Ngày nay, chúng ta ngồi máy bay khoảng sáu tiếng thì đến. Ngày xưa, làm việc gì cũng phải dựa vào sức người. Ngày nay, mọi việc đều dựa vào máy móc hiện đại, khoa học tiến bộ, quả thật mang đến cho nhân loại hạnh phúc rất nhiều. Con người sinh ra có thể bằng thụ tinh nhân tạo, cũng có thể hạn chế được kế hoạch sinh đẻ. Y dược có thể chữa trị được nhiều chứng bệnh nan y, bác sĩ dùng phương pháp phẫu thuật thay tim, ghép thận; hoặc chữa bệnh bằng cách máy móc tối tân hiện đại, kéo dài mạng sống con người. Nhưng không thể làm cho con người vừa sinh ra lớn ngay lập tức.*

Xưa kia ở Ấn Độ có một vị vua, vì lớn tuổi mới sinh được một cô công chúa nên nhà vua muốn cô lớn nhanh lập tức. Nhà vua liền triệu tập tất cả đại thần văn, võ vào để thảo luận, trình bày ý kiến của mỗi người. Nhà vua thấy không có phương pháp nào làm cho công chúa lớn nhanh được. Vị quan võ thưa:

- Tâu bệ hạ! Nếu quốc gia bị giặc xâm chiếm thì chúng thần có thể hi sinh thân mình để đánh dẹp quân địch; cho dù quân địch có thiên binh vạn mã, chúng thần cũng không lùi bước, nhưng việc bệ hạ muốn làm cho công chúa lớn ngay thì chúng thần đành bất lực, xin bệ hạ thứ tội.

Vị quan văn thưa:

- Tâu bệ hạ! Bất kì việc lớn nhỏ của quốc gia, chúng thần đều có thể vận dụng trí tuệ, mưu lược xử lý, giải quyết mọi vấn đề; còn về việc công chúa, xin lỗi chúng thần không am hiểu việc này.

Vị thần khác thưa:

- Tâu bệ hạ! Ngài muốn làm công chúa lớn nhanh chóng, đây là vấn đề sinh lý y học can thiệp. Vì sao bệ hạ không mời một vị thầy thuốc tài giỏi đến luận bàn thử.

Do đó, nhà vua liền cử người đi mời tất cả thầy thuốc nổi tiếng trong nước đến. Vua hỏi:

- Các khanh giỏi về y dược, không biết có loại thuốc nào làm cho công chúa lớn ngay lập tức không?

Các thầy thuốc nghe nhà vua nói muốn làm cho công chúa lớn ngay, nên vô cùng kinh hãi, liền nghĩ: “Vua muốn làm cho cô bé lớn ngay, khắp thiên hạ làm gì có việc này, nhưng nếu chúng ta nghĩ không ra biện pháp thì nhà vua nổi giận, bay đầu như chơi còn cả nhà phải làm thế nào?”. Trong lúc nguy cấp, có một thầy thuốc chợt nghĩ ra kế liền thưa:

- Tâu bệ hạ! Nếu ngài muốn công chúa lớn ngay, quả thực có linh dược này, nhưng rất khó tìm, có thể nói nghìn năm mới thấy gặp được thuốc hay; nó lại mọc trong núi thẳm hang cùng, nơi không có người đi đến, cũng phải đợi đến thời kì nó chín mới có thể hái được; cho nên cần phải có thời gian rất lâu để đi tìm. Thần không biết bệ hạ có kiên nhẫn đợi được không?

Nhà vua bảo:

- Chỉ cần khanh làm cho công chúa lớn ngay lập tức, bất luận thời gian bao lâu trăm vẫn đợi được; nhưng phải có kì hạn là chờ bao lâu?

- Tâu bệ hạ! Lâu nhất là 15 năm, sớm nhất là 10 năm; nhưng trước khi thần chưa tìm được linh dược, tạm thời bệ hạ cho thần bé công chúa đi. Bởi vì, khi tìm được linh dược phải bào chế thuốc ngay và uống liền tại chỗ mới có hiệu quả, nếu để lâu thuốc không có linh nghiệm; cho nên thần muốn bé công chúa đi.

- Rất tốt! Cách này hay lắm!

Từ ngày công chúa bị thầy thuốc bồng đi không còn ở trong cung, dần dần nhà vua cũng quên lãng việc này, thậm chí đã 12 năm trôi qua. Một hôm, thầy thuốc này đem công chúa trở vào cung, nhà vua nghe tin vui mừng khôn xiết, lập tức cho họ vào. Vua thấy công chúa đã trở thành thiếu nữ,

xinh đẹp tuyệt trần, càng hơn hở vui mừng ban cho thầy thuốc rất nhiều vàng bạc châu báu.

---o0o---

Bài học đạo lý

Chúng ta học Phật, trước tiên phải quy y Tam bảo, gần gũi thiện tri thức, tu lục độ vạn hạnh, tích lũy công đức và tu tâm tính, bồi dưỡng dần dần mới được thành tựu. Có người dám ngụy xưng trời ban chân đạo. Họ có bí quyết gì làm cho mau đắc đạo, thật giống như nhà vua trong câu chuyện, đưa bé vừa sinh mà muốn lớn ngay lập tức, giống như trẻ con làm trò cười. Đức Phật là bậc Chánh Tri Chánh Giác Vô Thượng đầy đủ từ bi, trí huệ, phúc đức và thần thông vô lượng. Ngài tu hành tích lũy nhiều đời nhiều kiếp. Trong đạo Phật tuy có pháp môn đốn ngộ, nhưng cũng phải dựa vào một nửa nỗ lực tu hành, một nửa căn lành, trí huệ sắc nhạy bén đời trước, mới có khả năng đốn ngộ. Sau khi đốn ngộ, cũng phải tiệm tu, tích lũy công đức, mới có thể thành Phật. Thế gian này không có chuyện một bước lên trời.

---o0o---

Chuyện 16 - Lấy nước mía tưới cây mía

Lời dẫn: “Lòng cha mẹ như trời biển”. Người làm cha mẹ trong thiên hạ không ai mà không yêu thương con mình. Nhưng thương con không đúng cách thì dẫn đến con cái thành thói hư tật xấu. Trong giới sĩ, nông, công, thương mỗi người đều phải làm việc kiếm tiền sinh sống; nhưng cách kiếm tiền bất hợp pháp sẽ đưa đến nguyên nhân thất bại. Mỗi người đều có một công việc, nhưng làm việc phải chính đáng, nếu làm bất chính là kẻ hư hỏng. Chúng ta suy một mà ra ba, muôn việc ở thế gian đều có chính-tà và có đúng-sai.

Ngày xưa ở một vùng nông thôn nọ có hai người nông dân rất thân nhau. Một hôm, hai người ngồi bàn tán thảo luận về việc trồng mía. Anh A nói:

- Chúng ta thi nhau trồng mía người nào thắng thì được nhận một số tiền thưởng, người nào thua phải chi ra số tiền thưởng nhé! Anh thấy thế nào?

Anh B đáp:

- Được đó! Như thế thật là thú vị, cũng là khích lệ công việc sản xuất, nâng cao thành phẩm, lời nói như đinh đóng cột nhé!

Hai người giao kèo quy ước thi đấu xong. Họ chia đám đất mỗi người một nửa và bắt đầu thi đấu.

Trải qua mấy ngày, anh A vắt óc suy nghĩ muốn tìm cách nào để thắng được thi đấu lần này. Sau mấy ngày suy tính, cuối cùng anh chọn một cách. Anh nghĩ: “Mía ngon là nhờ ngọt, chắc phải dùng thứ ngọt tưới nuôi dưỡng nó. Vì thế, ta dùng nước mía tưới lên, nhất định sẽ thu hoạch bội phần”. Vài ngày sau, hai người bắt đầu cày đất, trồng mía. Anh A thường đem nước mía tưới lên. Anh B vẫn làm những công việc bình thường, nhưng chăm chỉ hơn; anh siêng năng xới đất, nhổ cỏ, bón phân, tưới nước.

Sau vài tháng, đám mía của anh A dần dần vàng úa. Mía của anh B ngày càng tươi tốt, cao lớn mập mạp. Cuối cùng, đám mía của anh A chết khô héo; mía của anh B lại được trúng mùa. Đây vì nguyên nhân gì? Là làm đúng phương pháp hay không đúng mà thôi.

---o0o---

Bài học đạo lý

Tục ngữ có câu: “Giặc trộm kẻ của trạng nguyên”. Người thông minh lại mắc phải sai lầm thông minh làm hại, việc này đâu đâu cũng có. Những kẻ lưu manh, trộm cắp cho rằng không cần lao động cực nhọc mà vẫn được hưởng. Kẻ lừa dối, gạt người cho mình động ba tác lười thì được tiền của. Nhưng theo luật nhân quả “thiện có quả báo thiện, ác có quả báo ác”. Báo ứng liền theo sau.

Muôn sự ở thế gian, chúng ta làm việc một phần thì hưởng một phần; tuyệt đối không có chuyện kẻ lười lao động mà hưởng thành quả. Cho nên đạo Phật nói: “Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu”. Không có đạo lý trồng cỏ um tùm mà được gặt lúa.

Trong giới sĩ, nông, công, thương nỗ lực làm việc đều có phương pháp của họ. Nếu người chỉ chuyên vắt óc suy nghĩ tìm cách chiếm đoạt tài sản của người khác; hoặc dùng thủ đoạn đầu cơ trục lợi để mình có lợi thì sẽ chịu quả báo hại mình. Như người làm việc vẫn phòng tham ô trái pháp luật. Người nông dân dùng phân bón hóa học quá liều lượng để thu hoạch cao có hại sức khỏe người tiêu dùng. Công nhân tham lam lấy trộm vật liệu, làm việc qua loa. Doanh nhân dùng hàng giả bán lừa gạt mọi người để được lời nhiều. Kết quả, họ đều chịu báo ứng thích đáng tội mình làm. Mỗi người ở thế gian đều có một nghề, ai cũng có thể làm lợi ích cho xã hội. Chúng tôi nói cách khác, mọi người đều có thể bóc lột xã hội, vấn đề là chúng ta có lương tâm hay không mà thôi.

Tiền đồ của mỗi người sáng sủa hay mờ mịt, nhân cách thanh cao hay thấp hèn, tương lai tiến thân hay sa đọa đều bắt đầu từ một ý niệm của chúng ta. Nếu người giữ tâm lương thiện, mặc dù hiện tại chịu thiệt thòi một chút

nhưng tương lai nhất định được quả báo tốt đẹp. Kẻ gian ác tuy trước mắt chiếm được lợi phẩm một chút, nhưng dần dần nhân cách bị sa đọa. Mọi người chán ghét, tương lai nhất định sẽ tăm tối, chính là do có tâm xấu. Dùng người, làm việc không đúng phương pháp, cũng tạo thành kết quả không tốt. Vì thế, chúng ta phải học theo Đức Phật, Thánh hiền dạy, lý do là ở đây.

---o0o---

Chuyện 17 - Tham việc nhỏ bỏ việc lớn

Lời dẫn: *Rất nhiều người ở thế gian này gặp việc lớn thì mê muội còn việc nhỏ thì sáng suốt; đây chính là nói: “Chỉ tham một chút lợi nhỏ mà bỏ việc lớn”. Như nói: “Người làm nghề buôn bán ngồi tính từng đồng, từng cật, nhưng khi ăn chơi thì xả láng, vung tay quá trán”. Kẻ trộm cắp lưu manh kiếm được tiền từ lừa đảo cướp giết, cũng đốt vào chuyện ăn chơi cờ bạc, rượu chè, trai gái. Kẻ làm quan lớn tham ô tiền của nhà nước, lại bị sạch túi vì các em chân dài. Những ví dụ này đều là tham việc nhỏ mà bỏ việc lớn.*

Thuở xưa có một lão phú ông rất giàu, tiền của, châu báu nhiều vô số; lại còn có ruộng đất, đồn điền cò bay thẳng cánh, có thể nói lão địch nổi với nước giàu có. Nhưng khi buôn bán, lão tính toán từng đồng, từng cật tỉ mỉ. Nếu có khách hàng lỡ thiếu lão một đồng, lão cũng tìm trăm phương nghìn kế đòi lại cho bằng được.

Bốn năm về trước, có một khách hàng thiếu phú ông một đồng. Một hôm, lão bỗng nhớ đến việc này. Mỗi lần, lão đến nhà người kia đòi phải tốn hai đồng tiền xe. Vì khách hàng không có ở nhà nên lão phải tốn thêm hai đồng trở về. Vài ngày sau, lão lại đi đòi nợ, người này vẫn không có ở nhà; tổng cộng lão đi ba lần mới đòi được một đồng tiền nợ. Tổng cộng lão tốn mười hai đồng tiền xe, lại còn hao tổn tinh thần và sức khỏe rất nhiều để đòi được một đồng. Chuyện này chẳng phải khôi hài hay sao?

---o0o---

Bài học đạo lý

Thực tế trong xã hội có rất nhiều người lòng dạ hẹp hòi, như trong cuộc sống thường ngày, mọi người vì một việc rất nhỏ mà mắng chửi nhau. Có người vì giành nhau một tờ giấy, một tách trà mà đánh nhau mé đầu sứt trán; hoặc vì một câu nói không hợp ý nhau, hay trái tai thì liền hạ cẳng tay

thượng cẳng chân; cho đến, đặt điều vu oan kéo nhau ra tòa án. Chuyện mua bán thường ngày, chẳng những tính toán thiệt hơn mà còn vì tranh chấp vài đồng tiền lẻ mà cãi nhau đồ mất tía tai. Kết quả thế nào? Đánh mất nhân cách, mọi người đều xa lánh, cho đến kết oán thù. Những việc này xảy ra hàng ngày như cơm bữa.

Trong tôn giáo vốn khuyên người làm thiện, hướng dẫn mọi người chánh tín; cho đến, chỉ dạy mọi người tu hành, giải thoát sinh tử và thờ cúng thần thánh thì nhân cách và tu dưỡng của người này cao thượng hơn người bình thường. Nhưng có những người từ việc thờ thần, cho đến làm chức vụ trong Phật giáo. Bất kì, chính pháp, tà pháp; nội đạo, ngoại đạo; chánh tín, mê tín họ đều làm càn, kêu gọi tín đồ quyên góp tiền của vì chút lợi ích cho mình mà rơi vào đường tà. Lẽ nào không oan uổng, đáng thương?

Con người sinh ra thế gian này là theo nghiệp lực, vì cuộc sống mà phải lao tâm khổ tứ, suốt đời cũng vì cơm ăn áo mặc mà ra sức làm việc, thậm chí tạo nhiều ác nghiệp như: sát, đạo, dâm, vọng v.v... làm cho nhiều đời nhiều kiếp luân hồi trong sáu đường, oán thù lẫn nhau không dứt. Đây không phải vì tham việc nhỏ mà bỏ việc lớn hay sao?

Xã hội ngày nay, có một số người sống thực dụng. Bạn đối với tôi có lợi thì tôi cung kính, tôn trọng, nịnh nọt, hối lộ. Còn không có lợi thì tôi xem thường, ganh ghét, lừa dối, tàn hại lẫn nhau; thậm chí, giở trò gian trá lừa gạt hạ gục anh để tôi tiến thân, mạnh hiếp yếu, cá lớn nuốt cá bé. Đạt Nhĩ Văn nói: “Muôn vật ở trong sự cạnh tranh hơn, kém. Vật hơn thì được sinh tồn, vật kém thì bị đào thải”. Làm cho thế gian như bãi chiến trường của a-tu-la. Là côi người, hay côi súc sinh? Truy tìm đến tận gốc, chỉ vì chút lợi nhỏ mà thôi.

---o0o---

Chuyện 18 - Mài dao trên lầu

Lời dẫn: “Người phải vươn lên, nước thường chảy xuống”. Ai mà không muốn vươn lên cuộc sống? Khi con người sống cảnh thiếu thốn cơm ăn, áo mặc, nhà ở thì họ nỗ lực phấn đấu làm việc để cuộc sống đầy đủ về mặt vật chất. Lúc đầy đủ vật chất thì tìm câu chuyện làm đẹp bản thân. Khi cuộc sống tạm đầy đủ, họ vẫn chi tiêu tiết kiệm cũng dành dụm chút đỉnh, họ càng gom góp càng muốn cho nhiều; cho nên, ham muốn của con người mãi mãi là túi tham không đáy. Người chưa đạt danh vọng, địa vị trong xã hội thì họ làm cho bằng được, được rồi lại muốn thăng quan tiến chức. Vì thế, sự mong cầu của con người không bao giờ thấy đủ.

Ngày xưa có một người rất nghèo, phải đi xin ăn khắp mọi nơi để duy trì cuộc sống. Hắn thường bị chó dữ ức hiếp, hoặc bị mọi người khinh bỉ, mắng chửi, hủy nhục. Trải qua những ngày tháng rất khổ sở như thế, hắn nghĩ mình sinh nhằm thế kỉ. Trong lúc hắn tuyệt vọng, thì gặp được một người hỏi hắn:

- Anh còn trẻ mạnh khỏe, lại không tật nguyên vì sao phải đi ăn xin như vậy?

Hắn đáp:

- Nếu tôi không đi ăn xin thì tôi biết làm nghề gì để sống; vả lại, kiếp sống ăn xin tôi cũng làm chưa nổi, tôi sống chẳng có ý nghĩa gì?

- Anh đừng quá bi quan thất vọng, tôi sẽ giúp anh tìm công việc làm. Anh có đồng ý làm không?

- Tôi tìm được công việc nhưng không thích hợp nên mới đi ăn xin. Anh nói thử công việc để tôi xem thử nhé!

- Hiện nay trong cung vua đang thiếu người coi chăm sóc vườn hoa, tôi giới thiệu giúp anh hãy làm việc ở đó.

Nhờ đó, hắn được làm việc ở trong cung rất chăm chỉ, làm mãi cho đến khi tuổi về hưu. Nhà vua ban thưởng cho hắn rất nhiều của cải, một con lạc đà đã chết và ngôi nhà lầu nhỏ xinh xắn.

Gã người nghèo dọn về ngôi nhà của mình. Hắn muốn làm thịt con lạc đà cắt từng miếng thịt nhỏ ướp muối, để dành ăn từ từ. Hắn đi tìm con dao, nhưng dao quá cùn; hắn đi lên lầu mài xong, vừa xuống lầu cắt được vài miếng thì lại cắt không được, hắn lại lên lầu mài tiếp. Cứ như thế, hắn chạy lên, chạy xuống không biết bao nhiêu lần, thật là cực khổ. Cuối cùng, hắn nghĩ ra một cách: “Ta cứ chạy lên lầu xuống lầu như thế quá mệt, chi bằng ta vác con lạc đà lên lầu, vừa lóc thịt, vừa mài dao, khỏi phải cực nhọc chạy lên chạy xuống”.

---o0o---

Bài học đạo lý

Chúng sinh từ vô thủy đến nay luân hồi trong sáu đường, cứ mãi trôi lăn trong sinh tử không biết mấy nghìn vạn lần, xương của chúng sinh chất cao như núi, nước mắt chúng sinh khóc cho nỗi khổ sinh tử nhiều như biển cả, vẫn không thoát được luân hồi trong sáu đường. Chúng ta sống ở thế gian này, giống như gã nghèo muốn ăn miếng thịt. Hắn chạy lên lầu, xuống lầu, dù cho luân hồi trong sáu đường, thật khó mà nghĩ ra biện pháp hay. Hắn đem thịt lên lầu, dù cho sinh lên cõi trời vừa được hưởng thụ khoái lạc

thì lại bị đọa. Hẳn ăn được miếng thịt phải chạy lên xuống thật là cực khổ, lại luân hồi trong sáu đường.

Tất cả chúng sinh lặn ngụp trong sinh tử, vì cuộc sống của họ vừa cực khổ vừa tạo nghiệp, chịu đau khổ kiếp người rất nhiều mới có thể sống. Có người cho rằng đó là vận mệnh; hoặc thân thánh sắp đặt; hoặc sinh lên trời là hiện tượng tự nhiên, không có biện pháp tự làm chủ mình. Vì thế, chấp nhận số phận trôi qua một đời trong mờ mịt; hoặc tạo các nghiệp ác để cầu chút an vui, được vui tạo nhân khổ, không biết quả về sau càng đau khổ hơn. Khi nào họ mới thoát khổ được an vui? Điều này phải tìm trong Phật pháp mới biết được.

Có ai bằng lòng đi làm những việc tốn công vô ích, ai mà không muốn mình tiến thân? Ai mà không muốn sinh lên cõi trời để được hưởng thụ cuộc sống sung sướng? Hoặc giải thoát sinh tử không còn nghiệp lực trói buộc; hoặc sinh về Tịnh độ được an lạc tự do tự tại? Tất cả những điều này đều dựa vào sự nỗ lực của chúng ta, không phải nằm trong tay thân thánh điều khiển; chỉ cần chúng ta nương theo Phật pháp tu hành thì chúng ta có khả năng làm được những việc này. Đức Phật dạy: “Thế gian và xuất thế gian thành tựu theo nguyên”. Chúng ta muốn không còn mê hoặc sinh tử thì về đi thôi! Tây phương Tịnh Độ sao ta không về?

---o0o---

Chuyện 19 - Khắc dấu dưới nước

Lời dẫn: Thế gian có rất nhiều việc mà mọi người cho là sự thật. Nhưng trên thực tế là nhận thức sai lầm mà theo thói quen cho là đúng; hoặc tự mình sai lầm mà không biết được. Như ngày xưa con người cho rằng mặt trời xoay quanh trái đất, trên thực tế là trái đất xoay quanh mặt trời. Khi chúng nhìn thấy con đường quốc lộ, hay đường sắt ở trước mặt, nhưng khi cách xa thì con đường càng nhỏ, trên thực tế con đường vẫn như vậy. Ban đêm, chúng ta nằm mộng thấy rõ ràng có nhà cửa, có con đường, có những người nào đó và cũng có xảy ra những sự việc; nhưng khi tỉnh dậy chẳng thấy có việc gì.

Chúng ta sống ở thế gian này, cũng giống như nằm mộng, chẳng có vật gì là thật. Nhưng trong ý thức hoặc cảm nhận của chúng ta mỗi sự việc đều là thật. Vì cảm nhận sai lầm nên gây ra sự đau khổ và tạo nghiệp suốt một đời; đây là chúng sinh bị mê hoặc.

Ngày xưa có một thương nhân muốn vượt biển ra nước ngoài để mua bán. Lúc đó, chưa có máy bay, đi thuyền cũng chưa có máy móc như ngày nay, chỉ giương buồm mà đi; cho nên không may gặp sóng to, gió lớn là việc rất

nguy hiểm. Thương nhân này vì muốn kiếm tiền lời nhiều, nên không tiếc thân mạng, mạo hiểm vượt biển để đi buôn. Một hôm, thuyền đang chạy ra giữa biển. Lúc đó, hấn đang đứng trên mũi thuyền ngắm nhìn phong cảnh, vì sơ ý nên đánh rơi xâu chuỗi ngọc xuống biển. Hấn muốn lặn xuống nước để tìm xâu chuỗi, nhưng vì đi cho kịp nên liền khắc dấu một đường lằn sóng dưới nước để nhớ. Khi trở về, hấn có thể nhờ dấu khắc này mà biết chỗ vớt xâu chuỗi lên cũng không muộn; vì thế, hấn vội giương buồm chạy.

Thời gian trôi qua rất nhanh, thoáng chốc đã qua hai tháng, khi trở về hấn tìm dấu khắc, vẫn tìm không được, thật không dễ gì tìm được lằn sóng, hấn chạy tìm xuôi ngược, nhưng làm sao tìm được. Người bên cạnh nói: “Mặc dù đường lằn sóng nước giống nhau, nhưng mỗi chỗ khác nhau. Làm sao tìm được?”

---o0o---

Bài học đạo lý

Mỗi người đều có quan niệm. Người thông minh có quan niệm của người thông minh. Người ngu si có quan niệm của người ngu si. Ngoại đạo có quan niệm của ngoại đạo. Trong Phật giáo, mỗi người hiểu Phật pháp cũng không giống nhau. Quan niệm có chánh có tà. Cổ đức dạy: “Chọn điều thiện mà giữ”. Nếu chúng ta quan niệm chính pháp là trợ giúp tu hành giải thoát; còn quan niệm tà kiến thì hại không biết bao nhiêu người rơi vào pháp tà, có làm việc cũng uổng công vô ích.

Người thông minh trí tuệ nhạy bén, nếu có chấp quan niệm không chịu học hỏi và không tiếp nhận ý kiến hữu ích thì thường chấp sai cho là đúng, chấp tà cho là chánh; hoặc mưu mô xảo quyệt để chiếm đoạt tài sản của người khác, nhất định tương lai họ sẽ bị đọa. Người ngu kiến thức hẹp hòi, đem tâm tiểu nhân đo lòng quân tử thì sai lầm nhiều. Nếu họ khiêm tốn thỉnh giáo thiện tri thức, cũng được hưởng là người có phúc. Ngoại đạo chấp tà kiến, vào trước là chủ, khăng khăng không nhận sai lầm, chắc chắn đọa vào đường tà, thật là đáng thương.

Phật pháp có tám vạn bốn nghìn pháp môn, vì theo căn cơ của mỗi người mà Đức Phật thuyết pháp. Có người tự cho mình đúng, người khác sai; hoặc bài trừ những điều khác mình; hoặc khăng khăng cố chấp cho mình là đúng, đều là tôn sùng quan niệm của mình.

Có người sáng thế này, chiều thế khác tu hành xen tạp. Tuy họ không có kiến chấp nhưng vẫn là người không được thành tựu, giống như một khoảnh đất gieo nhiều loại hạt giống. Chúng ta có thể thu hoạch được nhiều trái cây không? Chúng ta tinh tiến tu hành cũng phải có mục tiêu, chỉ chuyên tu

hành một pháp môn thật sự thì mới đạt được thành tựu. Vì thế, xả bỏ quan niệm không phải là người không có chủ kiến, mà phải khiêm tốn nghiên cứu, cầu thỉnh thiện tri thức chỉ dạy. Sau đó, chúng ta chọn pháp môn thích hợp căn cơ của mình rồi bắt đầu tu, phải thấy được trí huệ và thiện duyên của mình.

---o0o---

Chuyện 20 - Cắt mười cân đên một trăm cân

Lời dẫn: Ánh điện dễ tắt, lửa đá xẹt nhanh, nước chảy ra biển cả, hoa nở thì hoa tàn. Nhân loại hàng ngày cũng thường nói với nhau, tuy lời nói gió bay nhưng điều tốt, xấu lưu lại trong lòng người. Cổ đức dạy: “Nói nhiều lời nhiều”. Ai cũng biết nói, nhưng khi nói thường mắc phải sai lầm; hoặc nói lỗi lầm của người khác; hoặc phê bình họ, xảy ra nhiều chuyện phiền phức. Mỗi người đều có thể phê bình người khác, và cũng bị người khác phê bình lại mình; nhưng ai cũng sợ người khác phê bình mình.

Thuở xưa có một vị vua rất sợ người khác phê bình mình; cho nên, vua rất căm ghét những người nói chuyện đúng sai của mình. Vì vua là bậc đứng đầu trong nước, cho nên tùy tiện đặt ra những điều trong pháp luật, có thể khép tội người phải chết. Đây chính là khuyết điểm của thời đại chuyên chế. Mặc dù vị vua này thường giết những người dám nói chuyện đúng sai của ông ta, nhưng nhân dân không sợ vẫn cứ nói. Có người dám nói xúc phạm vua rồi chịu chết chứ không thể im lặng. Do đó, người nói chuyện đúng sai của vua ngày càng nhiều.

Một hôm, khi vừa bãi triều, vua rình sau bức rèm lên nghe các đại thần phê bình mình. Có người nói: “Ông vua này là hôn quân bạo tàn vô đạo, so với loài thú dữ càng ghê gớm hơn”. Vua nghe đại thần nói nổi giận đùng đùng, giống như thú dữ điên cuồng, giận dữ nhìn các đại thần. Nhưng lúc đó, các vị đại thần đã đi nơi khác rất nhiều, chỉ còn lại vài vị lão thần lớn tuổi. Trong cơn thịnh nộ, vua không biết rõ thủ phạm là ai, chỉ nghe theo lời sàm tấu của kẻ tiểu nhân bên cạnh. Vua liền hạ lệnh bắt ngay một lão thần tra khảo và cắt hơn mười cân thịt trên thân ông, mới hạ cơn phần nộ lôi đình, làm cho lão thần đau đớn chết đi sống lại. Trải qua vài ngày, nhà vua điều tra sự việc rõ ràng, vua biết lão thần không có nói nên vô cùng áy náy, liền bồi thường cho lão thần này một trăm cân thịt, nhưng lão thần vẫn rên rỉ đau đớn. Vua nói:

- Trăm chỉ cắt khanh mười cân thịt, nay bồi thường lại một trăm cân không đủ hay sao?

Lão thần mệt mỏi hỏi:

- Nếu như bệ hạ bị người khác cắt mất một cái đầu, rồi họ đền lại một trăm cái đầu; ngài có đồng ý không?

Vua hét lên:

- Việc này không thể được!

Khi vua hiểu rõ đạo lý này thì lão thần từ từ trút hơi thở cuối cùng.

---o0o---

Bài học đạo lý

Có khi, chúng ta đưa ra ý kiến sai lầm trong nhất thời, hoặc tạo tội nghiệp. Sau đó, cho dù có hối hận nhưng đã muộn. Vì thế, chúng ta phải học Phật, tu học trí tuệ mới hiểu rõ đúng-sai, tà-chánh, thiện-ác sẽ không tạo nghiệp làm ác; nếu không thì, khi báo ứng đến có hối hận cũng không kịp. Mỗi người đều có ưu điểm và khuyết điểm. Người có chút ưu điểm thì luôn khoe khoang, muốn mọi người ca ngợi mình; còn có khuyết điểm thì che dấu không muốn cho ai biết; lại thích nói chuyện thị phi của người khác và phê bình khuyết điểm của họ. Cho nên, chuyện thị phi ở thế gian rất nhiều.

“Mạnh hiếp yếu”, “cậy thế ức hiếp người”, làm cho người yếu, người ngu chịu hàm oan nuốt hận, cũng là chuyện thường tình ở thế gian. Khiến cho con người nhiều đời, nhiều kiếp oan gia đối đầu tìm cách báo thù lẫn nhau, là khổ báo sinh tử xoay chuyển không ngừng.

Cổ đức dạy: “Có lúc sao sáng, có lúc trăng sáng, gió nước theo sự di chuyển”. Khi có tiền, có thế lực không thể suốt đời. Nhưng con người vẫn mong muốn ai ai cũng kính phục mình, nói ra một câu ai nấy đều vâng theo, không muốn ai cãi lại câu nào. Người thấp hèn, người yếu đuối chỉ biết nói lên sau lưng vài câu bất bình cho hả dạ; nhưng họ thường chuốc họa vào thân. Lòng oán hận như thế, ngày tháng dồn chứa, khí oán thù đầy khắp vũ trụ, nhân duyên thành thực nhất định có báo ứng. Cho nên, thế gian mãi mãi không có cuộc sống bình yên.

---o0o---

Chuyện 21 - Giết con cầu con

Lời dẫn: Lòng cha mẹ như trời biển. Làm người, ai cũng mong muốn “nhiều phúc, sống lâu, con cháu đông đúc”. Con cháu đông là nhờ phúc của tổ tiên, lại còn nối dõi tông đường; đây là tâm nguyện rất lớn của bậc làm cha mẹ. Lại nữa, họ còn mong “con trai thành rồng, con gái thành phụng”.

Ai mà không mong muốn con cái mình hơn mọi người? Nhưng nguyện vọng của mọi người đều phải tốn nhiều công sức, cực khổ nuôi con lớn khôn, lại phải lao tâm khổ tứ dạy dỗ, mới trở thành một người có học vấn, có tri thức, lương thiện. Tất cả những điều này đều phải tốn rất nhiều về tinh thần và sức lực. Nếu như mọi người không tốn công sức trước thì e rằng tất cả mọi hi vọng đều trở thành thất vọng; lại còn có kết quả ngược lại. Đây là lẽ thường của người thế gian? Hay là nghiệp chướng?

Ngày xưa có một quả phụ trung niên, chồng nàng mất đã mấy năm, để lại một đứa con trai; nhưng nàng vẫn muốn có thêm một đứa con nữa. Thường ngày, ngoài công việc làm lưng trông trọt cực khổ ra, nàng còn đi khắp mọi nơi đốt hương cầu thần, khẩn Phật gia hộ: “Con không cầu vinh hoa, phú quý, cũng không muốn tái giá, chỉ mong ước có thêm một đứa con”. Việc này có mâu thuẫn không?

Có một bà đồng biết được việc này, liền chạy đến nhà nàng nói:

- Chị muốn có thêm đứa con nữa phải không?

Quả phụ đáp:

- Đúng thế! Bà có cách nào làm cho tôi có thêm đứa con không?

- Chỉ cần chị cầu thần, thần là đáng có quyền tuyệt đối, bất cứ việc gì thần cũng làm cho mọi người thỏa ước nguyện.

- Cầu như thế nào mới được cảm ứng?

- Chỉ cần chị cúng tế thần trọng hậu.

- Thế nào là cúng tế trọng hậu?

- Đem người để cúng tế.

- Là phải giết chết một người hay sao?

- Đúng vậy! Tốt nhất là người thân của chị.

- Tôi chỉ có một đứa con.

- Đúng rồi! Cách tốt nhất là con của chị.

Quả phụ này vì cầu con tha thiết, cũng bị mê tín thần là đáng quyền năng tuyệt đối. Cho nên, chẳng cần suy nghĩ liền giết con mình cúng tế thần.

Khi đứa bé chết rồi, thần có từ trên trời xuống ban cho quả phụ đứa con không? Mọi người hay chuyện liền kéo đến mừng quả phụ vừa ngu si vừa mê tín; bà đồng gian trá hại người. Đây là lỗi do thần hay do bà đồng?

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người không thể không có tín ngưỡng tôn giáo, không có tín ngưỡng tôn giáo thì tinh thần không có nơi nương tựa, cũng không có chỗ để xoa dịu nỗi đau khổ; giống như con mất cha mẹ, chẳng những không có

người giáo dục mà còn học theo thói hư tật xấu. Bởi vì, con không có cha mẹ, không có người trông nom dạy bảo, ngoài xã hội rất nhiều cám dỗ xấu ác; cho nên, chúng nó rất dễ lôi cuốn học theo những thói xấu, một khi đã nhiễm thành thói quen thì tương lai đi vào ngõ cụt.

Tin ngưỡng theo tôn giáo cũng phải có lý trí mới đúng, nếu tin mù quáng theo tà giáo thì chỉ bằng không tin. Xã hội cũng có rất nhiều tà sư ngoại đạo. Nếu chúng ta không có trí tuệ thì rất dễ bị bọn chúng lôi kéo. Khi mê tín bị tổn thất của cải là việc nhỏ mà nếu như qua lại giao thiệp với quỷ thần thì càng nguy hiểm. Tục ngữ có câu: “Mời thần đến thì dễ, đưa thần đi thì khó”. Điều đáng sợ hơn là tương lai đi vào tà đạo, mới là điều oan uổng rất lớn.

Có những kẻ ngoại đạo nói: “Thần là đáng quyền năng tuyệt đối”. Chỉ cần mọi người tin theo thần thì việc gì thần cũng giải quyết cho bạn êm đẹp. Bạn có tin thần làm được không? Nếu bạn phạm tội người khác có thể thay bạn ngồi tù được không? Người khác có thay bạn chịu đau đớn vì tật bệnh hay chết thay được không? Bạn ăn no có thay cho người khác không còn đói được không? Bạn vào nhà vệ sinh người khác có thay bạn được không? Những điều này không thể thay được. Lại nói làm con của thần, cầu tiền thì được tiền, cầu sống lâu thì được sống lâu; thậm chí, có thể thoát được tai nạn, tương lai được sinh lên cõi trời. Thần thật sự có quyền năng tuyệt đối như thế sao? Vậy tại sao thần không làm cho mọi người được giàu sang hạnh phúc, khắp thiên hạ được thái bình? Nếu như thần đòi hỏi mọi người đi cầu khẩn, cúng bái; hoặc đem lễ vật cúng tế thì mới được thần gia hộ. Vậy khác nào như quan tham ô?

Thần là bậc Thánh hiền thời xưa; hoặc là người trung hiếu, nhân nghĩa được mọi người tôn xưng là thần. Người tin thần phải học tập theo những điều vĩ đại của ngài. Nếu có việc cầu thần gia hộ, giống như nhờ cha mẹ giúp đỡ con cái. Cha mẹ giúp con thành tựu sự nghiệp, tạo công ăn việc làm cho mọi người, làm người vĩ đại, chứ không phải nuông chiều. Chúng tôi nói cách khác: “Nếu mọi việc đều ỷ lại thì sẽ thành người không làm nên việc gì”. Còn nếu có cầu ắt có ứng, e rằng không phải thần chân chính- giống như bọn lưu manh giúp bạn làm việc.

Có những ngoại đạo ở Ấn Độ nói: “Tất cả sự đau khổ của con người đều là tội nghiệp đời trước, cho nên cần phải làm cho hết khổ mới được an lạc (sinh về cõi trời)”. Vì thế, họ tu nhiều pháp môn khổ hạnh. Có người đứng suốt ngày đêm. Có người nằm trên lửa nóng chịu thiêu đốt. Có người ngồi trên gai nhọn chịu đau đớn. Có người treo ngược thân mình trên cây. Có người chịu đói khát, không ăn uống. Mục đích họ tu khổ hạnh là được sinh về cõi trời thì cũng giống như câu chuyện giết con cầu con là không đúng chánh pháp.

---o0o---

Chuyện 22 - Đốt trầm hương

Lời dẫn: Trong cuộc sống, những đồ dùng giá rẻ thì được mọi người mua nhiều, được nó rất dễ dàng; nhưng hàng cao cấp, đắt giá thì rất ít người mua. Con người có người giàu sang và kẻ nghèo hèn. Người nghèo qua lại với nhau thân thiện, gần gũi. Người giàu sang đi lại với nhau thật là khó.

Chúng tôi nói về học vấn, tri thức, tài nghệ. Có những môn học dễ thì khi đi làm kiếm tiền không được nhiều. Có những môn học khó thì giá trị đương nhiên cao hơn, và đi làm kiếm được nhiều tiền hơn. Nhưng thế gian có rất nhiều người khăng khăng thích làm việc dễ mà cãi nhau ồn ào. Họ không muốn làm việc khó nhọc tốn nhiều công sức.

Ngày xưa có một thương nhân muốn ra biển tìm châu báu, nên rủ rất nhiều người và tốn thời gian rất lâu mới đóng xong thuyền, lại chuẩn bị lương thực dùng trong hàng ngày. Họ xuất hành đi đến hải đảo rất xa. Họ đi tìm khắp mọi nơi thì phát hiện trên hải đảo có cây trầm hương. Thương nhân bảo mọi người đốn chặt những cây trầm hương ở trên đảo, chất đầy thuyền rồi mới trở về. Vừa về đến nhà, mọi người lập tức chở ra chợ bán; nhưng trải qua mấy ngày chẳng có người nào đến mua.

Một hôm, thương nhân thấy người bên cạnh bán than; anh ta bán rất đắt. Hắn nghĩ: “Tại sao chúng ta không đốt trầm hương thành than, để bán đắt như than?”. Do đó, hắn bảo những người bạn đem trầm hương đốt thành than. Quả nhiên, chỉ qua mấy ngày tất cả than trầm hương đều bán sạch, tất nhiên bán theo giá tiền than củi. Vậy mà, hắn đắc chí cho mình là người thông minh, mới nghĩ ra cách này.

---o0o---

Bài học đạo lý

Ở đời có những người được cha mẹ nuôi dưỡng suốt mấy mươi năm cực khổ, nhưng họ lại xem cha mẹ không ra gì. Lương tâm, bản tính của chúng ta, từ vô thủy đến nay luân hồi trong sáu đường, bị năm dục phiền não che lấp; cho nên, tạo nghiệp luân hồi sinh tử, chịu rất nhiều khổ báo, thật không dễ gì gặp được Phật pháp khai thị phát tâm Bồ-đề. Nhưng chúng ta thường vì một chút lợi ích- vì kiếm vài đồng tiền mà bán rẻ lương tâm; chẳng phải là việc đáng tiếc hay sao?

Có những người rất muốn học tập, muốn học theo thánh hiền. Ban đầu, họ rất tinh tiến chuyên cần, hi vọng tương lai làm được việc lớn đem lại lợi ích cho xã hội. Nhưng chính nhân quân tử rất khó học, phải có đạo đức và nhân cách, có chí hướng rộng lớn và phải có tiết tháo thanh liêm, không tùy tiện v.v... rất khó làm được. Vì vậy, lâu ngày họ sinh ra chán nản, dần dần lười biếng, trở lại một người bình thường thích cặp bồ gái đẹp, cờ bạc, ăn chơi trác táng. Cần gì khép mình theo quy củ cho mệt?

Bởi vì trí thức, tư tưởng, nghề nghiệp của mọi người đều không giống nhau; cho nên cách nhìn sang-hèn của mỗi người cũng khác nhau. Cổ đức dạy: “Mỗi nghề nghiệp đều xuất hiện nhân tài”. Nguyên nhân thành công của mọi người rất nhiều, phương pháp làm việc cũng có sai khác, đối với mỗi sự việc đúng hay không đúng, quan niệm của mỗi người cũng có khi giống nhau. Có kẻ nói: “Một cân đạo đức giá bao nhiêu tiền?”. Có kẻ cho rằng: “Tâm thiện không thể làm ra cơm ăn, áo mặc”. Nhưng cũng có người thà hi sinh tính mạng để bảo vệ tiết tháo và đạo nghĩa.

Nghề nghiệp không có sang hèn, chỉ có tư tưởng và quan niệm của mỗi người mới là then chốt sang-hèn. Nếu như tư tưởng, quan niệm bất chấp đạo đức và nhân nghĩa thì làm bất cứ việc gì cũng là thấp hèn. Còn như tư tưởng, quan niệm cao thượng có tiết tháo thì việc gì cũng đều cao quý. Vì thế, làm người trước tiên phải có lòng tự trọng rồi sau mới được mọi người tôn trọng mình. Chúng tôi nói cách khác, tự mình thấp hèn rồi mới đến người thấp hèn. Việc này không phải lẽ bất di bất dịch hay sao?

---o0o---

Chuyện 23 - Tấm lụa bọc chăn rách

Lời dẫn: *Thế gian có rất nhiều người hình dáng xấu xí, nhưng trong đầu đầy ắp học vấn và tri thức. Nhưng có người dáng vẻ trí thức, dung mạo xinh đẹp, nhưng đầu óc rỗng tuếch, chẳng có một chút học vấn và tri thức. Có người biểu hiện đạo đức, nhân cách rất cao thượng, lại còn khiêm tốn và hòa nhã. Có người không có tài năng và học vấn mà lại kiêu căng ngạo mạn. Nói tóm lại, thế gian có rất nhiều người chuộng sĩ diện, trau chuốt bề ngoài cho đẹp. Nhưng rất ít người chú trọng nội tâm và thật lực.*

Thuở xưa có một người hàng ngày thường làm việc bất chính, luôn dùng thủ đoạn tinh vi để chiếm tài sản của người khác. Vì hắn khéo che đậy nên rất ít người biết được việc làm của hắn.

Một hôm, tình cờ hắn thấy một gia đình rất giàu có. Hắn cho rằng gia đình này nhất định có rất nhiều châu báu, của cải; nếu ta lấy trộm được một số châu báu thì tha hồ hưởng thụ suốt đời. Vì thế, hắn chủ ý sắp đặt, tìm trăm

phương nghìn cơ, nhờ người giới thiệu để hẳn trà trộn vào nhà này làm người giúp việc. Sau đó, hẳn tìm được nhân sĩ, người ở địa phương giới thiệu hẳn vào gia đình giàu có, cho hẳn làm người quản lý chăm sóc vườn hoa.

Ban đầu, hẳn làm việc rất chăm chỉ, cắt uốn cây cảnh, trồng hoa cỏ nên được chủ nhà tin tưởng không đề phòng. Nhờ vậy, hẳn dò xét mọi ngõ ngách trong nhà kĩ càng. Một hôm vào lúc nửa đêm, hẳn lén vào phòng chủ nhà, mò mẫn hồi lâu hẳn mới tìm được chiếc rương đựng châu báu, trên rương phủ lên tấm chăn cũ rách. Hẳn không hề lấy một thứ châu báu nào mà chỉ lấy mảnh vải lụa bọc tấm chăn rách rồi mang đi. Sáng hôm sau, chủ nhà không thấy người giúp việc, kiểm tra toàn bộ đồ vật trong nhà không mất thứ gì, chỉ mất tấm chăn rách nên chẳng bận tâm.

Nhưng hẳn lại dương dương đắc ý, đem mảnh vải lụa bọc tấm chăn rách cho là hàng quý đi khoe với mọi người, chứng tỏ là hẳn rất giàu có. Mọi người cho rằng nhất định mảnh vải lụa bọc đồ quý giá, sự thật một tấm chăn cũ rách.

Hẳn đã tìm trăm phương nghìn kế để vào được nhà giàu sang, lại tốn rất nhiều công sức làm việc cho họ, thăm dò tất cả ngõ ngách trong nhà, mới trộm được một tấm chăn cũ rách; hẳn lại vênh vào tự đắc với mọi người. Quả thật là một thằng ngốc đáng thương.

---o0o---

Bài học đạo lý

Đức Phật dạy: “Thân người khó được, Phật pháp khó nghe”. Thật khó khăn lắm, chúng ta mới khởi lòng tin Phật pháp, đi vào cửa lớn Phật giáo. Ban đầu, chúng ta nỗ lực tu hành rất chí thành, và làm việc thiện tích lũy công đức. Nhưng trải qua một thời gian, dần dần chúng ta lười biếng, lại bị ham muốn thúc giục, bị danh lợi thế gian lôi kéo; hoặc tham đắm cuộc sống sung sướng, chỉ giả học Phật bề ngoài, lại không chịu khó tu hành. Khác nào như gã ngốc dùng mảnh vải lụa bọc tấm chăn rách?

Có người bề ngoài mặc y phục, mang giày dép sang trọng, giống như nhà trí thức, nhưng lại dốt đặc cán mai. Có người không có trí tuệ, không có tài năng, nghèo xơ xác; nhưng khi mời khách thì đến nhà hàng sang trọng, đãi tiệc thịnh soạn, tốn tiền rất nhiều, để rồi mang nợ. Có kẻ nhà có cúng kị thì mổ heo, giết dê để đãi khách cho đông, dành dụm thu hoạch trong một năm hết sạch, hàng ngày ăn uống rất kham khổ, chi tiêu tằn tiện. Việc gì phải chịu như thế!

Xã hội ngày nay có rất nhiều kẻ kiếm tiền phi pháp, dùng mọi thủ đoạn tinh vi. Cũng có kẻ liều mạng cướp của, không tiếc thân mạng. Lúc kiếm tiền họ cũng tính từng đồng từng cật, không sợ phạm pháp luật, cũng không sợ làm trái đạo đức, lương tâm, tranh cãi, thanh toán nhau như đại anh hùng. Lúc xài tiền như người làm từ thiện, không tính nhiều ít, chỉ sợ mất thể diện. Đây là nhân sinh chăng? Nếu như lúc buôn bán kiếm tiền làm người lương thiện, khoan dung một chút, chi tiêu tiết kiệm một ít để làm việc có ích cho xã hội. Lẽ nào thiên hạ không được thái bình, nhân dân không được hạnh phúc an vui?

Khi họ kiếm tiền tranh cãi, thanh toán nhau kết thành oán thù. Đời này sống không được an vui, gắng gượng cho qua ngày. Đời sau, họ bị luân hồi trong sáu đường, đền trả lẫn nhau; nợ nghiệp, nợ tình, nợ ân oán, mãi mãi không có kì hạn, cũng vì một chút sĩ diện mà đưa đến nguyên nhân; giống như mảnh vải lụa bọc tấm chắn cũ rách.

---o0o---

Chuyện 24 - Đem rang hạt giống

Lời dẫn: *Làm người, có người lương thiện, cũng có kẻ hung dữ, có người nhân từ đức hạnh, cũng có kẻ gian trá, nham hiểm; chỉ có sai khác một niệm thiện và ác. Cổ đức dạy: “Người đời ai mà không lỗi, biết sửa lỗi là Thánh hiền”. Người không chịu sửa lỗi hướng thiện thì tương lai mãi mãi trong tăm tối, cũng là nghiệp nhân thiếu điều thiện. Mỗi người nên có đức hạnh tốt, khiêm tốn sửa lỗi lầm thì trong tâm được trong sáng. Nếu như có chấp gian trá thì giống như nhà không có cửa, không khí trong lành chẳng vào được, cũng không có ánh sáng mặt trời chiếu vào, trở thành căn nhà tối tăm u ám, người ta không thể ở được lâu dài.*

Xưa kia có một anh nông dân, quanh năm cần cù cày bừa, gieo trồng lúa mè. Có một năm, hấn trồng mè thu hoạch trúng mùa. Mặc dù, hấn được mùa nhưng không biết cách làm mè như thế nào ăn cho ngon. Một hôm hấn nghĩ: “Gạo dùng nước nấu chín để ăn, mè có dùng nước nấu không nhỉ?” Do đó, hấn đi hỏi thăm mọi người. Có người bảo: “Anh đem mè rang thì ăn mới thơm ngon”.

Hấn làm theo lời người này chỉ dẫn, rang mè xong, hấn ăn liền, vừa thơm vừa ngon. Vì thế, hấn lại suy nghĩ: “Mè rang ăn thơm ngon như thế. Xưa nay, ta trồng thứ gì thì mọc lên thứ đó, ta nên đem mè rang gieo xuống đất, nhất định sẽ thu hoạch mè thơm ngon, lại bán được giá cao. Lẽ nào không được giàu to?”.

Vì thế, hắn đem toàn bộ số mè ra rang để làm giống, rồi hắn ra sức cày đất, nhổ sạch cỏ, gieo mè xuống. Hàng ngày, hắn cần cù làm việc tưới nước, bón phân, làm cỏ. Từ đó, mỗi ngày hắn luôn trông đợi mè nảy mầm lớn nhanh. Nhưng vài tháng trôi qua, cỏ dại mọc lan tràn um tùm, chẳng thấy mè mọc lên. Hắn mới biết cách nghĩ của mình là sai lầm.

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này chứng minh cho những người học Phật, phát tâm tu hành đạo Bồ-tát, mong muốn chứng đắc quả Phật Vô Thượng. Xưa nay, Bồ-tát phải độ khắp chúng sinh, làm việc khó làm, nhẫn điều khó nhẫn và tích lũy công đức mới là chính nhân thành Phật. Nhưng có người thích cuộc sống sung sướng an nhàn, đem danh lợi thế gian làm việc tu hành. Hàng ngày, họ tiếp xúc phan duyên theo cư sĩ mà không dạy cư sĩ tinh tiến tu hành. Chúng ta không trông hạt giống Phật pháp thì làm sao có chính nhân Bồ-đề?

Cổ đức dạy: “Không có trời sinh Di-lặc, hay tự nhiên có Thích-ca”. Đức Phật Di-lặc, Phật Thích-ca, cho đến ba đời tất cả chư Phật trong mười phương, đều phải nhiều kiếp tu hành, chẳng phải trên trời rơi xuống. Vì thế, chúng ta học Phật nỗ lực tu hành một phần là thành tựu định tuệ một phần; làm lợi ích chúng sinh một phần là thành tựu công đức một phần. Chúng ta đã tin Phật, học Phật thì nỗ lực tinh tiến tu hành, độ khắp chúng sinh. Nếu chỉ mang danh học Phật mà chúng ta không chịu tinh tiến tu hành, chẳng những không được thành tựu chính quả, mà e rằng sẽ bị đọa lạc lún sâu thì khác nào hạt giống đem rang?

Bậc Cổ đức dạy: “Việc đời khó hay là dễ? Người quyết chí làm việc thì việc khó trở thành dễ, người không chịu làm việc thì việc dễ trở thành khó”. Vì vậy, mọi việc ở thế gian chỉ cần chúng ta nỗ lực thì không có việc gì khó. Lại nói: “Việc đáng buồn nhất là tư tưởng ngu dốt, không có cảm giác”. Hay “Nghèo vật chất đừng nghèo ý chí”. Người tâm vô cảm, không có chí cầu tiến thì làm việc gì cũng không được thành tựu. Kẻ không có chí hướng thượng, e rằng làm việc nhỏ cũng không xong. Có người cho rằng giàu sang ở thế gian là công lao sự nghiệp của tổ tiên để lại, hoàn cảnh, học vấn, tri thức là chỗ dựa vững chắc. Chúng tôi cho rằng chỗ dựa vững chắc tốt nhất là ý chí. Người không có ý chí thì mãi mãi là người nghèo. Xưa nay, những người thành công sự nghiệp, phần đông đều dựa vào ý chí và nỗ lực. Người không có ý chí và nỗ lực thì cũng là hạt giống đem rang phải không các bạn?

---o0o---

Chuyện 25 - Hi vọng tan theo mây khói

Lời dẫn: Làm người, ai cũng có hi vọng, mong muốn tương lai mình được tốt đẹp hơn, nhưng khi thất vọng thì vô cùng đau khổ. Nếu như chúng ta muốn thực hiện tương lai tốt đẹp thì hiện tại phải cố gắng nỗ lực, phải lao tâm khổ tứ và kiên nhẫn, thậm chí chuẩn bị tâm lý nếm mùi đau khổ cay đắng thất bại; cuối cùng, mới hưởng hạnh phúc ngọt ngào của sự thành công.

Tâm lý con người thường rất mâu thuẫn, khi họ làm việc trong môi trường yên tĩnh thì muốn bôn ba bên ngoài. Lúc họ ra ngoài làm việc một thời gian thì sinh tâm chán ghét, lại mong muốn cuộc sống yên tĩnh. Cho nên nói: “Tĩnh quá muốn động, động quá muốn tĩnh”. Cuộc sống luôn mâu thuẫn động tĩnh như thế. “Đời người mười việc thì có tám, chín việc không vừa ý”. Người sống trong động không được yên tĩnh; người sống yên tĩnh lại không ra được bên ngoài tham gia hoạt động. Do vậy, con người khổ não rất nhiều.

Ngày xưa có một người. Khi mùa đông lạnh rét, hắn ở trong phòng đốt củi sưởi ấm, để tiện ban đêm được ấm áp cả căn phòng và ngủ ngon giấc. Một hôm ở bên lò sưởi, hắn chợt ngủ gục, trong giấc mơ hắn thấy mình từ từ bay lên cao, lên đến tận tầng mây xanh, ở dưới mặt trời rất ấm áp, dần dần gió lạnh thổi đến, thổi xuống dưới tầng mây, từ không trung hắn thấy mình hạ xuống núi rất lạnh. Bỗng từ trên núi hắn thấy mình rớt xuống hang sâu thăm thẳm, hắn hét to lên, chợt tỉnh giấc, thấy trên thân mình không có đũa chôn, lửa trong lò sưởi cũng đã tắt khi nào, khắp thân hắn lạnh tê cứng, mới biết đây là mộng.

---o0o---

Bài học đạo lý

Cổ đức dạy:

Trần gian vốn là mộng

Thực hư cũng là mộng

Say mộng hay tỉnh mộng

Vẫn là mộng mà thôi.

Đời người vốn là một giấc mộng dài. Khi chúng ta nằm mộng hi vọng được làm quan, mau giàu có, kiếm được nhiều tiền, nổi tiếng khắp thiên hạ

v.v... Vì vậy, hàng ngày chúng ta mới cần cù chịu khó làm việc; bất luận băng rừng vượt suối, hay chịu đựng một nắng hai sương đều mong muốn một ngày mình được thành đạt hoài bão. Tục ngữ có câu: “Cuộc đời có lạnh, có nóng, có gian khổ, có hạnh phúc”. Con người có lúc làm việc khổ nhọc, có khi hưởng thụ thanh nhàn, đều là mong muốn tương lai tốt đẹp hơn hiện tại. Mong muốn tương lai như thế này, hay như thế kia, tất cả đều là ảo tưởng không dừng.

Người học Phật hi vọng tương lai chứng được quả Phật Vô Thượng, cho nên khi mới phát tâm, tinh tiến tu hành chí thành tha thiết. Sự tu hành giống như ở trong căn phòng lạnh lẽo, phải đốt củi sưởi ấm, lửa cháy lên dần dần ấm áp căn phòng, xua tan khí lạnh lẽo; sau đó con người mới hưởng thụ ấm áp thích thú.

Trong lòng mỗi người chúng ta đều có những phiền não tham, sân, si, nếu phát tâm tinh tiến tu hành thì giống như ngọn lửa bắt đầu cháy, phải liên tục đốt củi vào thì mới có thể xua đuổi tất cả phiền não, làm cho thánh đạo sưởi ấm khắp thân tâm. Cuối cùng, phiền não không còn, phước huệ viên mãn, đạo quả mới có thể thành tựu.

Nhưng có người chủ trọng ham muốn vật chất, dập tắt lửa thánh đạo; hoặc dập tắt lò sưởi đang bùng cháy, vì danh lợi làm cho ngọn lửa thánh đạo không còn hiệu quả. Rốt cuộc, lửa thánh đạo đã lạnh, khổ công tu hành không biết chạy đến đâu, đạo quả càng lúc càng xa người.

Mỗi người ở thế gian đều có hi vọng. Đứa bé vừa ra đời thì mong bú sữa, rồi muốn đi; lớn lên một chút, muốn ăn bánh kẹo, đi chơi chạy nhảy; tuổi thiếu niên mong được chạy xe máy, đeo đồng hồ; tuổi thanh niên mong thương được cô gái xinh đẹp; tuổi trung niên mong làm nên sự nghiệp, kiếm được nhiều tiền, làm chức vụ cao cấp; tuổi già mong được cháu ngoan, con hiếu. Nhưng thế gian này việc không như ý có đến tám, chín phần mười, đau khổ nhiều hơn.

Hi vọng có chính, có tà. Cổ đức dạy: “Người có nguyện tốt thì trời ban cho”. Chúng ta muốn thực hiện hi vọng chính đáng, cũng phải trả giá thích hợp- lao tâm lao lực; nếu không thì trở thành ảo tưởng. Bất cứ việc gì ở thế gian đều phải cần cù chịu khó mới có thành tựu; huống gì việc lớn xuất thế gian thoát khỏi sinh tử. Nếu như chúng ta sống cho qua ngày thì làm sao có được thành tựu. Tục ngữ có câu: “Học Phật một năm, hai năm Phật ở trước mắt; ba năm, bốn năm Phật ở trên trời”. Đây là bệnh chung của người học Phật. Đạt được danh vọng, địa vị ở thế gian đều phải trải qua muôn nghìn thử thách. Chúng ta học Phật vì sao không chịu trải qua sự rèn luyện?

Chuyện 26 - Bắt chước nhà vua

Lời dẫn: Ban đầu mọi việc ở thế gian đều do bắt chước mà ra, giống như đứa bé bắt đầu đi học, nó tập đọc sách, học viết, học vẽ, học kỹ năng v.v... Nhưng bắt chước có tốt, có xấu; bắt chước chánh đạo và bắt chước tà đạo. Cho nên, có lợi cũng có hại; có thành công, có thật bại; có tiến bộ, cũng có lạc hậu.

Thuở xưa có một kẻ đi lang thang, hắn rất thích bắt chước theo người khác, ngay cả tiếng kêu của súc vật hắn cũng làm theo được, đặc biệt là tiếng chó sủa; cho nên hắn được nhà vua gọi vào làm quan nuôi chó. Nếu như hắn an phận giữ mình làm quan nuôi chó thì chẳng có việc gì để nói, nhưng hắn luôn mơ tưởng đến chuyện thăng quan, làm giàu. Một hôm, hắn vắt óc suy nghĩ: “Ta phải làm bằng cách nào được thăng quan và mau giàu có?”.

Có một ngày, hắn cùng với quan chăm sóc vườn hoa, quan coi nhà vệ sinh cùng nhau tán gẫu. Hắn hỏi:

- Này nhé! Các anh có muốn được thăng quan, làm giàu không?

Các quan đáp:

- Tất nhiên là muốn rồi.

Hắn bảo:

- Chúng ta hãy nghiên cứu kỹ làm bằng cách nào mới được thăng quan, làm giàu?

Một vị quan nói:

- Tôi cho rằng chỉ cần chúng ta nỗ lực làm việc thì có hi vọng.

Vị quan khác nói:

- Chúng ta phải luôn cúi nịnh nọt thì mới có khả năng tiến thân.

Hắn nói:

- Chỉ cần làm cho nhà vua hài lòng thì có thể được thăng quan mau làm giàu.

Hai quan kia hỏi:

- Chúng ta làm cách nào cho vua hài lòng? Không phải chăm chỉ làm tốt công việc của mình hay sao?

Hắn bảo:

- Không! Chỉ cần chúng ta bắt chước giống nhà vua thì nhất định ngài sẽ hài lòng.

Ngày hôm sau nhà vua đến, quan nuôi chó quan sát tỉ mỉ từng động tác của vua; nhà vua chớp mắt liên tục, hắn cũng chớp mắt liên tục; vua ho, hắn cũng bắt chước ho. Thấy vậy nhà vua hỏi:

- Khanh bị đau mắt hả, lại còn bị cảm cúm hay sao mà ho dữ vậy?

Hắn thưa:

- Tâu bệ hạ! Thân không bị đau mắt, cũng không bị cảm, chỉ vì thân muốn làm cho bệ hạ vui lòng, nên bắt chước theo ngài.

Nhà vua nghe hấn nói, chẳng những không vui lòng mà còn rất tức giận nói:
- Nhà ngươi quả thật là to gan! Ta làm vua, ngươi cũng bắt chước làm vua phải không? Quân lính đâu! Bắt quan giữ chó này đánh năm mươi gậy; sau đó, đuổi hấn ra khỏi cung cho trẫm.

Thế là, hấn không được thăng quan mà còn bị đánh một trận bầm giập, cuộc mưu sinh cũng thất bại. Hấn trở lại làm người lang thang rày đây mai đó, thông minh lại bị thông minh hại. Kì thật, hấn không phải là người thông minh mà bị danh lợi ham muốn che lấp tâm trí, những việc làm này đều là nô lệ cho dục vọng, là hành vi của kẻ ngu si.

---o0o---

Bài học đạo lý

Khi đứa bé còn nhỏ, bất cứ việc gì nó cũng làm theo người lớn. Hàng hóa đồ dùng ở thế gian rất nhiều đều do con người bắt chước mà làm ra; hoặc có khi nhái theo hàng thật làm hàng giả dán nhãn hiệu lên. Các nước còn lạc hậu phải học theo các nước tiên tiến phát triển khoa học kỹ thuật. Nếu như mọi việc, con người không có sáng kiến chế tạo mà chỉ làm theo thì mãi mãi vẫn là lạc hậu.

Những việc ứng phú đạo tràng của Phật giáo bị mọi người bắt chước làm theo cũng rất nhiều. Thí dụ những việc tán tụng, tổ chức pháp hội, làm Phật sự, lễ trai đàn chẩn tế v.v... Có những người bắt chước các vị hòa thượng ở Nhật Bản, cưới vợ, ăn mặn, thịt cá. Lại làm trụ trì, nửa tăng, nửa tục. Ở nơi đông đúc thì không học được, ở nơi hẻo lánh thì mọi người tiếp đón tất cả. Bắt chước như vậy có tăng trưởng giới hạnh không? Hay tự mình cam chịu sự sa đọa? Chúng tôi nghĩ đạo lý này giống như quan nuôi chó bắt chước nhà vua.

Bắt chước cầu tiến bộ, hay là thất bại, động cơ bắt chước của mỗi người không giống nhau; hoặc giữ tâm lương thiện, bắt thiện cũng có liên quan. Phật giáo từ Ấn Độ truyền sang Trung Quốc và khắp thế giới, nhất định có điểm đặc biệt của Phật giáo. Trải qua thời gian khảo nghiệm, có rất nhiều người nỗ lực hoằng dương Phật pháp, ngày nay mới được nổi tiếng khắp thế giới. Ngoại đạo muốn bắt chước Phật giáo cũng chỉ học ở bên ngoài, chưa học đến nội dung của Phật pháp, chỉ có hai bên được lợi mà thôi.

Ngoại đạo không biết điểm đáng quý của Phật giáo là sự tu hành, trì giới, phạm hạnh. Họ chỉ học nghi thức tán tụng của Phật giáo, trở thành giáo môn chẳng ra cái gì. Nếu là tín đồ khác mà ngưỡng mộ Phật pháp, lại không thể sửa đổi hoàn toàn, chỉ sửa thành nửa thần nửa Phật; đây là việc không thể phê phán gắt gao.

Chuyện 27 - Gã gốc trị vết thương

Lời dẫn: Tất cả khổ nạn của con người, đa số là do hành vi sai lầm mà đưa đến nghiệp báo. Chúng tôi nói cách khác, tất cả hạnh phúc, an vui cũng là hành vi có trí huệ mà được; cho nên, trí huệ là nguồn gốc của tất cả sự an vui và hạnh phúc. Chúng ta muốn thành Phật giải thoát sinh tử thì không thể không có trí huệ. Như thế, tất cả sự tranh đoạt, tạo nghiệp ở thế gian cũng từ làm bậy, ngu si gây nên. Nhờ có trí huệ chúng ta cần nhắc hành vi để làm việc là hành vi chính đáng. Vì ngu si vô trí chúng ta làm việc sai trái là hành vi tạo nghiệp tội ác.

Ngày xưa có một người rất giàu sang, sống trong vinh hoa phú quý, thường đến trong cung vua. Hắn hi vọng được hầu hạ nhà vua, không cần tốn nhiều tâm trí và sức lực mà vẫn hưởng thụ cuộc sống giàu có; đồng thời, mỗi bữa ăn đều có sơn hào hải vị; mỗi phòng trong cung vua đều lộng lẫy sang trọng, thật sung sướng biết bao. Chẳng bao lâu, mơ ước của hắn thành sự thật. Hắn được làm chức vụ hầu hạ vua. Nhưng sau khi nhận nhiệm vụ, hắn thấy không dễ dàng như hắn đã nghĩ, phải luôn sắp xếp long bào, vương miện của nhà vua gọn gàng, dù công việc nhẹ nhàng nhưng phải để ý cẩn thận, ngăn nắp và phải chú ý để đúng vị trí, nên việc làm này chỉ cần sơ suất một chút nhà vua bực mình thì bị đuổi.

Có một lần, hắn sơ ý đem vương miện của nhà vua treo dưới cái giá y phục, đem y phục móc trên vương miện. Nhà vua nhìn thấy rất tức giận, lập tức hạ lệnh cho quân lính đánh bốn mươi roi, mông của hắn đường lằn ngang dọc chảy máu, đau đớn không chịu nổi. Nhà vua lại ra lệnh cho thầy thuốc chữa trị vết thương cho hắn. Thầy thuốc lấy phân ngựa bôi lên vết thương, chỉ trong thời gian ngắn vết thương lành lặn.

Lúc đó, có một gã gốc nhìn thấy tên hầu vua bị quân lính đánh chảy máu mà chỉ dùng phân ngựa bôi lên vết thương lành nhanh chóng, gã rất thích thú. Trở về nhà, gã bảo thằng con lấy roi đánh vào mông gã thật đau. Ban đầu đứa con không chịu. Gã nói:

- Này con! Phải nghe lời cha dạy, cha muốn thử nghiệm linh dược chữa trị vết thương rất hay. Con hãy giúp cha thử thuốc hiệu nghiệm này, con không làm việc bất hiếu đừng sợ.

Thằng bé nghe cha nói như thế, đành phải vâng theo nên lấy roi đánh mạnh vào mông gã chảy máu, rồi gã bắt chước thầy thuốc, bảo con lấy phân ngựa

bôi lên vết thương. Kết quả, gã không thể ngờ chịu một trận đòn oan uổng và đau đớn vô cùng.

---o0o---

Bài học đạo lý

Đức Phật dạy: “Biển khổ vô biên quay đầu là bờ”. Hay: “Đồ tể buông dao, lập tức thành Phật”. Nghĩa là người biết sám hối tội lỗi thì trở thành con người tốt. Có người học chỉ làm bấy nhiêu mà thôi. Người không có tâm sám hối thì không có ý hồi tâm hướng thiện, họ nghe nói tụng kinh, lạy sám hối có thể tiêu trừ tai nạn, cũng làm theo tụng kinh, lạy sám; nhưng tâm họ chạy theo vọng tưởng lãng xãng thì làm sao tiêu trừ được tội nghiệp? Có kẻ nói: “Thần có thể chuộc tội thay người”. Cho nên, mọi người đua nhau cầu khấn, lễ lạy thần. Sau đó, theo thần làm việc xấu. Như thế, thần có chuộc tội được không? Bất cứ việc gì có lợi thì có hại; phương pháp cũng có chính là có tà; có thật có giả. Chúng ta thật tâm tín ngưỡng tu hành; hoặc học theo chính pháp thì có lợi ích, lại có mục đích và ý nghĩa. Nếu dùng phương pháp thiên vị, hoặc tâm ý giả dối, chẳng những lừa dối người khác mà còn dối cả chính mình; lại dối gạt cả Phật, thần thì tương lai sẽ bị quả báo gì?

Đây là một câu chuyện thí dụ, nhà vua dụ cho tâm chúng sinh, gã ngốc dụ cho thân của chúng ta. Cổ đức nói: “Thân bị tâm sai khiến”. Đức Phật dạy: Nếu người muốn biết rõ

Ba đời tất cả Phật

Nên quán tánh pháp giới

Hết thấy do tâm tạo.

Tất cả chúng sinh lặn ngụp trong luân hồi sinh tử, cho đến cực khổ cả một đời đều do tâm tạo nghiệp, tâm điều khiển thân này. Nhưng có lúc thân cũng bị ảnh hưởng tâm lý. Chúng tôi nói thí dụ, thân đói khát, nóng lạnh sinh ra tật bệnh làm ảnh hưởng đến tinh thần, trở ngại việc tu hành; lại còn ảnh hưởng đến việc tiến bộ hay lui sụt trên đường đạo, hoặc điên đảo sa đọa. Gã ngốc sơ ý để sai vị trí vương miện, long bào của nhà vua là giống như hành vi điên đảo, lấy ác làm thiện, lấy tà làm chính, lấy giả làm thật, đều là điên đảo, nhất định phải chịu đau khổ luân hồi.

Chúng ta muốn thoát khỏi khổ não sinh tử luân hồi thì phải tinh tiến tu hành tránh xa tất cả sự ham muốn, lìa hết thấy điên đảo; điều này giống bị đánh chảy máu lấy thuốc bôi lên chỗ vết thương được mau lành. Nhưng thế gian này có rất nhiều người hồ đồ, họ học Phật pháp lại dùng tham dục để tu quán bất tịnh, càng thêm tạo nghiệp, thêm luân hồi sinh tử, cho đến chịu khổ

vô lượng vô biên. Điều này khác nào thằng ngốc tự chịu đánh thân mình, để thử nghiệm thuốc phân ngựa?

---o0o---

Chuyện 28 - Tai hại làm vợ đẹp

Lời dẫn: Thế gian này, không có người nào xinh đẹp mười phần vẹn mười, dù người xinh đẹp hoàn mỹ vẫn có chỗ khiếm khuyết; nếu như họ đẹp toàn diện thì trở thành tiên nữ trên trời. Về cá tính cũng không có người nào hoàn hảo, người tốt mặt này thì xấu mặt khác; nếu họ hoàn hảo thì trở thành thánh nhân. Đức tính cao quý của thánh nhân thì không thể ghép vào thân phàm phu được. Hình dáng con người làm sao đẹp hoàn hảo được? Cá tính con người đã có khiếm khuyết thì làm sao có thể sinh ra thân hình xinh đẹp hoàn mỹ?

Trong Phật pháp nói nghiệp có định nghiệp và bất định nghiệp. Định nghiệp là nói vật thể đã hình thành khó mà thay đổi được; giống như nói vàng và sắt đều là kim loại giống nhau, nhưng bản chất đất và rẻ của nó sai khác rất nhiều. Vật thể đã thành ở thế gian, giống như con người có đẹp, xấu; vật thể có đất, rẻ; cá tính có thiện, ác đều khó mà thay đổi được. Nếu chúng ta muốn thay đổi thì phải tốn công sức rất nhiều và thời gian rất lâu, thậm chí nhiều đời nhiều kiếp; còn chúng ta muốn thay đổi nhanh chóng thường thì đẹp sửa thành xấu; hoặc kết quả tương phản.

Thuở xưa có một chàng trai trí thức cưới được cô vợ rất xinh đẹp; chẳng những cô ta xinh đẹp mà còn là tiểu thư con nhà giàu có, có thể nói họ là một đôi trai tài gái sắc. Mỗi khi chàng trai này có công việc tham gia hoạt động ở ngoài xã hội đều đưa cô vợ đi theo để tham gia, có rất nhiều người ngưỡng mộ cô ta. Nhưng có một người bạn nói vợ anh ta tuy xinh đẹp, đáng tiếc là mũi hơi bị tẹt. Chàng trai này nghe bạn nói như thế nên rất buồn khổ. Mỗi lần ở nhà đều chú ý đến mũi của vợ, càng nhìn càng buồn. Anh ta nghĩ: “Vì sao nàng bị khiếm khuyết một chút thế này?”

Cuối cùng, anh ta quyết tâm xẻo mũi của vợ mình đổi cho người khác. Anh ta đi tìm khắp mọi nơi, mới tìm được một cô gái có chiếc mũi dọc dừa rất xinh đẹp. Nhân lúc cô gái không để ý, anh ta chạy đến xẻo mũi cô gái, vội vàng chạy thẳng về nhà xẻo mũi vợ mình để đổi cho cô gái kia. Cho dù anh ta đặt mũi lên mặt vợ bằng mọi cách vẫn không đặt được. Kết quả hai người bị xẻo mũi, trở thành hai người xấu xí, hại người hại mình. Đây là kết quả của kẻ ngốc là việc ngu xuẩn.

---o0o---

Bài học đạo lý

Thiên tính con người thường chuộng sắc đẹp, đặc biệt là phái nữ, mặt thường bôi son đánh phấn, thân mặc y phục vải mềm mại, may phải thích hợp kiểu dáng, cho đến đeo những đồ trang sức vàng bạc, châu chuỗi; quý bà, các cô tìm trăm phương nghìn kế để làm cho mình tăng thêm vẻ đẹp. Đây là đặc tính bệnh chấp ngã của chúng sinh.

Chấp ngã chính là nguồn gốc tạo nghiệp sinh tử luân hồi của tất cả chúng sinh. Cho nên chúng ta muốn lìa dục, giải thoát sinh tử thì phải tu quán bất tịnh có năm pháp quán là: một, chỗ sinh ra bất tịnh; hai, chủng tử bất tịnh; ba, thân tứ đại bất tịnh; bốn, chín lỗ thường bài tiết chất bất tịnh; năm, xét đến cùng đều bất tịnh. Chúng ta tu năm pháp quán bất tịnh này có thể lìa dục, giải thoát sinh tử.

Người thế gian, ai cũng muốn mình đẹp, thân hình quyến rũ mọi người. Chúng ta phải biết vẻ đẹp hình dáng bên ngoài chỉ là tạm thời, theo định luật thời gian da sẽ nhăn, tóc sẽ bạc, sắc đẹp nhanh chóng héo tàn, mọi người nhìn thấy ngán ngẩm. Chỉ có vẻ đẹp trong tâm ngày càng lan tỏa hương thơm đức hạnh, mãi mãi được mọi người kính trọng, cho đến nhiều đời nhiều kiếp vẫn còn để lại tiếng thơm; đến khi thành Phật được ba mươi hai tướng tốt. Người nào đắc cứu cánh, người nào bị sa đọa, chúng ta phải lựa chọn.

Có những người không hiểu Phật pháp, họ ngưỡng mộ tu học Phật pháp để được làm đại đức nổi tiếng, nhưng khi thấy người khác được mọi người cung kính cúng dường thì trong lòng cũng khâm phục và cũng ganh tị. Ví thế, họ mạo xưng danh tiếng đại đức này; hoặc nói bậy Phật kia, Bồ-tát nọ giáng sinh. Tự nói bậy mình là người tu chứng thân thông, dối gạt Phật tử để được cúng dường. Kết quả, chính họ phá hoại thanh danh của Phật giáo và cũng đánh mất nhân cách của mình. Điều này khác gì kẻ ngu si xẻo mũi người khác và xẻo mũi vợ mình?

---o0o---

Chuyện 29 - Gã nghèo đốt y phục

Lời dẫn: *Người làm nghề kinh doanh muốn được có lãi, họ bỏ vốn đầu tư muốn kiếm được tiền lời cho nhiều. Người nông dân cày cấy cực khổ mong được thu hoạch trúng mùa. Nhưng có người bỏ vốn đầu tư bị phá sản, khác nào ráng chiều le lói hư huyền. Chúng ta nhìn thấy họ giàu sang, quý*

phái; nhưng trong thoáng chốc trở thành kẻ trắng tay. Đây không phải cuộc đời là một giấc mộng hay sao?

Ngày xưa có một gã nghèo xơ xác, hẩn làm việc rất cần cù chăm chỉ, giúp đỡ mọi người làm việc nặng nhọc; nhưng họ trả tiền công cho hẩn rất ít, chỉ đủ cho hẩn sống tạm qua ngày. Một hôm, hẩn muốn sắm thêm cho mình một bộ quần áo, hẩn cũng phải chi tiêu rất dè sẻn, ra sức làm việc dành dụm một thời gian dài; hẩn mới tạm đủ mua cho mình một bộ quần áo vải xấu.

Bỗng một ngày, có người bà con xa đến nói với hẩn:

- Vì sao anh mặc y phục vải xấu thế này?

Hẩn đáp:

- Y phục vải xấu có gì là không tốt, chỉ do tâm phân biệt vải xấu, vải đẹp mà thôi.

- Anh không muốn mặc y phục đắt tiền và cuộc sống sung sướng sao?

- Tất nhiên là muốn rồi, nhưng làm bằng cách nào? Số phận tôi như vậy, anh có biện pháp gì?

- Không! Anh là hậu duệ của hàng quý tộc, chỉ cần anh chịu cầu thần thì thần sẽ ban cho anh cuộc sống sung sướng.

- Cầu bằng cách nào?

- Anh đem bộ y phục vải xấu này đốt đi, chí thành cầu thần thì sẽ ban cho anh một bộ y phục đắt tiền xinh đẹp; lại ban cho anh cuộc sống hạnh phúc. Thần sẽ ban cho anh toại nguyện.

Gã nhà nghèo tuy cuộc sống túng thiếu, nhưng không đến nỗi khó khăn lắm, hẩn bằng lòng cuộc sống hiện tại; nhưng khi, hẩn nghe người bà con xa dụ dỗ, liền hi vọng niềm tin mộng đẹp giàu sang. Vì thế, hẩn nhờ người bà con chủ trì nghi thức cầu thần, đem đốt bộ y phục vải xấu và chí thành cầu nguyện. Cho dù hẩn cầu lay sỏi đầu, y phục vải đẹp vẫn không xuất hiện. Sau đó, hẩn hối hận nói: “Tại sao ta lại ngu si như thế này? Đem đốt y phục của mình để cầu thần ban cho hạnh phúc và y phục đẹp, nhưng lại mù mịt không biết thần ở đâu?”.

---o0o---

Bài học đạo lý

Đây là câu chuyện thí dụ, người nghèo khổ là chỉ cho hàng phàm phu chúng ta; y phục vải xấu giống như cuộc sống cực khổ. Mặc dù y phục vải thô xấu nhưng gã nhà nghèo phải khổ công làm việc rất lâu mới sắm được nó. Hiện tại con người tuy khổ cực, nhưng đời quá khứ cũng có tu các căn lành mới có thể được thân người. Nếu như chúng ta không nương vào thân này, cố gắng tu pháp xuất thế, thoát khỏi sinh tử mà tạo các ác nghiệp làm

cho nhiều đời sau chịu đau khổ vô cùng, cho đến sinh tử luân hồi không dứt thì chẳng phải là kẻ ngu si hay sao?

Đức Phật dạy: “Trồng nhân không chân thật thì gặt quả đèo cong”. Tất cả mọi việc có nhân thì có quả, nhân chánh thì kết quả chánh; nhân tà thì quả tà. Cho nên, khi chúng ta làm việc gì, hay nói điều gì phải chú ý nhân chánh mới là đạo lý làm người. Thí dụ hàng ngày chúng ta làm việc có chánh đáng không, lời nói có dối gạt, thêu dệt, lừa đảo v.v... Do đó, chúng ta biết được quả báo tương lai như thế nào? Cho nên, mỗi việc ở thế gian có họa có phúc, có khổ có vui đều do nhân quá khứ mà chiêu cảm quả báo hiện tại.

Nói theo tín ngưỡng, chúng ta tin theo vị thần nào thì cảm ứng với vị thần đó, tương lai cùng loại với vị thần đó; giống như chúng ta tin theo những vị thần như thần đá, thần cây v.v... thì tương lai phần đông cũng cùng loại với vị thần này; hoặc làm thuộc hạ của thần, tuyệt đối không thể vượt hơn thần này.

Chúng ta đốt hàng mã, tiền bạc cho quỷ thần, những thứ này con người không dùng được; vậy quỷ thần có dùng được không? Nếu dùng được thì quỷ thần này cũng là loài thấp hơn người; bằng không thì gạt mình, gạt quỷ thần, tương lai cũng bị người gạt lại. Lúc đó, làm kẻ câm nuốt hoàng liên. Vì vậy, bất cứ việc gì chúng ta cũng phải dựa theo lý trí để phán đoán đúng sai, không thể ai nói sao nghe vậy. Người ta bảo sao chúng ta làm theo như vậy, chẳng những là mê tín mà còn cuồng dại ngo ngoe ngẩn ngẩn.

---o0o---

Chuyện 30 - Tham thì thâm

Lời dẫn: Con người sinh ra ở đời, bất luận là người giàu sang hay nghèo hèn. Từ bậc lãnh tụ nguyên thủ quốc gia, giàu có nổi tiếng, cho đến kẻ binh lính, người buôn thúng bán bưng, người không có đất cắm dùi đều có khuyết điểm và không thể nào tất cả mọi việc đều như ý muốn. Tất cả chúng sinh đều có lòng tham, vừa sinh ra đã có đầy đủ. Lòng tham này, tham không biết chán, càng nhiều càng tốt; đúng là lòng tham không đáy.

Cổ đức có nói một bài thơ:

Lương Vũ ngắt ngưỡng con trời,
Quyền cao danh hiển còn đòi thành tiên.
Thạch Sùng kho đụn đầy tiền,
Biển xanh muốn biển ao điền thêm tươi.
Tây Thi diễm lệ rạng ngời,
Soi gương hiềm nổi trên đời kém xinh.
Bành Tô tuổi thọ tám trăm,

Muốn còn sống mãi nghìn năm chưa vừa.

Cho nên, con người khó mà bằng lòng với những gì mình có.

Lòng tham cũng có tham thiện, tham ác, tham chính, tham tà; hoặc là tham chính đáng, chỉ cần không trở ngại đạo đức và cuộc sống của chúng ta. Nhưng con người vừa thấy những thứ mình thích thì trong tâm thôi thúc phải tìm cho bằng được. Nếu tìm không được thì họ dùng mọi thủ đoạn, bất kể phạm pháp luật phải có cho được. Do đó, tất cả ác nghiệp cũng từ đây mà gây nên.

Chúng tôi nói cách khác, tiết kiệm là một đức hạnh tốt của con người. Nếu người keo kiệt không chịu giúp đỡ người khác, và bản thân mình cũng không dám ăn mặc thì trở thành kẻ nô lệ giữ tiền của. Mặc dù tiền của làm cho con người sung sướng hạnh phúc, nhưng cũng khiến cho con người sa đọa và đau khổ. Có người giàu nứt đố đổ vách mà còn dòm ngó của cải người khác. Có người nghĩ có tiền để ra tiền nên dùng cách cho vay nặng lãi. Có người lừa đảo, trộm cắp của người khác. Có người muốn chiếm lấy của người khác làm của mình. Tóm lại, vì muốn có tiền của mà con người phải chịu nhiều đau khổ.

Vì muốn có được tiền của nên có người sống chỉ tiêu tiết kiệm mà được. Có người nhịn ăn nhịn mặc, dành dụm từng đồng từng cắc. Có người dùng thủ đoạn tinh vi lừa đảo mà có được. Có người tạo các ác nghiệp mà có được. Thế gian này không có chuyện không lao động cực nhọc mà có của cải. Do đó, khi làm việc gì chúng ta phải nghĩ đến hậu quả của nó.

Ngày xưa có một người ở vùng nông thôn, tính tình chất phác, thật thà, thường ngày hẳn sinh sống bằng nghề chăn dê. Nhờ hẳn biết cách nuôi, chăm sóc dê nên thời gian không lâu bày dê sinh con đẻ cái rất đông; hẳn lại gặp thời, ăn nên làm ra trở thành một người giàu nhất địa phương. Mặc dù, hẳn có rất nhiều tiền, nhưng lòng dạ rất hẹp hòi, keo kiệt, bản thân không dám ăn mặc, cũng không giúp đỡ cho người nghèo khổ; cho nên, mọi người gọi hẳn là trùm sò keo kiệt.

Một hôm, có một tên lừa đảo, gã chuyên đi lừa gạt rất nhiều người nên tìm cách tiếp cận tên chăn dê, giả vờ thân thiện nói:

- Này anh! Chúng mình là bà con xa, nên chúng ta có tình cảm rất sâu đậm. Hiện nay, anh là người giàu có nổi tiếng, nhưng còn thiếu một điều quan trọng.

Tên chăn dê hỏi:

- Tôi thiếu điều gì?

- Anh thiếu một người vợ trẻ xinh đẹp, có đức hạnh.

Nghe tên lừa đảo nói như thế, hẳn chợt thấy đúng thật. Thường ngày hẳn chỉ lo gầy dựng sự nghiệp, nay cuộc sống đã sung túc, không thể không có một

người vợ để quán xuyến việc trong nhà, và tương lai còn phải có con cái nối dõi tông đường.

Hắn bảo tên lừa đảo:

- Này anh! Không biết anh có cách gì giúp tôi cưới được cô vợ trẻ, hiền thực, thông minh không?

Tên lừa đảo hớn hờ nói:

- Tất nhiên là được rồi. Hôm nay, tôi đến đây vì việc này.

- Anh có chắc là tìm được cô gái như tôi đã nói không?

- Tôi tìm được rồi, ở xóm dưới có một thiếu nữ rất xinh đẹp, hiền thực, đoan trang lại có đức hạnh tốt, làm vợ anh rất thích hợp.

- Có thật không?

- Đương nhiên là thật rồi.

Gã chần dè nghe gã nói rất hài lòng, vui mừng khôn xiết hỏi:

- Vậy hoàn tất việc hỏi cưới này, chi phí khoảng bao nhiêu?

Tên lừa đảo nói:

- Tất nhiên tiền càng nhiều thì khả năng thành công càng cao, anh càng nổi tiếng.

Xưa nay, tên chần dè là trùm sò keo kiệt, nhưng lần này hắn hào phóng vung tay quá trán, đưa cho tên lừa đảo một số tiền rất lớn. Hắn hi vọng việc này tốt đẹp nhanh chóng. Trải qua vài ngày, gã lừa đảo đến nói:

- Cô gái này đã đồng ý kết hôn với anh rồi, nhưng anh phải chi thêm một số tiền để làm lễ đính hôn.

Hắn lại đưa tiền cho gã để làm lễ hỏi vợ. Từ đó, hắn cứ lâng lâng vui sướng bay bổng, quên ăn bỏ ngủ; lúc nào cũng nghĩ đến cô vợ trẻ, xinh đẹp hiền thực.

Vài ngày sau, tên lừa đảo lại đến nói lễ đính hôn đã xong, chuẩn bị lễ kết hôn; trước tiên phải mua căn nhà xinh xắn. Hắn lại đưa cho gã một số tiền.

Trôi qua vài ngày, gã lại đến đòi tiền để mua đồ trang trí nội thất. Hắn lại đưa tiền cho gã. Sau vài ngày nữa, hắn lại đến bảo, cô dâu muốn của hồi môn, xin hắn cho một số tiền. Hắn lại giao tiền cho gã. Tên lừa đảo gạt được một số tiền khá lớn, liền chuồn mất. Gã chần dè cứ mãi trông ngóng đợi chờ, năm tháng trôi qua, tài sản của hắn bị gã lừa đảo lấy sạch mà chẳng thấy cô dâu; hắn mới hiểu rõ đạo làm người.

---o0o---

Bài học đạo lý

Việc tốt thì keo kiệt, lại đem tiền của gom góp khổ nhọc cả đời đưa sạch cho gã lừa đảo. Đây có phải là kẻ thông minh không? Tham của rẻ là

bệnh rất nặng của loài người, qua lại với bạn bè thì mong cho họ tặng quà cáp. Khách có tiệc mời thì mong có nhiều người mời ta. Công nhân tham lam trộm lấy vật liệu, làm việc qua loa. Kẻ lười lao động lại mong người trả tiền công nhiều, muốn nhiều người khác giúp đỡ ta v.v...

Người sẵn lòng giúp đỡ người khác nhưng không mong cầu họ đền đáp lại thì rất ít; phần đông mọi người đều muốn bỏ ít mà được nhiều. Do đó, mà đưa đến tranh chấp lợi lộc, lừa đảo, gạt gẫm rất nhiều. Người nhận chút ân huệ của người thì sau đó phải trả lại rất nhiều. Cho nên vô tình con người rơi vào vòng xoáy năm dục, tính toán làm được lợi một chút, dần dần cũng hạ thấp nhân cách, trở thành kẻ tiểu nhân ở thế gian.

Con người đến thế gian này là trả nghiệp. Đức Phật dạy: “Nghiệp không nặng không sinh Ta-bà”. Vì thế, làm người phải làm việc để trả mới tiêu nghiệp cũng có thể là trả nghiệp, nhân cách, đạo đức cũng sẽ từ từ nâng cao. Kẻ hám của rẻ dần dần sa ngã, tốt hay xấu ở trong một niệm; tương lai khổ hay vui lại khác nhau một trời một vực.

---o0o---

Chuyện 31 - Con lừa đập đồ sứ

Lời dẫn: Chúng ta xây cất một căn nhà lầu cao lớn, chẳng những tốn rất nhiều tiền của mà còn tốn rất nhiều công sức cực khổ mới hoàn thành được. Nhưng chỉ cần một cơn động đất thì trong thoáng chốc bị sụp đổ tan nát, lẽ nào không uổng phí công sức nhiều năm cực nhọc và của cải? Nhưng người nào có khả năng ngăn chặn được thiên tai? Hay khi xây dựng nghiên cứu tỉ mỉ, kiến cố an toàn thì khỏi lo?

Như có một người rất giàu sang, ông ta cũng vất vả làm lụng suốt mấy mươi năm, chi tiêu tiết kiệm, tích góp từng đồng mới trở nên giàu có. Nhưng khi ông bị chết bất đắc kỳ tử, tất cả tài sản, danh lợi khác nào như mộng huyễn, bọt nước. Vậy người nào có khả năng ngăn chặn khi tử thần đến? Chỉ có tu hành tích đức mới là tài sản nhiều đời nhiều kiếp xài không hết.

Suốt một đời người, lúc còn nhỏ lo đi học để trau dồi kiến thức, rồi học nghề, lại phải cực khổ làm việc ném trái mìn thất bại, tích góp của cải mới có nền tảng sự nghiệp vững vàng. Một ngày nào đó, làm ăn thất bại phá sản, uổng phí cực khổ cả một đời thì người này đau khổ biết bao! Họ trách số phận kém may mắn; hay trách ông trời không giúp đỡ? Bạn muốn trách vì sao không trách ác nghiệp của mình ở đời trước hay đời này quá nặng? Hoặc trách tự mình không có trí huệ, mới dẫn đến sự việc sai lầm.

Ngày xưa có một bà-la-môn muốn tổ chức một bữa tiệc để đãi bạn bè thân thuộc và những người hàng xóm. Nhưng trước khi đãi tiệc phải chuẩn bị rất nhiều khâu. Ông ta chuẩn bị một số tiền lớn, tìm mua những món ăn vật lạ, tìm mời đầu bếp giỏi, cả bàn ghế, chén tách và che rạp v.v... tất cả mọi việc phải chuẩn bị đầy đủ. Ông gọi tất cả người hầu đến để phân chia công việc. Trong đó, ông chia một người hầu phụ trách công việc chuẩn bị chén đĩa, li tách. Hắn liền đi hỏi thăm lò làm đồ sứ. Khi hắn đến nhà người thợ gốm thì thấy chủ nhà đang buồn rầu khóc lóc. Tên hầu vội bước đến hỏi:

- Vì sao ông buồn khóc vậy?

Người thợ gốm đáp:

- Tôi đã tốn thời gian suốt năm, sáu năm ròng rã mới làm được đồ dùng nhiều như thế. Hôm nay, đem chất trên lưng con lừa chở ra chợ bán, không ngờ bị nghiêng rớt đồ xuống con lừa đập bể sạch tan tành. Làm sao tôi không đau buồn?

Trái lại, tên hầu cho rằng con lừa này rất tài giỏi. Người thợ gốm phải tốn thời gian suốt năm, sáu năm làm được số đồ sứ này, nó chỉ đập phá nát trong chốc lát. Nay ta mua dắt con lừa này về làm việc rất nhanh, chẳng phải giảm bớt công sức của nhiều người? Vì thế, hắn liền mua con lừa dắt về nói với bà-la-môn:

- Thưa ông chủ! Con lừa này rất tài giỏi nên con mua về, nó có khả năng làm việc rất nhanh, đỡ tốn công sức của nhiều người; bởi vì, chỉ trong chốc lát nó đập hết đồ sứ mà người thợ gốm phải tốn công sức suốt năm, sáu năm.

Bà-la-môn nghe hắn nói, liền nổi giận đùng đùng quát:

- Thằng ngốc này! Thiên hạ làm nên cơ nghiệp phải tốn công sức cực khổ rất nhiều và tốn thời gian rất lâu mới được thành công, phá hoại và thất bại chỉ cần trong thoáng chốc; huống gì con lừa này làm bể hết đồ dùng chẳng lấy được một cái chén nào. Người mua nó dắt về làm gì?

Ông bà-la-môn vì không có chén, đĩa nên không tổ chức đãi tiệc được.

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này là nói lên rất nhiều người giàu có muốn làm công đức, làm việc thiện; nhưng lại sợ tốn nhiều tiền; hoặc do nhiều nhân duyên, điều kiện không thích hợp, như không biết làm việc đó có công đức không? Làm thế nào mới có công đức? Lại nghĩ người kia có thật sự làm việc thiện không? Khi gặp được cơ hội làm việc thiện thì không có tiền; lúc có tiền thì không có cơ hội v.v... Những lý do đó đều không thể thực hiện được nguyện vọng của mình.

Có người suốt đời phát tâm cúng dường ngoại đạo, nhưng vì ngoại đạo không chú trọng tu hành nên cúng dường họ cũng không có công đức. Lại có người bề ngoài hiện vẻ tu khổ hạnh, nhưng lại ham ăn lười biếng; lúc có tiền đam mê cờ bạc hay nhậu nhẹt, cặp bồ với gái đẹp, ăn chơi trác táng v.v...Bạn bố thí cho họ thì khác nào giúp họ tạo nghiệp. Vậy có công đức không?

Mỗi người ở thế gian muốn tạo dựng sự nghiệp đều phải trải qua thời gian dài, nỗ lực làm việc, nếm mùi thất bại, tích lũy kinh nghiệm mới được thành công. Cuộc sống hàng ngày của chúng ta là ăn, mặc, ở, đi lại, một việc vô cùng vất vả đối với mọi người phải không? Bởi vì, bạn xây được ngôi nhà, trước phải mua mảnh đất, rồi sau lo đi làm nuôi sống cả nhà đủ cơm ăn áo mặc là việc cực khổ nhiều năm; lại tính chuyện dành dụm chi tiêu tiết kiệm, tích góp từng đồng để phòng thân. Nhưng không may, một trận bão to, một ngọn lửa vô tình, một trận lũ ập đến, trong chốc lát bạn liền trắng tay, cho đến tón của vì con ăn chơi đua đòi, trộm cắp, đất nước loạn lạc chiến tranh đều có thể ba đời bạn tích góp hết sạch trong thoáng chốc. Người đời tạo lập sự nghiệp khó khăn như vậy, hủy diệt rất dễ dàng. Vì sao chúng ta không tạo dựng tài sản mà nhiều đời nhiều kiếp dùng không hết? Đó là tu hành tích lũy công đức.

---o0o---

Chuyện 32 - Gã bán vải trộm vàng

Lời dẫn: *Bản chất con người có tính thiện hay làm việc thiện một chút thì sợ mọi người không biết; còn có tính ác, làm việc ác thì sợ mọi người biết được. Cho nên, họ luôn che giấu, bình thường chúng ta không thấy được, chỉ khi có cơ hội thì tính xấu, việc làm xấu mới lộ ra; tính thiện cũng như vậy. Con người vốn có hai mặt, tính thiện và tính ác, chỉ khác nhau tính thiện nhiều hay tính ác nhiều mà thôi. Nếu như con người hoàn toàn chỉ có tính thiện không có tính ác là bậc thánh rồi; còn nếu hoàn toàn là tính ác không có tính thiện thì đó là địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Làm người là có nửa thiện nửa ác. Vì thế, chúng ta học Thánh hiền, học Phật, thân cận thiện tri thức là một việc rất quan trọng.*

Ngày xưa có hai người bạn thân nhau thường đi buôn bán ở phương xa. Một người bán vải. Một người bán vàng.

Một hôm, họ đến bán ở thôn quê. Trong thôn có một người muốn mua vàng, nhưng không biết vàng giả hay thật. Tục ngữ có câu: “Vàng thật không sợ lửa thử”. Người mua vàng yêu cầu đem lửa nấu thử vàng mới chịu mua. Do

đó, họ liền ôm củi chất lại đốt lên đem vàng bỏ trong lửa; nếu muốn vàng chảy ra thì phải đợi một khoảng thời gian. Người mua vàng và người bán vàng đều đợi rất lâu. Người bán vàng vào nhà vệ sinh đi tiêu. Người mua vàng vào trong nhà ngồi uống nước.

Lúc này, gã bán vải thừa cơ hội lén gấp vàng ở trong đồng lửa, rồi vội vã bỏ vàng nhét vào trong vải. Người bán vàng đi ra, hăn giả vờ như không có chuyện gì xảy ra, muốn thừa cơ chuồn lẹ. Nhưng vàng bọc trong vải bốc cháy lên, hăn bị bắt ngay tại trận. Chẳng những hăn không lấy trộm được vàng mà vải cũng bị cháy sạch. Người đời thường vì ham lợi mà bị che mờ tâm trí, làm những việc thật ngu ngốc.

---o0o---

Bài học đạo lý

Phật pháp dụ như vàng. Ngoại đạo không biết phương pháp tu hành của Phật pháp, cũng không nương theo pháp mà tu hành, giữ giới. Họ chỉ lấy danh từ của Phật pháp rồi đem sửa lại; hoặc lén học theo nghi thức rồi cho là đạo của mình. Họ đem ra tán tụng ở đạo tràng; chẳng những không phù hợp đúng cách thức mà còn chẳng ra giống gì, chỉ giả làm hình thức mà thôi. Họ không biết được quý giá của Phật pháp ở đâu, cũng tự đánh mất lập trường của mình. Chẳng phải như người bán vải trộm vàng hay sao?

Trong tâm mỗi người đều ẩn chứa tập khí xấu ác tham, sân, si. Có người thì nhẹ, có người bị nặng, gặp nhân duyên thì nó lộ ra. Có người biết tự trọng thì tự mình khắc phục lòng ham muốn để tránh phạm pháp. Khi Khổng Phu Tử còn tại thế, có người đến hỏi:

- Thưa Phu Tử! Giả như ngài gặp cảnh khôn cùng bức bách, bỗng có hai lượng vàng trước mặt và khi ngài ở trong núi thẳm hang cùng, chợt có cô gái vô cùng xinh đẹp đến ôm ngài. Xin hỏi ngài có động tâm không?

Phu Tử đáp:

- Động, động, động!

Phu Tử nói liên tục mấy chữ động. Phu Tử là bậc thánh ở Trung Quốc, tất nhiên không đến nỗi lấy trộm, hoặc làm việc phi pháp; nhưng ngài không dám nói trong tâm mình không động. Vì thế, chúng ta khởi tâm động niệm đều là mầm móng làm thiện hay ác.

Chúng ta có thể thấy tâm tham là thiên tính của nhân loại. Thiên tính này từ đâu? Có phải tự nhiên trời sinh ra không? Trời ban cho người này tính hiền lành, ban cho người kia hung ác; lại có người thì nhẹ, có người thì nặng. Như thế là không công bằng rồi.

Đức Phật dạy: “Liên quan đến tính thiện hay tính ác của con người là do tích tập từ vô thủy đến nay, có người tích chứa nhẹ, có người tích chứa nặng”. Đã là con người thì có ý nghĩ tham, gặp duyên xấu liền làm ác, gặp duyên tốt thì tính ác cũng biến thành thiện; ngược lại, gặp duyên xấu tính thiện cũng biến thành ác. Vì sao? Vì nó có liên quan đến duyên thiện, ác đời trước mà duyên thiện, ác ảnh hưởng đến đời này. Nhưng có những người đời này mới bắt đầu gặp duyên thiện, ác. Cho nên, chúng ta học Phật, thân cận được thiện tri thức là duyên lành khó gặp.

---o0o---

Chuyện 33 - Đốn cây để hái trái

***Lời dẫn:** Con người là tối linh trong muôn vật, có hiểu biết, có tài năng, có tầm nhìn xa trông rộng, có lương tâm, có đạo đức. Bất cứ làm việc gì, họ cũng suy nghĩ kỹ, dự tính cho tương lai, mới có giá trị tối linh trong muôn vật.*

Nhưng có những người sống thực dụng, bất cứ việc gì cũng chỉ thấy lợi trước mắt mà không nghĩ đến tương lai, việc này đâu đâu cũng thấy. Như kẻ giết người để cướp của. Kẻ chuyên đi trộm cắp làm nghề sinh sống. Kẻ thừa tiền đi cặp bồ mại dâm làm thú vui. Kẻ có chức quyền tham ô để làm giàu. Kẻ dùng lời ngon tiếng ngọt chuyên đi lừa đảo để sinh sống. Những việc này đều có thể nói là đốn cây hái trái.

Xưa kia có một nhà vua. Trong vườn hoa của vua có trồng một cây ăn trái rất cao to, cành lá sum sê. Mỗi năm, cây này kết trái sai nặng trĩu, lại rất thơm ngọt. Người ăn trái cây này chẳng những thơm ngọt mà còn được mạnh khỏe, trẻ đẹp; cho nên, nhà vua rất quý. Nhân dân trong và ngoài nước nghe đồn trái cây quý báu như vậy, ai mà không muốn ăn nó? Đáng tiếc là cây này sống trong hoàng cung, được nhà vua yêu quý thì ai mà dám hái?

Một hôm, có sứ giả người nước ngoài đến yết kiến nhà vua. Vua ra lệnh tiếp đón sứ thần trong vườn cây này. Từ lâu, sứ giả đã nghe trong vườn nhà vua có một cây ăn trái rất quý nên rất muốn ăn thử mùi vị trái cây. Nhưng nhà vua chưa ban cho, làm sao sứ giả dám hỏi? Ngày hôm sau, sứ giả được vinh hạnh yết kiến nhà vua. Vua hỏi:

- Sứ thần không quản ngại đường xa đến đây có điều gì chỉ dạy?

Sứ giả thưa:

- Tâu bệ hạ! Thần không dám. Lần này thần phụng mệnh đại vương nước thần đem phẩm vật đến đây cống nộp, xin ngài vui lòng tiếp nhận.

Nhà vua rất vui vẻ sai bày yến tiệc đãi sứ thần. Sau khi dùng yến tiệc xong, sứ thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Thần có nghe trong vườn của ngài có trồng cây ăn trái, quả rất thơm ngọt, người nào ăn trái này được mạnh khỏe, trẻ đẹp. Nhưng cây rất cao lớn không biết bằng cách nào hái cho thần một trái ăn thử có được không?

Suy nghĩ một lúc, vua liền ra lệnh:

- Quân lính đâu! Hãy đốn cây để hái cho sứ thần vài trái.

Sứ thần được vua ban cho trái cây hơn hờ trở về nước. Nhưng trôi qua vài ngày, cây liền héo úa, trái rụng xuống đầy mặt đất. Nhà vua vô cùng hối hận, phải chỉ đừng đốn cây. Từ đó về sau, trong hoàng cung không còn trái cây quý báu thơm ngọt để ăn.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức, con người là động vật có hiểu biết, có tầm nhìn xa trông rộng; nhưng vì háms lợi trước mắt và hưởng thụ vật chất mà không tiếc quý hạnh phúc và tiền đồ vào tương lai nên vứt bỏ sạch. Nhà vua trong câu chuyện là vị đứng đầu cả nước, chúng tôi nghĩ ông không đến nỗi ngốc mà không biết rõ quy luật chặt cây sẽ không sống lại được. Câu chuyện chỉ là thí dụ mà thôi, thí dụ có rất nhiều ý nghĩa. Chúng tôi xin nêu ra vài điều:

Khi con cái còn nhỏ, tất cả mọi việc đều nhờ vào cha mẹ, con cần gì cha mẹ liền đáp ứng. Bất luận là y phục, thức ăn, phương tiện đi lại, tiền học, thuốc men v.v...tất cả mọi việc đều là công sức, tâm huyết của cha mẹ. Thậm chí, cả đời cha mẹ chỉ tiêu tiết kiệm, tích góp của cải cũng là để lại cho con cái. Phận làm con phải cảm kích và hiếu thuận muôn phần với cha mẹ mới đúng. Nhưng con cái cứng đầu bướng bỉnh làm cho cha mẹ thất vọng, đau buồn. Như thế, chẳng phải làm tổn hại nhân cách và tiền đồ của mình hay sao?

Chúng ta sinh ra ở đây, lớn lên ở nơi này; nơi đây là đất nước của chúng ta. “Mọi người vì ta, ta vì mọi người”. Phải nên đồng tâm hiệp lực. Nhưng có người muốn phá hoại sự bình yên của xã hội. Có kẻ muốn làm hán gian. Có người tham những tổn hại tài chính quốc gia. Nếu bị mất nước chúng ta có được sống yên ổn không?

Giao tiếp bạn bè, chúng ta phải dìu dắt, giúp đỡ lẫn nhau là có lợi ích với nhau cùng thành công với nhau. “Thấy lợi quên nghĩa” là chúng ta hại người cũng chính là hại mình. Xã hội, quốc gia đều là một thể giúp đỡ lẫn nhau, là được lợi ích với nhau; làm hại lẫn nhau là có hại chung. Đức Phật dạy: “Nhân quả với nhau”. Chúng ta muốn làm người trung hiếu, tiết nghĩa; hay muốn làm người bất trung, bất hiếu, bất nghĩa; muốn làm người

lưu lại tiếng thơm muôn đời; hay làm người để lại tiếng xấu vạn năm là trong một niệm của chúng ta.

---o0o---

Chuyện 34 - Rút ngắn đoạn đường

Lời dẫn: *Có một ông cụ nhìn thấy đám trẻ con đang chơi vui đùa, liền bảo:
- Này các cháu! Các cháu rất ngoan, rất thông minh; cụ lại nghe nói các cháu rất giỏi, ta rất thương quý các cháu.*

Bọn nhóc nghe ông cụ khen như thế, hớn hờ vui mừng, chạy lại gần ông. Ông cụ dùng chiêu dụ cao hơn:

- Các cháu ơi! Lá cây rụng đầy sân dơ quá, các cháu giúp ông quét sạch được không?

Bọn nhóc vui vẻ quét sạch xong rồi trở về nhà.

Đây là một cách gạt trẻ con. Nhưng vì sao ông cụ lại gạt trẻ con? Vì mưu đồ của mỗi người không giống nhau. Có người làm lợi ích cho mọi người. Có người vì ích kỷ cho cá nhân mình. Có người cố tình lừa đảo vì có mục đích riêng. Có người dạy người khác làm điều thiện v.v... Trong đó, có sự khác biệt giữa thiện-ác, trung-gian, chánh-tà.

Đức Phật cũng có một câu chuyện thí dụ rất hay:

Ngày xưa có một thôn nọ cách hoàng cung của nhà vua khoảng tám mươi dặm. Thôn này có một con suối nước chảy trong veo rất ngọt, nhà vua ra lệnh cho dân chúng ở thôn này: “Mỗi ngày gánh nước suối vào cung vua”. Ban đầu, dân chúng họp bàn cách gánh tiếp sức, họ làm một cách miễn cưỡng. Nhưng lâu ngày, dân chúng cảm thấy con đường quá xa, họ đâm ra mệt mỏi, ai nấy đều muốn đi khỏi thôn này, để khỏi phải hàng ngày gánh nước cho nhà vua, công việc nặng nhọc, mất nhiều thời gian, nhưng chẳng có đồng công nào.

Trưởng thôn biết được tin tức này, liền suy nghĩ: “Nếu như dân chúng bỏ đi thì ta tâu với vua như thế nào?”. Do đó, trưởng thôn liền triệu tập mọi người mở cuộc họp. Ông nói:

- Kính thưa đồng bào! Hôm nay chúng tôi mời các vị đến đây là để thảo luận vấn đề cải thiện gánh nước như thế nào cho đỡ cực nhọc. Mỗi ngày, các vị gánh nước cho nhà vua rất vất vả, đường đi lại rất xa, nhưng chúng ta không thể không có tinh thần trung thành với vua và yêu nước. Cho nên chúng tôi nghĩ đành phải rút ngắn con đường, đó là cách tốt nhất.

Trưởng thôn vừa phát biểu xong, mọi người đều vỗ tay tán thành, cả hội trường đều nhất trí đồng thanh nói lớn: “Hoan hô hay lắm!”.

Trưởng thôn lại hỏi:

- Xin các vị hãy yên lặng! Mọi người có biết từ thôn chúng ta đến hoàng cung có bao nhiêu dặm không?

Mọi người cùng trả lời:

- Dạ, tám mươi dặm.

- Chúng tôi sẽ tâu lên nhà vua từ tám mươi dặm sửa lại thành năm mươi dặm được không?

- Rất tốt! Rất tốt!

Dân chúng trong thôn đều hơn hờ đồng ý. Vì thế, thôn trưởng đến thỉnh cầu nhà vua con đường từ tám mươi dặm sửa lại thành năm mươi dặm. Nhà vua phê chuẩn rút ngắn đoạn đường, dân chúng vui mừng khôn xiết như điên cuồng. Họ cho rằng từ nay về sau không còn đi con đường xa như trước. Mặc dù có những người thông minh nói với họ con đường không có rút ngắn, vẫn giống như trước đây. Nhưng dân chúng vẫn không tin.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đạo đức! Đức Phật dạy hành đạo Bồ-tát phải tu tam chi tu lục độ, trải qua trăm kiếp tu hành mới được tướng hảo. Có người vừa nghe Phật đạo tu lâu dài như thế, liền không dám tinh tiến vươn lên. Do vậy, Đức Phật thuyết pháp khai mở phương tiện nói có ba thừa hoặc năm thừa, chính là nói theo căn cơ của chúng sinh mà có nhiều pháp, cũng có thể làm cho chúng sinh dần dần vào Phật đạo Đại thừa. Nếu bậc thượng căn lợi trí thì Phật nói nhất thừa Phật pháp, đốn ngộ Phật pháp thành Phật, hoặc tức thân thành Phật.

Có rất nhiều chúng sinh đều tham cuộc sống sung sướng hiện tại mà mãi mãi đánh mất tương lai. Nếu bậc trí nói: “Chúng sinh vô biên thế nguyên độ”, giống như đàn khảy tai trâu, gợi mở tâm Bồ-đề của họ không được. Cho nên phải nói: “Lạy Phật, niệm Phật có linh nghiệm và cảm ứng như thế, họ mới chịu học Phật”. Đặc biệt là ngày nay thời đại khoa học kỹ thuật phát triển, mọi người đều tham hưởng thụ cuộc sống vật chất. Nếu chúng ta nói Phật pháp phải tu khổ hạnh như thế, như thế... thì mới thành tựu Phật đạo, họ sẽ tránh xa.

Hiện nay lại gặp thời đại mạt pháp, ngoại đạo thuyết pháp nhiều như số cát sông Hằng, chúng nói: “Tu đắc đạo nhanh chóng”. Trở thành hướng chung của mọi người, dù sao họ cũng bằng lòng đến với đạo. Bạn nói đi, bạn đúng? Hay họ đúng? Phương tiện thuyết pháp phải dùng ngôn từ hiện đại để giải thích Phật pháp? Hay dùng khoa học để chứng minh Phật pháp? Hay dùng ngôn từ hoa mỹ để giảng nói Phật pháp? Nếu như dùng phương pháp

lừa dối để giảng nói Phật pháp thì Phật pháp trở thành tà pháp. Thuyết pháp không phải là vật để đùa giỡn. Then chốt hướng dẫn mọi người vào chính đạo; hoặc vào tà đạo, chính là ở đây.

---o0o---

Chuyện 35 - Bóng người trong gương báu

Lời dẫn: Kinh Kim Cang ghi:

Tất cả pháp hữu vi.

Như mộng huyễn, bọt nước.

Như sương như điện chớp.

Cần phải quán như vậy.

Đây chính là nói: “Tất cả mọi sự vật ở thế gian đều luôn thay đổi, như mộng như huyễn”. Bãi bể biến thành nương dâu, nương dâu biến thành bãi bể. Sóng trên sông Trường Giang làn sau đẩy làn trước. Người thế hệ trẻ không lâu thành thế hệ già. Tất cả sự vật trôi qua trong thoáng chốc, chỉ lưu lại trong trí nhớ, làm cho chúng ta luân hồi trong sáu đường, sinh tử vô tận, khổ báo vô cùng, không biết khi nào mới thoát khỏi biển khổ?

Xưa kia có một thanh niên con nhà giàu có. Bởi vì, cha mẹ mất sớm để lại cho hắn một gia tài khổng lồ. Gã thanh niên này chưa từng nếm mùi thất bại, trải nghiệm sự đời, cũng không biết sự cực khổ kiếm được đồng tiền. Hắn ý mình giàu có nên ăn chơi tác tráng, sống buông thả cho qua ngày. Nhưng của cải có giới hạn mà hắn vung tay quá trán thì vô hạn; chỉ qua vài năm, hắn xài phá sạch gia tài khổng lồ của cha mẹ để lại.

Thoáng chốc, hắn trở thành tên bần cùng không còn gì để duy trì cuộc sống. Ban đầu, hắn đến bạn bè quen thân, hoặc bà con để vay mượn sống cho qua ngày. Sau đó, họ đều từ chối không cho hắn mượn nữa, hắn đến hỏi mượn người lạ; hoặc làm kẻ ăn xin bên đường. Vì các chủ nợ bao vây đòi tiền, hắn không có cách gì trả nổi nên phải bỏ làng ra đi. Do đó, hắn đi thẳng vào rừng sâu vắng vẻ. Đến nơi, hắn thẳng thốt bâng hoàng, liều mạng đi tìm rau, trái cây dại ăn cho đỡ đói. Cuộc sống của hắn tuy cực khổ thân nhưng tinh thần an vui.

Một hôm ở trong rừng vắng, bỗng nhiên hắn phát hiện một cái rương đan bằng mây, mở rương ra hắn thấy trong đó rất nhiều của báu vật lạ. Hắn vui mừng khôn xiết chợt thốt lên: “Trời ơi! Ông đã ban của cải cho con”. Hắn nghĩ sẽ thanh toán hết nợ nần trước đây hắn đã vay mượn, không còn bị mọi người xem thường và hủy nhục.

Lúc hắn sắp lấy của báu, chợt thấy dưới đáy rương có một chiếc gương. Hắn nhìn vào gương phát hiện có người ở trong đó, làm cho hắn vô cùng sợ hãi.

Hắn cho rằng hành vi hắn muốn lấy của báu bị người trong gương phát hiện; vì hắn cho là vật không có chủ, hóa ra là vật có chủ ở đây giữ gìn. Hắn lập tức nói rồi rút:

- Tôi xin lỗi! Tôi tưởng là vật không có chủ, té ra ông ở đây. Xin ông hãy tha thứ. Tôi chưa hề lấy vật báu nào, thành thật xin lỗi, xin lỗi!

Hắn nói xong, co giò chạy thục mạng không dám quay đầu lại, sợ người trong gương đuổi theo.

---o0o---

Bài học đạo lý

Một rương đựng đầy châu báu vốn là vật không có chủ, gã thanh niên phát hiện phải thuộc về hắn. Nhưng vì bóng của mình hiện trong gương làm hắn sợ hãi bỏ chạy. Đây không phải là việc đáng tiếc và đáng thương hay sao?

Nhân sinh như trò đùa, như giấc mộng. Cuộc sống con người luôn đi đôi hai mặt: mừng-giận, khổ-vui, giàu sang-nghèo hèn, thành công-thất bại, lợi-hại, được-mất; như một màn diễn tuồng trên sân khấu. Tình thương của cha mẹ, anh em ruột thịt, vợ chồng cũng không thật, chỉ làm cho chúng ta từ mê đến mê, mà còn tạo nghiệp mãi cho đến khi hơi thở sắp tàn vẫn còn nghĩ đến để lại của cải cho con cháu. Tất thở tức là nghìn thu vĩnh biệt. Cho nên nói: “Khi chết ta chẳng đem theo vật gì, chỉ mang theo nghiệp bên mình”.

Cổ Đức dạy:

Mười năm đèn sách không ai hỏi

Phút chốc nổi danh vạn người hay.

Thế nào là nổi danh? Là được đậu trạng nguyên, nhà vua phê chuẩn ngồi trên xa giá diễu hành ba ngày, cờ xí rợp trời, về quê lễ bái ông bà, làm rạng rỡ tổ tiên, mọi người hân hoan chào đón. Nhưng nếu trong thoáng chốc bị gian thần hãm hại thì cả gia tộc đều bị tịch thu tài sản, gia đình tan nát, trở thành kẻ lang thang đi xin ăn khắp đầu đường xó chợ. Xưa nay bước thăng trầm chốn quan trường là việc khó tránh khỏi. Vấn đề quan trọng nhất là con người đến phút cuối cùng vẫn vui đùa trên sân khấu, mờ mịt không biết quay về nơi đâu.

La Trạng Nguyên nói: “Làm quan xử án mấy mươi năm, những chuyện đúng sai có vạn nghìn, một nhà ấm no nghìn nhà oán, công danh nửa đời oán trăm đời”. Người nào tránh khỏi oan khiên? Cho dù đời nay không có, nhưng khi xuống âm phủ, vua Diêm La truy cứu thiện ác nhiều đời thì có oan gia trái chủ đời trước tìm đến tính sổ. Bạn thiếu họ, họ thiếu bạn đều tính mãi không xong. Chúng ta đừng vì hạnh phúc nhất thời mà tạo oan

khien nhiều đời, thật không dễ gì gặp được kho báu Phật pháp, mà để năm dục phiền não lôi cuốn, không chịu tinh tiến tu hành; đây là điều thật đáng tiếc và đáng thương.

---o0o---

Chuyện 36 - Vì tham mà móc mắt tiên nhân

Lời dẫn: Lòng tham là thiên tính của con người, nhưng tham cũng có tham thiện, tham ác, tham chính, tham tà. Phần đông mọi người đều vì tự tư tự lợi mà tham. Con người vì tham của cải, sắc đẹp, danh lợi mong được càng nhiều càng tốt nên dẫn đến hành vi tạo tội ác. Vì thế, Đức Phật dạy tham, sân, si là ba độc.

Ngày xưa có một tiên nhân ở chốn rừng sâu tu học đạo khổ hạnh, cuối cùng ngài chứng đắc ngũ thông. Ngũ thông là thiên nhãn thông, thiên nhĩ thông, thần túc thông, tha tâm thông và túc mạng thông. Thiên nhãn thông là có thể nhìn thấu sự vật ở rất xa, dù ở trên trời hay dưới nhân gian. Thiên nhĩ thông là có thể nghe tất cả mọi âm thanh. Thần túc thông là bay đi tự tại khắp thiên hạ năm châu bốn biển. Tha tâm thông là biết được trong tâm người khác đang suy nghĩ điều gì. Túc mạng thông là biết được sự việc mình và người khác ở quá khứ đời trước.

Vị tiên nhân này, vì chứng thiên nhãn thông thấy được châu báu nằm ẩn dưới lòng đất nên chuốc lấy tai họa vào thân. Bởi vì, dân chúng nghe tiên nhân nhìn thấu rõ châu báu ở dưới lòng đất nên một đồn mười, mười đồn trăm truyền khắp cả nước. Nhà vua nghe được tin này, liền hỏi các cận thần:

- Nay các khanh! Các người có nghe dân chúng đồn trong núi kia, có vị tiên nhân tu chứng ngũ thông thấy được châu báu nằm ẩn dưới lòng đất không?

Các đại thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Chúng thần có nghe nói, nhưng chưa thấy vị tiên nhân này.

- Chúng ta hãy mời tiên nhân này về ở luôn trong nước của chúng ta, để ông ta chỉ chúng ta khai thác tài nguyên ở dưới lòng đất. Khanh nào mời được ông ta để chỉ kho tàng châu báu?

Có một đại thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Thần xin đi vào trong núi thỉnh vị tiên nhân này.

Vị đại thần này đi vào núi mời tiên nhân. Nhưng bất luận đại thần dùng mọi cách khuyên mời, cưỡng bách, dụ dỗ mà tiên nhân vẫn không chịu nói kho tàng châu báu. Cuối cùng đại thần móc mắt của tiên nhân đem về dâng lên nhà vua. Vua hỏi:

- Tại sao khanh lại móc mắt của tiên nhân?

Đại thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Cho dù thần dùng đủ mọi cách nhưng tiên nhân cũng không chịu hợp tác, ông ta có thể thấy châu báu trong lòng đất chính là đôi mắt này; cho nên thần móc mắt của ông ta thì thấy được châu báu trong lòng đất. Chúng ta cần gì hợp tác với ông ta?

---o0o---

Bài học đạo lý

Nhà vua vì muốn khai thác kho tàng châu báu trong lòng đất mà cầu tiên nhân chỉ dạy. Tên đại thần vì không sai khiến được tiên nhân nên móc mắt của ông. Một người là tham, một người là ngu si, cấu kết với nhau hại tiên nhân. Hại người lại không lợi mình thành bất chính là do tâm tham thôi thúc phải không?

Lòng tham như là thiên tính của nhân loại. Thật ra là thói quen từ vô thủy đến nay, chúng ta gọi thiên tính cũng được, thói quen cũng chẳng sai. Làm người không thể không có lòng tham, có tham người ta mới cạnh tranh lẫn nhau, thúc đẩy xã hội, quốc gia tiến bộ nhanh chóng. Nếu như con người không có lòng tham thì ai nấy đều sinh ra lười biếng, ngay cả chuyện ăn uống cũng trở thành vấn đề bàn cãi thì tiến bộ cái gì?

Mỗi việc ở thế gian đều có hai mặt đúng sai. Chúng ta theo phương pháp chính đáng để cạnh tranh cầu tiến bộ, tất nhiên là đúng. Nhưng thường ở thế gian là tham không biết đủ, đưa đến tranh giành, tính toán so đo, tạo nghiệp. Vậy mọi người có thể ngăn chặn được lòng tham phạm pháp không? Có người hiểu sai nói: “Phật pháp tiêu cực dạy người không được tham”. Kì thật, tham hợp tình hợp lý và không trái với Phật pháp. Bởi vì: “Phật pháp ở thế gian không là thế gian mà giác ngộ”. Phật pháp ở thế gian làm lợi ích cho thế gian, giác ngộ ngay thế gian, bằng không thì Phật pháp chẳng có ai đến. Có hạng người tham là tham không đáy, đều là tham hại người lợi mình, tham bóc lột người khác là tham tạo nghiệp làm ác. Vì thế, Phật pháp nói tham, sân, si là ba độc. Chúng ta muốn tránh khỏi tham ác này thì phải có trí huệ.

---o0o---

Chuyện 37 - Giết oan đàn trâu

Lời dẫn: Dân gian ta có câu: “Ăn không được thì phá cho hôi.” Đây chính là nói những gì mình muốn không được thì cũng không muốn người khác có được; đó là căn tính thấp hèn của nhân loại. Người làm việc sai trái

thường hay che giấu. Khi sự việc bị người khác phát giác không thể che giấu thì thấy xấu hổ hóa khùng, làm những việc thật đáng tiếc; đây cũng là căn tính thấp hèn của con người. Là do lỗi của ai? Nên trách người phát giác hay trách mình làm việc sai trái? Cả hai. Nếu hai bên có lý trí một chút thì sẽ không xảy ra sự việc đáng tiếc. Tốt nhất là mọi người đều phải có lý trí, hay mọi người đều không nên làm việc sai trái để rồi phải che giấu.

Thuở xưa có một người nông dân nuôi hai trăm năm mươi con trâu. Mỗi ngày, hấn thức dậy từ sáng sớm đến tối mịt chăm sóc đàn trâu chu đáo. Vì do chăm sóc đàn trâu có lúc hấn quên ăn bỏ ngủ, lao tâm khổ tứ vì chúng. Nhờ hấn cần cù chịu khổ như vậy, nên cuối cùng hấn trở thành người chăn trâu giàu có nhất trong thôn. Đàn trâu sống trong môi trường thoải mái, ăn uống đầy đủ nên mập mạp, lông bóng mượt.

Một hôm có một con cọp từ trên núi xuống, nó xông thẳng vào chuồng tấn công bầy trâu ăn no ngủ kỹ, thân trâu tuy mập to nhưng ít linh hoạt lại ngu cục kỉ; cuối cùng, cọp vồ giết chết một con. Trong chốc lát, nó ăn no rồi lạng lẽ trở về rừng. Khi gã nông dân phát hiện trâu bị giết thì không biết cọp đi về hướng nào.

Gã nông dân chẳng những không nghĩ cách để bảo vệ an toàn cho đàn trâu mà còn cảm ràm với chúng: “Ta đã khổ công nuôi hai trăm năm con trọn vẹn, nhưng nay lại bị cọp ăn mất một con thì giống như bình ngọc có vết nứt, còn có giá trị gì đâu mà nuôi giữ?”. Hấn rất đau buồn tự nói lầm bầm: “Tại sao lúc đầu ta bỏ ra một số tiền vốn rất lớn để nuôi đàn trâu này? Vì sao ta phải cực khổ đi khai hoang vùng đất rộng rãi trồng cỏ nuôi trâu như thế? Mà nay đàn trâu không còn được đầy đủ, để chúng nó sống có ý nghĩa gì?”. Hấn ngòì cúi đầu trầm tư suy nghĩ trong chốc lát, cuối cùng hấn quyết định táo bạo. Hấn lừa hết đàn trâu nhiều năm nuôi nâng cực khổ đến bên mé vực thẳm, hang sâu thăm thẳm, hấn đánh đập đẩy từng con lao xuống vách núi hang sâu; cả đàn trâu hai trăm bốn mươi chín con đều chết oan hết. Hấn lại khinh khinh ra về.

---o0o---

Bài học đạo lý

Người xuất gia thụ trì hai trăm năm mươi giới, nếu không chuyên tâm giữ gìn, lỡ phạm một giới không lo sám hối, lại nghĩ: “Ta đã không giữ giới trọn vẹn, chi bằng phạm nhiều giới; hoặc phạm tất cả giới thanh tịnh”. Như thế, chẳng những không ra thể thống một người xuất gia mà ngay cả cư sĩ tại gia cũng không bằng, thì khác nào như gã nông dân nuôi dưỡng bầy trâu cực khổ rồi đẩy hết xuống hang sâu?

Kiến thức của con người có nông-cạn không giống nhau. Thiện-ác, trung-gian cũng khác nhau rất xa, hành vi tà-chính cũng sai biệt rất lớn, tâm con người là biến thiên vạn hóa. Cho nên, chúng ta muốn đánh giá tốt xấu về người nào đó thật không dễ dàng. Cổ đức dạy: “Quen biết khắp thiên hạ, hiểu mình được mấy người”.

Có những người có học vấn, kiến thức rất rộng nhưng làm việc lại làm những việc rất ngu xuẩn. Có người tuy học vấn, kiến thức kém nhưng làm việc lại hợp tình hợp lý. Đây gọi là: “Người làm việc giỏi có kiến thức kém, người làm việc dở có kiến thức rộng”.

Tại sao tâm con người biến thiên vạn hóa? Tại sao người làm việc giỏi mà kiến thức kém? Có người nói vận mệnh sai khiến. Có người nói quỷ thần sai nó như vậy. Phật pháp nói: “Tất cả mọi việc đều do nghiệp sai khiến”. Bởi vì từ đời vô thi đến nay, chúng ta đã tích tập rất nhiều nghiệp thiện ác, nghiệp lực thiện ác này sinh khởi hiện hành, gặp hoàn cảnh như thế nào thì nghiệp lực dẫn dắt như thế ấy. Cho nên, dù người trí thức rộng, nhưng cũng làm những hành vi thấp kém; hoặc hành vi lúc thiện lúc ác.

Vì thế, chúng ta học Phật, trước phải học chánh tri, chánh kiến; giống như chúng ta muốn đến một nơi nào phải biết rõ đường đi. Tin theo mù quáng, chẳng những không đạt được mục đích mà còn rời xa mục đích càng ngày càng xa. Chúng ta làm người, xử thế cũng phải có chánh tri, chánh kiến thì mới có thể tránh được làm ác, tạo nghiệp. Chúng ta tu hành cũng vậy phải nỗ lực tinh tiến, tu tập chính định mới có thể khai mở trí huệ. Nếu không thì đi vào tà đạo thật đáng tiếc biết bao.

---o0o---

Chuyện 38 - Mong nước đừng chảy

Lời dẫn: *“Người phải vươn lên, nước thì chảy xuống”. Đây chính là tính chung của sự vật. Con người sống mà không vươn lên là người không có chí khí. Nước không chảy xuống trừ phi có vật chặn nó lại, lý lẽ này rất rõ ràng. Nhưng vẫn có người không biết nguyên lý này, lại không chịu học theo chí khí của người khác để hiểu biết mà chỉ mong thành công, giống như nước không chặn lại mà muốn nó đừng chảy, chẳng phải là hành vi của kẻ ngu si hay sao?*

Thuở xưa có một người rất thích đi du lịch, có thể nói năm nào hấn cũng đi khắp đó đây. Cổ đức dạy: “Đi một ngày đàng, học một sàng khôn.”. Người đi du lịch nhiều nơi làm tăng trưởng sự hiểu biết, tâm trí càng nhìn rộng. Nhưng hấn chẳng có tăng trưởng kiến thức tí nào, trái lại còn cô chấp bị vật trôi buộc.

Một hôm, hấn đi trên đường vừa mỏi mệt vừa đói khát, nhưng phía trước là một cánh đồng hoang vu, không có một con sông cũng không có ao hồ. Biết tìm nước uống ở đâu đây? Đang lúc buồn rầu hấn chợt phát hiện ở phía đông cánh đồng thấp thoáng một ngọn núi. Hấn nghĩ: “Có núi ắt phải có nước”, nên hấn đi thẳng đến chân núi. Quả nhiên, có người đang cày ruộng dưới chân núi, họ nối nhiều ống tre để dẫn nước vào ruộng, nước từ trong ống tre chảy ra trong veo mát lạnh. Hấn nhìn thấy dòng nước chảy ra vui mừng khôn xiết, liền uống một hơi thoả thích.

Hấn uống nước no xong, bỗng nhiên nghĩ ra một cách kỳ quái: “Ta mong nước trong ống tre đừng chảy ra nữa vì ta đã uống no rồi, đã khát rồi. Tại sao nước vẫn chảy mãi nhỉ”. Do đó, hấn nổi tức giận, điên cuồng quát lên: “Ta đã uống no rồi. Tại sao mi cứ chảy mãi thế?”. Lúc hấn đang tức giận ùng ùng thì có một người nông dân ở bên chân núi đến hỏi:

- Này anh! Người nào chọc anh tức giận thế?

Hấn đáp:

- Dòng nước này không biết gì cả, lúc này tôi khát khô cổ họng nên tìm đến đây, giờ đã uống thỏa thích rồi. Vì sao nước cứ chảy mãi thế này? Thật là tức chết đi được!

Hóa ra là tên quá thô lỗ, ngu si. Người nông dân không thèm đếm xỉa đến hấn bỏ đi về phía trước.

---o0o---

Bài học đạo lý

Muôn sự muôn vật ở thế gian đều có nhân mới có quả. Chúng sinh vì ưa tham đắm năm dục mà tạo nghiệp, không chịu buông bỏ thì làm sao không bị quả báo khổ nạn? Khi họ chán ngán cảnh trần, không còn hứng thú; nhưng nếu không đoạn tham dục trong tâm thì làm sao ngăn được dòng nước ham muốn đừng chảy? Hoặc không đoạn nguồn gốc năm dục thì cũng giống như gã ngu si kia không ngăn dòng nước mà muốn nó đừng chảy, thật là nực cười.

Cây có cội, nước có nguồn. Cổ đức dạy: “Vật có gốc ngọn, sự có thì chung, người biết trước sau là gần đến đạo”. Con người có sang-giàu, nghèo-hèn, khôn-dại, hiền-dữ; cho đến tính tình có thiện-ác, trung-gian, chánh-tà đều là nghiệp nhân từ quá khứ, chiêu cảm quả báo khổ vui đời hiện tại. Chúng ta không biết truy tìm nguồn gốc, chỉ trách móc nghiệp quả; hoặc oán trời trách người thì có ích gì?

Vì thế, Đức Phật dạy: “Bồ-tát sợ nhân, chúng sinh sợ quả”. Bạc giác ngộ biết rõ tạo nhân gì sẽ đưa đến quả đó. Cho nên, Tử Tư nói: “Mỗi ngày ta xét

lại thân ta ba lần”. Các ngài như vậy làm việc có sai lầm không? Có nói lời đắc tội với người khác, hay nói sai lầm không? Hành động có lỗi với người khác không? Người luôn kiểm điểm như vậy ít tạo ác nghiệp mà tăng trưởng đạo nghiệp. Còn hàng phàm phu nói ra hay hành động đều tăng trưởng tội nghiệp mà tự mình không biết; cho nên lưu chuyển trong sinh tử, nghiệp báo vô cùng.

Đời trước, chúng ta có tạo nhiều nghiệp, nên đời nay chịu nhiều quả báo, xảy ra những chuyện tai nạn, đau khổ; nhưng không biết sám hối tu hành, lại mê muội câu thân, khấn Phật; giống như “trèo cây bắt cá” phải không? Đức Phật dạy nhân nào thì quả đó. Nhưng mọi người cố chấp không tin, lại tin xem bói, đoán mạng; khi xử lý sự việc khác nào trèo cây bắt cá? Từ vô thủy đến nay, chúng ta đã tích tập những thói ác tham, sân, si; cho nên sinh tử vô cùng, khổ báo vô tận. Nếu không chịu nỗ lực tu hành mà oán trời trách người thì giống như gã ngu si trong câu chuyện trách nước chảy mãi phải không?

---o0o---

Chuyện 39 - Uống phí bột gạo

Lời dẫn: Ở Đài Loan có một câu tục ngữ rất hay: “Vật có hình dáng thì nhìn thấy được, nếu không có hình dáng thì tự mình suy nghĩ”. Vật có hình dáng là chúng ta học rất nhiều người mới đuổi kịp thời đại văn minh. Tự mình tư duy là có người phát minh sự vật càng nhiều càng tốt thì càng lý tưởng. Nhưng phần đông biến khéo thành vụng, làm trò cười cho thiên hạ. Người tự cho mình là thông minh thì chẳng phải tự chuốc nhục vào thân?

Ngày xưa có một gã thích đi ngao du đó đây. Một hôm, hắn đến nhà người bạn lâu ngày mới gặp lại. Hắn thấy trên vách tường nhà người bạn láng coong rất xinh đẹp, hắn rất ngưỡng mộ vội hỏi:

- Này anh! Hãy chỉ dùm tôi vật liệu quét trên vách tường là thứ gì?

Người bạn chỉ:

- Việc này chẳng có khó khăn gì, tôi đem gạo xay thành bột, rồi thêm bùn và nước trộn đều; sau đó, tôi trét lên rồi chà cho phẳng láng, nên được đẹp như thế.

Hắn nghe người bạn nói khoái chí vô cùng, liền nghĩ: “Khi ta trở về phải làm cho nhà mình láng coong như thế mới xinh đẹp”.

Sau khi, hắn trở về nhà, chuẩn bị các vật liệu bột gạo, bùn. Hắn lại suy nghĩ: “Gạo xay thành bột mịn đẹp như thế rồi, nếu như ta đem bột gạo trộn với bùn thôi, không cần nước thì trét lên tường chẳng phải xinh đẹp, sang trọng hơn nhà anh bạn hay sao?”.

Nghĩ sao làm vậy, hấn lấy bột gạo trộn với bùn rồi trét lên vách tường. Nhưng khi hấn trét lên chẳng những không thấy bằng phẳng, láng bóng mà cả vách tường đều bị lồi lõm, xù xì rất là xấu xí; lại bắt đầu nứt nẻ rớt xuống. Đây không phải là biến đẹp thành xấu hay sao?

---o0o---

Bài học đạo lý

Có những kẻ ngoại đạo nghe bậc Thánh hiền dạy tu các pháp thiện sẽ được sinh lên cõi trời; hoặc thành Thánh hiền. Nhưng sau khi họ suy nghĩ kỹ, lại kết luận: “Con người sau khi chết không thể sinh cõi trời, chúng ta tốn nhiều công sức tu hành, làm việc thiện để làm gì?”. Vì thế, họ muốn mau sinh lên cõi trời, nên liền tự sát. Họ cho rằng phương pháp tự sát là khỏi tốn nhiều công sức tu hành, làm việc thiện, là con đường tắt thẳng đến cõi trời. Ai cũng biết họ tự sát, chẳng những không sinh lên được cõi trời mà còn phải chịu đau đớn, lại tăng thêm tạo tội nghiệp sát, sẽ chịu quả báo đọa địa ngục. Việc này khác nào lấy bột gạo trét tường, chẳng những không làm cho vách tường bóng láng xinh đẹp mà còn xấu xí hơn lúc đầu. Thật lãng phí bột gạo, tiền bạc và công sức.

Ở đời, người tự cho mình là thông minh rất nhiều. Nếu như một sản phẩm nào bán chạy thì có kẻ liền làm hàng giả, nhái theo nhãn hiệu để tung ra thị trường; kết quả hàng giả vẫn là hàng giả, lừa đảo chỉ một lúc nào đó không thể lâu dài được. Bọn buôn lậu vì hám lời nhất thời, cho đó là việc làm thông minh. Nhưng hại sức khỏe của người tiêu dùng, họ được lợi ích; trái lại, họ tự phá hủy danh dự uy tín của mình, đến khi bị mọi người phát hiện thì nhân cách và đạo đức của họ suy đồi trầm trọng, không còn uy tín, mọi người nhìn thấy lánh xa. Họ có làm việc gì cũng không ai chịu hợp đồng; đây chính là quả báo thất bại.

Kẻ trí thức cùng với người xấu làm điều xấu, cùng nhau tham ô, bòn rút của công. Người nông dân vì hám lợi gieo phân bón hóa học cho nhiều, thúc lúa lớn nhanh, dẫn đến hại sức khỏe mọi người. Công nhân trộm lấy vật tư đi bán lén bên ngoài, làm cho nhiều công trình không đảm bảo chất lượng bị sụp đổ. Kẻ kinh doanh dùng nhiều chất hóa học, hàng giả tung ra thị trường bán giảm giá, hại người dân tiêu dùng, mình được giàu to. Như vậy, ai nấy đều tàn hại lẫn nhau, làm cho xã hội bất ổn khắp nơi.

Có những quốc gia hao tốn rất nhiều tinh thần và vật chất để bồi dưỡng nhân tài, phát minh ra những thành phẩm mới. Lại có những nước đi trộm lấy chất xám của người nước khác đã cực khổ nghiên cứu tìm tòi, chế tạo ra hàng đống để cạnh tranh với hàng thật. Có những người đầu tư số vốn rất

lớn để quay dựng một bộ phim, vừa hoàn thành thì lập tức có kẻ gian sang đĩa trộm tung ra thị trường để bán đại hạ giá.

Phật giáo hoằng dương giáo pháp suốt mấy nghìn năm khắp thế giới, mới đi vào trong dân gian, kiến lập sự tín ngưỡng đến với mọi người. Có những kẻ lưu manh trộm danh từ Phật pháp sửa đổi thành một giáo môn riêng của mình, lại còn dùng lời bịa đặt dụ dỗ, hăm dọa dân chúng, đã tâm tham vọng muốn thu phục nhiều tôn giáo quy về một. Xã hội như thế làm sao bình yên được?

---o0o---

Chuyện 40 - Thầy thuốc thành thật

***Lời dẫn:** Người làm thầy thuốc trị bệnh cho mọi người, nhưng tự mình mắc bệnh thì không chữa được. Người làm thầy giáo đi dạy con cái của người khác, nhưng không dạy được con mình. Tiên sinh Giám Dữ xem địa lý, phong thủy cho mọi người, nhưng địa lý, phong thủy nhà mình thì lại rất xấu. Thầy bói xem tướng, đoán vận mạng cho mọi người, nhưng không biết vận mạng của mình ra sao. Thế gian có rất nhiều việc tự mình không biết cũng không làm được lại đi dạy cho thiên hạ, chỉ vì cuộc sống kiếm đồng tiền mà làm việc trái với lương tâm, nói điều giả dối. Thế gian này, bạn có gặp được bao nhiêu người thẳng thắn và thành thật?*

Thuở xưa có một tên bị đầu sài, hấn vô cùng đau khổ vì cái đầu sài của mình. Mùa đông có thể mặc nhiều y phục thân được ấm áp; nhưng trên đầu cho dù đội chiếc mũ rất dày mà vẫn sợ lạnh. Mè hè thời tiết nóng nực, hấn phải đội mũ mãi quả là một cực hình; nhưng không đội mũ thì ruồi, lán, muỗi luôn vo ve bay đậu ở trên đầu thật là bức mình, làm cho hấn ngày đêm sống không yên ổn.

Một hôm, tình cờ hấn gặp lại người bạn nhiều năm không gặp. Hấn than thở với bạn. Người bạn bảo:

- Cách đây khoảng hai mươi dặm có một thầy thuốc rất giỏi, bất cứ bệnh nan y nào qua tay thầy đều chữa khỏi bệnh. Vì sao anh không tìm đến vị thầy này?

Tên đầu sài nghe bạn mách bảo rất vui mừng. Do đó, hấn theo địa chỉ người bạn ghi để lại tìm đến nhà thầy thuốc; cuối cùng hấn cùng tìm ra được. Hấn đến nhìn thấy tấm bảng treo ghi: “Bạn hãy ngồi đợi một lúc, rồi gặp được thầy thuốc tài giỏi”.

Khi hấn gặp thầy thuốc bày tỏ nỗi đau khổ của mình, xin thầy khám chữa trị dùm. Vị thầy thuốc lấy mũ đang đội xuống nói:

- Anh xem, tôi cũng bị bệnh đầu sài, bệnh của tôi không chữa trị được; làm sao chữa cho anh?

Vị thầy thuốc này rất thẳng thắn chân thành, ông có khả năng chuyên tâm trị bệnh cho nhiều người, nhưng có những bệnh ông thấy mình không chữa được thì nói cho người bệnh biết để họ tìm cách chữa, không để chậm trễ. Ông quả thật là một vị thầy thuốc tốt không lừa dối mọi người để moi tiền.

---o0o---

Bài học đạo lý

Ở đời có rất nhiều việc tự mình không hiểu rõ mà cứ khăng khăng y theo văn tự, nghi lễ chỉ dạy cho người là mình mê người mê, dối mình lừa người. Cuộc đời này, nếu ai cũng ngay thẳng chân thật, không lừa dối thì không biết sẽ giảm bớt bao nhiêu điều thị phi, ít đi kẻ tạo tội nghiệp. Vì sao tiên sinh Giám Dư không tìm cho mình địa lý và phong thủy tốt để được làm ăn giàu có, hay được làm quan? Thần đồng, thầy bói vì sao không chỉ cho mình kiếm được số tiền lớn hay gặp nhiều cơ hội vận may? Những điều này rõ ràng là tự mình cũng không biết được. Vậy tại sao lại đi xem vận tốt, vận xấu cho mọi người? Mọi người vì danh lợi mà dẫn đến việc lừa dối rất nhiều.

Trước đây, có một phụ nữ đến chùa thưa với chúng tôi:

- Bạch sư phụ! Thầy bói nói tướng mạng con tháng đó, năm nay bị sao xấu, làm ăn thất bại, e gặp tai nạn. Xin sư phụ tụng kinh cầu nguyện cho con tiêu trừ tai nạn, giải trừ vận xấu được không?

Chúng tôi nói:

- Này cô! Tai nạn phải tự mình tiêu, vận xấu cũng tự mình giải; người khác không giải thay cho cô được. Bởi vì, tất cả nghiệp báo tai nạn đều do đời quá khứ mình đã tạo, tự mình phải biết tu hành, sám hối mới có thể tiêu trừ. Người khác tụng kinh, sám hối hồi hướng cho cô chỉ là gián tiếp; tự mình tu hành sám hối mới là việc trực tiếp. Và lại, người khác tụng kinh cầu nguyện cho cô cũng là việc một, hai ngày; tu hành sám hối là việc hàng ngày phải tu, phải thực hành. Tai nạn không phải việc một ngày, hai ngày bạn tụng kinh có thể tiêu trừ hết được; cho nên, tự mình phải tu là việc thích hợp nhất.

- Bạch sư phụ! Con không biết tụng kinh.

- Cô không biết tụng kinh thì niệm danh hiệu Phật đều tiêu trừ tai nạn giống nhau.

Từ đó, cô ta trở về nhà bắt đầu niệm Phật.

Vậy làm thế nào người đời chân thành thắng thắn không lừa dối? Trừ phi bạn không màng tới danh lợi, vì danh lợi nên mọi người sống không chân thật rất nhiều.

---o0o---

Chuyện 41 - Ngươi ông được lợi

***Lời dẫn:** Trong sáu đường có cõi a-tu-la, còn gọi là phi thiên, ý nghĩa là có phúc trời nhưng không có đức trời. Đặc biệt chúng rất thích đánh nhau, nên gọi là a-tu-la. Chúng thường khởi binh đánh nhau với trời Đao Lợi. Kết quả thế nào? Chúng thường chuốc lấy thất bại. Bởi vì, liên quan phúc báo của mỗi người không phải ra sức đánh nhau mà giành được phần thắng.*

Người thế gian cũng là thế gian thường xảy ra chuyện đánh với nhau, giữa nước này đánh với nước kia, nhà này tranh chấp nhà nhà họ, dân tộc này đánh với dân tộc kia. Bất luận là mối quan hệ anh em, bạn bè, bà con thường xảy ra xích mích rồi đánh nhau. Kết quả cuộc chiến thế nào? Phần đông cả hai đều mề đàu sứt trán. Cổ đức dạy: “Giết địch một vạn, ta mất ba nghìn”. Không có chuyện người khác thương vong mà mình bình yên vô sự. Như thế, chẳng phải mượn đao người khác rồi tự đâm mình bị thương hay sao? Hướng gì tạo cơ hội cho kẻ thứ ba được lợi?

Trong kinh Phật cũng có câu chuyện thí dụ rất hay.

Ngày xưa có hai con quỷ rất thân với nhau; cho nên, chúng nó ở chung. Một hôm, cả hai con đi đến nói đồng trống vắng vẻ cùng phát hiện một chiếc rương báu, một cây gậy và một đôi giày cỏ. Cả hai đều biết diệu dụng của ba thứ báu này. Vì vật báu nằm ngay trước mắt nên chúng nó cãi nhau om sòm, con nào cũng nói mình thấy trước, phải được thứ báu này, không ai chịu nhường ai nên chúng đánh nhau.

Lúc đó có một người đi ngang qua nhìn thấy chúng nó đánh với nhau, liền vội bước đến giải hòa. Hai con quỷ mời người này phân xử đúng sai. Quỷ A nói:

- Tôi phát hiện trước ba thứ vật báu này, nó phải thuộc về của tôi.

Quỷ B nói:

- Không được! Tôi nhặt nó lên trước, phải thuộc về của tôi.

Người đi đường bảo:

- Rốt cuộc ba vật báu này có diệu dụng gì? Làm cho hai người tranh giành như thế?

Hai con quỷ đáp:

- Rương là rương báu, nó làm theo ý muốn của chúng ta. Chúng ta muốn ăn ngon, mặc đẹp hay vàng bạc, châu báu thì lấy trong rương này. Cây gậy cũng là gậy báu, nó có khả năng hàng phục kẻ thù. Còn giày cỏ khi mang vào sẽ bay đi tự tại.

Người đi đường nói:

- Thôi! Để ta thử xem nhé! Nếu thực sự nó có diệu dụng như vậy thì ta chia công bằng cho hai người; còn như chỉ là đồ phé bỏ thì cần gì phải tranh giành?

Người đi đường mang giày cỏ, tay cầm cây gậy, tay xách chiếc rương bay lên hư không nói:

- Hai người vì lợi ích riêng mình mà đánh mất tình bạn và nhân nghĩa để tranh giành của báu này. Vật báu này chính là thứ phá hoại tình bạn thân thiết của các người, nay ta đem nó đi để các người sống chung hòa thuận, nối lại tình cũ. Các người hãy cố gắng sống chung vui vẻ nhé. Ta đi đây!

Hai con quỷ đứng tiếc ngơ ngẩn nhìn vật báu bị người khác mang đi, chúng đều trắng tay. Chuyện này giống như “Trai, cò giành nhau, ngư ông được lợi”. Câu nói này, chúng ta nhớ đến câu chuyện ngụ ngôn rất quen thuộc. Từ xưa hai nước đánh nhau thì nước thứ ba được lợi. Hai gia đình dốt nhau ra tòa án kiện thì luật sư được lợi. Đánh bạc, phạt sát hơn thua cũng là kẻ làm cái được lợi.

---o0o---

Bài học đạo lý

Đạt Nhĩ Văn nói: “Muôn vật nằm trong sự cạnh tranh nhau hơn, kém. Vật hơn thì được sinh tồn, vật kém thì bị đào thải”. Con người đấu tranh không ngừng thì mới được tiến bộ. Nhưng trở thành thế giới a-tu-la thì chỉ có lợi, hại mà không có đạo đức và nhân nghĩa, là phúc hay là họa của nhân loại đây? Nếu người kinh doanh sản xuất, chế tạo ra hàng hóa có chất lượng, bền và đẹp để cạnh tranh, được người tiêu dùng ưa chuộng là có phúc. Nhà chính trị đi khắp nơi ngoại giao các nước, vì muốn đẩy mạnh sự tiến bộ văn minh cho đất nước, cho nhân dân là dân có phúc. Nếu như người trung và kẻ gian không hòa thuận thì xảy ra việc bất ổn.

Chúng ta cạnh tranh về trí tuệ, đạo đức làm người dẫn đường, đưa nhân loại tiến bộ và hạnh phúc. Nếu như chúng ta cạnh tranh vì ham muốn, có lợi cho cá nhân thì tạo nghiệp và làm ác. Vì thế, tôn giáo chính là nơi đào tạo nhân cách và người dẫn đường đạo đức cho nhân loại. Người theo tôn giáo mà vì nghề nghiệp mà cạnh tranh tức là tội nhân trong tôn giáo. Cho nên,

mọi người muốn vươn lên hay sa đọa chỉ trong một niệm, tương lai khổ hay sướng khác nhau một trời một vực.

---o0o---

Chuyện 42 - Dừng hàng hoá trùn da lạc đà

Lời dẫn: Muôn vật ở đời có khác biệt đắt và rẻ, gặp tai nạn cấp bách thì lấy đồ quý giá bỏ đồ rẻ tiền. Việc làm gấp rút nhưng hiện tại chưa cần gấp thì có thể làm cẩn thận, mới là người thông minh. Nhưng thế gian này lại có chậm mau điên đảo, bỏ của quý lấy của rẻ, há chẳng phải là chúng sinh ngu si hay sao?

Thuở xưa có một người thương buôn dẫn theo hai người con trai và một con lừa chở rất nhiều hàng hóa quý giá, họ muốn đến những nơi rất xa để buôn bán. Cả ba con chọn sáng sớm ngày xuân, cảnh xuân tươi đẹp mà xuất phát. Đang lúc mùa xuân mọi người thích ngắm cảnh xem hoa, ba cha con dắt con lừa tiến về phía đồng ruộng. Họ nhìn thấy nông dân đang cày ruộng. Người cha dạy:

- Nay hai con! Tất cả mọi việc ở đời, và cả việc buôn bán của chúng ta cũng phải trải qua muôn nghìn gian khổ mới được kết quả thành công. Các con nhìn thấy người nông dân kia, nếu mùa xuân họ không cày cấy vất vả thì mùa thu làm sao có lúa để thu hoạch được?

Hai người con nói:

- Thưa cha! Chúng ta đi buôn bán xa nhà, cũng giống như người nông dân cày cấy; nếu như không chịu cực khổ bôn ba xuôi ngược thì làm sao kiếm được nhiều tiền lời.

Người cha nghe hai con trình bày gật đầu tỏ vẻ hài lòng.

Họ đi qua đồng trống, băng khỏi rừng già, phải bắt đầu trèo núi; nếu họ vượt qua ngọn núi này thì đến nơi họ cần buôn bán. Nhưng thật không may, khi họ vừa trèo lên núi; vì lạc đà chở hàng hóa quá nặng làm nó ngã quỵ xuống, chết liền trên đường đi. Điều này làm cho họ cảm thấy khó khăn vô cùng, cả ba cha con chỉ biết ngơ ngác nhìn nhau than thở, không biết thu xếp thế nào cho ổn? Cuối cùng, người cha bảo:

- Nay hai con! Trước tiên chúng ta hãy mở hàng hóa trên thân lạc đà xuống.

Hai người con làm theo cha, vừa mở xong, người cha lại bảo:

- Con lạc đà này chết rồi, da của nó vẫn có ích. Chúng ta hãy lột da của nó nhé!

Họ lại bận rộn lo lột da con lạc đà. Người cha nghĩ: “Hàng hóa nhiều thế này mà không chở ra chợ bán được chắc phải lỗ vốn, ta phải trở về nhà dắt con lạc đà khác đến chở hàng hóa”. Vì thế, ông lại dặn các con:

- Nay hai con! Nay cha phải trở về nhà dất con lạc đà khác đến, các con hãy cố gắng giữ hàng hóa này; đặc biệt là da của con lạc đà đừng để nó hư thối. Người cha dặn các con xong, một mình xuống núi. Bất ngờ, ngày hôm sau mưa như trút nước, hai người con thấy trời mưa nhớ lời cha dặn: “Đặc biệt quan tâm tấm da lạc đà” nên liền rút tấm chăn lông trắng rất quý giá trong đồng hàng hóa, trùm lên tấm da lạc đà. Mưa dầm suốt mấy ngày, chẳng những tấm chăn lông trắng bị hư mà da lạc đà cũng bị thối rữa, tất cả hàng hóa cũng bị hư hoại; cuối cùng, không còn vật gì. Nếu lúc đó, hai người con có lý trí lấy tấm da lạc đà trùm lên hàng hóa thì có thể giữ gìn được một số. Nay tất cả hàng hóa đều bị hư hoại, không phải là việc vô cùng đáng tiếc hay sao?

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người sống ở đời không thể thiếu cơm ăn, áo mặc và nhà ở. Nhưng vì chuyện ăn mặc mà buôn chải mưu sinh cả đời, hoặc gây ác tạo nghiệp làm cho nhiều đời nhiều kiếp chịu khổ, đó là người thông minh hay kẻ ngu si? La Trạng Nguyên nói: “Một nhà ấm no, nghìn nhà oán hận; nửa đời công danh, trăm đời oan ức”. Chúng tôi không biết các vị nghĩ như thế nào?

“Lòng cha mẹ như trời biển”. Cha mẹ cực nhọc suốt một đời, hoặc chi tiêu dè sẻn cũng là vì con; thậm chí có thể hi sinh thân mạng mình để che chở cho con cái. Tình cảm cha mẹ dành cho con cái như thế, nếu như rộng khắp đến mọi người trong xã hội thì ai ai cũng có thể thành Phật. Nhưng người làm con cháu, họ chỉ vì tình yêu của mình mà không cần đến cha mẹ. Có người vì ham muốn lợi cho mình mà chà đạp lên nỗi đau khổ của người khác, bóc lột công sức của mọi người. Có người vì cuộc sống của mình mà sát hại sinh mạng chúng sinh, đều là gây nhân tạo nghiệp, quả báo sinh tử đau khổ.

Người tu hành học Phật vốn thoát khỏi sinh tử. Nhưng nếu tu hành có chút linh ứng liền đi khoe khoang với mọi người. Ngoại đạo lợi dụng chút thần thông của quỷ thần mà mưu cầu danh lợi, giả danh cứu đời, lợi mình hay lợi người khác chỉ có lương tâm mỗi người tự hiểu. Thân này chỉ sống vài mươi năm, nhưng tính linh tịnh hay uế lại ảnh hưởng đến nhiều đời nhiều kiếp. “Thân người khó được, nay ta đã được, Phật pháp khó gặp, nay ta đã gặp”. Đời này, chúng ta không nỗ lực tu hành độ mình thì đợi đến khi nào độ thân này? Con người là có trí tuệ, nên phân biệt được quý, rẻ, nhanh, chậm mới đúng.

---o0o---

Chuyện 43 - Gã điêu khắc ngu xuẩn

Lời dẫn: Có người suốt đời cực nhọc tính toán, tranh giành với mọi người, tạo các ác nghiệp mới kiếm được tiền của thì đem cung cấp hết cho gái đẹp, đánh mất danh dự. Có người vì thể diện mà đi kiện tụng suốt mấy năm, tài sản hết sạch cũng không lấy lại được thể diện. Có người từ một nhân viên bình thường làm ở công ty, nhờ nỗ lực khoảng hai, ba năm được thăng lên chức trưởng phòng, rồi giám đốc; nhưng vì tham những một số tiền nhỏ mà bị cách chức phải ngồi tù, lại đánh mất tương lai tốt đẹp lâu dài, thân bại danh liệt. Ở đời có những kẻ thông minh, nhưng thường làm việc ngu xuẩn.

Xưa kia có một nhà điêu khắc rất tài giỏi. Một hôm, hấn nghĩ phải khắc một tác phẩm tuyệt tác để lại cho đời. Nhưng muốn khắc tượng đẹp thì phải có đá ngọc mới có thể khắc được tác phẩm tuyệt tác. Vì thế, hấn đi vào rừng sâu tìm đá ngọc. Cuối cùng, hấn cũng tìm được một tảng đá, nhưng đục được tảng đá lớn này rồi, lại phải tốn rất nhiều người và sức lực mới chở được về nhà.

Hấn lại tốn thời gian mấy năm, từ từ đục tảng đá này. Rốt cuộc, hấn đục tảng đá nhỏ bằng nắm tay. Có người nhìn thấy hấn đục tảng đá lớn như thế thành một hòn đá nhỏ, liền hỏi:

- Vì sao anh phải tốn nhiều công sức để đục tảng đá lớn như thế thành một hòn đá nhỏ?

Hấn đáp:

- Vì tôi muốn khắc một con trâu nhỏ.

- Khắc một con trâu nhỏ, chỉ cần hòn đá nhỏ thì được rồi. Tại sao anh phải tốn công đục tảng đá lớn thành nhỏ?

- Vì anh không biết, hễ muốn khắc tượng khéo đẹp cần phải tốn thời gian càng lâu, đầu tư tinh lực càng nhiều để sáng tác, mới khắc được tác phẩm nghệ thuật tuyệt đẹp mới có giá trị.

Nhà điêu khắc này lý luận cũng hay, nhưng xem ra tinh thần của hấn không được bình thường, chính là một kẻ quá ngu ngốc.

---o0o---

Bài học đạo lý

Người đực tảng đá là dụ cho người nhiều năm làm lụng cực khổ chăm chỉ; lại còn bôn ba xuôi ngược, chịu gió sương tuyết lạnh, thậm chí tính toán, tranh đoạt với người, tạo các nghiệp ác. Rốt cuộc được cái gì? Ngày ăn ba bữa mà thôi. Họ tạo ác nghiệp và các khổ báo, tương lai nhiều đời nhiều kiếp chịu luân hồi sinh tử. Chúng ta học Phật tu hành, một ngày chỉ tốn một ít thời gian mà được công đức nhiều đời nhiều kiếp hưởng không hết, cho đến giải thoát sinh tử mãi mãi, lợi ích khác nhau một trời một vực.

Cổ đức dạy:

Mười năm đèn sách không ai hỏi

Phút chốc nổi danh vạn người hay.

Miệt mài mười năm đi học, tất cả chỉ đợi một ngày này. Ngày nay, mọi người từ tiểu học lên đến đại học phải tốn mất mười sáu năm, rồi mới tìm được việc làm, ban đầu chỉ là nhân viên. Họ lại phải nỗ lực phấn đấu hơn mười năm, chi tiêu tiết kiệm mới mua được ngôi nhà; tiếp tục tốn mất một thời gian khá lâu để gây dựng sự nghiệp, tạo dựng sự nghiệp vững vàng thì thân này đến lúc lâm bệnh. Thân này tạo tội, tương lai nhiều đời nhiều kiếp không biết lưu lạc về đâu. Vì thế, Đức Phật dạy:

Nhân xưa muốn biết hỏi ai

Hãy xem những việc nay mai kiếp này

Muốn biết quả báo kiếp sau

Hãy xem những việc ngày nay ta làm.

Tuổi già đến, thời gian sống không còn bao lâu, muốn ráng hưởng thụ thì thân không làm chủ được, ăn món ngon cũng không ăn được, ngủ giường rộng chỉ có hai thước, muốn ăn chơi xa xỉ, cặp với gái đẹp thì ta không còn sức lực. Nhớ lại những việc ta đã làm trong suốt cuộc đời chịu khổ, chịu cực mà thân nổi da gà. Vì sao lúc này ta không tín ngưỡng tôn giáo để làm nơi nương tựa?

Có người được ông bà ba đời tích góp của cải để lại, hoặc đời cả nỗ lực cực khổ làm việc, ăn tiêu tiết kiệm, tích góp kiếm được đồng tiền bằng mồ hôi, nước mắt; lại đem nướng sạch vô sòng bạc chỉ trong chốc lát. Có người ưa thích nhậu nhẹt, sáng xin chiều say. Có người quen thói trăng hoa cặp bả nhiều người đẹp, tiền của cung phụng các nàng là bòn rút từ mồ hôi và nước mắt của mọi người. Những kẻ này, chỉ hưởng thụ ham muốn nhất thời mà phải trả giá lao tâm khổ tứ suốt mấy mươi năm.

Người học Phật suốt mấy mươi năm nỗ lực tinh tiến tu hành, một khi phá giới trọng thì công phu tu tập trước đây đều xóa sạch, tương lai phải đọa vào ba đường ác. Thật là đáng thương! Tại sao chúng ta không tỉnh giác? Chúng ta đã tốn rất nhiều công sức mà được một chút lợi ích; hoặc tốn một chút công sức mà được lợi ích rất nhiều, đều do chúng ta chọn lựa.

Chuyện 44 - Ăn no cái bánh thứ bảy

Lời dẫn: Muôn sự ở thế gian, bất luận thành công hay thất bại, việc tốt hay việc xấu, đều có nguyên nhân tích lũy từ đời quá khứ. Cổ đức dạy:

Còn nghèo thì chẳng ai nhìn

Đến khi đỗ trạng tám nghìn nhân duyên.

Khi còn nghèo, nếu chúng ta không cực khổ phấn đấu học tập thì làm sao đỗ trạng được? Việc này giống như bệnh cảm mà chúng ta thường thấy, tuy bị cảm lạnh chỉ nhất thời, nhưng tìm ra nguyên nhân cũng có liên quan đến thân thể suy yếu. Khi sức khỏe suy yếu là có rất nhiều nguyên nhân khác. Trước đây, chúng ta ăn uống không điều độ, thiếu chất, thức ăn không đảm bảo vệ sinh tích tụ dần dần. Chúng tôi nói mỗi việc đều có nhân từ quá khứ, mới có quả hiện tại. Nhưng có người cố chấp không chịu tìm nguyên nhân của nó, mà dựa vào quả hiện tại đi vào bước đường cùng, sinh ra khổ não vô lý. Bạn nói họ đáng thương hay là đáng trách?

Ngày xưa có một người rất nghèo khổ. Mỗi ngày, hắn đều lên núi đốn củi rồi gánh ra chợ bán, tiền bán củi chỉ tạm lây lát nuôi sống cả nhà. Một hôm đang ở trên núi đốn củi, hắn bị trượt dốc té ngã xuống, nhưng bị thương nhẹ. Tối hắn trở về nhà, hàng xóm nhìn thấy liền hỏi:

- Tôi nghe nói hôm nay anh trượt té bị thương có nặng lắm không?

Hắn đáp:

- Tôi bị thương cũng nhẹ, chẳng hề gì; chắc là hôm nay số phận tôi không may là trúng ngày xấu. Nếu như tôi biết trước như vậy, thà ở nhà chịu đói còn hơn đi lên núi.

Sau đó, hắn vẫn hàng ngày lên núi đốn củi, nhưng hắn cứ cho rằng ngày té bị thương là ngày không tốt. Hắn nghĩ thế giới này rộng lớn như vậy, hàng ngày đều có người tốt kẻ xấu. Rốt cuộc ngày nào tốt, ngày nào xấu? Có những người sinh ra cùng năm, cùng tháng, cùng giờ, nhưng chưa chắc họ thành công hay thất bại cùng một lúc. Cuối cùng ai bị tai nạn, ai được hạnh phúc, có định số không?

Một hôm, hắn mãi mê đốn củi quá trưa bụng đói meo, tiền bán củi hắn đem mua bảy cái bánh. Hắn ăn một cái chẳng thấm thía gì, ăn tiếp hai, ba, bốn, năm, sáu cái cũng chưa no; nhưng hắn ăn đến nửa cái bánh thứ bảy thì no. Hắn liền hỏi hận nói: “Nếu ta sớm biết ăn cái bánh này no thì chỉ mua một cái bánh này thôi, cần gì phải tốn nhiều tiền mua bảy cái bánh uổng phí thế này. Thật là tiếc quá!”

Người ngồi bên nghe hắn nói, liền mắng:

- Gã ngu này nói mê sảng, ở đời sao lại có kẻ quá ngu như thế!

---o0o---

Bài học đạo lý

Một hòn núi có rất nhiều đất cát tích tụ lại mà thành. Một cây cỏ thụ cũng từ hạt giống trồng xuống bèn rễ nảy mầm dần dần lớn lên. Thân thể của mỗi người cũng rất nhiều tế bào hợp lại thành. Muôn sự, muôn vật ở đời do nhân duyên hợp lại mà thành.

Con người ở đời có người giàu sang, kẻ nghèo hèn; người thông minh, kẻ ngu si; người đức hạnh, kẻ xấu ác đều có nhân xa và cũng có nhân gần của nó, và cũng có rất nhiều trợ duyên, tích tụ dần dần thành quả. Người có đức hạnh, trí huệ; hoặc kẻ gian ác, lừa đảo, thông thường mọi người cho rằng tự nhiên trời sinh ra. Thật ra, muôn sự ở đời đều có nhân mới có quả. Trí huệ, đức hạnh, hung dữ, lừa đảo, tính thiện, tính ác đều là tích tập nhiều đời nhiều kiếp.

Hàng ngày, những người làm nghề sĩ, nông, công, thương đều luôn bận rộn nỗ lực làm việc, chi tiêu tiết kiệm, tích góp tiền của. Kẻ trộm muốn chiếm làm của mình, kết quả bị bắt, phải ngồi tù. Chẳng những hẳn không được hưởng thụ mà còn khổ cực ngồi trong tù, đánh mất tương lai hạnh phúc cả một đời, làm hoen ố danh dự, ngay cả người thân trong gia đình đều thấy xấu hổ với mọi người, ông bà ở nơi suối vàng cũng thấy hổ thẹn. Kết quả muốn chiếm của người khác thì được cái gì?

Đức Phật dạy tam chi tu lục độ, tu trăm kiếp được tướng hảo, tích chứa nhiều công đức mới được thành Phật vạn đức trang nghiêm. Người ngày nay chê tu hành như vậy là quá chậm, chủ trương phương pháp tu hành liền đắc đạo, hoặc giác ngộ tức khắc, thành Phật lập tức. Việc này có hay không cũng rất khó nói. Người đời bỗng phát giàu to, làm quan lớn không phải là không có, đều là đầy đủ nhiều điều kiện mới có. Làm thế nào họ giàu có nhanh chóng, được làm quan lớn thì phải xem xét nhân duyên của mỗi người.

---o0o---

Chuyện 45 - Đầy tớ giữ của

Lời dẫn: Kiến thức của mỗi người có sâu-cạn, cao-thấp; cá tính, thói quen, sở thích của mỗi người cũng không giống nhau. Cho nên, lời nói, việc làm của mỗi người có điều hợp nhau, có điều lại bất đồng ý kiến. Có người

nghe một biết hai. Có người nghe một biết mười. Có người vừa nghe liền giác ngộ. Có người nói một đặng hiểu một nẻo. Có người nói chỉ một câu mà nói đi nói lại mấy lần nghe cũng không hiểu. Có người thông minh nhạy bén, tu hành đắc định, hiểu thấu mọi vật. Con người thông minh hay đần độn, hoặc bất cứ việc gì phải trải qua mới biết được. Có người sống chung cả đời mà không hiểu rõ tính tình của đối phương. Có người hiểu rõ mỗi cử động của người khác như nằm trong lòng bàn tay, biết được ý nghĩ của họ. Vì sao mọi người khác nhau như một trời một vực như thế? Đức Phật dạy: “Tất cả mọi việc đều có liên quan nhân duyên đời trước”.

Thuở xưa có một phú ông giàu nứt đố đổ vách. Một hôm, ông có việc phải đi xa. Trước khi đi, ông gọi tên đầy tớ đến căn dặn:

- Này con! Khi ông đi xa, con ở nhà cố gắng giữ cửa và chăm sóc con lừa nhé!

Tên đầy tớ thưa:

- Xin ông chủ yên tâm, con luôn làm theo lời ông dặn.

Chủ nhân yên tâm đi lo công việc.

Ông chủ ra đi được một ngày, tên đầy tớ giữ cửa rất cẩn thận và chăm sóc con lừa rất chu đáo. Nhưng được vài ngày, ở trong thôn tổ chức lễ hội. Họ mời gánh hát nổi tiếng đến biểu diễn, nghe đồn gánh hát này, tài tử vô cùng xinh đẹp. Tên đầy tớ không nén được tính hiếu kì muốn đi xem hát. Nhưng ông chủ đã giao giữ cửa và chăm sóc con lừa thì làm sao đi được?

Do đó, hắn suy nghĩ: “Trước khi đi, ông chủ dặn ta giữ cửa và chăm sóc con lừa, chỉ cần ta lấy dây cột cánh cửa trên lưng con lừa cho nó chở cùng ta đi xem hát, như thế thì hay quá!”. Hắn vui mừng khôn xiết làm theo mình đã nghĩ. Trước tiên, hắn tháo cánh cửa xuống đem đặt trên lưng con lừa, lấy dây cột thật chặt, rồi ngông nghênh đi xem hát.

Lúc này, nhà của phú ông chẳng những không có người coi nhà mà ngay cánh cửa cũng không có để đóng lại. Tên trộm nhân cơ hội này vào nhà phú ông lấy sạch hết của cải.

Phú ông trở về thấy tài sản trong nhà không còn gì, liền hỏi hắn:

- Này thằng kia! Cửa cải trong nhà tao đâu mất hết rồi?

Hắn đáp:

- Thưa ông chủ! Trước khi ông đi dặn con chỉ giữ cánh cửa và chăm sóc con lừa, con làm hai việc này rất tốt; còn các việc khác con không biết.

- Trời ơi, tức chết đi được! Ta bảo người giữ cửa là phải giữ gìn của cải trong nhà; nếu ta không có của cải thì dặn người giữ cửa làm gì?

Phú ông tức giận điên cuồng, đành cười ra nước mắt với tên đầy tớ ngu xuẩn; sự việc đã xảy ra rồi ông đành chịu vậy.

Bài học đạo lý

Sự hiểu biết của con người có sai khác. Người khác nói chẳng những ta nghe không hiểu mà còn thường làm sai ý của họ. Cá tính của mỗi người cũng có quái gở, người khác muốn ta đi về hướng đông mà ta khẳng khẳng đi về hướng tây. Có người tự ngã cống cao chỉ muốn mọi người nghe theo mình, mình không chịu nghe theo họ. Có người thích ăn ngon, mặc đẹp. Có người chuộng sĩ diện. Có người thích nhậu nhẹt. Có người thích ăn chay v.v...mà xảy ra xích mích xung đột, dẫn đến chuyện thị phi ở đời rất nhiều. Mỗi người đều có khuyết điểm và ưu điểm. Nếu như chúng ta biết phát huy ưu điểm của mình, sửa đổi khuyết điểm là người thành công. Còn như chúng ta làm theo khuyết điểm của mình, và muốn người khác cũng theo khuyết điểm của ta thì đau khổ càng chồng chất, chắc chắn là người gặp thất bại. Tu hành cũng vậy, nếu như chúng ta tự biết thói quen và khuyết điểm của mình, hàng ngày cố gắng sửa đổi thì ngày càng tiến bộ trên đường đạo. Còn như chúng ta để cho năm dục phiền não lôi kéo thì ngày càng tạo nghiệp thêm nhiều, tương lai siêu thoát hay đọa lạc khác nhau rõ ràng. Đức Phật dạy: “Cùng nghiệp thì tương ưng”. Người có trí huệ, đức hạnh chẳng khác nhau; hoặc cá tính ưa thích giống nhau, họ rất dễ hiểu đối phương. Người trí huệ cao siêu mỗi cử động của người khác, hay ý nghĩ họ muốn gì đều hiểu rất rõ ràng. Còn ngược lại thì ngờ ngờ ngán ngán. Phật pháp là pháp môn trí huệ. Tâm Kinh ghi: “Ba đời chư Phật, vì y theo bát-nhã ba-la-mật-đa nên chứng đắc Vô Thượng Chính Đẳng Chánh Giác”. Phật là Đẳng Đại Giác, cho nên học Phật là tu pháp môn trí huệ. Nếu như chúng ta không có trí huệ quán giữ sáu căn thì tất cả của báu công đức đều bị tên trộm phiền não lấy cắp, trôi lăn trong sáu đường luân hồi, rốt cuộc cũng là kẻ bần cùng mà thôi, vẫn làm chúng sinh chịu khổ não, khổ báo vô biên.

---o0o---

Chuyện 46 - Chúa đẳng thú tội

Lời dẫn: *Mỗi người chúng ta đều có điều bí mật, nhưng bí mật cũng có điều tốt và điều xấu, giống như “xấu che, tốt khoe”. Chúng ta che dấu lỗi lầm của người khác và khen đức hạnh tốt của họ là tốt. Ngược lại, chúng ta đi rêu rao lỗi lầm của họ, còn tâm thiện, việc thiện của họ thì che dấu là xấu. Đối với người khác như thế, còn đối với mình thì sao? Đối với mình thì ngược lại, nếu phạm lỗi lầm dù nhỏ cũng nên nói ra cho mọi người biết, để*

bày tỏ sám hối. Bất luận chúng ta có nhiều công đức hay làm việc tốt thì cũng nên che dấu, không cần nói cho mọi người biết, đây mới là hành động của bậc quân tử. Phật pháp dạy: “Tam luân thể không², mới là công đức vô cùng”.

Xưa kia có một làng. Trong làng có một bọn cướp chuyên đi lừa trộm trâu, đã là bọn cướp chắc chắn bọn chúng luôn dùng thủ đoạn tinh vi để đi bắt trâu, mới làm được gọn gàng dứt khoát. Các nhà chăn nuôi biết được nên phòng bị rất chặt chẽ. Do đó, bọn chúng muốn đi lừa trộm trâu cũng không cách gì ra tay được.

Một hôm, bọn chúng bàn bạc tìm ra diệu kế như hỏ ra rừng. Tên chúa đảng phân chia công việc. Hắn chia một nhóm thuộc hạ cải trang làm nghệ sĩ hát tuồng, nơi chúng diễn cách xóm nuôi trâu khoảng một dặm. Trước tiên, chúng khua chiêng đánh trống, dựng lên cảnh tượng rất rầm rộ, mục đích dụ những người này đi xem hát tuồng để chúng lừa trộm trâu.

Hắn chia một nhóm thuộc hạ đi thám thính, thường theo dõi mọi sự động tĩnh của những người nuôi trâu; chia nhóm khác đi lừa trâu; nhóm nữa chuyên mổ trâu và khâu chế biến nấu thức ăn. Hắn sắp đặt, chia cắt công việc rất kĩ càng nên cả bọn thi hành hưởng ứng nhiệt tình. Những người chăn nuôi nghe chúng khua chiêng đánh trống ồn ào, nên rất hiếu kì cùng rủ nhau đi xem. Nhóm thám thính bí mật báo cho nhóm lừa trộm trâu. Nhóm này lặng lẽ vào chuồng lừa trâu đi giao cho nhóm mổ thịt và chế biến thức ăn nhanh lẹ, gọn gàng.

Những người chăn nuôi trở về thấy mất trâu vô cùng lo lắng, nhưng không dám la to mà âm thầm báo cho quan điều tra. Sau một thời gian, quan lặng lẽ điều tra biết được bọn cướp chuyên đi lừa trâu. Quan thân nhiên đi thẳng vào sào huyệt của chúng yêu cầu gặp tên chúa đảng hỏi:

- Xin hỏi anh là trưởng thôn ở đây?

Tên chúa đảng thừa nhận:

- Ở đây không có trưởng thôn.

- Tối hôm trước anh ở trong thôn kia phải không?

- Nơi tôi ở không có thôn xóm.

- Phía trước thôn có một cái ao phải không?

- Không có!

- Có cây cổ thụ không?

- Cũng không có!

- Có phải các anh đã lừa trộm trâu ở thôn phía đông không?

- Không có phía đông.

- Lúc các anh lừa trâu là giờ đó phải không?

- Không có giờ đó.

Quan điều tra hỏi điều gì hắn cũng không biết và luôn phủ nhận.

Quan nói tiếp:

- Xưa nay làm gì có đạo lý không có thôn xóm, không có cây, ngay cả thời gian, không gian, đông, tây, nam, bắc cũng không có; vì trên thực tế tất cả thứ này đều có. Chúng tôi đủ chứng cứ kết tội chúng mày lừa trộm trâu sợ bị phát hiện.

Tên chúa đảng chủ mưu chỉ đạo lừa trộm trâu, từ đầu đến cuối hấn phủ nhận tất cả vấn đề, lại lộ tẩy hấn nói dối. Cuối cùng, hấn đuối lý, mới thành thật thú nhận đã lừa trộm trâu.

---o0o---

Bài học đạo lý

Mỗi người chúng ta đều có điều bí mật, nhưng điều bí mật của mỗi người có trung-gian, tà-chính; nhân cách có cao-thấp. Có người giấu kĩ tiền ở phòng riêng. Có người cất giấu vàng bạc ở phòng gái đẹp. Có người lén làm những tội ác như sát, đạo, dâm, vọng, tham ô, lừa đảo. Nhưng “lưới trời lồng lộng, tuy rộng mà khó thoát”. Một ngày nào đó cũng sẽ lộ ra.

Có người che giấu bí quyết tài nghệ của mình; hoặc phương pháp bí truyền y dược; hoặc kinh nghiệm làm việc đạt được bí quyết thành công, nhưng không chịu dạy mọi người. Tóm lại là những kẻ ích kỉ. Nếu như họ chịu đem bí quyết chỉ dạy cho mọi người thì nhân cách của họ thật cao thượng. Chúng tôi nói cách khác, chúng ta che giấu bất cứ việc gì, nhưng làm sai mà không chịu thừa nhận thì tự hạ thấp nhân cách của mình. Cổ đức dạy: “Người đời ai mà không lỗi, biết sửa lỗi là Thánh hiền”.

Phật pháp chủ trương sám hối, cho dù quá khứ trải qua bao nhiêu đời, chúng ta tạo bao nhiêu tội nghiệp, nhưng biết sám hối thì tội liền tiêu trừ. Vấn đề là chúng ta có chí thành tha thiết sám hối hay không? Hoặc tội lỗi đó chưa tiêu trừ hết, nếu tiêu trừ được một phần là tiêu tội nghiệp một phần. Còn như chúng ta che giấu, cho dù trải qua nghìn đời vạn kiếp không sám hối thì tội nghiệp vẫn còn. Vì thế, trong kinh dạy:

*Dù qua trăm nghìn kiếp
Nghiệp tạo cũng không mất
Khi nhân duyên hội ngộ
Tự mình chịu quả báo.*

---o0o---

Chuyện 47 - Tai họa chiều vợ

Lời dẫn: Trong tâm mỗi người luôn có hổ thẹn, bất luận lời nói hay việc làm có sai trái thì tâm luôn lo sợ bất an, không thể yên tâm làm việc; cho nên, dù họ có làm việc cũng không được vừa ý mọi người. Cổ đức dạy: “Cúi xuống không hổ thẹn”. Cho dù chết đến nơi “xem chết như trở về”. Vì vậy, làm người phải “không thẹn với lương tâm” thì mới có thể “hoàn toàn yên lòng”, cũng chính là bậc đại trượng phu “đầu đội trời, chân đạp đất”. Ngược lại người không biết hổ thẹn thì không đủ tư cách làm người, mà còn là kẻ sinh trùng trong thế gian.

Ngày xưa có một quốc gia. Mỗi khi đất nước có ngày lễ, tất cả phụ nữ trong nước đều cầm một đóa hoa sen xinh đẹp đi tham gia ngày lễ, để chứng tỏ sự cao quý của phái yếu. Nếu người nào không có hoa sen thì cảm thấy như đánh mất thể diện.

Lúc đó có một phụ nữ nhà rất nghèo, nàng thấy mọi người đều cầm hoa đi chúc mừng ngày lễ, nghĩ mình không mua nổi một đóa hoa nên rất đau khổ. Nàng bảo chồng:

- Chàng ơi! Ngày mai là ngày lễ quốc khánh nước ta, mỗi người phụ nữ đều cầm một đóa hoa sen. Chàng phải nghĩ cách tìm cho thiếp một đóa, nếu không có hoa sen thì chúng mình chia tay đó.

Người chồng nghe vợ nói, vô cùng lo sợ vội vàng bảo:

- Được thôi! Vợ yêu! Ta nhất định tìm cho nàng một đóa hoa sen, nàng đừng nói chia tay làm cho ta đau lòng.

Nhưng khi ấy, hoa sen rất đắt, nhà nghèo không thể nào mua nổi, đi tìm hoa sen ở đâu đây?

Gã chồng nghèo này thật đáng thương, vì chiều lòng vợ mà mạo hiểm lén vào vườn hoa của nhà vua để hái trộm. Hồ sen trong vườn hoa nhà vua nuôi rất nhiều chim uyên ương. Hắn chợt nhớ trước đây đã từng học qua tiếng kêu chim này. Vì thế, đêm đến hắn vừa giả tiếng chim uyên ương kêu, vừa lén vào trong vườn hoa. Lúc hắn ở dưới hồ hái hoa sen, làm giật mình bầy chim uyên ương, chúng đồng loạt kêu lên. Tên lính giữ vườn kinh ngạc hỏi:

- Ai ở dưới hồ đó?

Trong tình thế khẩn cấp, bất giác hắn trả lời:

- Là tôi!

Tên lính lao xuống hồ kéo hắn lên. Hắn chợt nhớ liền bắt chước tiếng chim uyên ương kêu lên. Tên lính nói:

- Vừa rồi sao ngươi không bắt chước tiếng chim kêu, bây giờ kêu lên đã muộn rồi. Ta dẫn ngươi đến nộp cho nhà vua.

Hắn nghe tên lính bắt đem nộp cho nhà vua, chợt hối hận thì đã quá muộn.

Bài học đạo lý

Trong xã hội có các ngành sĩ, nông, công, thương; mỗi người làm một nghề mình thích hợp. Có người có nghề nghiệp vững vàng nhưng không chịu làm, lại làm những việc đầu cơ trục lợi, bòn rút của công đi chiếm của người, thậm chí xâm phạm quyền lợi của người khác. Làm những việc sát, đạo, dâm, vọng, tham ô, lừa đảo, khiến cho mọi người đều chán ghét, chỉ muốn tránh, tương lai nhất định họ sẽ chịu quả báo đau khổ. Rốt cuộc, đây là người thông minh hay là kẻ ngu si?

Bất cứ chúng ta làm nghề gì ở thế gian, hay làm thì khéo tay giỏi hơn người, thành công sự nghiệp là ở đây. Vậy mà, có người cố chấp đường chính không chịu đi, đi vào đường tà, đầu cơ trục lợi; hoặc lừa đời, dối người, tương lai nhất định đi vào tăm tối, đúng không?

Có người học Phật mà không chịu học chánh tri, chánh kiến, chánh pháp; lại khăng khăng học những pháp tà ma ngoại đạo, vì danh lợi chánh đạo ít quá nên họ không đi theo mà đi vào tà đạo. Tương lai sa đọa, lẽ nào không oan uổng? Tục ngữ có câu: “Mỗi nghề nghiệp đều xuất hiện nhân tài”. Nghề nào cũng có người thành công và nghề nào cũng có người thất bại. Then chốt thành công và thất bại nằm ở đâu? Chúng tôi nghĩ: “Liên quan đến chân thật và gian ác chiếm phần lớn”. Khi chúng ta có tiền, có thể lực không chịu bó thủ, không chịu làm việc thiện. Lúc mạnh khỏe tinh thần hăng hái không chịu nỗ lực tu hành. Đến khi tiền không còn mới nghĩ đến bó thủ, làm việc thiện. Khi thân thể mang bệnh, hoặc gặp tai nạn, khôn đốn thì mới nỗ lực tu hành, chẳng phải quá muộn hay sao?

---o0o---

Chuyện 48 - Nhẫn được mình an vui

Lời dẫn: Đức Phật dạy: “Chúng ta ở thế giới này, gọi là thế giới Ta-bà”. Ta-bà dịch là “Kham nhẫn”. Ý nghĩa nói người ở thế giới này là kham nhẫn chịu nhiều đau khổ. Chúng ta kham nhẫn chịu đau khổ những gì? Có rất nhiều điều đau khổ như hoàn cảnh môi trường bão lụt, động đất, thiên tai, sạt lở. Khí hậu có bốn mùa xuân, hạ, thu, đông; lạnh rét, nóng bức. Thân người có các nỗi khổ sinh, già, bệnh, chết. Tinh thần có vui-buồn, mừng-giận, thương yêu phải chia lìa, oán ghét luôn gặp nhau, mong cầu không được. Chúng ta phải nhẫn chịu những điều đau khổ như vậy, gọi là thế giới Ta-bà. Nếu chúng ta không nhẫn chịu được thì sao? Là tự mình hủy diệt (tự sát); hoặc oán trời trách người, làm những điều ác sát, đạo, dâm,

vọng; thậm chí tạo các ác nghiệp để trốn tránh đau khổ. Người nào biết được khổ mà lại tạo khổ thì càng thêm khổ.

Ngày xưa có một con cáo và một con nai cùng ở trong rừng dưới gốc cây cổ thụ. Một hôm, vì gió mạnh làm gãy cành cây, rớt xuống trúng ngay lưng chúng nó. Con nai thấy chẳng có việc gì, vì ở trong rừng gió thổi mạnh làm cho cây gãy là chuyện bình thường. Nhưng con cáo chịu không được, nó dự định dời đi chỗ khác. Khi nó sắp đi, con nai khuyên:

- Anh cáo ơi! Cây cổ thụ này chẳng những chắn gió, che mưa cho chúng ta mà còn cung cấp cho chúng ta trái cây thơm ngọt. Vì sao anh muốn đi nơi khác?

Con cáo đáp:

- Không! Tôi không chịu đựng nổi, anh cho ở đây tốt thì cứ ở đi. Tạm biệt anh!

Nó cong đuôi chạy không quay đầu lại.

Con cáo đến một nơi đồng trống, ban ngày thời tiết rất nóng bức, đến ban đêm thì rất lạnh rét; nó cảm thấy lúc lạnh, lúc nóng rất khó chịu. Ở được vài ngày nó chịu không nổi lại đi tiếp. Khi nó sắp đi, có một con nai khác đến khuyên:

- Nay anh cáo! Tại sao anh lại phải đi? Mặc dù ở đây thời tiết thay đổi thất thường nhưng chúng ta sống yên ổn không có cọp sói, chẳng tốt hay sao? Thế gian này làm sao có chuyện hoàn hảo được, anh đến nơi khác cũng sẽ gặp chuyện không vừa ý. Anh hãy nghe tôi an tâm ở lại đây nhé!

Con cáo đáp:

- Không! Ở đây lúc lạnh, lúc nóng tôi không chịu đựng nổi. Tôi phải đi nơi khác.

Nó lại đến vùng rừng núi, cây xanh bạt ngàn. Nơi đây, khí hậu rất dễ chịu, phong cảnh rất đẹp, nó quyết định ở lại đây. Ở được vài ngày, nó nghĩ nơi đây không phải nơi lý tưởng. Bởi vì, ở đây có sư tử rất hung dữ, cũng có chó sói nham hiểm, nó thường nghe tiếng rống của chúng làm cho nó hãi hùng khiếp sợ; nhưng vì tham phong cảnh đẹp, nên nó cứ chần chừ ở lại. Một hôm, nó ra ngoài tìm thức ăn, nó bị chó sói bắt ăn thịt. Đến phút cuối nó chợt hối hận không chịu nghe lời bạn khuyên nên ngày nay mới có kết thúc bi thảm.

---o0o---

Bài học đạo lý

Làm người chẳng có ai mà hoàn hảo, hoàn cảnh cũng chẳng có nơi nào tốt đẹp trọn vẹn; đây gọi là thế giới Ta-bà. Thời tiết có lúc lạnh, lúc

nóng, chúng ta sinh ra ở đây, tất nhiên phải thích ứng khí hậu và cuộc sống ở đây. Mỗi dân tộc đều có cách sống riêng của họ, tập quán là sống tự nhiên, chúng ta chịu đau khổ hay hưởng hạnh phúc nhiều ít đều có nghiệp nhân từ quá khứ.

Mỗi người đều có cá tính riêng, hiểu biết, ưa thích và thói quen cuộc sống đều không giống nhau, người biết nhường nhịn lẫn nhau mới sống chung lâu dài. Mỗi người đều có cá tính và sở thích riêng, nhưng chúng ta phải tùy thuận theo người khác thì mới có thể sống chung với nhau được. Làm người ai cũng có hi vọng, nhưng tương lai của mỗi người thành tựu thì khác nhau. Do vì mọi người luôn muốn người khác bất cứ việc gì cũng nghe theo mình, nên có xảy ra chuyện tranh cãi. Nếu như ai ai cũng tùy thuận theo người khác thì không có chuyện thị phi và tranh đấu.

Làm người ai cũng có những tính xấu tham, sân, si và cũng có những đức tính lương thiện từ bi, hỉ xả; tính nào nhiều thì trở thành thói quen tính ấy.

Lục tổ Huệ Năng dạy:

Xưa nay không một vật.

Nơi nào dính bụi bặm.

Bản tính vốn thanh tịnh thì dính bụi bặm nơi nào? Chỉ vì chúng ta tiêm nhiễm thói xấu lâu ngày, đã là tiêm nhiễm thì không phải tự tính, không phải chân thật. Mọi người đều có thể sửa đổi tính nét xấu trở thành tính tốt, chỉ là chịu làm hay không mà thôi.

Cổ đức dạy: “Giang sơn dễ đổi, tính tình khó sửa”. Vì nguyên nhân tập khí nặng nề, nhưng không phải là không sửa được. Nếu chúng ta có trí huệ, có nỗ lực tu hành sửa đổi thì tính nét gì cũng thay đổi được. Chúng ta sửa đổi hoàn toàn tất cả thói xấu thì mới ra khỏi sáu đường sinh tử. Cho nên, thói xấu chẳng phải là cố định, cũng không phải không sửa được. Chúng ta cần phải dựa theo trí huệ để nhìn thấy rõ phá trừ, phải nỗ lực tu hành mới tiêu diệt nó. Khi ấy, thiên hạ được thái bình, thoát khỏi luân hồi, được tự tại.

---o0o---

Chuyện 49 - Không trả lời thẳng câu hỏi

Lời dẫn: *Tất cả việc làm và nghề nghiệp ở thế gian đều có liên quan đến kiến thức và kinh nghiệm của mỗi người. Có người được kiến thức nhờ di truyền từ nhiều đời. Có người học hỏi tích lũy kiến thức và kinh nghiệm của nhiều người mà có được. Có người nỗ lực khổ công tu luyện rất lâu mới được khai ngộ. Cũng có người lợi dụng kiến thức của quỷ thần mà được. Chúng ta đạt được ba điều trên là thật khó, chỉ có điều sau cùng là dễ dàng nhất. Người đời đều là tự tư tự lợi, cho nên họ muốn che giấu kiến thức để*

làm công cụ trên danh lợi của mình; hoặc làm ra vẻ huyền bí để cho mọi người cảm giác là điều kì diệu quý báu; thật ra là danh lợi ở trong đó. Bậc Thánh hiền, Thiên sư thời xưa có ẩn ngữ thiên cơ là một phương tiện khai mở trí huệ cho thiên sinh, không phải cái gì cũng thiên cơ bất khả lộ; hoặc là bí quyết một lời nói, nửa bài kệ làm cho thiên sinh khai ngộ đắc đạo. Còn người muốn tu dễ dàng, thường đi vào ma đạo. Điều này chúng ta không thể không biết, không đề phòng.

Ngày xưa có hai chú bé đang bơi dưới dòng sông. Bỗng bé A bảo:

- Chúng mình cùng thi nhé! Được không?

Bé B hỏi:

- Thi bằng cách nào?

- Chúng ta cùng lặn xuống đáy sông, bốc một nắm cát hay bùn, người nào ngoi lên trước là thắng nhé!

- Rất tốt! Cứ thế mà làm, lời nói như đinh đóng cột!

Hai chú bé cùng bơi ra giữa dòng nước, đồng hô lớn: “Nào bắt đầu”. Cả hai cùng lặn xuống nước, khoảng một lúc cả hai chú đều ngoi lên và bơi vào bờ. Có thể nói hai chú bơi rất cừ, tài nghệ ngang nhau. Hai chú cầm vật trong tay đem lên bờ. Một chú bốc bùn, một chú bốc một nắm tóc trắng. Bé A nói:

- Này! Cậu thấy không! Đây là râu tóc của tiên nhân đó.

Bé B hỏi:

- Làm sao cậu biết được đây là râu tóc của tiên nhân?

- Tớ nghe người lớn nói tiên nhân thường tu hành ở bên bờ sông, ngài cạo râu tóc ném xuống sông, nên tớ bốc được.

- Tớ cũng nghe nói râu tóc của tiên nhân rất quý báu hiếm có ở thế gian. Nếu đúng là râu tóc của tiên nhân thì chúng ta gặp vận may rồi.

- Có phải râu tóc của tiên nhân không, hiện tại chúng ta chưa xác định được. Chúng ta phải đi tìm tiên nhân để chứng minh sự thật.

Vì thế, hai chú đi men theo bờ sông, tìm vị tiên nhân để chứng minh sự thật là râu tóc của ngài. Hai chú đi không lâu thì gặp tiên nhân râu tóc trắng xóa, cả hai chú đến trước ngài cung kính xá chào. Sau đó hỏi:

- Thưa ông! Cho chúng cháu hỏi râu tóc này có phải của ông không?

Tiên nhân nhìn kĩ chúng một lúc, không trả lời trực tiếp điều chúng hỏi mà bốc một nắm gạo và hạt mè bỏ vô miệng nhai, rồi nhả ra bảo:

- Này các cháu! Đây là phân con công.

Tiên nhân nói xong liền nhắm mắt, không nói lại nữa. Hai chú bé nghe xong chẳng hiểu gì cả. Rốt cuộc điều tiên nhân nói là ý nghĩa gì.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị thiên sư trong Phật giáo thường hỏi một đường trả lời một nẻo.
Thí dụ có thiên sinh đến hỏi:

- Thưa thầy! Đại ý Phật pháp là gì?

Thiên sư đáp:

- Là ba cân mè.

- Thưa thầy! Thế nào là ý chỉ của Tổ sư từ phương Tây đến?

- Là đồng phân trâu.

Đây là gì? Ý nghĩa của Thiên tông là tự tham học, tự ngộ. Qua sự giải thích của người khác giảng giải là không liên quan đến tự tính của họ và bạn. Cho nên các ngài không dùng ngôn ngữ, văn tự để giải thích, cũng không trả lời trực tiếp vấn đề bạn đã hỏi.

Người bình thường cùng nghề nghiệp mới có thể hợp nhau; kiến thức, tư tưởng gần giống nhau, nên dễ hiểu nhau hơn. Nếu như hai người thân nhau mà kiến thức, tư tưởng quá chênh lệch thì cũng sẽ hỏi một đường trả lời một nẻo; hoặc dễ hiểu sai ý người kia.

Ban đầu, tổ sư Đạt Ma đến Trung Quốc yết kiến vua Lương Vũ Đế. Vua hỏi:

- Trẫm xây chùa, độ chúng tăng rất nhiều, không biết có công đức hay không?

Tổ sư đáp:

- Không có công đức.

- Người nào đang đối diện với trẫm?

- Thảo dân không biết.

Nhà vua và tổ sư nói không hợp ý với nhau. Vì thế, Tổ đến chùa Thiếu Lâm ngồi thiền suốt chín năm xây mặt vô vách. Sau đó, Tổ gặp Thần Quang mới truyền pháp lại.

Vì sao nói không hợp ý với nhau? Bởi vì kiến thức của mỗi người cao-thấp không giống nhau; tư tưởng, cá tính nhận định sự vật cũng khác nhau; trình độ hiểu Phật pháp cũng không ai giống ai; cho nên nói không hợp ý với nhau.

Đức Phật là Đấng trí huệ rất sâu rộng, Ngài thuyết pháp theo căn cơ của chúng sinh. Vì thế, trong kinh điển có nói quyền-thật, sâu-cạn, phương tiện-cứu cánh. Mọi người cùng nghiên cứu kinh điển, nhưng trình độ hiểu biết khác nhau. Cho nên mỗi người đều có quan điểm riêng. Chánh tri, chánh kiến cũng có quan điểm riêng. Tà tri, tà kiến cũng có quan điểm riêng. Làm thế nào chúng ta phân biệt được đúng và sai? Điều này trong kinh điển đạo Phật và đạo Nho đã ẩn chứng. Kinh điển như tấm gương rọi yêu ma. Kẻ tà tri, tà kiến muốn đầu cơ trục lợi thì không trốn thoát được.

Chuyện 50 - Lang băm trị lưng gù

Lời dẫn: Chúng ta đau đầu chữa đầu, đau chân chữa chân. Thông thường những thầy lang băm trị bệnh, bệnh càng nặng thêm, chẳng phải thầy thuốc mà là lang băm chính hiệu hại người. Làm thầy trong tôn giáo mà đáp ứng theo sự mong cầu, đòi hỏi của người là thầy tâm thường. Thầy tà hướng dẫn mọi người thành tà tri, tà kiến, tin theo tà; hoặc dạy người tu hành tà hạnh cùng đi vào đường ma, mới là thật đáng thương.

Ngày xưa có một thanh niên rất mạnh khỏe, đi nhanh như bay, bình thường anh gánh hàng một, hai trăm cân. Bất luận công việc nặng nhọc cỡ nào, anh ta đều vui vẻ làm chu đáo. Nhưng ở đời ai đâu học được chữ ngờ. Một hôm, bỗng nhiên anh ta ngã bệnh, sau đó trở thành lưng gù. Cú sốc này, làm cho anh ta đau đớn tột cùng không còn tha thiết sống. Anh ta suy nghĩ: “Ta tàn phế như thế này làm sao làm việc được? Không làm được lấy gì để sinh --- o0o--- sống?”.

Bạn anh thấy vậy an ủi:

- Cần gì anh phải bi quan như thế? Có bệnh thì có thầy thuốc. Thế gian này thầy thuốc nổi tiếng rất nhiều, từ từ chúng ta tìm ra thôi, nhất định sẽ trị khỏi.

Anh ta đáp:

- Tôi rất cảm ơn sự quan tâm của các anh! Sức khỏe là vàng, chỉ trong thoáng chốc tôi trở thành người tàn phế. Làm sao tôi sống nổi?

Một người bạn khác chỉ:

- Tôi nghe mọi người nói có thầy thuốc kia rất tài giỏi. Anh có bằng lòng đến đó chữa trị không?

Anh ta đáp:

- Cũng được! Nhưng tôi biết rõ bệnh của mình, sống như thế này cũng chẳng có ý nghĩa gì.

Thế là, người bạn dẫn anh ta đi tìm đến nhà thầy thuốc khám bệnh. Thầy thuốc hỏi:

- Anh bị bệnh gì?

Anh đáp:

- Thưa thầy! Tôi bị bệnh gù lưng, có chữa được không?

- Tất nhiên là chữa được rồi, nếu không chữa được làm sao gọi là thầy thuốc?

Thầy thuốc nhìn sắc mặt của anh, rồi sờ lên lưng gù, hỏi anh nguyên nhân bệnh. Sau đó, hấn bắt mạch cho bệnh nhân. Thầy thuốc này hoàn thành bốn bước; nhìn, nghe, hỏi và bắt mạch. Chẩn đoán xong, hấn nói:

- Bệnh của anh có thể chữa trị được, nhưng anh phải chịu đau đớn.

Anh ta đáp:

- Chỉ cần thầy chữa khỏi bệnh, cho dù đau đớn như thế nào tôi cũng chịu được.

- Anh bị bệnh vì gánh quá sức, làm cho cột xương sống bị cong, mới bị như vậy. Nếu dùng vật nặng đè lên làm cho cột xương sống thẳng ra thì khỏi bệnh.

Hắn vừa nói, vừa bảo anh nằm xuống và kêu người bưng hai tấm cửa chát lên thân anh ta. Hắn lại kêu mấy người khiêng bốn cái cối đá giã gạo chát lên nữa. Mặc dù bệnh nhân kêu la thảm thiết, hắn vẫn không đếm xỉa đếm; lại còn đè thêm lên.

Trôi qua một lúc, bệnh nhân không còn kêu la. Hắn nói:

- Bệnh nhân không còn kêu la, chắc khỏi bệnh rồi.

Hắn sai mọi người khiêng tất cả đồ vật xuống thì thấy hai mắt bệnh nhân lồi ra, miệng trào máu ra ngoài lênh láng, anh ta đã chết từ lâu.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Chàng trai mắc bệnh dụ cho tất cả chúng sinh. Thầy thuốc dụ cho ngoại đạo. Chúng sinh bị mắc bệnh nặng sinh tử và bệnh tham, sân, si. Ngoại đạo chưa hề nghiên cứu Phật pháp, cũng chẳng tinh tiến tu hành. Làm sao nương theo chánh pháp cứu độ chúng sinh được? Kết quả, chúng sinh bị ngoại đạo dắt vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh; hoặc lao vào đường tà. Khác nào như thầy lang băm?

Không Tử nói: “Biết thì nói biết, không biết thì nói không biết”. Nhưng có người cố chấp không biết mà nói biết. Vì thích làm thầy thiên hạ, giết hại dân đen. Chẳng những lang băm ở đời hại người mà giới sĩ, nông, công, thương, cảnh sát, thầy giáo cũng có những kẻ tâm thường. Lang băm không chữa bệnh được, chỉ vì muốn kiếm tiền mà lừa gạt người khác, dẫn đến hại rất nhiều mạng người.

Trong tôn giáo, nếu làm không đúng chân lý là hại tuệ mạng của người trong nhiều đời nhiều kiếp. Hại người không thể giải thoát sinh tử, không được thoát khổ được vui. Không phải mắc tội quá nặng là gì? Kẻ tà tri, tà kiến dẫn mọi người đi vào đường tà, đó là tội ác rất nặng. Như thế, chẳng những làm thầy lang băm mà còn là thầy tà.

---o0o---

Chuyện 51 - Năm anh em sai một tứ gái

Lời dẫn: Tài, sắc, danh, thực, thùy là năm dục của con người. Mọi người khó tránh khỏi năm dục này. Ai sai khiến được năm dục này? Là tâm, chủ nhân của thân chúng ta. Tài, sắc, danh, thực, thùy là chúng ta sử dụng. Nhưng chúng sinh bị mê muội điên đảo, bị năm dục sai khiến ngay trong cuộc sống hàng ngày. Nó bảo chúng ta đi hướng đông thì liền nghe theo nó; nó bảo chúng ta đi hướng tây, cũng vẫn nghe theo; cho đến, nó bảo chúng ta vượt núi băng đèo, lao tâm khổ tứ, cướp giết, trộm cắp, sát sinh, nói dối, lừa đảo v.v... Chúng ta đều nghe theo nó tất tẩn tật. Cho nên, tâm chúng ta bị nó sai khiến, lại còn loạn động cả ngày. Cuối cùng, chúng ta phải chịu các khổ báo, luân hồi sáu đường. Bạn nói thử đi có oan uổng không?

Ngày xưa có năm anh em cùng làm công việc kinh doanh trong một nhà máy; mỗi người làm việc phụ trách công việc một bộ phận. Người phụ trách đi tìm mua nguyên liệu. Người phụ trách khâu chế biến sản phẩm. Người phụ trách đóng bao bì, vận chuyển. Người phụ trách đi tiếp thị hàng hóa. Năm anh em hợp tác làm việc rất vui vẻ. Cho nên, hàng hóa sản xuất có chất lượng, mẫu mã lại đẹp nên được khách hàng ưa chuộng bán rất đắt. Cả năm anh em suốt ngày bận rộn như chong chóng quay. Một hôm, anh cả đề nghị:
- Mỗi ngày, chúng ta làm việc rất bận rộn, về nhà lại phải nấu ăn, giặt quần áo thật là cực khô. Chi bằng chúng ta mua một tớ gái để làm việc nhà thay cho chúng ta được không?

Anh hai nói:

- Ý kiến này rất hay.

Anh ba, anh tư đều tán thành, giao việc này cho người em thứ năm đi tìm mua tớ gái.

Khi mua được tớ gái về nhà, cả năm anh em đều yên tâm làm việc, chẳng còn lo lắng việc nhà. Nhưng mỗi ngày tớ gái phải làm việc hết cho năm anh em, quả thật làm không xuê. Vì thế, cô phải chia thứ tự trước sau, làm cho anh cả xong trước, rồi đến làm cho anh hai, anh ba, anh tư. Nhưng khi cô làm cho anh cả, anh hai trước thì anh ba, anh tư không vui nói:

- Chúng ta là anh em giống nhau, vì sao cô ưu tiên làm cho anh cả và anh hai trước. Lần sau, cô phải làm cho chúng tôi trước.

Cô gái đáp:

- Vâng, thưa ông! Xin vâng lệnh.

Lúc cô làm cho anh ba, anh tư trước thì anh cả và anh hai không chịu bảo:

- Trước đây cô làm cho chúng ta trước, vì sao lần này cô làm khác?

Cô gái thưa:

- Vâng, thưa ông! Con làm theo ông dạy.

Lần này, đến người em thứ năm trách:

- Cô làm hết thảy mọi việc cho bốn anh tôi, vài ngày cô phải đổi một lần.

Lần sau, cô phải ưu tiên làm cho tôi trước mới đúng.

Cô gái đáp:

- Vâng, thưa ông! Con xin tuân lệnh.

Khi cô làm cho người em thứ năm thì anh cả ra lệnh:

- Tôi là anh cả, cô phải làm cho tôi trước.

- Dạ! Con làm theo ông dạy.

Anh tư, em năm cũng bảo:

- Cô làm cho chúng tôi trước.

- Dạ.

Người tớ gái như một cái máy, làm quần quật suốt ngày mệt bỏ hơi tai. Còn bị người này quát:

- Cô khinh thường tôi phải không?

- Dạ, con không dám! Không dám!

Người kia nạt:

- Vì sao cô làm chậm như rùa thế?

- Dạ, con sẽ cố gắng làm nhanh ạ!

Người nọ hét lên:

- Tại sao cô không chịu giặt quần áo cho tôi? Cô không muốn sống nữa phải không?

- Dạ, con giặt liền.

Người này quát:

- Cô không muốn làm việc nữa phải không?

- Dạ, đâu có, đâu có!

Cứ thế, người này đẩy, người kia xô, người nọ mắng, người kia chửi. Thân phận tôi tớ, cô không biết cách nào cho hài lòng họ. Cô than: “Ông trời ơi! Hãy bắt con chết sớm đi”.

Cô tớ gái này, hàng ngày chăm chỉ làm việc. Nhưng phải chịu đánh, chịu mắng, vẫn cam chịu thân phận bất hạnh, mãi đến khi cô chết mới thôi. Suốt ngày, cô luôn bận rộn vô số công việc không tên, lại còn bị mắng chửi, đánh đập mà không dám phản kháng, cũng không đủ sức để chống lại. Bạn nói thử có đáng thương không?

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người vì năm dục: tài, sắc, danh, thực, thù mà hàng ngày bận rộn. Có người vượt suối băng rừng chịu khổ mưa gió, lạnh rét, nóng bức. Có lúc cam chịu người khác ức hiếp, hủy nhục. Có khi chịu mắng chửi, đánh đập cũng đành im hơi lặng tiếng. Vì sao? Vì tài, sắc, danh, thực, thù- Nó sai khiến chúng ta cực nhọc cả một đời. Nó bảo chúng ta tính toán, tranh

giành, tạo các ác nghiệp với mọi người. Nó làm cho chúng ta chịu khổ, chịu nạn, đã thành thói quen của mọi người, nên họ cho là đúng. Sự cao quý của nhân cách, đạo đức và lương tâm đều đặt ở phía sau, để đổi lấy chút ít tài, sắc, danh, thực, thù.

Năm dục đối với mọi người quan trọng như thế sao? Vậy nhân cách và đạo đức của chúng ta còn có giá trị bao nhiêu? Chúng ta hãy nghĩ thử xem, tiền tài, địa vị, sắc đẹp, danh lợi đều như hoa đóm trong hư không, thoáng qua nhanh chóng. Nhân cách và đạo đức sẽ còn mãi nhiều đời nhiều kiếp, tâm của chúng ta phải làm chủ tất cả mới đúng. Vì sao, chúng ta để năm dục lôi kéo vào vòng xoáy không lối thoát; lại còn chịu khổ báo nhiều vô biên. Rốt cuộc cái nào quan trọng nhất, chúng ta phải xem xét lại nhé!

---oOo---

Chuyện 52 - Thanh sắc như huyễn

Lời dẫn: Tâm Kinh ghi: “Không có nhãn, nhĩ, tỉ, thiệt, thân, ý; cũng không có sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp”. Thật sự không có sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp phải không? Nếu chúng ta không chấp trước sắc, thanh thì Có và Không giống nhau. Còn như chúng ta chấp nó thì như thế nào? Là chấp muôn sự muôn vật đều Có. Chấp Có lại như thế nào? Có tức là mê, giống như vào mê hồn trận, không biết đông, tây, nam, bắc; chẳng biết ra hướng nào. Vì nó mà chúng ta làm những việc bất trung, bất nghĩa; thậm chí gian xảo, chiếm đoạt, nham hiểm, lừa đảo đều là si mê, bất giác; suốt ngày chìm đắm trong mê muội. Vì thế, Đức Phật dạy:

Biết huyễn nên xa lìa.

Lìa huyễn là giác ngộ.

Người giác là “Đạo đúng thì tiến, đạo sai thì lui”. Tiến lui có đạo, bằng không thì vô đạo.

Ngày xưa có một ca sĩ rất nổi tiếng. Anh ta đi hát khắp mọi nơi đều là nơi rất đông người, nên fan hâm mộ rất nhiều. Mỗi khi anh ta hát nhạc trữ tình, giọng hát truyền cảm, trầm bổng, du dương làm cho người nghe cảm xúc dạt dào, vừa buồn vừa khóc. Ca sĩ này muốn chúng ta khóc thì chúng ta khóc, muốn chúng ta cười thì chúng ta cười, muốn chúng ta buồn thì chúng ta buồn, muốn chúng ta vui thì chúng ta vui. Thật là linh nghiệm hơn linh chú.

Nhà vua nghe được tin này, liền hỏi đại thần:

- Trẫm nghe nói trong thành này có một ca sĩ rất nổi tiếng, dân chúng nghe hâm mộ rất đông. Chuyện này có thật không?

Đại thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Hình như là có như vậy!

- Khanh phải xác định có hay không, nếu sự thật có một ca sĩ như thế thì hãy mời anh ta vào cung để trẫm thưởng thức giọng ca.

- Tâu bệ hạ! Thần xin tuân chỉ!

Đại thần gặp ca sĩ nói chuyện, muốn mời anh ta vào cung để hát. Đại thần nói:

- Anh vào được trong cung hát cho hoàng thượng nghe là một vinh hạnh của đời anh, và anh cũng được nổi tiếng.

Ca sĩ đáp:

- Thưa đại nhân! Thảo dân làm nghề này chỉ vì cuộc sống, danh vọng không thật, ca ngợi rỗng tuếch, nó chẳng đem được cơm ăn, áo mặc cho thảo dân.

- Đúng lắm! Đúng lắm! Ở trước hoàng thượng anh nói hay như vậy, nhất định sẽ được ban thưởng ít nhiều.

- Thảo dân xin đa tạ đại nhân.

Do đó, ca sĩ theo đại thần vào trong cung. Anh ta ở trước nhà vua và đại thần bắt đầu hát. Đúng thật, giọng hát anh ta rất hay, lại truyền cảm; như áng mây ráng chiều, vừa đẹp vừa rục rỡ, giống như tiên nữ đang ca múa, quả thật anh ta làm cho người ta say mê đắm chìm trong tiếng hát. Nhà vua suy nghĩ: “Không biết ca sĩ này đã làm say mê bao nhiêu dân chúng, nhưng ta phải cho anh ta một bài học”. Ca sĩ hát xong, nhà vua bảo đại thần mang ra một nghìn lượng vàng đặt trước mặt anh ta, nhưng ý không nói là ban cho. Nhà vua nói:

- Mặc dù người hát rất hay, nhưng tiếng hát chợt mất liền, để lại trẫm nỗi mừng hụt.

Ca sĩ thưa:

- Tâu bệ hạ! Tiếng hát vốn vừa hát lên thì bay theo gió thoảng, nhưng nó làm cho ngài vui tai.

- Cũng như trẫm để trước mặt người một nghìn lượng vàng, nó làm cho người vui mắt. Như thế, chẳng ai lấy được của ai, Ha.ha...

Ca sĩ rất tức mình, nhưng đành im lặng. Nếu nói tiếp chọc giận nhà vua thì bay đầu như chơi; vì thế, anh ta lặng lẽ trở về.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Mặc dù thanh sắc là giả, nhưng làm say mê không biết bao nhiêu anh hùng, hào kiệt từ xưa nay. Ngày xưa, anh hùng say đắm mỹ nhân. Tiếng hát cũng có thể làm cho tiên nhân ngũ thông mất hết thần thông. Xưa nay, rất nhiều anh hùng có thể “trâu sắt làm sao sợ tiếng rống sư tử, như người gõ xem tranh Hoa Điếu” phải không? Cuộc đời này có bao

nhiều người không say mê thanh sắc? Có người nói: “Mê thì mê vậy thôi”. Có thể giải trí tạm thời cũng tốt! Nhưng âm thanh khắc sâu vào tâm thức của chúng ta, thật khó phai mờ. Đây chính là hạt giống tạo tội nghiệp, cũng là nguồn gốc sinh tử, luân hồi.

Nói về tâm lý của con người. Mỗi người đều có gặp việc không như ý muốn; hoặc gặp chuyện buồn đau. Lúc đó, chúng ta cần nhờ âm nhạc để giải trí, làm cho tinh thần bớt căng thẳng. Nhưng âm nhạc có tốt, có xấu; có chính, có tà. Có bài hát kích động tác dụng tâm lý chí lớn yêu nước của chúng ta tận trung, tận nghĩa. Nhưng cũng có bài làm cho chúng ta suy nghĩ sai lầm, chìm đắm trong men rượu và gái đẹp. Mọi người đều thích nghe nhạc tình ca lãng mạn, các nhà thơ (phổ nhạc), các nhạc sĩ cũng thích sáng tác những ca từ làm mọi người say đắm. Cho nên, người say mê thì nhiều mà người ---o0o--- được lợi thì ít. Người tu hành cần phải tránh xa, như tránh loài rắn rết. Bởi vì, thanh sắc tuy huyễn ảo, nhưng để lại lòng người rất sâu sắc, cũng do đây mà trở thành nhiễm tịnh sai khác.

---o0o---

Chuyện 53 - Huynh đệ bất hòa

Lời dẫn: *Cuộc đời luôn có thiện-ác, thị-phi, tà-chánh, đối đãi nhau. Bởi vì, lập trường của mỗi người không giống nhau, cho nên cách nhìn cũng khác nhau. Cùng một sự việc, có người cho việc đó là đúng, có người cho việc đó là sai, bạn cho việc đó là thiện, người khác cho là bất thiện, bạn cho là đúng, người khác cho là sai. Giống như tượng Phật, theo Phật giáo cho là hình tượng từ bi, vĩ đại; ai nấy đều tôn sùng. Nhưng theo ngoại đạo cho là hình tượng ma quỷ thấy liền tránh xa. Tham, sân, si là nguồn gốc của tội ác. Nói về phương diện làm thiện khích động chí trong sáng, đều là pháp thiện. Còn ganh tị đồng nghiệp, ganh tị người có đạo đức và tài năng là tội ác. Căm ghét tội ác kẻ khác, căm ghét kẻ nham hiểm, lừa đảo đều là ý niệm nghĩa khí trung thành; cho nên, không tham, sân, si là rất tốt. Như có người nói, thay đổi theo thiện tức là thiện, làm theo ác tức là ác.*

Thuở xưa có hai thanh niên, vì học chung một môn nghệ thuật, nên học cùng một thầy. Vị thầy rất thương yêu hai học trò và chỉ dạy rất tận tình; ngược lại, hai học trò cũng rất thương kính thầy. Bởi vì, thầy giáo tuổi cao, mắc bệnh phong thấp nên hai học trò thường xoa bóp cho thầy làm cho khí huyết được lưu thông. Vì thế, mỗi người có trách nhiệm xoa bóp một chân. Ban đầu, hai học trò xoa bóp thầy rất chăm chỉ, cẩn thận. Và sự học vấn lâu ngày thành tích của mỗi người lộ khác nhau, sư đệ học không bằng sư huynh nên

đâm ra ganh tị. Sư huynh cũng kiêu ngạo xem thường sư đệ. Do đó, hai học trò ngầm ngầm lục đục với nhau.

Sư huynh xem thường sư đệ, sư đệ ganh ghét sư huynh; cho nên, hai người thường xung đột cãi nhau. Căm ghét là hành vi phát sinh hại người. Một hôm, sư huynh có việc phải đi xa, sư đệ ở nhà bẻ gãy chân thầy để trả thù tính kiêu mạn của sư huynh. Sư huynh trở về thấy chân trái thầy bị gãy, liền tức giận nói:

- Làm sao có lý này, tự mình xoa bóp không tốt, lại còn phá hoại người khác.

Nói xong, sư huynh bẻ gãy chân phải của thầy để báo thù tính ganh tị của sư đệ. Huynh, đệ bất hòa, cuối cùng bẻ gãy hai chân của thầy để báo thù đối phương. Đây là việc không nên làm, lại còn là đại nghịch vô đạo.

---o0o---

Bài học đạo lý

Ganh tị, sân hận là hành vi ngu xuẩn sẽ sinh ra “tao sống mày chết.” “ăn không được thì phá cho hôi”, cũng là người căn tính thấp hèn của con người. Nếu là bậc chính nhân quân tử thì “Thà hi sinh cái tôi nhỏ bé để hoàn thành việc lớn”. Hoặc “Hi sinh thân mình vì chính nghĩa”; hoặc suy rộng ra “Quân tử thúc đẩy người khác làm nên việc tốt”. Kẻ tiểu nhân gặp chút việc nhỏ cũng tìm cách báo thù. Khi tâm ganh tị xúi giục thì việc ác gì cũng không từ.

Người học Đại, Tiểu thừa trong Phật giáo, nếu y theo giáo pháp mà tu hành thì không có phân biệt Đại, Tiểu; khác nhau chỉ do phát tâm Đại, Tiểu mà thôi. Nếu như người cố chấp học Đại thừa xem thường Tiểu thừa thì người học Tiểu thừa cũng cho mình học Phật giáo nguyên thủy xem Đại thừa vẫn là biến chất của Phật giáo. Rốt cuộc, ai đúng, ai sai? Chúng ta hãy tĩnh tâm nghiên cứu, cũng không khó hiểu lắm. Nếu như chúng ta công kích, phỉ báng lẫn nhau là trong tâm có vấn đề, trở thành pháp ác.

Trên thế giới có rất nhiều tôn giáo, mỗi tôn giáo đều có ưu điểm và có sâu, cạn khác nhau. Nếu như họ xuất phát vì mục đích cứu đời, độ người thì không có chuyện chánh-tà, thị-phi. Có chuyện thị-phi là do tâm bất chính, lòng dạ không ngay thẳng, lợi dụng tôn giáo để kinh doanh làm lợi riêng; giống như người kinh doanh buôn bán. Có người lợi dụng tôn giáo đã tâm làm chính trị, chính là biến chất tôn giáo.

Chúng tôi nói về quan hệ con người, mỗi tôn giáo đều chiếm cứ một sự liên kết, khuyến khích mọi người làm thiện, tu tâm dưỡng tính; tu đức, tu hạnh là hướng đến phụng thờ thần thánh. Chúng ta phải sống theo phép tắc, thân

tâm nỗ lực tu hành mới đúng. Nếu như chúng ta ganh tị lẫn nhau, hoặc tranh giành tín đồ cứ lục đục với nhau thì đánh mất vẻ đẹp, lập trường của tôn giáo, cũng làm mất đi đức hạnh của tôn giáo; khác nào bọn buôn lậu.

Ganh tị chính là kẻ thù lớn nhất của nhân loại. Nước này đánh chiếm nước kia. Nhà nọ tranh giành nhà kia. Giữa người với người lắm chuyện thị phi, phần đông đều xuất phát từ lòng ganh tị. Cổ đức dạy: “Cùng nhau ở phía trước chống thuyền”. Từ xưa, người vĩ đại luôn tha thứ cho người khác. Hễ người nào có thể làm được việc lớn, là chắc chắn người đó có lòng dạ rộng rãi, có thể tiếp nhận ý kiến hữu ích của người khác, phân biệt được đúng sai thì mới có thể làm nên việc lớn.

Nếu như người ganh tị càng nặng thì càng thể hiện tính cách tiểu nhân, nhân cách và đạo đức cũng có sai biệt. Tham, sân, si, tật đố càng sâu thì nghiệp chướng càng nặng. Làm người, làm việc nhất định gặp chướng ngại chồng chất, chắc chắn cũng hãm hại người khác. Cho nên, người càng tạo nghiệp, làm ác thì tương lai chịu sinh tử vô biên, oán thù vô lượng, khổ báo cũng vô cùng, mãi mãi không có ngày giải thoát

---o0o---

Chuyện 54 - Con rắn tranh công

Lời dẫn: *Con người sinh ra ở đời, ai cũng có nhiệm vụ. Một quốc gia có trăm quan văn, võ; mỗi người đều có nhiệm vụ. Một gia đình, ai nấy đều có bổn phận, lớn nhỏ có thứ tự, cha hiền con hiếu, em cung kính anh, vua thương dân, quan tận trung với vua, với nước. Nếu như làm đảo lộn nhiệm vụ của mỗi người thì cha không ra cha, con không ra con, vua quan trên dưới bất hòa. Trách nhiệm vợ chồng, anh em cũng đảo lộn. Như thế, một quốc gia không thể nào được thái bình. Đời sống gia đình sẽ không được hạnh phúc, an vui.*

Thuở xưa có một con rắn sống trong rừng. Có lúc, nó bò đến đám cỏ um tùm rậm rạp. Có khi, nó bò ra đồng trống tìm thức ăn, cuộc sống của nó rất tự do thoải mái. Một hôm, đuôi nó nói với đầu:

- Này anh! Mỗi ngày anh muốn đi phía đông thì tôi phải theo anh đi phía đông, anh muốn đi phía tây thì tôi phải theo anh đi phía tây. Xưa nay, anh không hề bàn bạc với tôi điều gì, lúc gặp thức ăn ngon cũng chỉ mình ăn hưởng hết, tôi chẳng có phần. Như thế, thật là bất công.

Đầu rắn nói:

- Chú có cách gì không? Ai bảo chú làm phần đuôi?

Đuôi rắn tức giận quát to:

- Anh cảm ơn! Trời ban cho tất cả chúng sinh đều bình đẳng. Anh xem kia! Ánh sáng mặt trời chiếu khắp mặt đất, có đối xử một chút nào không công bằng?

- Chú nói như vậy còn gì ý nghĩa phận làm em?

- Nhiều năm nay anh dành đi trước, nay phải đổi cho tôi đi trước mới công bằng.

- Vậy là chú muốn đi trước phải không?

- Rất đúng!

- Chú có mắt không? Có biết đường đi không?

- Đây là việc của tôi không cần anh phải lo.

Đầu thấy đuôi tranh cãi vô lý, nhưng đành phải thuận theo nói:

- Thôi được! Chú muốn đi trước thì cứ đi!

Do đó, đuôi rấn đi trước. Vì nó không thấy đường nên cố sức bò về phía trước, những chỗ gập ghềnh nó dốc hết sức lực để trườn lên, bò đến bên hầm lửa nó cũng không biết. Cuối cùng, nó lao xuống hầm bị lửa thiêu chết và đầu rấn cũng chung số phận.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Sống trong xã hội, mỗi người đều có nhiệm vụ nghề nghiệp của mình. Một quốc gia đều có trăm quan văn võ, chia ra các cấp ban ngành; ai nấy đều làm việc tròn bổn phận của mình để lo cho nước, cho dân. Tục ngữ có câu: “Mỗi người đều phát huy hết tài năng của mình, và phát huy hết tác dụng của sự vật” thì con người mới có thể hạnh phúc an vui, thế giới hòa bình. Nếu chúng ta trên dưới ganh tị với nhau, tranh giành, hãm hại lẫn nhau thì nhân loại mãi mãi không có ngày an vui. Điều đáng quý nhất là mỗi người phải tự hiểu rõ mình, tự mình có khả năng làm việc gì thì nên làm việc đó. Nếu việc nào mình không biết thì phải học, cố gắng vươn lên hoàn thiện bản thân mình. Còn như kẻ bất tài cứng đầu cố chấp không biết mà làm càn. Người tài giỏi không chịu làm, đều là bất hạnh cho xã hội.

Mỗi người đều có ưu điểm và khuyết điểm. Chúng ta cố gắng học hỏi làm việc tốt phát huy ưu điểm, bỏ lờn khuyết điểm là người thành công. Người cố chấp sĩ diện thì không thể nào làm được người tài giỏi, chẳng những hại mình mà còn hại người khác. Tại sao có người tài và người bất tài? Chúng tôi nói xa một chút là nhiều đời nhiều kiếp từ quá khứ đến nay có liên quan đến tích tập thói nhiễm; nói gần là có liên quan sự lười biếng và nỗ lực học

tập. Vì thế, người giỏi phát huy tài năng của mình, người bình thường cố gắng học hỏi vươn lên. Chúng ta học Phật cũng như vậy.

Nếu bất cứ việc gì, chúng ta cũng cầu trời, cầu thần; tuy có thể an ủi tinh thần, nhưng không cứu cánh được. Phật, thần, trời có thể làm chỗ dựa an ủi tinh thần cho chúng ta. Người làm thầy giáo là người mẫu mực để chúng ta học hỏi, chứ không thể bất cứ việc gì cũng y lại thầy. Người yêu thương chúng ta nhất là cha mẹ. Người truyền trao cho chúng ta kiến thức và học vấn là thầy giáo, họ nâng đỡ chúng ta, nhưng không thể làm dùm chúng ta thành công sự nghiệp. Chúng ta muốn thành công, muốn làm nên việc lớn đều phải dựa vào chính mình. Nếu như tất cả mọi việc chúng ta đều dựa vào cha mẹ thì chẳng những là người yếu hèn mà cơ hội thành công rất ít.

Chúng tôi nói cách khác, kẻ tự đại tự kiêu thì không thể nào làm được việc lớn. Hoặc bất cứ việc gì không chịu nghe theo người tài năng đức hạnh, lại còn ganh tị với họ thì tự mình chuốc lấy thất bại. Bởi vì, chúng ta làm việc chung với mọi người, tất cả mọi việc đều phải dựa vào lý trí phán xét để tiến thân. Cho nên, người học Phật là học trí huệ, giác ngộ, đức hạnh. Cuộc sống hàng ngày luôn xảy ra chuyện người tranh quyền đoạt lợi. Giới sĩ, nông, công, thương cũng vì danh lợi. Người tài tự cho mình giỏi dùng mưu trí tranh chiếm danh lợi. Kẻ ác dùng thủ đoạn tinh vi hại người lợi mình để được danh lợi. “Điều thiện như cây tùng xanh, điều ác như hoa nở rộ; hiện tại tùng không bằng hoa. Một sớm tuyết sương rơi xuống, chỉ thấy tùng xanh không thấy hoa”. Kẻ lừa đảo luôn giành lấy danh lợi trước mắt. Người lương thiện tính chuyện danh lợi lâu dài.

Cổ đức dạy: “Đường xa mới biết ngựa hay, sống lâu mới hiểu lòng người”. Người sống có phép tắc và giữ đạo đức sẽ có cuộc sống yên vui, hạnh phúc lâu dài. Điều đáng quý nhất ở thế gian là tự biết rõ mình, khả năng mình làm được việc gì thì cố gắng làm việc đó. Việc mình làm chưa được thì học từ từ, chắc chắn thiết thực. Chúng ta làm được một phần là tính một phần, làm không được thì nhường lại cho người hiền tài, không thể không biết làm mà làm càn, chỉ phá hỏng việc. Như kẻ cố chấp nói: “Thà làm hư, chứ không biết người ta khinh”. Người này là tội nhân trong xã hội.

Bậc hiền tài ở đời, làm lợi mình lợi người; kẻ ngu si làm hại mình hại người; giống như danh lợi làm sao ra sức tranh giành mà được? Cổ đức nói: “Có thành tựu thực tế thì có danh tiếng tương ứng”. Chúng ta cũng có thể nói: “Có thành tựu thực tế thì có danh lợi tương ứng”. Chúng ta cố gắng làm việc một phần thì được một phần là danh ngôn rất hợp lý. Vì thế, danh lợi đổi bằng mồ hôi và nước mắt mới là thật; con như tính toán, tranh đoạt mà được là không thật. Cho nên, người hiền tài biết nhìn xa trông rộng; kẻ ngu si tham lợi trước mắt. Như thế mà thôi.

---o0o---

Chuyện 55 - Cạo râu cho vua

Lời dẫn: Con người sinh ra, có người rất gan dạ muốn làm những việc chấn động trời đất, nhưng không có năng lực. Có người lại nhút nhát, có cơ hội làm việc lại không dám làm, đánh mất tương lai tốt đẹp. Có người nuôi chí nguyện lớn muốn làm việc lớn, nhưng “chưa thực hiện được chí lớn mà thân đã già suy”. Có người ôm hoài bão chí lớn nhưng không thực hiện được. Có người sống cầu an, chỉ cầu ngày ba bữa no ấm là được rồi. Có người chỉ nhờ sợi lông để làm lợi cho thiên hạ vẫn không chịu làm. Vì sao?

Ngày xưa có một thanh niên làm chức bình thường hầu vua. Một hôm, nhà vua chỉ huy một đạo binh đi chinh phạt nước láng giềng, anh ta cũng theo hầu vua xuất chinh. Lúc ở chiến trường cùng đánh với quân địch, vào sinh ra tử, anh ta dũng cảm chiến đấu. Không may, quân của nhà vua bị rơi vào chỗ mai phục của quân địch. Lúc này, chỉ có phá vòng vây mới giữ được mạng. Cho nên rất nhiều tướng sĩ liều mạng mở đường máu thoát ra ngoài, ai nấy đều lo thân mình, đội quân tan rã. Chỉ còn một mình anh ta theo bảo vệ nhà vua, tả xung hữu đột đánh lui quân địch; cuối cùng, anh ta phá được vòng vây trở về đất nước.

Sau khi trở về cung, nhà vua triệu tập tất cả đại thần văn võ đến bảo:

- Nay các khanh! Cuộc xuất chinh lần này, nếu không có chàng trai này thì trẫm đã bỏ thân nơi chiến trường; cho nên trẫm muốn khích lệ tinh thần anh ta. Vậy trẫm ban thưởng cho anh ta chức gì?

Có một vị đại thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Nên phong cho anh ta làm đại tướng quân.

Có đại thần thưa:

- Tâu bệ hạ! Nên phong cho anh ta chức tổng quản trong cung.

Nhà vua bảo:

- Mặc dù anh ta dũng cảm, nhưng không có uy phong của người làm tướng, cũng không có mưu trí, khả năng để chỉ huy quân lính. Chỉ còn tất cả chức vụ trong cung; hoặc châu báu, tùy anh ta chọn lấy có được không?

Các đại thần đều thưa:

- Tâu bệ hạ! Ngài rất cao kiến, ban thưởng như thế rất hay.

Nhà vua bảo anh ta:

- Trẫm ban thưởng cho khanh hãy tùy ý chọn, tất cả chức vụ trong cung và châu báu, khanh chọn thứ nào?

Anh ta thưa:

- Tâu bệ hạ! Thần không muốn thứ gì cả, chỉ muốn làm công việc cạo râu cho ngài thôi.

- Đây là ý nguyện của khanh sao?

- Tâu bệ hạ! Đúng vậy! Thần mong được cạo râu cho ngài là thỏa mãn lắm rồi.

Từ đó, anh ta làm công việc cạo râu cho nhà vua.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Chàng trai trong câu chuyện này, dũng cảm đánh dẹp thiên binh vạn mã, quyết mở đường máu, đột phá vòng vây quân địch để bảo vệ nhà vua, chỉ vì muốn cạo râu cho vua sao? Anh ta không thích làm quan, cũng không thích châu báu; quả thật quá ngu si. Đây là một câu chuyện thí dụ.

Dụ cho con người chúng ta, bất luận sĩ, nông, công, thương; hàng ngày luôn bận rộn, bôn ba xuôi ngược, tính toán, cạnh tranh, chỉ vì cơm ăn áo mặc phải không? Hoặc vì danh lợi, hay nuôi con cái? Những việc này nhỏ như hạt mè, giống như cạo râu cho nhà vua.

Việc quan trọng nhất của con người là con đường tương lai dài vô hạn, tài sản vô cùng. Vậy tiền đồ vô hạn là gì? Chính là việc giải thoát sinh tử đời tương lai. Tài sản vô cùng là gì? Nhân cách, đạo đức, tu hành. Những điều quan trọng này, chúng ta lại xếp nó qua một bên để lo chuyện cơm áo gạo tiền, bận rộn cả đời, lại còn tạo nghiệp vô lượng, làm cho tương lai đau khổ chông chát. Như thế, có đáng không?

Cuộc sống con người quan trọng nhất là điều gì? Kiến thức của mỗi người có cao thấp, cá tính và sự ưa thích cũng không giống nhau; cho nên cách nhìn của mỗi người cũng khác nhau. Có người cho rằng cuộc sống chỉ cần có tiền là có tất cả, làm việc gì cũng đều thông suốt, tha hồ hưởng thụ; cho nên đối với họ tiền quan trọng nhất. Có người cho danh lợi là quan trọng. Có người nói cuộc sống ăn chơi trác táng, cặp bồ gái đẹp làm thú vui là quan trọng. Có thích nhậu nhẹt là quan trọng. Có người thích cờ bạc là quan trọng. Tục ngữ có câu: “Có người thích nấu rượu, có người thích đậu hũ”. Như vậy, sở thích của con người không có tiêu chuẩn nhất định. Bởi vì, kiến thức có cao- thấp, tầm nhìn có rộng-hẹp; cho nên cách nhìn của mỗi người đều không giống nhau.

Người học Phật phải nhìn theo góc độ Phật pháp. Chúng ta sinh ra ở đời là vừa trả nghiệp vừa trồng hạt giống cho tương lai. Vậy chúng ta phải gieo giống gì mãi mãi cho tương lai? Là lập ba thứ còn mãi là lập đức, lập công và lập ngôn. Chúng ta tinh tiến tu hành cầu thoát khỏi sinh tử, độ khắp chúng sinh. Cho dù gặp hoàn cảnh như thế nào, chúng ta vẫn theo kiến thức

của mỗi người để tạo dựng tiền đồ của mình. Người có trí huệ lớn tạo dựng tiền đồ lớn. Người có trí huệ nhỏ tạo dựng tiền đồ nhỏ. Kẻ không có trí huệ nên không biết tạo dựng tiền đồ. Đọc qua câu chuyện nói về chàng trai ngu ngốc là để chúng ta thể hội, làm thế nào để tạo dựng tiền đồ cho tốt đẹp.

---o0o---

Chuyện 56 - Đền ơn không có lễ vật

Lời dẫn: *Bất luận chúng ta làm công việc gì, tất cả mọi người đều có nghề nghiệp trong xã hội. Khi chúng ta làm việc gì, ai cũng mong muốn được trả công xứng đáng, lại có người muốn trả công càng nhiều càng tốt. Có người nào chịu ra sức làm việc mà chẳng cần trả công không? Chỉ có người làm từ thiện, hay vì tình cảm bạn bè thân thuộc, họ làm việc không cần trả công; nhưng họ cũng mong tương lai được đền đáp lại. Nếu như mỗi người ra sức làm việc một phần thì tương lai sẽ được hưởng một phần. Như thế là hạnh phúc ở thế gian, ai nấy đều ra sức làm việc. Có người nào không chịu cực khổ làm việc mà được kết quả không? Hay có người làm việc cực khổ mà không thu hoạch được thứ gì?*

Thuở xưa có hai người bạn cùng nhau đi du ngoạn. Trên đường đi họ gặp một người kéo xe, trong xe chất đầy hàng hóa. Lúc đi vào đường núi gập ghềnh, người kéo xe ra sức kéo cũng không cách gì xe lăn bánh được. Bỗng nhiên, anh ta dừng lại, lễ phép nói với hai người bạn:

- Thưa hai anh! Hoan hỉ giúp dùm tôi đẩy xe qua đoạn đường này nhé! Nhất định tôi cảm tạ hai anh.

Hai người hỏi:

- Anh cảm tạ chúng tôi bằng vật gì?

Anh ta đáp:

- Tôi cảm tạ hai anh không có món quà.

Hai người dường như chưa hiểu hỏi lại:

- Vì sao anh lại đi vào con đường hẹp, gập ghềnh như thế?

Anh ta đáp:

- Đường đời sẽ chẳng bao giờ bằng phẳng mãi mãi, bất cứ người nào sống trong cuộc đời đều phải gặp những con đường khó đi. Có con đường chật hẹp nhiều nguy hiểm rình rập. Có con đường cực nhọc phải băng rừng vượt núi. Cũng có con đường thủy nhiều sóng to gió lớn. Chúng ta phải đi thận trọng từng bước. Nếu lúc đó, chúng ta gặp được bạn bè, hay thiện tri thức đẩy dùm thì sự giúp đỡ này chẳng phải rất lớn hay sao? Có người chỉ biết đi trên con đường hiện tượng nhân sinh nên con đường này không bao giờ

được bằng phẳng. Nếu như mọi người biết đi trên con đường thanh tịnh tâm linh thì tất cả cảnh giới đều bằng phẳng.

- Nếu chúng ta không đi con đường hiện tượng thì đi đường nào?

- Chúng ta phải đi con đường tâm linh.

- Con đường tâm linh bắt đầu đi từ nơi đâu?

- Ngay trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta thường tu sửa mình, để thể nghiệm tâm linh của mình.

Trong lúc, họ vừa nói chuyện, vừa đẩy xe ra khỏi con đường gập ghềnh, đi đến con đường bằng phẳng. Hai người bạn nói:

- Chúng tôi đã đẩy xe cho anh ra khỏi con đường gập ghềnh, anh trả công cho chúng tôi vật gì?

Người kéo xe nói:

- Món quà tôi báo đáp cho hai anh hay nhất là không có thật.

- Quà không có thật là như thế nào?

- Quà không có thật nhưng dùng mãi không hết.

Một người bạn nói:

- Cảm ơn anh!

Người bạn còn lại hỏi:

- Rõ ràng hẳn không chịu đưa vật gì trả công cho chúng ta. Vì sao anh còn cảm ơn hẳn?

- Tôi sẽ giải thích cho anh hiểu sau. Chúng ta đi nhé!

Hai người vừa đi, người bạn vừa giải thích: “Vừa rồi người kéo xe nói: ‘báo đáp không có vật’ ý nói: Ngay trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta nên giúp đỡ người khác và thường tu tập sửa đổi để thể nghiệm chân tâm của mình, không nên để nghiệp thức lôi kéo mà thường khởi tham, sân, si; tạo nghiệp so đo tính toán; hoặc tạo các ác nghiệp, làm cho đời tương lai chịu nhiều đau khổ. Chúng ta tu tập tâm linh thanh tịnh, sẽ được an lạc, hạnh phúc vô cùng. Đây không phải là món quà rất quý hay sao? Ý anh ta vốn là như thế”.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người suốt ngày bận rộn đều ở thế giới hiện tượng để tìm cầu thoả mãn vật chất. Nhưng thế giới hiện tượng là hữu hạn mà đáp ứng ham muốn của con người thì vô hạn; cho nên, con người không bao giờ thấy đủ. Vì thế, Cổ đức dạy:

Mọi vật thế gian chẳng có bền

Khi thành, khi bại, lúc lênh đênh

Nhìn qua thế giới đều là khổ

Vương nổi tử sinh, lão bệnh phiền.

Giả sử chúng ta cầu được như mong ước thì như thế nào? Thì như mộng, như huyễn, như hóa, có đó liền mất đó. Còn chúng ta tạo ác nghiệp lại đi theo ta mãi mãi, tương lai chịu khổ báo vô cùng. Cái nào thật, cái nào giả; chúng ta phải nhận thức sự việc.

Báo đáp vật có thật là hữu hạn, báo đáp vật không có thật mới là vô hạn. Tất nhiên chúng ta phải xem xét đồ vật không có thật, nó có giá trị hay không; chúng ta phải thấy công dụng của nó như thế nào để xác định.

Một câu Phật pháp có thể làm cho chúng ta nhiều đời nhiều kiếp hưởng không hết, lợi ích vô cùng. Chúng ta cũng có thể nói giá trị một đồng tiền cũng không có. Như có người nói: “Một cân đạo đức đáng giá bao nhiêu tiền?”. Giá trị đạo đức có thể có giá trị ngang nhiều thành quách, cũng có thể không đáng một đồng tiền, là do cách nhìn của chúng ta xem trọng nó hay không mà thôi. Nếu có người biết ứng dụng nó thì giá trị khác xa với người không biết ứng dụng. Vì thế, vật có thật, chúng ta có thể dùng tiền để mua bán; còn vật không có thật thì không cách gì đánh giá được.

---o0o---

Chuyện 57 - Giờ phút sai lầm

Lời dẫn: *Bát luận lúa, mè, đậu ở thế gian, hay các loại trái cây đều phải đợi nó chín mới hái được. Nếu trái cây chưa chín mà chúng ta hái xuống thì nó còn chua, chát, ăn không được. Vì sao có người hái trái cây còn non xanh? Hái như vậy là dú ép, khác nào làm việc lãng phí. Chúng ta đợi trái cây chín vừa ngon, vừa ngọt, lại vừa có chất lượng bổ. Mọi việc ở thế gian đều có quan hệ thời cơ đến và chưa đến. Nếu như thời cơ chưa đến mà chúng ta làm càn thì rốt cuộc hiệu quả không đạt được như mong muốn.*

Ngày xưa có một phú ông, nhà ông có rất nhiều kẻ hầu, người hạ. Ai này cũng muốn làm hài lòng ông chủ, nên tìm mọi cách nịnh nọt được hầu ông. Phú ông có hai thói quen là ông thường ngủ từ sáng sớm đến chiều tối mới thức dậy và ông thích nhõ đàm xuống nền nhà. Vì thế, khi ông vừa thức dậy, luôn có người túc trực thay y phục, thay giày. Trong số đây tớ có một tên rất ngốc. Mỗi khi, hắn muốn hầu ông chủ đều bị những người hầu khác giành làm trước, cho nên hắn không được ông chủ hài lòng.

Một hôm, hắn chợt nghĩ ra ý nghĩ kì quái muốn hầu ông chủ trước, mong ông chủ đối xử hắn đặt biệt. Do đó, khi ông chủ còn ngủ, hắn đến gõ cửa phòng kêu:

- Ông chủ ơi, dậy đi! Dậy đi!

Phú ông bực mình quát:

- Có việc gì thế?
- Con thay quần áo, giày cho ông.
- Người cút đi! Ta còn đang ngủ. Tại sao gọi ta dậy?
- Vì vậy, hấn bị mọi người chế giễu. Chẳng những hấn không lấy được lòng ông chủ mà còn mất việc làm, phải đi lang thang đầu đường, xó chợ. Còn một tên hầu nữa cũng rất ngu si, hấn cũng muốn lấy lòng ông chủ. Mỗi khi, hấn thấy ông chủ khạc đàm, lập tức có người đến lau ngay. Hấn rất muốn lau nhưng chưa tìm ra cơ hội. Một hôm, hấn muốn lau trước mọi người khi ông chủ khạc đàm. Cho nên từ sáng sớm đứng canh theo dõi động tác của ông chủ. Trước khi ông chủ khạc thường ho trước mấy tiếng. Vì vậy, hấn đợi khi ông chủ vừa ho, liền đưa mạnh chân ra để hứng đàm. Kết quả tuyệt chiêu của hấn, ông chủ bị gãy hai cái răng, môi cũng bị giập chảy máu. Ông chủ tức giận quát:
- Tại sao người đá ta làm gãy hai cái răng và giập môi như vậy?
- Hấn đáp:
- Thưa ông! Con không cố ý đá ông, bình thường khi ông khạc đàm, luôn có người hầu hạ lau chùi. Hôm nay, con muốn hầu ông, nên nghĩ khi ông khạc đàm chưa rớt xuống đất, con đưa chân ra hứng khỏi lau nhà. Không ngờ, con đưa chân quá mạnh làm gãy răng và giập môi ông. Con xin lỗi, mong ông tha thứ.
- Tha thứ à! Người đá mạnh làm cho ta ra nông nổi này, còn xin ta tha thứ. Hãy cút đi ngay! Ta không muốn nhìn thấy người nữa. Do đó, hấn cũng bị mọi người cười chê.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Câu chuyện này nói với chúng ta. Con người làm việc gì đều phải đúng thời, đúng chỗ, đúng người; nếu như ba thứ này làm không đúng lúc thì chẳng những làm hỏng việc mà còn sợ kết quả sẽ ngược lại. Cho nên, chúng ta phải đúng thời gian, nơi chốn, con người có hợp hay không là then chốt thành công hay thất bại của mỗi người.

Người học Phật phải tích lũy công đức. Từ bi, trí tuệ, công đức đều phải tăng trưởng mỗi ngày. Cổ đức dạy: “Làm việc thiện như cỏ trong vườn mùa xuân, không thấy nó lớn nhanh, nhưng nó lớn dần mỗi ngày”. Chúng ta tích lũy từ từ như vậy, đến khi trí tuệ, công đức viên mãn, mới gọi là thành Phật. Hiện nay có người học Phật ba ngày thì muốn được cảm ứng thần thông gì đó; hoặc mong có bậc minh sư nào chỉ cho bí quyết tu đắc đạo liền; hoặc

mong trời ban chân đạo gì đó, người có phúc mới được; hoặc ban cho bí quyết chân ngôn gì, chỉ một niệm liền đắc thân thông.

Ngoài xã hội lại xuất hiện những hàng rẻ tiền, hàng hóa dỏm dùng nhiều chất hoá học; hoặc công nhân ăn cắp vật liệu xây dựng đem ra bán rẻ. Nói rõ ra, các thức ăn đều dùng chất hoá học; hoặc ăn bột làm dối không?

Xã hội hiện đại hóa, công nghiệp hóa, thời gian là vàng; mọi người chạy đua thời gian để kiếm tiền, không có thời gian nghiên cứu chân lý. Vì thế, bọn tội phạm dùng nhiều chiêu thủ đoạn phao tin nhảm, dụ dỗ, lừa đảo mọi người; vì tâm con người vốn háms rẻ, tất nhiên là cấu kết với nhau.

Chúng ta ăn một bữa cơm thật không dễ. Người nông dân phải cấy lúa, nhổ cỏ, bón phân, cực khổ một nắng hai sương, mới được thu hoạch; lại phải vận chuyển, phơi khô, gior lúa, sàng sảy đem về nhà, xay giã thành gạo, nấu chín thành cơm. Trải qua nhiều công đoạn vất vả, mới được một bữa ăn. Vậy việc tu đắc đạo thành đạo có dễ dàng không?

Có những người không hiểu biết, khi có người muốn lừa gạt thì họ bị lừa như chơi; thật sự rất kì lạ, cũng rất đáng thương! Đức Phật là Đấng đạo đức, từ bi, trí huệ viên mãn. Nếu như chưa được viên mãn thì không thể cho là thành Phật, lại không có một chút tính toán đầu cơ trục lợi. Hay nói cách khác,, không có phương pháp đắc đạo dễ dàng như thế. Người ngu trong câu chuyện là bài học sâu sắc cho chúng ta.

---o0o---

Chuyện 58 - Công bằng ngu xuẩn

Lời dẫn: *Mỗi người ở thế gian đều hi vọng mình được giàu sang, hạnh phúc; hoặc mình có quyền hành mà người khác không được. Do đó, xã hội xảy ra rất nhiều việc không công bằng, cũng xảy ra nhiều chuyện tranh cãi đúng sai; hoặc làm việc tham ô, lừa đảo phạm pháp. Vì thế, có người lãnh đạo đề xướng những việc tự do, bình đẳng, bác ái. Công bằng cũng phải công bằng hợp lý trí; nếu công bằng không hợp lý thì sẽ trở thành hành vi ngu xuẩn. Cho nên, bất luận tự do, bình đẳng, bác ái, công bằng đều phải dựa theo lý trí để giải quyết sự việc mới được công bằng thật sự.*

Ngày xưa có một trưởng giả rất giàu có. Thời trai trẻ, ông quên mình vì đất nước chinh chiến khắp nơi, đánh nam dẹp bắc, lập rất nhiều chiến công lao lầy lừng, nên được nhà vua ban thưởng rất nhiều vàng bạc, ông trở nên giàu có. Tuổi cao, ông về hưu để hưởng thụ cảnh thanh nhàn. Nhưng vì tuổi cao sức yếu, tai điếc, mắt mờ; lại bị tật bệnh hành hạ, muốn làm việc gì để giải

trí cũng không làm được, muốn nghĩ điều gì hay để chỉ dạy con cháu thì tinh thần cũng bị lằm cằm, đành phải chờ ngày Diêm Vương rước về.

Dường như ông hiện thân thuyết pháp, nên thường nói với mọi người: “Con người sinh ra ở thế gian này chịu vô thường và khổ nạn, thời gian trôi qua nhanh chóng. Thời tuổi trẻ, ta như rồng như hổ, chinh chiến khắp nơi, chỉ huy thiên binh vạn mã, vào sinh ra tử, vì đất nước, ta lập nhiều chiến công vang dội. Đến nay, tuổi cao sức khỏe suy yếu, đi lại khó khăn, lại thường bị bệnh tật hành hạ thân thể thì mới biết con người bị vô thường chi phối. Nếu như chúng ta không có tín ngưỡng tôn giáo thì không biết đời sau sẽ trở về nơi đâu? Chẳng lẽ chúng ta sống trong thế lương đau khổ để trôi qua đời này? Vì vậy, mọi người cần phải tìm đến cứu cánh để trở về mới đúng”.

Ông biết mình sống ở đời chẳng còn bao lâu, nên đem việc nhà giao lại cho các con rõ ràng. Một hôm, ông gọi hai người con đến và dặn: “Sau khi cha mất, hai anh em con hãy cố gắng sống hòa thuận và làm việc, đừng ý vào công danh sự nghiệp của ta; còn tài sản phải chia đôi công bằng”. Sau khi dặn dò các con xong thì ông từ trần. Hai công tử làm theo lời cha dặn, lo việc mai táng chu đáo xong, liền mời thôn trưởng đến phân chia tài sản. Thôn trưởng nói:

- Hai công tử muốn công bằng thì đem những đồ vật chia hai ra mới công bằng.

Hai anh em liền đem hết đồ dùng trong nhà ra để phân chia. Như chiếc áo thì cắt ra thành hai mảnh; bàn, ghế, tủ đều chẻ làm đôi, cho đến tiền bạc cũng xé ra làm hai v.v... Mọi người cho rằng chia như vậy rất công bằng. Rốt cuộc, tất cả tài sản trong nhà đều trở thành phế liệu, tiền bạc cũng không dùng được. Công bằng như thế có thích hợp không?

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người là tối linh trong muôn vật, có lý trí, có lương tâm, mới có giá trị làm người. Nếu chúng ta có lý trí mà không có lương tâm thì trở thành động vật máu lạnh. Còn như chúng ta có lương tâm mà không có lý trí thì giống như loài súc sinh. Con người vì muốn chiếm nhiều lợi phẩm, muốn có quyền lực, nên bắt đầu xảy ra mối tranh chấp. Bình đẳng mà không có lý trí thì cũng là một trong những nguyên nhân hủy hoại sự vật; cho nên, lý trí và công bằng đều không nên thiên vị bên nào. Giả sử lý trí và công bằng không thể song hành được, thì chúng ta chọn lý trí, chứ không thể chọn công bằng theo cách ngu xuẩn.

Lý trí của con người có thiện, có ác; có lợi, có hại. Nhưng nếu chúng ta làm việc bằng lương tâm, đạo đức thì có lợi không có hại. Đạo lý giống như công bằng có lý trí là công bằng thật sự; công bằng không có lý trí thì có thể phá hại sự việc, cũng làm chướng ngại sự tiến bộ của con người.

Ông trời là danh từ đại biểu công lý và chính nghĩa. Có người mượn có ý theo trời sinh ra muôn vật, nuôi dưỡng quần sinh, nên bất cứ việc gì cũng muốn mọi người vâng theo lệnh trời. Bọn gian tà nịnh nọt lại mượn trời ra lệnh cho mọi người. Thí dụ “Đời mặt kiếp đến rồi”, “Trời giáng tai họa” con người chịu cảnh chiến tranh, gặp nhiều tai nạn; nạn lụt, nạn lửa, nhiều giặc cướp, nhiều bệnh dịch, đều là trời muốn tiêu diệt nhân loại. Vì thế, mọi người không còn đường trốn thoát tai họa.

Một mặt, bọn chúng lại nói trời ban chân đạo, muốn đưa mọi người trở về nhà. Trời ra lệnh bọn chúng truyền chân đạo; cho nên, bọn chúng có đặc quyền, cũng có đạo bí mật truyền cho mọi người. Do đó, tất cả mọi người đều phải nghe theo bọn chúng là thuận theo trời. Nếu chống lại trời thì phải chịu tai họa mà không về nhà được, đã không về nhà được còn bị núi đè vĩnh viễn; đây là thủ đoạn giết hại độc ác của bọn chúng. Giống như bọn chúng là sứ giả của trời, được đi truyền lệnh, có đặc quyền; có thể bảo chúng ta lên trời, cũng có thể phạt chúng ta vào địa ngục. Thuyết pháp như thế có hợp lý không? Người có lý trí tự sẽ phân biệt được.

---o0o---

Chuyện 59 - Sở thích kỳ quái

Lời dẫn: Cổ đức dạy: “Một tác thời gian là một tác vàng, nghìn vàng không mua được thời gian”. Con người sinh ra ở đời, từ lúc còn bé cho đến già, một ngày một đêm hai mươi bốn tiếng, hầu như một phần ba thời gian dành cho việc ngủ nghỉ, lại còn bệnh tật, đau buồn. Vậy thời gian có ích còn lại được bao nhiêu? Chúng ta tranh thủ thời gian có ích làm được những gì? Người biết cố gắng tranh thủ thời gian, tức là người thành công. Còn kẻ lãng phí thời gian là sa đọa.

Thuở xưa có một thôn nọ, mọi người trong thôn đều thích đồ gốm, nên hàng ngày có những người bỏ cả công ăn việc làm của mình đi đến lò xem thợ nặn đồ gốm. Nếu như một, hai ngày; hoặc năm, ba ngày thì chẳng có gì đáng nói, nhưng dân làng ở đây thời gian quanh năm suốt tháng đều đốt vào xem đồ gốm. Nếu họ học làm nghề, hay ở nhà rảnh rỗi thì cũng cho là được; còn đây, họ chỉ vì cố chấp tính hiếu kì, không biết chán đến xem đốt cháy thời gian mà thôi. Nhưng thợ nặn đồ gốm làm theo một khuôn khổ, chẳng có gì

mới lạ thích thú mà xem quanh năm suốt tháng như vậy có chán chê không? Ngay cả người đẹp hay cảnh non nước hữu tình, chúng ta ngắm lâu cũng đâm nhàm chán. Nhưng vì họ sao không biết chán?

Trong đó, có một người giác ngộ khuyên: “Chúng ta là những thanh niên mạnh khỏe có việc làm, hãy vì tương lai của mình mà gầy dựng sự nghiệp một lần thì tương lai mới có hạnh phúc. Tại sao các bạn lại bỏ phí thời gian quý báu vào việc vô ích này? Tôi xin nói cho các bạn một tin vui. Hiện nay, nhà vua của chúng ta đang ở đây không xa, tổ chức đại lễ bố thí, hề người nào đến tham gia thì được ăn những món sơn hào hải vị, lại còn nhận phần thưởng món quà rất có giá trị. Xin mọi người đừng để mất cơ hội, chúng ta cùng đi lĩnh thưởng nhé!”

Nhưng mọi người đều im lặng, dường như chẳng có ai muốn đi. Trong đó tuy có người muốn đi, nhưng bị đồ gốm mê hoặc giữ chân lại, không cách gì đi được. Người này thấy mọi người không muốn đi lại đưa ra chiêu khác hấp dẫn hơn: “Nếu bạn nào đi tham gia đại hội thì được nhà vua ban cho một phần quà quý trọng, lại còn được chiêm ngưỡng nhà vua, được nghe ngài chỉ dạy những lời quý báu, dạy đạo lý làm người làm việc, thật là lợi ích vô cùng”.

Nhưng xem ra những người này vẫn thích xem nặn đồ gốm hơn, dù suốt năm họ chẳng được thứ gì, lại còn tốn nhiều tinh thần và thời gian, về nhà lại tranh cãi với người mọi trong gia đình, tai họa về sau khó lường. Chẳng phải là rất đáng tiếc và đáng thương hay sao?

---o0o---

Bài học đạo lý

Mọi người ở đời đều là như vậy, hàng ngày chúng ta bận rộn mà không biết vì sao? Hôm nay bận việc này, mai bận việc kia, việc này chưa xong thì có việc khác, luôn luôn bận rộn. Ngày nay đến xã giao anh A, ngày mai đi nhà hàng cùng anh B; bận rộn qua lại đều là đạo lý đối nhân xử thế, cũng vì cơm ăn áo mặc. Bậc Cổ đức dạy: “Giang sơn muôn dặm, ngày ăn ba bữa; nhà rộng nghìn gian đêm ngủ hai thước”. Chúng ta suốt ngày bận rộn, bận đến khi tử thân đến thăm, xuôi tay nhắm mắt mới hết bận.

Chúng ta đến thế gian này hai bàn tay trắng và từ già thế gian này cũng trắng tay. “Giã từ cuộc đời chúng ta không đem theo được gì, chỉ có mang theo nghiệp bên mình”. Lúc đó, chúng ta mới biết tất cả thế gian đều không. Cho nên Cổ đức dạy:

Kiếp phù sinh như hình như ảnh.

Có câu rằng vạn pháp giai không.

Tất cả pháp thế gian đều không thật có. Nhưng chúng ta tạo tội nghiệp rất nhỏ, Diêm Vương cũng không bỏ qua.

Nếu là người tu hành Phật pháp thì hàng ngày phải thực hành bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tiến, thiền định, trí huệ làm cho phúc báo, trí huệ, đạo đức ngày càng tiến bộ. Khi phúc đức, trí huệ được viên mãn là thành Phật. Người có hành trì Phật pháp, ngay ở đời này được mọi người tôn kính, ủng hộ, tinh thần an lạc vui vẻ. Sau khi chết, được vãng sanh về Cực Lạc, giải thoát sinh tử. Ở đây, chúng tôi chỉ nêu vài điều, các vị tốn thời gian rất ít, nhưng được lợi ích rất nhiều. Còn việc thế gian tốn thời gian rất nhiều, nhưng được an vui rất ít, lại còn có thể tạo ác nghiệp, tai họa về sau khó lường. Ai chính, ai tà, ai chân, ai giả, ai làm lợi, ai làm hại; người thông minh hãy cố gắng chọn lựa.

---o0o---

Chuyện 60 - Bóng vàng in đáy nước

Lời dẫn: *Thiền sư Huyền Giác nói:*

Thân ngũ uẩn chỉ là phù vân tụ tán

Hợp rồi tan trong vũ trụ bao la

Sự diệt sinh, sinh diệt vô cùng

Nó hiện hữu với thời gian vô tận.

Thân ngũ uẩn của chúng ta nằm trong quy luật sinh, lão, bệnh, tử. Vạn vật bên ngoài theo sự thành, trụ, hoại. Tất cả các pháp đều như ảo ảnh, mộng huyễn; huống gì nằm mộng thấy mộng? Nhưng người bình thường sống trong ảo ảnh này vẫn không tự biết. Hàng ngày, họ tìm cầu cơm ăn, áo mặc, chỗ ở, phương tiện đi lại cho đầy đủ mà không ngừng tính toán chiếm đoạt tài sắc, danh lợi. Đến khi, sắp trút hơi thở cuối cùng vẫn khư khư cố chấp ảo ảnh không chịu buông bỏ, không biết mình bị ảo ảnh lừa gạt cả một đời, ôm nhiều uẩn khúc vĩnh biệt trần gian.

Có người chạy theo tài, sắc, danh, thực, thù giống như sư tử vớt trăng dưới nước; chẳng những uống phí công sức mà thân còn tạo tội nghiệp. Người ngu thấy bóng vàng in dưới nước, cho là vàng thật, uống công ra sức vớt; khác nào như vớt trăng trong nước?

Ngày xưa có một người cha rất giàu có, ông rất yêu thương chiều chuộng con trai mình, chỉ cần chú bé thích bất cứ vật gì thì ông đáp ứng ngay. Nếu không có thì ông phải tìm trăm phương nghìn kế để tìm cho bằng được; huống gì những thứ nhu cầu thường ngày như cơm ăn, áo mặc, chỗ ở, phương tiện đi lại, chẳng cần nói đến.

Một hôm, chú bé thấy ở nơi khác có một hồ tắm, liền nói:

- Cha ơi! Con muốn bơi. Cha cho con đến hồ đó bơi được không?
- Được! Nhưng con cẩn thận nhé! Con đi trước, lát nữa cha đến sau.
Chú bé đến hồ tắm một mình, rồi ngồi trên bờ hồ, ngắm nhìn nước trong xanh; chim sẻ ở đâu cũng kéo đến đậu trên cây hót líu lo, hoa nở rục rở, cây cối xanh tươi phong cảnh rất đẹp. Bỗng nhiên, chú nhìn thấy dưới đáy nước có thể vàng chiếu sáng lấp lánh, làm cho chú vô cùng thích thú reo lên: “Ta phải vớt thể vàng này lên”. Vì thế, chú liền nhảy tồm xuống nước, mò tới mò lui trong hồ, vốc từng nắm bùn cát dưới đáy hồ lên xem, làm nước trong xanh trở thành đục ngầu, chú cũng không tìm được thể vàng. Thân thể đầy bùn lấm lén, mệt mỏi chú mới chịu leo lên bờ.
Chú kinh ngạc nói lầm bầm: “Thật kì lạ! Ta nhìn thấy thể vàng rõ ràng, tại sao tìm không ra nhỉ?”. Chú ngồi một lúc, nước lắng trong trở lại. Chú lại nhìn thấy thể vàng, vội nói: “Lần này, ta nhất định không để mi thoát đâu nhé!”. Do đó, chú đề ý chỗ có vàng, khi chú sắp nhảy xuống nước vớt lên thì cha chú đến đúng lúc hỏi:
- Này con trai! Con đang làm gì vậy?
Chú đáp:
- Cha ơi! Con muốn vớt thể vàng lên.
- Dưới nước làm gì có vàng? Nhất định con thấy làm rồi.
- Dạ, không làm đâu cha ơi! Con nhìn thấy dưới nước có thể vàng rõ ràng. Cha chú bước đến nhìn xuống nước theo tay chú chỉ, liền bảo:
- Này con! Dưới nước không có vàng mà vàng thật đang ở trên cây kia. Con trèo lên cây mới lấy được vàng.
- Cha nói không đúng! Rõ ràng con nhìn thấy vàng dưới đáy nước. Vì sao nó ở trên cây?
Chú bé vẫn không tin lời cha nói. Người cha bảo:
- Nếu con không tin, bây giờ con không cần nhìn xuống nước nữa mà hãy ngược lên cây thì thấy vàng thật.
Chú bé liền ngược nhìn lên cây, quả nhiên có thể vàng treo trên đó. Chú chột hiệu vừa rồi chú tìm trong nước là bóng vàng in xuống, làm cho chú tốn công phí sức mà chẳng được gì.

---o0o---

Bài học đạo lý

*Qua câu chuyện này, chúng ta có thể chứng minh tất cả sự vật ở thế gian quý ở chỗ biết và không biết.
Có người mê muội không biết. Có người cố chấp quan điểm tự làm hại mình.
Có người không biết tự cho mình biết, chỉ vì chuộng sĩ diện. Cho nên, thế*

gian có những loại tà kiến. Suốt đời con người chạy theo tài, sắc, danh, thực, thù, giống như chạy theo ảo ảnh mà không biết nó là huyễn. Sau khi, nghe Phật pháp nói mới biết tất cả sự vật đều là không thật. Nhưng nhu cầu cho sắc thân năm uẩn phải có những thứ này. Chúng ta phải biết sắc thân năm uẩn này cũng là không. Nếu chúng ta không biết thân này là không thì lao nhọc cả đời; giống như chú bé trong câu chuyện tìm vàng dưới đáy nước.

Cái gì gọi là chân? Là bản tính của chúng ta, từ quá khứ đến vị lai, vô thủy vô chung. Chúng ta muốn tìm bản tính của mình, phải tu tập tâm. Tâm là bấu vật vô hạn, giá trị như các thành nối liền nhau, kẻ đánh chiếm không lấy hết được, lương thực không bao giờ cạn. Vì sao lại muốn ở thế gian huyễn mộng để lao tâm khổ tứ? Cái nào là chân? Cái nào là giả có liên quan hiểu biết sâu cạn của mỗi người, cũng có liên quan đến tri kiến, tà kiến của mỗi người.

Chúng ta lấy tri kiến của Phật làm tri kiến, nếu như mọi người có kiến giải khác nhau, cũng là việc không có biện pháp. Việc này giống như mỗi người đi đường Dương Quan³ của mình. Đức Phật mong muốn chúng ta giải thoát sinh tử, nên Ngài dạy đạo giải thoát; Ngài mong cho chúng ta thành Phật, nên nói hành đạo Bồ-tát; cho đến cõi trời, cõi người, ba đường ác, mỗi người đi theo con đường của mình. Chúng tôi cũng hi vọng các vị đi vào con đường bậc thánh. Nếu như chúng ta muốn đi vào ba đường ác thì dù có Đức Phật còn ở đời cũng không có cách gì cứu được. Chúng tôi mong muốn mọi người bỏ giả tu chân nhé!

---o0o---

Chuyện 61 - Tranh nhau tạo người

Lời dẫn: Ban đầu con người từ đâu đến? Có người nói từ vô cực đến. Có người nói tiến hoá từ loài khỉ. Có người nói thượng đế sáng tạo ra. Có người nói lão mẫu nương sinh ra loài người. Bất luận nói theo cách nào, vẫn không thỏa đáng. Vì sao? Vì vô cực là danh từ trống rỗng. Nói con người tiến hoá từ loài khỉ. Vậy loài khỉ từ đâu đến? Nói thượng đế tạo ra con người. Vậy thượng đế từ đâu đến? Lão mẫu nương sinh ra loài người. Vậy lão mẫu nương từ đâu đến? Đều là nguồn gốc vô cùng vô tận. Muốn sự muôn vật trên thế giới, vốn là một sự tuần hoàn, luân chuyển không dứt. Làm sao chúng ta tìm được nguồn gốc?

Xưa kia, bà-la-môn giáo ở Ấn Độ cũng theo Đại Phạm Thiên tự cho mình sáng tạo muôn vật. Vị Phạm Thiên lại là vạn đức vạn năng, họa phúc sinh tử của con người đều nằm trong tay ông điều khiển. Con người là con cháu của

thần, nếu như chúng ta làm trái ý thần là có tội thì thần chẳng chút khách sáo liền giáng tai họa. Còn như chúng ta ngoan ngoãn nghe theo thì thần sẽ ban phúc. Đây là luận điệu đế chế của vua chúa. Người xưa nói: “Vua bảo thần chết, thần không chịu chết là bất trung. Cha bảo con chết, con không chịu chết là bất hiếu”. Thời đại văn minh tiên bộ, tuy đã lột bộ mặt giả của thần, nhưng tín đồ của thần vẫn liều mạng bôi son thếp vàng lên mặt thần.

Xưa kia, bà-la-môn giáo ở Ấn Độ cho Phạm thiên là chúa sáng tạo ra muôn vật; nhưng Phạm thiên có một vị đệ tử cũng tự cho mình là quyền hạn tuyệt đối. Một hôm, vị đệ tử đến thưa sư phụ:

- Thưa thầy! Con sẽ tạo ra con người.

Phạm thiên quát:

- Người không được ăn nói tùy tiện hồ đồ. Người làm gì đủ tài năng này? Người cũng không được tùy tiện tạo con người, không được làm trái ý của ta.

Phạm thiên không cho đệ tử tạo người. Nhưng đệ tử vừa hiếu kì, vừa không chịu nghe lời Phạm Thiên; cho nên lén tạo ra một người.

Phạm thiên biết được rất tức giận, nhưng việc tạo người đã thành sự thật, có tức giận cũng vô ích, chỉ bằng thể hiện thái độ rộng lượng, nên ông đi đến chỗ người đệ tử tạo người thử ra sao. Đệ tử thấy sư phụ đến vội vàng cung kính thưa:

- Thưa thầy! Xem thử con tạo ra con người như thế nào? Xin thầy chỉ dạy.

Phạm Thiên đáp:

- Rất tốt! Người biết cách tạo ra người, nhưng người chưa biết kỹ thuật cách tạo ra người

- Xin thầy chỉ dạy.

- Người hãy xem người này đầu quá to, cổ lại nhỏ, tay và chân tạo không cân xứng, tay này quá to, tay kia lại nhỏ chân cũng như vậy. Làm sao giống con người được?

Phạm Thiên vô cùng hả hê vì được phê bình đệ tử cái gì cũng sai, ông lại nói tiếp:

- Ta đã bảo người không được tạo người, người cố chấp không chịu nghe lời. Kết quả, ba phần không giống người, bảy phần không giống quỉ; người cần học tập nhiều mới làm được.

Từ đó, tình cảm thầy trò bị rạn nứt.

---o0o---

Bài học đạo lý

Qua câu chuyện này, chúng ta hãy nghĩ thử xem thần còn ganh tị không? Thần không muốn cho đệ tử có cơ hội thể hiện tài năng. Nếu có thần như vậy thì khác gì hàng phàm phu chúng ta? Có điều gì vĩ đại?

Thật ra, mỗi chúng sinh đều biết cách tạo ra con người, nhưng nghiệp lực của mỗi người mà tạo ra con người không giống nhau. Có người thiện, có kẻ ác, có người đẹp, có kẻ xấu, có người thông minh, có kẻ ngu si v.v...đều sai khác; cho nên gọi là nghiệp lực. Tạo ra con người, không phải chỉ có vị thần kia có năng lực đặc biệt. Nếu như thần có tài năng đặc biệt thì nặn ra thân quả báo tốt đẹp, như thân trời, người; hoặc thân thanh tịnh - pháp thân.

Nếu như thần tạo ra con người vĩ đại và quyền lực thì mỗi người nam đều thượng đế, mỗi người nữ đều là lão mẫu nương. Vậy chúng ta ai tôn kính ai? Ai tín ngưỡng ai? Muốn tạo nghiệp (tạo ra người) muốn chịu sinh tử luân hồi dễ dàng, muốn ra khỏi sáu đường (tu hành), muốn giải thoát sinh tử khó khăn. Nếu chúng ta không nỗ lực tu hành vượt thoát sáu đường, ra khỏi sinh tử mà chỉ hướng đến cầu thân giúp đỡ có ích gì? Có được không?

Loài người có phải con cháu của thần không? Người Trung Quốc tự cho mình là con cháu của Viêm Hoàng. Như thế, Viêm Hoàng chính là hoàng đế của Trung Quốc. Chúng ta uống nước nhớ nguồn, không quên tổ tiên, huyết thống của mình; đây chính là thể hiện trung hiếu, đạo đức. Nếu nói thượng đế sáng tạo ra muôn vật, thượng đế sáng tạo ra nhân loại thì đây thuộc về chuyện vu vơ, vậy cầu khẩn thân làm gì? Con người là tự mình sáng tạo thân quả báo của chính mình, cho đến tất cả chúng sinh do nghiệp lực mình mà sáng tạo ra, cho đến tất cả Hiền thánh, Phật, Bồ-tát cũng là tự mình sáng tạo ra mới đúng.

---o0o---

Chuyện 62 - Đòi thuốc tiên

Lời dẫn: *Chúng ta muốn đi xa thì phải xuất phát ở chỗ gần, rồi từ từ đi đến chỗ mình cần đến. Đưa bé vừa sinh, phải trải qua thời gian nuôi dưỡng mới lớn lên thành người. Thân thể bệnh lâu ngày, làm sao uống một thang thuốc mà bình phục được? Nhưng ở đời vẫn có người muốn nhảy một bước lên tận trời. Bạn nói, có điều này không?*

Thuở xưa có một người đã bệnh lâu năm. Một hôm, ông ta than thở với vợ:
- Nàng ôi! Tôi mắc bệnh thật là đau khổ, khi thân thể mạnh khỏe có thể trèo đèo vượt suối, cho dù lạnh rét hay nóng bức cũng chẳng sợ. Lúc ngã bệnh rồi, chẳng những không làm được việc gì mà đi lại cũng khó khăn, còn phải làm phiền người khác chăm sóc. Thật sự, ta đành bất lực, khổ quá đi thôi!

Vợ ông nhỏ nhẹ an ủi:

- Chàng ơi! Đừng buồn đau than thở như vậy, làm người ai mà không bệnh; chàng hãy cố gắng chịu đựng, an tâm dưỡng bệnh từ từ sẽ chữa khỏi thôi. Nếu như chàng cứ mãi suy nghĩ buồn rầu thì bệnh càng nặng thêm, xin chàng hãy yên lòng có thiệp chăm sóc chàng chu đáo, đừng đau buồn nữa nhé!

Người vợ mời thầy thuốc đến chẩn đoán. Thầy thuốc bảo:

- Bệnh ông nhà chỉ suy dinh dưỡng, vì suy nghĩ nhiều và buồn rầu nên dẫn đến bệnh lâu ngày, chỉ cần tinh thần thoải mái, sống an vui tịnh dưỡng thì bệnh sẽ khỏi. Sau khi bệnh khỏi, phải ăn uống tẩm bổ. Bà đem gà và thuốc hầm chung để ăn; chẳng bao lâu, ông nhà sẽ hồi phục sức khỏe.

Vợ ông nghe thầy thuốc bảo, liền đi ra chợ mua một con gà và một thang thuốc bổ về hầm chung lại đem cho ông ăn; mong ông sớm bình phục sức khỏe. Nhưng ông ta lại nôn nóng mong hết bệnh ngay, lại hét toáng lên:

- Tại sao thế! Thuốc ta cũng uống rồi, gà hầm cũng đã ăn, sao chẳng đỡ tí nào vậy? Ta thấy gã thầy thuốc này đúng là lang băm. Nàng mau đi tìm thầy thuốc giỏi về cho ta. Nhanh lên!

---o0o---

Bài học đạo lý

Ở thế gian này làm sao có thầy thuốc chữa bệnh nan y mà khỏi liền được? Mỗi người mắc bệnh đều do tích chứa lâu ngày. Chúng ta ăn uống hàng ngày thải ra chất độc trong cơ thể đưa ra ngoài không hết, mỗi ngày dồn một chút trở thành bệnh. Khi uống thuốc trị bệnh cũng vậy, phải từ từ; mỗi ngày chữa trị một chút, mới có thể chữa trị tận gốc.

Phương pháp trị bệnh có rất nhiều; tập dưỡng sinh, uống thuốc, nghỉ tịnh dưỡng, tinh thần thoải mái, ăn uống điều độ, làm việc nghỉ ngơi hợp lý, chú ý giữ vệ sinh v.v...phối hợp những điều trên mới có thể hết bệnh. Bằng không thì, cho dù thầy thuốc tài giỏi cỡ nào cũng phải bó tay, giống như một đống rác muốn dọn sạch nó, cũng phải hốt lần lần, mới dọn sạch hết được. Chúng ta mắc bệnh uống thuốc cũng như vậy, mỗi ngày uống thuốc bệnh giảm bớt một chút. Sau khi, bệnh hết rồi, cũng phải bồi dưỡng nghỉ ngơi, mỗi ngày khỏe một ít, mới hồi phục sức khỏe; nếu muốn uống thuốc thật nhiều trong một ngày khỏe liền là việc không thể có.

Người tu hành Phật pháp, mỗi ngày đều phải nỗ lực tu tập. Ngay trong cuộc sống hàng ngày thường hành trì Phật pháp, tu dưỡng từ bi, đức hạnh, trí tuệ, phúc báo, mới có thể dần dần thành tựu Phật đạo. Ngày nay, có người chủ trương tu đắc đạo thành Phật ngay lập tức. Họ học được một chút phép

thuật cho mình đắc đạo; hoặc dựa theo pháp thuật nào đó được chút linh ứng cho là đắc đạo; hoặc giống như quỷ thần cho rằng con người sau khi chết biến thành quỷ, biến thành thần, căn bản cũng không cần tu hành. Như thế, họ cho rằng giá trị Đức Phật đáng năm đồng tiền cũng không có. Đây là bọn người gian tà, bỡn cợt; hoặc là người không hiểu rõ Phật pháp.

Hàng phàm phu chúng ta từ vô thủy đến nay, luân hồi trong sáu đường, tích chứa phiền não tham, sân, si, nhiều vô lượng. Nếu như trước đây, những phiền não này chưa đoạn trừ thì không thể đắc đạo chứng quả. Trước đây, phúc đức, trí huệ chưa được viên mãn thì không thể thành Phật. Vì thế, Đức Phật là Đấng viên mãn phúc báo, thần thông, đức hạnh, từ bi, trí huệ cao tột. Không phải có chút thần thông tự xưng mình thành Phật. Thành Phật là việc phải trải qua nhiều đời nhiều kiếp, chẳng phải một khắc, một giờ mà mong được thì giống như uống một thang thuốc mà muốn bệnh đã lâu khỏi liền, bồi dưỡng một chút thì muốn hồi phục sức khỏe ngay.

Tâm trạng của bệnh nhân là nóng nảy, là đau khổ, lại muốn mau hồi phục sức khỏe, cũng là chuyện thường tình. Nhưng vì sao trước khi chưa mắc bệnh không chịu chú ý sức khỏe của mình? Ngã bệnh rồi không chịu khó cố gắng tịnh dưỡng? Còn thích nghe tin theo bọn gian tà nói lời đường mật, mê hoặc mọi người; đây là nhược điểm rất lớn của con người, cũng là kẻ hở để bọn chúng lợi dụng. Người có kiến thức mà tính tình nóng nảy cũng dễ đánh mất lý trí. Chúng tôi chỉ mong mọi người dựa theo lý trí mà chọn lựa chánh tà.

---o0o---

Chuyện 63 - Lấy giả làm thật

Lời dẫn: Dân gian ta có câu: “Một lần bị rắn cắn, mười năm sợ dây thừng”. Chúng ta bị rắn cắn một lần thì cả đời cứ ám ảnh, ban đêm thấy sợi dây cho là con rắn mà sợ hãi; đây là một loại bệnh tương. Người nhút nhát, bất cứ việc gì, như gió thổi cây rung cũng tưởng là ma quái; cho nên, việc gì họ cũng lo sợ, nỗi sợ hãi luôn ám ảnh ngay trong cuộc sống hàng ngày. Có người bị tên trộm lén vào nhà; từ đó, họ suốt ngày cứ lo đóng chặt cửa. Do đó, mỗi người đều có nỗi lo sợ, nhưng cảm giác sai lầm thì nhiều.

Ma, rắn, kẻ trộm thật sự đáng sợ như thế không? Có người chuyên đi bắt rắn, bắt ma làm nghề mưu sinh. Có người bắt kẻ trộm làm nghề nghiệp. Tục Ngữ có câu: “Rắn, ếch, rết; ba loài này không chịu phục nhau”. Rắn sợ rết, rết sợ ếch, ếch sợ rắn. Kẻ trộm sợ cảnh sát, cảnh sát sợ cấp trên. Cấp trên sợ dân, dân sợ kẻ trộm. Như thế, ai sợ ai đây? “Một điều chánh khắc phục vạn điều tà, vạn điều tà không bằng một điều chánh”. Người chính

tâm, chính hạnh, chính tri kiến thì cái gì cũng không sợ. Kẻ tà tri, tà kiến luôn có những cảm giác sai lầm, nên việc gì cũng sợ. “Chỉ khí ngát trời”. Người có chí khí, ngay cả trời cũng sợ hãi, hướng gì quý thân.

Ngày xưa có một đoàn hát kịch, gặp lúc quê nhà bị nạn mất mùa, nên chuyện cơm ăn, áo mặc trở thành vấn đề nan giải cho cả đoàn, vì người dân không còn thích thú để xem hát. Do đó, đoàn hát không thể tiếp tục ở lại quê hương, họ chuẩn bị dời đi nơi khác biểu diễn để lo cho cuộc sống. Cả đoàn người, ngựa xuất phát từ quê hương đi suốt năm ngày, mới ra khỏi vùng thiên tai mất mùa. Mặc dù trên đường đi, họ biểu diễn được vài, ba suất, nhưng thu nhập rất ít cũng chẳng thấm vào đâu. Một hôm, lúc về chiều họ đi vào trong khu rừng; lúc này, mặt trời đã lặn xuống núi, không còn cách nào hơn mọi người đành phải nghỉ chân trong rừng. Đến nửa đêm, vùng núi cao nguyên rất lạnh, mọi người cùng đi kiểm củi khô chất lại đốt lên để sưởi ấm và cũng nấu một ít thức ăn, ăn cho đỡ đói.

Vào lúc nửa đêm có một diễn viên lạnh rét run, ngồi dậy tiện tay kéo trúng y phục hóa trang giả ma rồi mặc vào cho đỡ lạnh. Bỗng có một diễn viên khác thức giấc, chợt thấy bên đồng lửa có một con ma, anh ta hốt hoảng hét to lên bỏ chạy. Mọi người trong đoàn cũng tỉnh giấc, không hỏi nguyên do mà ai nấy đều tranh nhau chạy. Diễn viên mặc y phục hóa trang ma thấy mọi người chạy cũng chạy theo. Ai nấy đều thấy ma đuổi theo sau, nên càng cố sức chạy, càng chạy càng sợ, càng sợ càng chạy nhanh hơn.

Cả đoàn người băng rừng, trèo núi, vượt sông, ai cũng sợ hãi; mặc cho gai nhọn đâm bị thương khắp thân mình, anh chạy theo tôi, tôi chạy theo anh; mãi khi đến lúc trời sáng, mọi người mới thấy rõ người mặc y phục ma là diễn viên trong đoàn. Có người hỏi:

- Anh có phải là diễn viên trong đoàn chúng tôi không?

Anh ta đáp:

- Đúng vậy!

- Vì sao anh mặc y phục hóa trang ma để dọa chúng tôi?

- Không có, nửa đêm lạnh quá, tôi chịu không nổi nên ngồi dậy, kéo đại y phục này mặc vào cho đỡ lạnh. Khi tôi nhìn thấy mọi người chạy, tôi cũng chạy theo.

- Chúng tôi tưởng ma xuất hiện đến mới bỏ chạy.

- Tại sao mọi người không nhìn kĩ một chút.

- Lúc đó, mọi người đều hốt hoảng, ai đâu bình tĩnh mà nhìn kĩ.

Lúc này, mọi người mới yên tâm nói:

- Chúng ta sợ hãi chuyện này quả thật quá oan uổng, bằng rừng lợi suối cũng phí sức, cả thân bị thương chịu đau đớn, chỉ vì một niệm sai lầm.

Bài học đạo lý

Con người đến thế gian này, có cha mẹ, con cái, anh em, chị em, vợ con, bạn bè đều giống như một đoàn hát kịch. Mỗi ngày, con người có biết bao nhiêu điều vui-buồn, mừng-giận, thành-công, thất-bại; giống như diễn kịch trên sân khấu. Kinh Kim cang ghi:

Tất cả pháp hữu vi.

Như mộng huyễn, bọt nước

Như sương, như điện chớp

Phải nên quán như vậy.

Nhưng hàng phàm phu chúng ta luôn diễn kịch vai diễn của mình rất xuất sắc. Có lúc nghe người khác nói những điều mình không thích thì đỏ mặt tía tai cãi nhau ỏm tỏi. Có người vì năm đồng tiền mà quyết chí tranh giành mà chết tào sồng. Những màn kịch này, ai làm đạo diễn? Nếu như thân làm đạo diễn thì thân quá tàn nhẫn, hoàn toàn đều xếp vào những bi kịch, tai kịch, khổ kịch. Theo ý của chúng tôi là chúng ta tự biên, tự diễn thì mới đúng. Nhưng vì sao phải xếp vào khổ kịch mà không xếp vào hài kịch? Điều này phải hỏi lại chính mình mới biết. Đức Phật dạy:

Nhân xưa muốn biết hỏi ai

Hãy xem những việc nay mai kiếp này

Muốn biết quá báo kiếp sau

Hãy xem những việc ngày nay ta làm.

Vì vậy, tất nhiên phải tự hỏi mình.

Vui buồn, mừng giận là chuyện thường tình của con người, cãi nhau ồn ào là việc khó tránh khỏi. Nhưng điều quan trọng, việc nhỏ như hạt mè mà tạo các ác nghiệp để đạt được mục đích, để rồi tương lai nhiều đời nhiều kiếp chịu biết bao đau khổ, gây kết oán thù, luân hồi trong sáu đường báo thù lẫn nhau, mãi mãi không thoát ra được biển khổ luân hồi; đây là điều quá oan uổng cho con người. Đức Phật dạy:

Biết huyễn thì nên lià,

Lià huyễn là giác ngộ.

---o0o---

Chuyện 64 - Tâm nghi bị ma ám

Lời dẫn: “*Sinh tâm nghi ngờ bị ma ám*”. Câu nói này là sự hiểu biết trải nghiệm của người xưa. Ở đời có rất nhiều chuyện phải trải dẫn đến đánh nhau đều do tâm nghi ngờ. Thiên tông nói: “*Nghi nhiều thì ngộ nhiều,*

nghi ít thì ngộ ít, không nghi thì không ngộ”. Đây là phương pháp dụng công tham thiền. Nhưng nói nghi ngờ theo người bình thường chúng ta là nguồn gốc thị phi phiền não. Nghi ngờ giống nhau, nhưng có tà-chính khác nhau một trời một vực.

Kinh Duy ma ghi: “Trục tâm là đạo tràng”. Người tâm ngay thẳng ở đâu cũng là đạo tràng tu hành- ai ai cũng là người tốt, tất cả hoàn cảnh đều là trợ duyên tu hành. Chúng tôi nói cách khác, người có tâm nghi ngờ đến nơi đâu cũng gặp chướng ngại, đều là thị phi, đều có ma quỷ phá, hàng ngày luôn sống trong sợ hãi, chẳng có ngày nào được an tâm và yên ổn, cuộc sống đương nhiên là không tốt. Như thế, người không có tâm nghi ngờ thì đến đâu cũng thấy mọi người đều tốt, nhưng bản thân mình có thiệt thòi. Tục Ngữ có câu: “Tâm hại người không có, tâm gây chướng ngại người cũng không”. Chỉ có sinh tâm nghi ngờ thì bị ma ám, còn tâm ngay thẳng luôn thấy mọi người đều tốt. Điều nào tốt hơn?

Muôn sự ở thế gian đều dựa theo trí huệ mà chọn lựa tà chính. Điều nên nghi thì nghi, điều không nên nghi thì không nghi. Bạc Cổ đức dạy: “Người mình nghi thì không nên dùng, người mình dùng thì không nghi”. Đây là nguyên tắc tốt nhất nghi và không nghi.

Ngày xưa có một ngôi nhà cổ mục nát rong rêu phủ kín; bởi vì, nhiều năm không có người ở nên thường có ma, chẳng có ai dám đến ở.

Một hôm có một người đi lỡ đường, vì gã đến đây trời đã về chiều, nên hỏi thăm người địa phương:

- Này anh! Cho tôi hỏi nơi đây có nhà trọ không; hoặc có nơi nào có thể ở tạm được không?

Người kia đáp:

- Ở đây không có nhà trọ.

- Vậy có nơi nào ở tạm qua đêm không?

- Trong thôn này có một ngôi nhà cổ không có người ở, anh có thể đến đó tạm nghỉ, nhưng tôi nghe ngôi nhà này thường có ma; nếu anh không sợ thì đến đó tạm nghỉ.

- Cảm ơn anh! Thật quá tốt, quá tốt! Tôi không sợ.

Vì thế, người lỡ đường đến ngôi nhà này. Bấy giờ trời đã tối, lại có thêm một người lỡ đường đi ngang qua nơi đây, hắn cũng hỏi thăm nơi tạm nghỉ qua đêm. Người trong thôn cũng chỉ hắn đến ngôi nhà cổ, và cũng nói nhà có ma. Hắn nói:

- Tôi không sợ ma.

Do đó, hắn cũng đến ngôi nhà này.

Gã lỡ đường đến trước ngôi nhà cổ muốn vào, nhưng cửa đóng chặt im im, gã cố sức đẩy mạnh vào bên trong ở trước. Trong lúc gã định nghỉ ngơi thì không ngờ có tên lỡ đường đến sau xô cửa. Vì vậy, gã chặn cửa lại nói:

- Ác ma này! Vì sao mới vừa tối lại đến quấy phá giấc ngủ của ta?

Tên ở bên ngoài quát:

- Con ma ích kỉ này thật đáng ghét. Vì sao không chịu mở cửa, để ta đứng bên ngoài; nếu như ta phá cửa vào được, ta sẽ lột da ngươi, rút gân ngươi.

Hai tên cãi lộn om sòm suốt đêm, cho đến khi kiệt sức vẫn còn đứng đó. Khi trời tảng sáng thì họ mới biết đều là đi lỗ đường.

---o0o---

Bài học đạo lý

Ở đời vì tâm nghi ngờ mà xảy ra nhiều chuyện phải trái. Kẻ làm chồng nghi ngờ vợ không còn trinh tiết, vợ nghi ngờ chồng ngoại tình, cũng là việc rất bình thường. Còn tất cả những chuyện thị phi khác, phần nhiều đều do tâm nghi ngờ mà dẫn đến ẩu đả đánh nhau long trời lở đất, chuyện này đâu đâu cũng có; kết quả, hai bên đều thiệt hại. Nếu như chúng ta bình tĩnh giải quyết sự việc thì tất cả đều trở nên dễ dàng.

Kẻ đến, trên không thương yêu, dưới không trung thành; mặc dù nơi nào cũng có, nhưng nếu hai bên đều không có tâm nghi ngờ thì vẫn có thể duy trì mối quan hệ bền lâu, nói không chừng gần gũi lâu ngày có thể hóa giải tâm lý xung đột. Bằng không cứ âm ức mãi trong lòng, khi có cơ hội bùng phát ra thì không có cách gì giải hòa được; hoặc tranh giành cấu xé nhau, toan tính hại nhau đều là việc xấu. Nếu như một người nghi ngờ, một người không nghi ngờ thì người không nghi ngờ mới là thắng lợi cuối cùng.

Nghi ngờ có thể tăng thêm sự hiểu biết, nhưng cũng đưa đến cãi nhau chuyện đúng sai; điều này phải nhìn lại vấn đề nên nghi hay không. Chúng ta dùng người hay dùng vật cũng như vậy. Bản thân nghi ngờ không có tốt xấu, chỉ là dùng người có sai khác tà-chính, khôn-dại. Nghi có thể sinh ra oán hận, nghi cũng có thể phát sinh Phật (trí huệ), chỉ có khác nhau vì sao đưa đến nghi ngờ.

Có hạng người vì sao sinh nghi ngờ bị ma ám, vì sao phần đông không sinh trí huệ? Đây chính là vấn đề ứng dụng nghi ngờ. Phải không?

---o0o---

Chuyện 65 - Chuyển họa thành phúc

Lời dẫn: Cổ đức dạy: “Họa phúc không đến cửa, chỉ có người tự mời; quả báo thiện ác như bóng theo hình”. Họa và phúc ở thế gian không có thời gian nhất định, cũng không nhất định giáng xuống trên đầu người

nào. Chỉ cần chúng ta thấy tâm người thiện hay ác mà xác định; hoặc xem hành vi của người làm việc thiện hay ác mà kết luận. Cho nên nói, báo ứng thiện ác, như bóng theo hình.

Báo ứng thiện ác có nhân đời trước mà chiêu cảm, cũng có duyên thiện ác đời này mà chuyển họa thành phúc. Do đó, thế gian có thiện tri thức hướng dẫn chúng sinh tu học Phật đạo, hoặc hướng đến thiện đạo. Nhưng cũng có ác tri thức dùng lời đường mật, đe dọa, dụ dỗ đưa mọi người đi vào tà đạo. Cũng có kẻ dẫn người vào ba đường ác. Có người theo thiện, nói điều thiện, khuyên người làm thiện. Cũng có kẻ nói lời gian trá, dụ dỗ mọi người tạo tội làm ác. Có người gặp thuận duyên, nghịch cảnh mà làm thiện, làm ác. Nhưng cũng có người gặp nghịch cảnh, nghịch duyên mà làm thiện, làm ác. Có người học Phật gặp môi trường hoàn cảnh đầy đủ tốt đẹp, tinh tiến tu hành thuận lợi. Nhưng cũng có người thích lối sống buông thả; hoặc đắm nhiễm trong năm dục sống phóng túng, chẳng chịu nỗ lực tu hành. Cho dù họ gặp thuận cảnh hay nghịch cảnh, nhưng nếu có người bỗng đến hủy nhục mắng chửi, hoặc xem thường, hoặc gây tranh cãi làm kích động ý chí của họ, làm cho họ quay đầu lại, tinh tấn tu hành, phấn đấu vươn lên thành tựu đạo nghiệp, sự nghiệp; đây chính là nghịch tăng thượng duyên. Thế gian có rất nhiều nguyên nhân âm mưu hãm hại người khác, nhưng họ chuyển họa thành phúc cũng rất nhiều.

Xưa kia có một người phụ nữ trung niên rất xinh đẹp, nhưng ả quen sống buông thả dâm dăng, hành vi lăng lơ, ăn mặc khêu gợi. ả có tình nhân bên ngoài, tất nhiên ả không hài lòng người chồng của mình. ả nghĩ ra rất nhiều thủ đoạn tinh vi muốn hãm hại chồng mình, nhưng chưa có cơ hội để ra tay.

Một hôm, thời cơ đã đến, vì chồng ả được nhà vua cử đi sứ đến nước khác. ả liền làm năm cái bánh có tẩm thuốc độc, giả bộ buồn rầu nói với chồng:

- Thừa tướng công! Lần này, chàng đi sứ ra nước ngoài, thiếp lo cho chàng đi đường sẽ đói, nên thiếp làm năm cái bánh này, chàng hãy mang theo khi đói lấy ra dùng.

Người chồng nói:

- Hiền thê! Ta cảm ơn nàng vô cùng, ta rất quý trọng nó sẽ mang theo luôn bên mình.

Sáng hôm sau, anh ta lên đường. Khi anh ta đi đến vùng biên giới thì mặt trời đã lặn xuống núi, lại không có nhà trọ để nghỉ chân, anh ta đành phải nghỉ dưới bên gốc cây, vì sợ thú dữ nên trèo lên cây ngồi nghỉ. Lúc đó, anh ta muốn lấy bánh vợ đã chuẩn bị đem ra ăn thì phát hiện bỏ quên túi xách ở dưới gốc cây, anh ta định trèo xuống lấy tay túi xách lên thì ngay lúc này có năm tên cướp đang đi tới gốc cây. Năm tên này lấy trộm rất nhiều châu báu và ngựa giỏi của vua nước láng giềng.

Năm tên cướp đi đường xa vừa mệt vừa đói, nên chúng đến ngồi nghỉ bên gốc cây. Bỗng chúng phát hiện một túi xách, liền vội mở ra, bên trong ngoài y phục còn có năm cái bánh. Bọn chúng liền chia nhau mỗi thằng một cái ăn ngay tại chỗ. Không ngờ, bánh có chất độc cực mạnh, chưa qua một phút, cả năm tên kêu la lẫn lộn, tai miệng đều trào máu ra chết lập tức.

Sứ giả ở trên cây nhìn thấy năm tên cướp vô cùng sợ hãi, không dám nhúc nhích. Đợi mãi khi đến sáng thì anh ra thấy năm tên đã chết từ khi nào, anh ta cũng không biết vì sao bọn chúng chết.

Sứ giả thấy rất nhiều châu báu và ngựa giỏi, nghĩ chắc bọn cướp lấy từ trong cung vua, nên gom hết châu báu đặt trên lưng ngựa chở đến nước láng giềng. Anh ta đi được nửa đường nhìn thấy ở phía trước một toán binh lính cưỡi ngựa rầm rộ đang đi về phía mình. Anh ta nghĩ chắc là binh lính của nhà vua nên muốn đến gặp vua để trình bày rõ sự việc về số châu báu và ngựa giỏi.

Nhà vua đưa anh ta về cung hỏi:

- Người là người nước nào? Được số châu báu này ở đâu?

Anh ta thưa:

- Tâu bệ hạ! Thần ở nước đó, vâng lệnh nhà vua đi sứ đến nước ngài, giữa đường...

Nhà vua nghe sứ giả trình bày sự việc vô cùng cảm động, nên ban cho anh ta rất nhiều châu báu, lại phong làm quan. Nhưng những cận thần hầu vua lâu năm rất ghét anh ta. Một hôm, có một đại thần đến thưa:

- Tâu bệ hạ! Gần đây có một con thú dữ, thường đến xóm làng phá hại dân lành. Xin bệ hạ hãy cử sứ giả nước ngoài đến giết thú dữ là hợp lý nhất. Thần không biết ý của ngài như thế nào?

Vua nói:

- Rất tốt! Trẫm đồng ý!

Do đó, nhà vua cử sứ giả này đi vào rừng sâu trừ diệt thú dữ. Anh ta vừa đi vào rừng thì con thú dữ xuất hiện. Anh ta sợ quá vội leo tuốt lên ngọn cây, con thú ngẩng đầu lên há miệng gầm vang khu rừng. Anh ta quá sợ hãi run cầm cập, kiếm đeo bên hông bỗng rớt xuống trúng ngay miệng con thú, nó đau đớn lẫn lộn gầm rú một hồi rồi chết.

Sứ giả này lại lập công lớn được nhà vua ban thưởng, vinh quang trở về nước.

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này, sự giả trải qua hai sự cố lại hợp tình hợp lý. Chúng ta cũng có thể nói người trung hậu hiền lành, nhất định chuyển họa thành phúc. Họa phúc ở thế gian theo nhau, trong họa có phúc, trong phúc cũng có họa. Người tâm ngay thẳng có thể chuyển họa thành phúc. Kẻ gian xảo biết có chuyển được họa thành phúc không?

---o0o---

Chuyện 66 - Đơm hoa mà không kết trái

Lời dẫn: *Người nói lý luận mà không có kinh nghiệm thực tế thì giống như biết mà không thực hành. Người thích nói những lời đường mật mà tâm không chân thật thì khác nào chỉ có lý luận cao thượng mà nhân cách thì thấp hèn. Như cây đơm hoa mà không kết trái, chỉ để ngắm nhìn mà thôi, chẳng có ích lợi thật sự.*

Tục Ngữ có câu: “Nói được mà làm không được, dễ dọa mười tám tầng địa ngục”. Người chỉ biết nói mà không chịu thực hành, chỉ có lý luận suông mà không có hành động thực tế; giống như “bàn việc binh trên giấy”. Có người thuyết pháp hùng hồn lôi cuốn mọi người, nhưng bản thân không chịu tu hành. Người có trí huệ mà không có định lực, khi gặp tài sắc rất dễ đắm nhiễm. Vì thế, Đức Phật dạy: “Người có trí mà không có định dễ sa đọa; người có định mà không có trí chỉ tăng trưởng tà kiến”. Người có thực hành tinh tiến tu tập mới có định lực; có văn, tư, tu tăng trưởng trí huệ. Chúng ta có thể thấy trí huệ và thực hành là việc cần nên làm.

Ngày xưa có một người chuyên nghiên cứu học vấn đi biển. Nếu như giảng nói về việc đi trên biển thì hẳn nói rõ tường tận “khi gặp gió lớn phải lái thuyền đi như thế nào; gặp nước chảy xiết phải lái thuyền làm sao; khi thuyền cập bến; hoặc thuyền chạy ngược dòng phải ứng phó như thế nào v.v...hắn đều thuộc lòng, nói thao thao bất tuyệt” giống như thủy thủ lái tài vĩ đại, làm cho mọi người vô cùng khâm phục.

Gặp việc đúng lúc, khi các thủy thủ ra biển chưa được một tháng thì thủy thủ lái tàu ngã bệnh, bệnh càng ngày càng nặng, cuối cùng anh ta vĩnh viễn ra đi. Vị thuyền trưởng nhìn biển cả mênh mông, chỉ trong thời gian ngắn mất đi thủy thủ lái tàu, mọi người đều buồn lo nhưng không dám nói ra. Lúc đó, gã chuyên nghiên cứu đi biển hùng hồn nói với các thủy thủ:

- Các anh đừng sợ có tôi đây, tôi sẽ lái tàu bảo đảm an toàn.

Mọi người không còn cách nào khác, đành phải giao buồng lái cho hắn điều khiển.

Lúc này, hắn gánh trách nhiệm nặng nề, biết bao mạng người nằm trong tay hắn. Hắn ngồi chễm chệ trong buồng lái ra vẻ ta đây tài giỏi, cũng lái tàu

chạy bên này, quẹo bên kia. Tàu chạy được một đoạn thì bị chòng chành, dường như hấn cũng chưa quen điều khiển. Khi tàu sắp cập bến, hấn không phanh tàu dừng lại được, lại chạy thẳng ra ngoài khơi, lao vào đá ngầm. Kết quả, thuyền bị vỡ tan tành, chìm xuống đáy biển, mọi người trên thuyền không còn ai sống sót.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Không Tử nói: “Biết thì nói biết, không biết thì nói không biết”. Không nên mình không biết mà cố cho mình biết. Người thông minh lại bị sai lầm của sự thông minh. Ngược lại chúng ta làm việc biết một phần làm một phần, biết hai phần làm hai phần, mới là người làm giỏi, và cũng làm người thành công. Người không biết mà cố nói biết; hoặc không biết rõ sự việc mà cố nói biết; chẳng những tự mình làm sai mà mọi người làm theo cũng sai. Đó là một thằng mù dắt nhiều thằng đui; hay thích làm thầy mọi người; hoặc tự cho mình thông minh, đều là hại mình hại người.

Phật pháp là biết, hiểu và thực hành. Có người chỉ đọc vài quyển kinh, liền đi khoe khoang khoác lác, ta đây hoằng dương giáo pháp, chuyển đại pháp luân, được cảm ứng hoa trời rơi xuống lả tả. Nhưng phương diện tu trì, đức hạnh lại rỗng tuếch. Họ dạy mọi người tinh tiến tu hành mà bản thân mình không chịu tu; dạy người bố thí làm phúc đức mà tự mình lại chạy theo danh lợi, tài sắc càng nhiều càng tốt; đạo đức tu hành chẳng dính chút nào. Họ đem Phật pháp làm hàng hóa kinh doanh mua bán. Than ôi! Buồn thay, đời mạt pháp!

Ngoại đạo nhìn thấy Phật pháp thù thắng, có nhiều tín đồ như thế, nên muốn hưởng ké. Họ học lén nghi thức của Phật pháp để ứng dụng; hoặc đem giáo lý của Phật pháp chỉnh sửa lại rồi nói đây là Phật pháp kiểu mới, hay hơn kiểu cũ; lại cũng là tinh yếu trong Phật pháp, chân lý bí quyết, cơ trời, trời ban. Bọn chúng tha hồ thổi phồng, tất nhiên có quảng cáo thì có người mua, phải không?

Kì thực, bọn chúng làm đảo lộn Phật pháp, khiến cho mọi người cho rằng Phật pháp bị xen tạp không thanh tịnh, chân chính. Nếu như người hiểu biết không chính xác, tin theo không đúng thì không có mục tiêu phương hướng đúng đắn, tương lai không có chỗ trở về thực sự, mới là điều oan uổng rất lớn.

Học Phật pháp quý ở sự tu hành, có giới, định, huệ. Nhưng có người chỉ cần biết nghi thức Phật pháp để tụng tán kiếm tiền là được rồi. Có người nương theo Phật pháp để thu hút tín đồ cho đông, chẳng những bản thân mình

không chịu tu hành mà không biết dạy mọi người tu hành như thế nào, chỉ cần làm nổi bật bề ngoài là được. Có người chỉ cần ở trước tượng Phật lay lục câu khấn, tín đồ đến lay theo là được; những điều này, đều là đơm hoa mà không kết trái. Vì thế, muôn sự ở thế gian, cần phải có lý luận, có thực nghiệm, có đơm hoa, có kết trái, mới có lợi ích thật sự.

---o0o---

Chuyện 67 - Vợ chồng giành ăn

Lời dẫn: “Con người là tối linh trong muôn vật” nên phải có lý trí, có lương tâm mới đúng. Nhưng có lúc, họ vì một mục đích nào đó mà đánh mất lý trí, lương tâm là chuyện thường xảy ra. Trong lịch sử, Trụ Vương sủng ái Đát Kì; Lệ Vương sủng ái Muội Hỉ mà chém giết rất nhiều trung thần; cuối cùng giang sơn cũng mất. Vì sao? Họ không có lý trí? Hay không có lương tâm? Xưa nay, bọn gian thần mưu mô xảo quyệt, tham ô, lừa đảo mọi người. Bọn chúng có lý trí và lương tâm không? Đều là hồ đồ nhất thời, sa đọa vạn kiếp không thể vơn lên.

Có người vì việc lớn, hay vì tương lai của mình mà giả điên giả khờ. Như Tôn Tân ở thời đại chiến quốc vì để giữ toàn sinh mạng mà giả điên ăn phân, mới thoát khỏi bàn tay hiểm độc của Bàng Quyên; cuối cùng Tôn Tân cũng thành tựu chí lớn. Chúng ta xem diễn viên trên truyền hình, phim, hay kịch nói. Có lúc họ giả cười, giả khóc, giả điên ngây dại như thật, nên mới thu hút nhiều khán giả hâm mộ, đều là gì?

Ngày xưa có cặp vợ chồng nọ rất ham ăn. Một hôm, bà hàng xóm đi chợ mua thức ăn, sẵn dịp bà mua luôn một bao bánh, gặp vợ chồng này bà cho họ ba cái. Vợ chồng chia mỗi người ăn một cái, còn lại một cái, vợ muốn cầm lên ăn, nhưng chồng bảo:

- Ta là chồng của nàng, là trụ cột trong gia đình, nên ta đáng ăn cái bánh này.

Do đó, gã chồng định cầm bánh lên ăn. Mụ vợ liền ngăn lại:

- Đàn ông các anh thường bù khú bên ngoài nhậu nhẹt ăn uống, nên cái bánh này phải nhường cho thiệp.

- Làm phận đàn bà phải biết tam tòng tứ đức⁴ bất cứ việc gì đều phải nhường cho chồng, mới là vợ hiền; nàng hãy nhường cho ta ăn cái bánh này.

- Chàng làm chồng phải biết thương yêu vợ, phải quý thân liễu tay yếu chân mềm, mới là người chồng tốt; cho nên, chàng để thiệp ăn cái bánh này.

- Chỉ một cái bánh mà chúng ta tranh cãi hoài, cũng chẳng giải quyết được gì, chi bằng chúng ta thi cá độ một lần nàng bằng lòng không?

- Thi cá độ là như thế nào?

- Chúng ta hãy đặt cái bánh ở giữa, ta ngồi một bên, nàng ngồi một bên, không được cựa quậy, cũng không được nói. Người nào động đậy hay nói trước là thua, người thắng được ăn bánh. Như thế có được không?

- Được! Lời nói như đinh đóng cột nhé!

Do đó, hai vợ chồng ngồi im từ sáng đến tối vẫn không ăn uống, cũng không đi đại tiểu tiện. Lúc đó, có tên trộm đi ngang qua, nhìn thấy vợ chồng ngồi cứng đờ một chỗ, liền lén vào nhà trộm đồ.

Cả vợ chồng đều thấy tên trộm vào, nhưng vì thi cá độ ăn bánh nên ai cũng giả như không thấy, cũng không hỏi không nghe. Tên trộm lấy hết đồ đạc, của cải trong nhà bỏ vô bao, hẩn lạng lẽ đi ra, cả hai đều thấy. Lúc này, mẹ vợ nhin không được, quát to lên:

- Thằng chó chết! Đồ đạc trong nhà của chúng ta để tên trộm lấy đi hết mà còn ngồi lì ra đó, mau chạy ra bắt tên trộm đi!

Chồng vui mừng reo lên:

- Hay quá! Ta thắng rồi!

Gã chẳng đếm xỉa đến chuyện bắt tên trộm, chỉ lo đưa bánh vào miệng nhai, còn vênh váo hét to:

- Ta thắng rồi! Ta thắng rồi!

---o0o---

Bài học đạo lý

Vợ chồng này thắng cái gì? Chỉ thắng được một cái bánh mà của cải trong nhà bị tên trộm vơ vét sạch. Thế gian có người nào ngu xuẩn như thế không? Đây chẳng qua là câu chuyện thí dụ. Dụ cho mọi người ở đời, hàng ngày luôn bận rộn tính toán tranh giành. Vì cái gì? Vì ăn ba bữa? Hay gom góp của cải? Địa vị danh vọng, giàu sang? Những thứ này đều như mộng huyễn, bọt nước; giống như một cái bánh mà thôi. Nhân cách, đạo đức và trí huệ của mỗi người là tài sản vô lượng. Con người chỉ tính toán tài sản mộng huyễn hữu hình, đánh mất tài sản vô hình mà chẳng biết.

Thực sự, thân này phải cần cơm ăn, áo mặc, chỗ ở, phương tiện đi lại. Gia đình quyến thuộc cũng phải cần vàng bạc, của cải để phòng thân. Chúng ta có tài sản hữu hình để tha hồ hưởng thụ ngay hiện tại. Nhưng tài sản vô hình là nhân cách, đạo đức, huệ mạng không nhìn thấy được, sờ không được; cuối cùng có sử dụng được nó không, vẫn không biết. Vậy cần gì bỏ gần tìm xa, để tìm tương lai mờ mịt như thế?

Đây là vấn đề tín ngưỡng, vấn đề trí huệ, cũng là vấn đề tầm nhìn xa rộng. Người có nhân cách, có đạo đức, có trí huệ thì mới có thể hưởng thật sự, không cần cầu vào tương lai; tương lai lại càng hưởng mãi không hết cũng

là sự thật. Nếu là người thông minh thì tự mình có thể suy xét, tự mình chọn lựa tiền đồ cho chính mình, chọn đúng thì tương lai hưởng mãi không hết. Nếu chúng ta chọn sai thì đau khổ vô cùng. Câu chuyện này cho chúng ta một bài học sâu sắc.

---o0o---

Chuyện 68 - Hận thù khó quên

Lời dẫn: *Cổ đức dạy: “Giết địch một vạn, ta mất ba nghìn”, đây là nói về thắng lợi. Nếu như binh lực ta và địch ngang nhau có thể cuộc chiến bất phân thắng bại. Còn binh lực của ta yếu hơn không bằng đối phương thì cũng có thể tất cả quân ta đều bị tiêu diệt, hận thù cũng như thế. Khi chúng ta nổi tức giận, giống như dao nhọn đâm vào mình, như ngọn lửa đang thiêu đốt thân ta. Lúc đó, chúng ta tự hạ thấp đạo đức và nhân cách của mình, cũng đánh mất lý trí. Làm sao làm được việc tốt? Hậu quả sự việc lại như thế nào? Nếu như chúng ta bình tĩnh suy xét sự việc lại lần nữa thì có thể thắng lợi. Tự mình trả giá bao nhiêu? Bị tổn hại bao nhiêu?*

Ai mà không quý trọng bản thân mình, nhưng khi ma vương sân hận nổi lên chiếm trong lòng chúng ta, chúng ta bắt chập tất cả, làm những việc điên cuồng mà tự mình không muốn, tự hại mình và hại người. Kết quả là kết oán thù nhiều đời nhiều kiếp trong tương lai mà chúng ta không biết được. Nó khiến chúng ta tính toán tranh đoạt, nó bảo chúng ta tạo các ác nghiệp, chúng ta bị nó lừa gạt lại không biết quay đầu, còn tự cho là trời sinh tự nhiên phải không?

Ngày xưa có anh A. Một hôm trong buổi đãi tiệc, anh bị một đại thần hủy nhục ngay tại chỗ làm cho anh không chịu được. Hấn khinh khi nói:

- Hôm nay, khách của ta đến, đều là những người có địa vị uy tín và biết lịch sự, lễ phép. Chỉ có những kẻ thấp hèn không biết lễ phép, lịch sự không mời mà đến ngồi trong bữa tiệc như thế này; quả thật làm cho chúng ta vô cùng xấu hổ. Kẻ thấp hèn này lại ngồi đối diện với ta, làm cho ta nôn mửa, ăn không vô. Các bạn thấy có xui xẻo không? Ha ha...

Anh giận run lên quát:

- Mày hơn tao được bao nhiêu? Chẳng qua mày được làm quan đương triều, giàu có ở vùng này, nên tỏ ra ta đây chứ gì?

- Mày ở đây mà không phục tao phải không? Không phục thì hãy ném quả đấm của ông đây!

Do đó, anh A vô duyên vô cớ bị đánh một trận. Anh ta hét lên:

- Mối hận này ta không bao giờ quên.

Vì thế, trải qua hơn mười mấy năm anh ta ăn không ngon, ngủ không yên giấc luôn nghĩ đến mối hận, nhưng chưa tìm được cơ hội báo thù; cho nên, anh ta đau khổ suốt mười mấy năm, lại bị lửa sân hận thiêu đốt ngàn ấy thời gian.

Một hôm, tình cờ anh gặp người bạn hỏi:

- Anh A sao thế? Tôi nhìn thấy sắc mặt anh sầu khổ suốt ngày. Anh có tâm sự gì không? Nếu có tâm sự nói ra thử xem, không chừng tôi nghĩ cách giúp được anh đó.

Anh ta được dịp trút hết nỗi oán hờn, ôm hận suốt mười mấy năm; anh ta kể lại đầu đuôi câu chuyện cho người bạn nghe. Người bạn hỏi:

- Vậy anh muốn trả thù phải không?

Anh A đáp:

- Đúng thế! Suốt mười mấy năm, tôi luôn nhớ đến mối thù này. Anh có cách nào giúp tôi không?

- Có rồi, nhưng anh cũng phải trả giá rất đắt.

Người bạn ấp úng không dám nói ra. Anh A hỏi thúc:

- Anh cứ nói ra đi, cho dù trả giá như thế nào tôi cũng bằng lòng.

Người bạn nói:

- Có một loại ma chú, gọi là chú Tì-đà-la, uy lực rất mạnh, có thể hại được kẻ khác. Nhưng khi anh trì chú, tuy hại được đối phương mà đồng thời cũng hại chính mình. Anh hãy suy nghĩ kỹ có nên đem đau khổ của mình để hại kẻ thù; hoặc đem sinh mạng của mình để hại sinh mạng đối phương.

- Bất cứ giá nào tôi cũng phải trả thù, tôi bằng lòng làm thử việc này.

Do đó, anh ta trì chú Tì-đà-la để trả thù đối phương cũng là hại mình. Kết quả, hai bên cùng chết, tâm sân hận hại người thật là khó trừ.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Tất cả chúng sinh đều có tâm sân hận, sai khác nhau là nhiều hay ít. Khi sân hận nổi lên, chúng ta quên mất chính mình, đánh mất lý trí. Lúc này, nếu như chúng ta suy nghĩ lại: “Ta có làm điều gì sai không? Hay là do người đó. Vì sao họ đối xử với ta như thế? Chúng ta bình suy nghĩ kỹ, then chốt vấn đề ở đâu? Thiên hạ không có việc gì mà không giải quyết được”.

Chỉ có người đánh mất lý trí; hoặc thích làm theo ý của mình thì mới xảy ra tranh cãi không thể hòa giải được, nên cả hai đều thiệt hại. Chúng tôi nói xa hơn một chút, sẽ kết oán thù nhiều đời nhiều kiếp, cũng chỉ vì việc rất nhỏ mà dẫn đến. Như thế, người đời sân hận, chẳng phải giống như chú Tì-đà-

la? Cho dù bạn thắng cũng tốt, thua cũng được, nhưng đều phải trả giá rất đắt. Tại sao chúng ta cứ sân hận? Làm thế nào có thể tiêu diệt được sân hận?

Đức Phật dạy: “Một niệm sân hận khởi, liền mở tám vạn cửa chướng ngại”. Cho dù người có lý trí, có thông minh, có học vấn; nhưng khi sân hận bốc lên thì lý trí bị che lấp làm việc không theo đạo lý, cũng không nghĩ đến hậu quả, dẫn đến làm những việc bất trung, bất nghĩa, bất hiếu. Nếu như người nào luôn ôm mối hận thù thì hàng ngày có ăn sơn hào hải vị cũng chẳng thấy ngon. Còn người tâm an lạc, cho dù ở rừng sâu núi thẳm, ăn uống đạm bạc mà vẫn sống vui vẻ. Vì sao? Vì họ không có phiền não khổ đau, không có sân hận. Vì thế, mọi người không có sân hận là đời sống thanh nhàn. Kẻ ôm sân hận thì tâm luôn đau khổ.

Chúng ta làm thế nào diệt trừ được tâm sân hận? Chúng ta vừa hiểu rõ nguồn gốc tâm sân hận, từ nhân đến quả và quan hệ lợi hại của nó; vừa nỗ lực hành trì Phật pháp thì mới có thể hàng phục được ma vương này.

---o0o---

Chuyện 69 - Tính xấu khó sửa

Lời dẫn: Mỗi quốc gia, mỗi dân tộc đều có phong tục tập quán. Mỗi người cũng có tính tình và thói quen của mình. Thói quen tốt đương nhiên chúng ta phải giữ gìn; thói quen xấu tất nhiên chúng ta phải sửa đổi thì con người mới có tiến bộ. Nhưng có người cố chấp tính tốt không chịu giữ mà ôm tính xấu ngày càng bành trướng ra. Điều bất chính là nhược điểm rất lớn của nhân loại.

Thuở xưa có một gã thanh niên nhờ cần cù làm việc, sống tiết kiệm trở nên khá giả. Nếu như hắn tiếp tục siêng năng làm việc như thế thì nhất định sẽ giàu nứt đổ đổ vách. Nhưng con người có nhược điểm “khi có tiền rủng rỉnh trong túi thì ra tệ nạn”. Nếu như hắn lập gia đình chí thú làm ăn thì chẳng có chuyện gì để nói. Nhưng tính xấu của con người đường thẳng không chịu đi lại vào đường gập ghềnh quanh co. Con người khi nghèo thiếu thì lo phân đấu làm việc tìm cơm ăn, áo mặc, nhà ở; khi cuộc sống đầy đủ, sinh ra cờ bạc, nhậu nhẹt bê tha. Chúng ta học điều tốt thì rất khó, nhưng học theo thói hư tật xấu lại rất dễ dàng. Nếu cứ sống buông thả theo thói quen, nhiễm lâu ngày thật khó bỏ.

Gã thanh niên này, không chỉ biết nhậu nhẹt bê tha mà tất cả thói hư tật xấu của con người hắn đều có đủ, như việc làm thì tự tư tự lợi chỉ biết bản thân mình, một chút cảm thông với mọi người cũng chẳng có, muốn bóc lột mọi người để mình được lợi, dễ nổi giận, tính tình nhỏ mọn, không biết phải trái,

thường tranh cãi với mọi người. Nói tóm lại, tất cả thói xấu ở đời, hẳn đều hội đủ. Đây là bản tính tự nhiên, hay là thói quen? Là do tiêm nhiễm từ đời này, hay do tích tập từ đời trước?

---o0o---

Bài học đạo lý

Người Trung Quốc có rất nhiều truyền thống phong tục tập quán, như việc tang, cưới đều có những điều kiêng kỵ và nghi lễ. Việc cưới vợ gả chồng phải chọn ngày lành tháng tốt, phải nói điều tốt đẹp, kỵ nói những điều không hay, phải lấy cành trúc buộc lại để cúng tế, treo một miếng thịt heo cúng cọp trắng, dùng mộc bát quai để cúng tế, lấy vải lụa màu hồng cột xe hoa, bên cửa treo một củ cải; biểu thị màu sắc đẹp v.v...Đều là truyền thống tập quán, làm như thế thì vợ chồng sống hòa thuận hạnh phúc; còn ngược lại là bị xung khắc.

Việc tang cũng có rất nhiều điều kiêng kỵ và nghi lễ. Trước tiên phải chọn ngày, giờ nào có thể nhập liệm, di quan, đưa đám, cúng bầy thất, cúng một trăm ngày, cúng lễ tiểu tường và đại tường, mua nước tắm thân thể, phải đốt vàng mã liên tục, thắp đèn sáng suốt ngày đêm. Khi di quan con cháu phải quỳ trước nhà, mời người bên ngoài đến đóng đình, con cháu phải lạy đầu heo. Lúc đưa quan tài đi, trên đường rải tiền giấy giả liên tục, cầm ngọn đuốc cháy sáng. Cúng sơ thất là bảy người nam, cúng thất thứ ba là bảy người nữ, cúng thất thứ năm là bảy đứa cháu. Con trai thì mặc đồ vải sô, con gái thì bịt khăn tang, vẫn để kho tiền, đập bòn máu, phá địa ngục v.v...Con gái phải khóc lóc, kể lễ. Khi ăn phải đứng, trong một trăm ngày không được cắt tóc, không được mặc y phục màu đỏ, xanh v.v...nghi thức rất nhiều. Tục Ngữ có câu: “Không thêm lệ mới, không bỏ lệ cũ”. Vì thế, không có người nào dám sửa đổi những nghi thức này.

Đi xa, xây nhà cửa, đặt đôn dông, về nhà mới, tổ chức sinh nhật đều phải chọn ngày, lại phải đãi mời khách. Cưới vợ, gả chồng, cúng đầy tháng cho con, việc tang, đi xa trở về, chúc thọ cha mẹ v.v...đều phải mời đãi khách.

Thời xưa, xã hội nông nghiệp có thể nói mọi việc đều dựa vào thần ban phúc, cũng lễ lạy, hay cúng thức ăn ngon. Nhiều lần, có kẻ y vào thần gây họa, kiếm tiền nhưng dùng đãi khách. Tục Ngữ có câu: “Đạo lý đối nhân xử thế, giúp đỡ người chu đáo, cho cơm ăn áo mặc đầy đủ.” Như thế, lạy thần là lạy đến cùng. Đây là thói quen tốt hay thói quen xấu? Người ý có tiền giao tiếp bạn bè rộng rãi, kẻ không tiền thì thảm hại.

Muôn sự ở đời đều dựa vào lý trí mà chọn lựa tà chính, không thể theo phong tục tập quán từ xưa mà không thể sửa đổi. Sửa đổi tính xấu làm cho

con người tiến bộ, thói xấu là mê tín của con người. Chẳng những người Trung Quốc có mê tín mà người nước ngoài cũng có nhiều thói xấu và mê tín. Nếu như thời đại khoa học kỹ thuật, người đời sau phổ biến học thuyết của người đời trước là tiến bộ, nhưng luôn y theo tập tục mê tín, không thể sửa đổi. Vì sao? Đây là vấn đề chúng ta cần tìm hiểu.

---o0o---

Chuyện 70 - Ném thử hết trái cây

Lời dẫn: *Nước biển tuy mênh mông, nhưng chúng ta chỉ ném một giọt là biết vị mặn của nước biển. Mọi người đều có tay, chân, mắt, tai, mũi, lưỡi, thân và ý cùng giống nhau. Đất, nước, gió, lửa khắp thế giới này cũng không khác nhau; mặc dù nó có thay đổi hình dáng, nhưng bản chất của nó vẫn như vậy. Trăng sáng ở nước ngoài cũng không thể tròn hơn và sáng hơn ở nơi đây. Mỗi đồ vật vì thời gian và nơi chốn không giống nhau, nên có khác đôi chút, nhưng bản chất của nó cũng giống như vậy.*

Có người nghe một biết mười. Có người nghe một biết hai. Có người vừa nghe qua liền giác ngộ. Nhưng có người chỉ nói một câu giảng đi giảng lại nhiều lần mà vẫn không hiểu. Có người mới thấy biết liền. Có người thấy nghe nhiều lần vẫn không biết. Con người giống nhau, nhưng vì sao sự hiểu biết khác nhau rất lớn như thế. Có người nói là trời sinh tự nhiên. Có người nói số phận như thế. Đức Phật dạy đều có nhân duyên đời trước.

Ngày xưa có một trường rất giàu, thường ngày ông rất thích ăn trái cây. Có một vườn trái cây cách nhà ông không xa, nên ông thường sai người đến đó mua về. Một hôm, ông gọi người hầu mới đến đi mua trái cây. Ông dặn:

- Con hãy lựa những trái chín thơm ngọt, đừng lấy những trái sống chua chát.

Tên hầu ngoan ngoan đáp:

- Thưa ông chủ! Nhất định con sẽ mua những trái chín thơm ngọt về cho ông.

Tên hầu đến vườn trái cây, liền hỏi chủ vườn:

- Ông ơi! Trái cây ở đây có chín thơm ngọt không?

Chủ vườn đáp:

- Đúng thế! Ở đây chúng tôi bán trái cây đều chín thơm ngọt.

- Ông vui lòng cho tôi ném thử được không?

- Được! Xin mời anh!

Thế là, tên hầu hái xuống, cắn ném hết trái này đến trái khác. Kết quả, một đồng trái cây, hẵn hái xuống đều cắn ném thử hết. Nếu như hẵn ném thử một, hai trái thì chủ vườn sẽ không tính. Nhưng hẵn cắn ném thử hết một

đồng trái cây, nên chủ vườn bắt hẳn mua hết. Vì thế, hẳn mua hết chở về nhà.

Khi hẳn về đến nhà, trưởng giả thấy đồng trái cây đều cắn qua hết, liền hỏi:

- Việc này là thế nào?

Hẳn trả lời:

- Thưa ông chủ! Chẳng phải ông đã dặn con mua tất cả trái cây chín thơm ngọt?

- Đúng vậy!

- Vì thế, mỗi trái con đều cắn ném thử, bảo đảm với ông đều thơm ngọt tuyệt vời.

- Trái cây mà người đem cắn hết, làm sao ăn được?

- Con không cắn làm sao biết được nó thơm ngọt.

Trưởng giả tức giận ùng ùng nhưng không nói được, ông cũng không biết xử lý đồng trái cây này như thế nào cho ổn thỏa, đành sai người ném hết vào đồng rác.

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người sinh ra ở đời đều có kiến thức, tư tưởng đều không giống nhau. Người có kiến thức nghe một biết mười, xử lý sự việc đều rõ ràng hợp tình hợp lý, bất cứ việc gì cũng làm cho mọi người hài lòng. Kẻ ngu nói đông hiểu tây, bảo đi phía nam, lại khư khư đi về hướng bắc. Bất cứ việc gì cũng làm theo tư tưởng và cách nhìn của họ, không chịu nghe theo ý kiến của người khác, vừa ngu si, vừa cố chấp. Hạng người này khó mà thành công được. Có ai dám nhắc nhở họ không?

Mỗi người đều có cá tính của riêng mình, nhưng có tà, có chánh. Mỗi người đều có lý luận của mình, nhưng có lý luận chính đáng và không chính đáng, có đúng và không đúng. Có ai cam đảm thừa nhận mình sai? Ngày xưa, các bậc Thánh hiền xuất thế; tư tưởng và cách nhìn của các ngài làm tấm gương cho chúng ta noi theo. Đức Phật thuyết pháp suốt bốn mươi chín năm để lại hơn chín mươi quyển kinh điển, chúng ta theo đó làm người, làm việc, tu tâm, tu hành. Nếu chúng ta không theo kinh thì như thế nào?

Đức Phật dạy: “Muôn sự muôn vật ở thế gian, có nhân ắt có quả”. Kẻ không sợ nhân quả thì chúng ta phải làm thế nào? Chỉ có tự mình gây nhân thì tự mình chuốc quả. Nếu họ cố tình chống lại pháp thì làm sao? Đức Phật dạy: “Tất cả chúng sinh đều có Phật tánh”. Vì Phật tánh của họ bị mê muội nên để năm dục tài, sắc, danh, thực, thùy quấy nhiễu. Hoặc trí thức của họ bị mê muội sai khiến.

Chúng sinh từ vô thủy đến nay, bị luân hồi trong sáu đường, đã từng nếm mùi đau khổ, hạnh phúc. Làm người sống ở thế gian suốt mấy mươi năm ai mà không nếm mùi đắng cay cuộc đời, không biết họ có khả năng giác ngộ “thấy khổ sinh tử mà phát tâm Bồ-đề” không? Hàng phàm phu chúng ta ở trong sáu đường luân hồi, không biết khi nào mới thoát khỏi sinh tử?

Chỉ có người học Phật mới giác ngộ “thấy khổ sinh tử mà phát tâm Bồ-đề” thì mới có thể lợi mình, lợi người, tự mình giác ngộ, dạy người khác giác ngộ. Người chưa giác ngộ, dù họ có nếm nhiều mùi khổ vui trong sáu đường luân hồi thì giống như gã khờ trong câu chuyện ném hết trái cây, có chỉ bày cho nó biết cũng uống công thôi. Người có trí huệ thì ném quả an vui. Kẻ ngu si thì ném quả khổ. Chúng ta phải chọn lựa một con đường phải không?

---o0o---

Chuyện 71 - Nỗi khổ đa thê

***Lời dẫn:** Mọi người ở đời luôn háms của rẻ, nên thường bị lỗ. Chúng tôi nói cách khác, người chịu thiệt thòi vì thường háms của rẻ; đây là nhân quả tuần hoàn. Chúng ta thân cận thiện tri thức đều là những người hiểu biết dạy chúng ta giữ đạo đức, nhân nghĩa, tu tâm dưỡng tính; nhìn hiện tại chúng ta có thiệt thòi, nhưng về sau được quả báo tốt đẹp. Nếu chúng ta thân cận ác tri thức đều dạy chúng ta những hành vi xấu cờ bạc, nhậu nhẹt, nhìn theo hiện tại làm cho chúng ta ăn chơi sung sướng, nhưng quả báo tương lai sẽ chịu đau khổ. Chúng ta nên thân cận thiện tri thức? Hay thân cận bạn bè cờ bạc, nhậu nhẹt?*

Ngày xưa có một ông chồng cưới hai bà vợ. Tục Ngữ có câu: “Nếu như trong nhà lục đục, vì cưới thêm vợ nhỏ”, chẳng sai tí nào. Bởi vì, phần đông phụ nữ đều có tính ích kỷ hẹp hòi, lại nổi máu Hoạn Thư rất dữ dằn; đặc biệt là chồng mình muốn chiếm làm sở hữu. Vậy làm chồng cưới thêm vợ nhỏ thì làm sao ăn ngon ngủ yên?

Nhưng ông chồng này có tính nhẫn nại rất giỏi, thường xử sự khéo léo, lo chu đáo cho hai bà vợ, khuyên bà này, an ủi bà kia. Nhưng hai bà vẫn không thông cảm cho ông.

Nếu như hôm nay, ông gàn gũ bà lớn thì bị bà nhỏ hờn dỗi nói:

- Chàng là kẻ vô tình vô nghĩa, nếu chàng không yêu thiếp thì đừng cưới. Cưới về lại bỏ rơi thiếp, thật là người vô lương tâm; chúng ta chia tay nhau.

Thế là, ả than khóc âm ỉ, đòi chia tay. Ông chồng vội an ủi:

- Chẳng phải ta yêu nàng nhất trên đời đó sao? Ta làm điều gì nàng không hài lòng?

Vợ nhỏ âm ức nói:

- Vợ lớn mới là người chàng yêu nhất, thiếp có gì đâu mà chàng thương.

- Ôi! Té ra nàng đang ghen. Được rồi, được rồi! Người ta yêu chính là nàng. Ông vừa an ủi bà nhỏ xong. Bà lớn ở bên lại trách:

- Chàng có vợ nhỏ không đoái hoài đến thiếp nữa phải không? Nhớ lại ngày xưa, chúng ta cùng nhau chịu cực khổ, ra sức gầy dựng cơ nghiệp, mới thành tựu cơ ngơi này. Ngày nay, chàng có tiền rủng rỉnh trong túi, đi cưới vợ nhỏ. Qua cầu rút ván phải không?

Ông chồng khổ sở nói:

- Nàng đừng nói thế! Không phải ta rất yêu nàng đó sao?

- Ai mà thèm yêu chàng!

Ông ta vỗ về bà này, bà kia tức giận, đổ dành bà nọ, bà kia nổi tam bành. Thật là hai bà làm khổ một ông.

Ông gần gũi bà lớn thì bà nhỏ hờn giận, âu yếm với bà nhỏ thì bà lớn nổi máu Hoạn Thư. Một hôm, trong lúc ăn cơm. Bà lớn nói:

- Chàng là kẻ vong ân bội nghĩa, lúc đầu theo đuổi thiếp chàng thề thốt những điều gì. Chàng nói trọn đời chỉ yêu mình thiếp, thiếp mới một lòng chung thủy yêu chàng, không quản cực khổ, ra sức làm việc cùng chàng xây dựng vun vén gia đình ấm êm hạnh phúc. Nay chàng giàu sang, chẳng cần thiếp nữa phải không? Mọi việc đều do con hồ li tinh này mê hoặc, chàng mới đánh mất lương tâm như vậy.

Vợ nhỏ quát âm lên:

- Ai là con hồ li tinh? Bà ăn nói cẩn thận một chút, bằng không con này không khách sáo đâu nhé!

- Không khách sáo gì? Muốn đánh nhau phải không? Đến đây! Mà không dám đến là con điếm giựt chồng bà.

- Có gì mà sợ chứ! Bà xem đây!

Vợ nhỏ lao vào cấu xé bà lớn. Ông chồng đứng ở giữa không biết xử sự như thế nào, can bà lớn cũng không được, bỏ bà nhỏ cũng không xong. Ông kéo bà lớn ra thì bà nói:

- Ông muốn bên vực con hồ li này phải không?

Ông kéo bà nhỏ cũng la quát:

- Này! Ông muốn bên bà già này đánh tôi phải không?

Thế là, xảy ra cuộc chiến ấu đả loạn xạ, bà nhỏ lao tới đánh ông chồng, ông chồng với bà lớn đánh bà nhỏ; một lúc sau, ông chồng với bà nhỏ đánh bà lớn. Thật khó phân biệt ai ta, ai địch; cuộc chiến bất phân thắng bại. Đúng là hai bà làm khổ một ông.

---o0o---

Bài học đạo lý

Đàn ông vốn có tính tham nên ai cũng muốn đời sống vật chất sung túc đầy đủ, và nhiều vợ. Cổ đức dạy: “No cơm ấm cật dâm dật trong lòng”. Đây là căn tính thấp hèn của con người. Trừ phi mọi người đều là thần thánh thì thế gian không còn chuyện thị phi. Lúc chưa có cơm ăn, áo mặc, nhà ở phương tiện đi lại, tài sắc, danh lợi thì bôn ba xuôi ngược, tính toán tranh giành, phải được nó cho bằng được. Đến khi có rồi, muốn chiếm hữu nó, muốn giữ chặt nó, có nó mãi mãi. Do đó, mới có chuyện phải trái và đau khổ.

Thiên hạ có rất nhiều chuyện mâu thuẫn yêu-hận, thích thú-nhàm chán, hạnh phúc-khổ đau, thương-ghét, thiện-ác, thị-phi, chính-tà, thật-giả, bỏ-lầy, nắm giữ-buông xả v.v...quả thật là hai bên làm khó. Cho nên, chúng ta phải học trí huệ của Phật “Kiểm trí huệ chặt đứt phiền não”. Thì liền giải thoát.

---o0o---

Chuyện 72 - Che giấu sai lầm

***Lời dẫn:** Có người làm được một chút công lao, hay làm được chút việc tốt thì luôn thích khoe khoang với mọi người, lại sợ thiên hạ không biết; còn như họ phạm làm lỗi, hoặc có khiếm khuyết thì rất sợ mọi người biết được, nên cố che giấu. Cổ đức dạy: “Nếu muốn người không biết, trừ phi mình đừng làm”. Nếu chúng ta muốn mọi người không biết lỗi của mình, trừ phi tự mình đừng làm. Bằng không thì cây kim trong bọc lâu ngày cũng lòi ra, sớm muộn gì mọi người cũng biết. Chúng ta che giấu chỉ nhất thời, không thể che giấu lâu được. Người ngay thẳng chân thật mới là chính nhân quân tử. Kẻ thích che giấu lỗi lầm là kẻ tiểu nhân.*

Ngày xưa có một đôi vợ chồng trẻ. Một hôm, vợ muốn trở về nhà mẹ đẻ, nên rủ chồng cùng đi. Vợ nói:

- Chàng ơi! Lần này chúng mình về thăm quê, chàng nhớ lịch sự, lễ phép nhã nhặn với cha mẹ, bà con, bạn bè; không được nói năng cộc lốc, làm mất mặt thiếp nhé!

Chồng đáp:

- Ta biết rồi! Nhất định không làm nàng thất vọng đâu.

Về đến nhà vợ, chồng liếc đông, ngó tây, đi chỗ này, đến chỗ kia. Bất giác anh ta đến kho gạo, nhìn thấy gạo trắng nõn nà, thơm phức; bỗng anh ta cảm thấy đói bụng, liền vốc một nắm bỏ vào miệng. Ngay lúc đó, vợ đi vào, anh ta nuốt không được mà nhả ra cũng không ổn.

Vợ nhìn thấy chồng mặt mày nhăn nhó khổ sở, liền lo lắng hỏi:

- Chàng sao thế? Trong người không được khỏe hả?
Chồng ngậm một miếng gạo không trả lời được. Vợ nghi ngờ bước đến thấy hai bên má của chồng sưng vù, nên hốt hoảng hỏi:
- Chàng bị đau răng phải không? Thiếp mời thầy thuốc đến khám nhé!
Vợ lập tức lôi chồng đến gặp cha nói:
- Thưa cha! Chồng con không biết bệnh gì mà hai bên má sưng vù; cha mau cho người mời thầy thuốc đến khám bệnh cho chàng.
Vợ luôn theo sát chồng, cho nên anh ta không có cách nào nhổ gạo ra được. Anh ta lo lắng nghĩ: “Tiêu rồi! Ta phải làm cách nào?”.
Thầy thuốc đến khám bệnh cho anh ta xong, bảo:
- Anh ta vô cớ bị trúng độc phải phẫu thuật gấp, bằng không nguy hiểm đến tính mạng.
Thầy thuốc mổ ra chỉ có gạo, mọi người mới biết anh ta ăn vụng. Cả ba người đều lâm vào cảnh khó xử. Cha vợ nói cũng không được –vì một nắm gạo, có đáng giá gì mà nói anh ta; không nói cũng không đúng, tại sao anh ta không nói sớm, báo hại mọi người một phen hoảng hồn. Chàng rể cũng xấu hổ -vì ăn vụng gạo; lại làm cho mọi người lo lắng vô ích. Thầy thuốc cũng quê độ -thầy nói anh ta vô cớ trúng độc, mổ ra chỉ có gạo. Cho nên, mọi người đều không dám nói ra, kết quả ai nấy đều bực mình mà giải tán.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Mỗi người đều thích che giấu lỗi lầm của mình. Cổ đức dạy: “Người đời ai mà không lỗi, biết sửa đổi là Thánh hiền”. Chúng ta phạm lỗi cứ nói thật, tâm biết hối cải thì mới tiêu trừ được tội lỗi. Nếu như chúng ta che giấu là không biết hối hận thì tội che giấu càng nặng thêm. Còn chúng ta biết mình sai là biết hối hận; cho dù tội nặng cũng nhờ đó mà được tiêu trừ, lỗi tuy nhỏ mà chúng ta không biết hối hận là tạo thành tội nghiệp.

Tất cả chúng sinh từ vô thủy đến nay, luân hồi trong sáu đường là do tích chứa rất nhiều tội nghiệp. Nếu không sám hối, hoặc tu Phật pháp thì nhất định trở thành chủng tử tội nghiệp nhiều đời nhiều kiếp. Vì thế, Phật pháp dùng pháp sám hối làm tiêu trừ nghiệp chướng. Hiện nay, trong Phật giáo đang lưu hành sám văn ở đời rất thịnh, đều dạy chúng ta nghi thức cầu sám hối như thế nào, quan trọng chúng ta có thành tâm cầu sám hối hay không. Nếu chỉ thực hành theo nghi thức này, mà không chí thành sám hối thì làm sao tiêu tội nghiệp?

Cho nên, trong Phật pháp, mỗi tháng có tụng giới hai lần, cũng chính là lúc tụng giới, tự kiểm điểm lại mình trong nửa tháng có phạm giới không? Nếu có phạm giới thì chúng ta phát lộ sám hối, tội mới tiêu trừ; còn như che giấu tội lỗi thì mãi mãi là chúng tử tội nghiệp. Chúng ta che giấu tội lỗi thì mắc tội gì? Ngoài tâm không biết hổ thẹn, còn có chuyện tự tư tự lợi mới là tội nặng nhất. Người có tâm tự tư tự lợi cá nhân sinh ra tất cả tội nghiệp, tính toán tranh đoạt.

Theo tín ngưỡng dân gian là “ngảng đầu ba thước có thần thánh”. Thần thánh luôn kiểm soát hành vi thiện ác của chúng ta để ghi vào sổ, tương lai chúng ta xuống điện Diêm La mới tính tổng kết. Đức Phật dạy: “Hành vi thiện ác hàng ngày của chúng ta đều chứa trong ruộng thức thức tám”. Những hành vi này, đợi đến khi các loại nhân duyên thành thực, gọi là nghiệp báo. Nghiệp trước kéo nghiệp sau, từng nghiệp lôi kéo nhau, do thời gian, do chỗ ở, do con người, do sự vật. Nhưng khi chúng tử thành thực thì chịu quả báo. Vì thế, tội che giấu chẳng khác nào che giấu chúng tử tội nghiệp.

---o0o---

Chuyện 73 - Anh hùng giả chết

Lời dẫn: *Một cô gái mặt rỗ, sẹo lồi lõm nhưng khéo trang điểm thì giống như một cô gái xinh đẹp. Một chàng trai què chân cười ngửa phi nhanh, khác nào một trang nam tử khôi ngô tuấn tú. Một người mù đeo kính đen, nhìn qua giống như người bình thường. Một kẻ giả làm bậc quân tử đi giúp đỡ mọi người, nhưng ai biết hẳn đang tính toán âm mưu gì? Muôn sự ở thế gian, con người khéo che đậy, nhất thời mọi người chưa biết được; nhưng đường xa mới biết ngựa hay, sống lâu hiểu rõ lòng người. Con người chỉ che giấu trong chốc lát, không thể che giấu mãi mãi; khi bại lộ sự việc khó mà tránh khỏi tai họa. Vì thế, chúng ta có bao nhiêu tài năng, làm bao nhiêu việc tốt, không cần khoe khoang cho mọi người biết, đó mới là chính nhân quân tử.*

Ngày xưa có một kị sĩ rất thích cười ngửa, nhìn tướng mạo bên ngoài, hẳn có chút uy phong凛冽. Nhưng thật ra, hẳn chưa học qua võ thuật mà lại đi khoác lác xung ta là anh hùng vô địch trong thiên hạ. Lúc đó, trong thôn thường bị bọn giặc cướp rừng xanh lộng hành, làm cho nhân dân trong thôn đều rất sợ hãi; ai nấy đều lo sợ bọn chúng xông đến nhà mình. Vì thế, thôn trưởng liền mời các vị anh hùng để chỉ huy dân chúng đánh bọn giặc. Gã thanh niên này hùng hồn tuyên bố: “Có gì mà sợ, tôi sẽ đánh bọn chúng tan tác tã tơi”.

Một đêm, hắn chỉ huy một đội dân làng, xông thẳng vào sào huyệt của bọn địch. Nhưng đi giữa đường thì chạm trán bọn chúng, bọn chúng sắp đột nhập vào thôn để cướp bóc. Hắn liền hô lớn: “Nào các anh em! Xung phong...Chúng ta hãy giết sạch bọn cướp này”. Nhưng hắn lại sợ hãi lén lút lại phía sau để mọi người xông lên; nhưng bọn thổ phỉ chém càn tiến lên phía trước, không để mọi người chống đỡ. Hắn đành phải giả té xuống ngựa, nằm giả chết trong đồng tử thi. Khi trận chiến kết thúc, hắn chặt đuôi một con ngựa chết, trở về thôn nói với mọi người:

- Trong đêm tối đánh nhau với bọn cướp, bị tan rã hàng ngũ; chỉ còn mình tôi đuổi giết bọn cướp, bọn cướp bắn chết ngựa của tôi, nên tôi không thể đuổi theo bọn chúng, đành phải chặt đuôi con ngựa yêu quý đem về.

Trong đó, có một thanh niên hỏi:

- Thủ lĩnh! Khi xuất phát, ngựa của ông màu trắng; vì sao ông lại đem về đuôi ngựa màu đen?

Hắn áp a áp ứng không trả lời được. Mọi người mới biết hắn chỉ có danh hư bề ngoài, thực chất không có tài cán gì, lại rất sợ chết.

Kẻ giả tài giỏi, giả quân tử, giả anh hùng; cuối cùng cũng bị mọi người biết rõ. Việc gì phải chuộng chút sĩ diện một lúc, mà bị mọi người xa lánh mãi mãi?

---o0o---

Bài học đạo lý

Kẻ giả tài giỏi, giả tài năng ở thế gian này rất nhiều, nhưng đầu óc chúng rỗng tuếch, chẳng có chút hiểu biết. Có kẻ quê mùa dốt nát lại làm ra vẻ dân trí thức. Người thạo nghề vừa bắt tay làm thì biết giỏi hay không. Người có học vấn, hiểu biết, nhân cách, khi nói năng, hành động, ứng xử đều thể hiện ra bên ngoài. Chúng ta không thể đánh giá con người qua hình tướng. Nhưng khi họ nói chuyện, làm việc, hành vi ứng xử thể hiện ra chúng ta đánh giá được họ. Để đánh giá nhân cách, đạo đức, học vấn của mỗi người, theo Khổng Tử nói: “Nhìn hành động của người mà biết được động cơ của họ; nếu người quán sát như vậy thì cái giả làm sao giấu được!” .

Chúng ta sống gần một, hai ngày với mọi người không biết nhân cách, đạo đức và thiện ác của họ. Nhưng “sống lâu hiểu rõ lòng người, đường xa mới biết ngựa hay”. Cho dù chúng ta có khéo giả dối che đậy, nhưng một ngày nào mọi người cũng sẽ biết rõ. Cho nên làm người phải sống chân thật. Làm việc phải thật thà ngay thẳng. Nhưng đáng tiếc thay! Mọi người luôn chuộng sĩ diện, thích danh lợi mà đánh mất sự chân thật. Bậc Cổ đức dạy: “Người thành tựu thực tế thì có danh tiếng tương ứng”. Chúng ta cũng có thể nói:

“Người thành tựu thực tế thì có danh lợi tương ứng”. Như thế, mê muội lừa dối mọi người; hoặc giả làm anh hùng; cuối cùng tự mình chuốc lấy hủy nhục. Nhưng vì sao ở đời kẻ giả làm quân tử nhiều như thế? Đều chỉ vì một chút sĩ diện mà thôi.

Một cân thể diện đáng giá bao nhiêu tiền? Có người cố chấp tốn rất nhiều tiền để tranh giành sĩ diện; thậm chí có người liều thân mạng quý báu để giành bằng được sĩ diện; cãi nhau, đánh nhau, kéo nhau ra tòa án cũng vì sĩ diện. Nước này với nước kia, nhà này với nhà nọ, người này với người kia đánh chiếm, tranh giành nhau cũng đều vì sĩ diện. Con người vận động vốn là rèn luyện sức khỏe, cho nên vận động quanh năm suốt tháng; ngày nay lại trở thành vấn đề thi đấu vì thể diện.

Cổ đức dạy:

Nghèo ở phố thị không an biết

Giàu sống rừng sâu có kẻ tìm.

. Đó là vì vinh hoa phú quý; hoặc vì dân phục vụ; hoặc tranh giành vì sĩ diện. Chúng tôi nghĩ đều có đó nhé! Đặc biệt là thể diện rất quan trọng. Vì thế, có người “không thể để lại tiếng thơm trăm đời mà để lại tiếng xấu vạn năm”, đều là vì chuộng sĩ diện. Từ xưa, những kẻ đại gian ác cũng là vì chuộng sĩ diện. Trong tôn giáo có người vì chuộng sĩ diện mà tung ra những chiêu thủ đoạn, phao tin đồn nhảm, dọa dẫm, lừa gạt mọi người. “Lỡ bước một phen thành mối hận nghìn đời”, cũng vì chuộng sĩ diện. Như vậy, vấn đề chuộng sĩ diện làm hại mọi người rất nhiều.

---o0o---

Chuyện 74 - Giả làm trang nghiêm

Lời dẫn: Thế gian có chính nhân quân tử, có kẻ tiểu nhân, kẻ giả tài giỏi. Người trung hậu ngay thẳng như đi trên con đường rộng lớn bằng phẳng, không có gai nhọn và sỏi đá, cũng không bị nguy hiểm rình rập các loài rắn độc, trùng độc cắn tổn thương. Nhưng vì sao mọi người đường lớn không chịu đi mà lại đi vào đường hẹp quanh co khúc khuỷu? Đây chính là trong tâm có liên quan đến ma.

Thuở xưa, người dân Ấn Độ đa số đều tin theo bà-la-môn giáo. Bọn tăng lữ của bà-la-môn giáo được mọi người cúng dường đầy đủ, nên về sau họ dần dần lười biếng tu hành, sống bừa bãi. Có rất nhiều người không giữ quy củ của đạo, làm ô uế tăng lữ. Có người hình dáng tu hành nhưng không trang nghiêm. Có người sống tùy tiện vô kỷ luật. Có người y phục rách rưới và dơ bẩn, giống như dòng dõi thấp hèn. Bà-la-môn vốn là dòng dõi cao sang quý tộc. Như thế, có khác gì dòng dõi thấp hèn.

Nhà vua nghe được tin này, liền truyền lệnh: “Tất cả tăng lữ của bà-la-môn giáo phải tinh tiến học đạo tu hành, phải trang nghiêm thanh tịnh; nếu không thì trở về thế tục, để họ sống theo dòng họ thấp hèn”. Nhà vua vừa ban lệnh, bọn chúng khấn trương thực hành. Những kẻ ăn mặc rách rưới thì mặc y phục mới. Kẻ sống dơ bẩn thì lo đi tắm rửa sạch sẽ. Kẻ lười biếng lo tinh tiến tu hành. Nhưng thói quen lâu ngày khó sửa, bọn chúng làm theo mệnh lệnh bề ngoài, bên trong vẫn lén lút sống dơ bẩn, vô kỉ luật.

Có tên oán trách nhà vua nói: “Nhà vua không lo việc lớn, lại đi lo ba chuyện lật vật của chúng ta. Chúng ta sống dơ hay sạch liên gì đến vua chứ; làm sao vua có thể mỗi ngày theo giám sát sự sinh hoạt của chúng ta?”. Do đó, bọn chúng vẫn sống vô kỉ luật và dơ bẩn như cũ.

Mỗi khi đi ra ngoài, hoặc ở trước mọi người, bọn chúng giả làm ra vẻ trang nghiêm, đĩnh đạc, nhưng bên trong thì ngược lại. Bọn chúng vốn là thầy tôn giáo phải trang nghiêm thanh tịnh, phải làm mẫu mực cho mọi người, làm tấm gương ở thế gian. Nhưng có người chỉ vì cuộc sống, vì sự cúng dường của mọi người mà bọn chúng giả tạo bề ngoài. Thật sự là dối mình lừa người.

---o0o---

Bài học đạo lý

Thế gian có rất nhiều tôn giáo, cũng có rất nhiều thầy tôn giáo làm nghề tôn giáo. Có người tinh tiến tu hành theo tôn giáo. Có người vì phục vụ cho xã hội; hoặc phục vụ tôn giáo mà theo tôn giáo. Có người vì hoàng pháp lợi sinh, thay trời giáo hóa mà theo tôn giáo. Có người khuyến khích nhân dân tu tâm, làm việc thiện, cứu người, cứu đời mà phục vụ tôn giáo. Có người vì cuộc sống, vì kiếm tiền, đem tôn giáo ra làm kinh doanh, làm xí nghiệp. Có người vì danh lợi, vì tham cúng dường mà đem tôn giáo làm nguồn kiếm tiền, làm hàng hóa mua bán. Vì thế, nhân cách của bậc thầy tôn giáo có khác nhau một trời một vực.

Có người vì tham của cúng dường mà dối thần gạt quỷ, dựa vào quỷ thần để lừa gạt lấy tiền của, chiếm gái đẹp, mượn lệnh của trời để lường gạt dân chúng, vì danh lợi mà bọn chúng không từ thủ đoạn giở trò lừa bịp. Có những kẻ giả thánh, giả thần, giả tiên, giả Phật làm cho mọi người lễ lạy cúng dường. Đây có phải nhiệm vụ của thầy tôn giáo không?

Thầy tôn giáo khuyên mọi người làm việc, phát tâm tu hành, làm bậc mẫu mực, làm gương cho mọi người; đó là tôn kính thần thánh. Nhưng ma lực tài sắc, danh lợi rất lớn, thầy tôn giáo cũng không thoát khỏi bàn tay của

chúng. Cho nên, tôn giáo không thanh tịnh, cũng không biết vị thầy tôn giáo đó thật sự có đức hạnh không.

Tục Ngữ có câu: “Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng”. Chúng ta thân cận thiện tri thức là tu học chính tri, chính kiến, tinh tiến tu hành. Nếu như chúng ta thân cận tà sư là học tà tri, tà kiến, tu mù bậy bạ. Như thế, tốn tiền oan uổng, việc nhỏ mà uổng phí tinh thần, tương lai cùng vào tà đạo, mới là oan uổng rất lớn. Ở đời, bất luận sĩ, nông, công, thương; mỗi người làm mỗi nghề, không có người giả quân tử.

Những người sợ trời, sợ thần, sợ quỷ là người có lương tâm. Người sợ nhân quả, sợ báo ứng là người có căn lành. Những kẻ trời không sợ, đất không ngăn, không sợ quỷ thần; ngoại trừ anh hùng có một không hai, là người hết thuốc chữa. Người theo Phật pháp mà không sợ nhân quả, là ma quỷ trong Phật giáo. Trong thần giáo mà giả thần, làm quỷ là tội nhân trong tôn giáo.

Phật giáo giống như con sư tử, nó vừa cất tiếng rống cả trăm loài thú đều sợ hãi. Phật pháp hoằng dương ở đời thu phục nhiều tôn giáo; nhưng chỉ sợ ma vương trong giáo pháp. Phật pháp không sợ ngoại đạo xâm chiếm chỉ sợ những kẻ phá giới trong giáo pháp, càng sợ những kẻ giả làm bậc gương mẫu; giống như trùng trong thân con sư tử, những kẻ giả làm trang nghiêm, nhưng không có đức hạnh; đó là trùng trong thân con sư tử ở trong giáo pháp. Thật đáng sợ thay! Những kẻ bề ngoài là Phật giáo, nhưng bên trong hành tà tri, tà kiến; đây chính là ma vương thật sự trong Phật pháp.

---o0o---

Chuyện 75 - Sai một ly đi một dặm

Lời dẫn: Vào thời đại Tam Quốc, Tôn Quyền và Chu Du lập mưu muốn dụ Lưu Bị vượt sông Trường Giang cầu hòa; kì thật, cả hai người muốn giết ông. Nhưng Khổng Minh đi nước cờ cao hơn, dùng tương kế tựu kế, bảo Lưu Bị đi cầu hòa. Kết quả, biến giả thành chân. Tôn Quyền cùng phu nhân chạy trốn, lại hao binh tổn tướng. Chu Du tức giận hộc máu mà chết. Tục Ngữ có câu: “Người tính không bằng trời tính”. Quả thật là một cuộc đấu trí hấp dẫn. Cho nên, người có trí huệ, tài năng thì giải quyết mọi việc đều thông suốt. Kẻ ngu si dễ bị mắc lừa.

Ngày xưa có một gã nông dân nuôi một con lạc đà, nó giúp hắn vận chuyển hàng hóa. Tính tình lạc đà hiền lành và nhẫn nại, gặp lúc đi đường xa nó vẫn chịu đói khát, suốt mấy ngày nó không có gì ăn vẫn không hề gì; cho nên, gã nông dân chăm sóc nó rất kĩ. Lúc đầu, hắn cho nó ăn cỏ tươi, nhưng sau đó hắn thấy đối xử với nó như vậy là không công bằng, vì nó chịu cực khổ như

thế, phải cho nó ăn lúa gạo mới đúng. Hấn nghĩ phải đem cái vò bấu của ông bà để lại, đựng lúa gạo cho nó ăn, để bày tỏ lòng yêu thương nó.

Sáng kiến đã định, hấn đem cái vò bấu của ông bà để lại, đựng lúa gạo cho lạc đà ăn, cho rằng như thế là thương yêu nó. Hấn không biết, khi con lạc đà duỗi đầu vào trong cái vò để ăn thì nó không rút ra được. Hấn lo lắng nói:

- Phải làm thế nào bây giờ? Ai có thể kéo đầu con lạc đà ra được?

Mọi người kéo đến xem sự việc xảy ra. Trong đó, có một ông cụ bảo:

- Chú mày hãy cầm búa đập vào đầu nó, có thể kéo ra được không?

Hấn cho là có lý, nên đi vào nhà cầm búa ra đập đầu con lạc đà. Nhưng đầu lạc đà kéo ra được thì cái vò bấu bị bể và con lạc đà cũng chết ngay tại chỗ “làm một việc mất cả hai”. Từ đó, hấn không còn lạc đà giúp hấn làm việc “làm một việc mất cả ba”. Bắt đầu từ đó, hấn lâm vào cảnh khôn khổ “làm một việc mất cả bốn”. Cuối cùng, hấn lưu lạc khắp nơi, lang thang khắp đầu đường xó chợ “làm một việc mất nhiều thứ”.

Gã nông dân này, tự cho mình thông minh, chỉ cần một câu nói hại người dễ dàng. nhưng hấn không có trí huệ, không biết đúng-sai, không biết khinh-trọng, mới dẫn đến kết cục như vậy.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Trí huệ đối với con người có quan trọng không? Qua câu chuyện này để lại chúng ta bài học sâu sắc. Đức Phật là Đấng giác ngộ. Phật giáo là tôn giáo trí huệ, dạy chúng ta những vấn đề làm người, làm việc; tu thoát khổ được vui, giải thoát phiền não, tiêu trừ nghiệp chướng như thế nào v.v...

Nhưng chúng sinh tự cho mình thông minh, cho rằng sống ở đời có tiền là có tất cả. Bạc Cổ đức dạy: “Giàu sang chón trần gian như hoa đóm; địa vị, danh vọng ở đời như bọt nước”. Hạnh phúc, giàu sang ở trần gian trôi qua nhanh chóng; hưởng gì thế gian này vui ít, buồn nhiều. Chúng ta vì cuộc sống, vì danh lợi mà tạo tội nghiệp rất nhiều, tương lai mãi mãi luân hồi trong sáu đường; khổ báo vô lượng vô biên. Như thế, là người có thông minh hay không? Tương lai có mở ra con đường xán lạn hay không? Đây chính là cách nhìn sai khác giữa người trí và kẻ ngu.

Gã nông dân trong câu chuyện, thật sự là hấn muốn kéo đầu con lạc đà ra, nên mới đem búa đập vào đầu nó phải không? Đây chỉ là thí dụ. Dụ cho con người vì cuộc sống, vì danh lợi mà tạo ra các nghiệp ác. Khi đạt đến mục đích rồi, tự hạ thấp nhân cách, đạo đức của mình, huệ mạng nhiều đời nhiều kiếp cũng mất hết; khác nào đập đầu con lạc đà? Sinh mạng con người là

quan trọng, hay huệ mạng quan trọng, đều theo cách nhìn của mỗi người không giống nhau. Nhân cách, đạo đức quan trọng, hay tiền bạc, địa vị, danh vọng quan trọng cũng là quan điểm của mỗi người khác nhau. Vinh hoa, phú quý hiện tại quan trọng, hay tương lai nhiều đời nhiều kiếp thoát khổ được vui quan trọng, cũng là nhận xét của mỗi người không giống nhau. Cho nên, mới có sự sai khác giữa người trí và kẻ ngu.

Có người sống ở đời, đi đến nơi đâu cũng đều bóc lột mọi người để mình được lợi; người khác sống đau khổ, mình hưởng thụ sung sướng. Họ cho như thế mới là người thông minh, lại không biết mình đang tạo ác nghiệp, gây đau khổ vào tương lai, hiện tại chỉ được chút lợi mà khổ báo tương lai lại nhiều vô lượng vô biên. Chúng tôi nói cách khác, chúng ta tu hành bồi dưỡng trí huệ, đạo đức thì tương lai được tài sản lấy mãi không hết, dùng hoài không cạn. Ai là người thông minh, ai là kẻ ngu si? Xin các vị tự chọn lựa nhé!

---o0o---

Chuyện 76 - Si mê công chúa

Lời dẫn: Con người quý ở tự biết. Tự biết thân phận, tài năng, học vấn, tri thức của mình. Tự mình làm được việc gì? Điều phải biết. Tình thương trong sáng, bình đẳng không có sang hèn. Nhưng xã hội ngày nay thì có sai biệt sang-hèn. Muôn vật đều có đất-rẻ; ngọn cỏ và cây cỏ thụ, quý ở chỗ có thể coi như nhau. Theo quốc gia dân chủ, mỗi người đều có tư cách làm tổng thống, nhưng không phải ai cũng làm tổng thống được. Trí thức của mỗi người có cao-thấp; năng lực có giỏi-dở; thân phận có sang-hèn, tất cả đều có sai khác, không phải mọi người đều giống nhau.

Thuở xưa có gã thanh niên ở vùng nông thôn, chất phác thật thà, quanh năm cày cù cày sâu cuốc bẫm, nên trở thành người khá giả, cuộc sống của hắn trôi qua bình yên. Nhưng ở đời khi người ta đầy đủ vật chất thì sinh ra thói hư tật xấu. Gã thanh niên này có đầy đủ cơm ăn, áo mặc, nhà ở nên nghĩ đến chuyện lập gia đình, lập nghiệp. Nhưng hắn nhìn kỹ trong thôn chẳng có cô gái nào hợp ý. Mặc dù hắn chưa đạt được giàu sang nổi tiếng, nhưng cuộc sống cũng yên ổn, an cư lạc nghiệp.

Gã thanh niên quanh quẩn trong thôn đã lâu, nên đi nơi khác để thư giãn tâm hồn, ngắm nhìn phong cảnh mọi nơi. Một hôm, hắn đi đến thành phố. Khi đi ngang qua hoàng cung, hắn chợt thấy công chúa, dung nhan xinh đẹp tuyệt trần. Hắn bị sắc đẹp của công chúa cuốn hút, quên mất thân phận mình là ai? Hắn đứng ngơ ngẩn rất lâu, công chúa đi rồi, hắn mới chợt tỉnh. Tuy hắn đã

trở về làng quê, nhưng ngày đêm hấn cứ mơ tưởng đến hình ảnh công chúa đang hiện trước mặt. Từ đó, hấn luôn dệt mộng đẹp ái tình.

Trước đây, khi chưa gặp được công chúa, hấn vui thích sống cảnh đồng ruộng, vui mừng khi lúa được mùa. Sau khi, thấy được công chúa, hấn không còn thích thú công việc đồng áng và hờn hờ khi được mùa. Suốt ngày đêm, hấn chỉ nghĩ nhớ đến công chúa là niềm hạnh phúc của hấn. Nhưng hạnh phúc ảo tưởng làm sao đạt được? Ban ngày hấn nằm dài trên giường ngắm nhìn bức tranh treo trên tường, giống như công chúa đang mỉm cười với hấn; ban đêm, hấn nằm mộng thấy cùng công chúa chạy nhảy vui đùa. Vì thế, làm cho hấn lúc nào cũng dệt mộng đẹp, cuộc sống vinh hoa phú quý, bên người vợ kiều diễm xinh đẹp.

Khi con người đang sống trong cơn mộng tình ái thì không có quan niệm sang hèn; huống gì hấn đang si tình đơn phương, đối tượng hấn nghĩ đến là công chúa con nhà hoàng tộc, còn hấn là nông dân cày sâu cuốc bẫm nghèo cùng. Do đó, sức khỏe hấn ngày càng tiêu tụy, luôn sống trong mộng đẹp tình ái. Hấn hạnh phúc hay đau khổ cũng chưa biết rõ. Có người bạn thức tỉnh hấn nói:

- Anh đừng có si mê như vậy, phải biết thân phận của mình là gì? Nếu như anh thích cô nào trong thôn thì chúng tôi sẵn sàng giúp anh làm mai mối. Còn công chúa thì anh không nên yêu cuồng si, ảo tưởng như vậy.

Nhưng con người là một động vật rất kì lạ, những thứ người ta không đạt được thì càng muốn chiếm hữu. Kết quả, hấn mắc bệnh cuồng si.

Một hôm, những người bạn thân họp lại để bàn bạc cứu chữa bệnh si tình của hấn. Có người nói:

- Đây là tâm bệnh, thầy thuốc đành bó tay.

Có người bảo:

- Tâm bệnh vẫn có thuốc chữa được.

Có người đưa ý kiến:

- Chỉ cần chúng ta biết mở sợi dây tình cảm trói buộc là được.

Cuối cùng mọi người thống nhất ý kiến nói với anh ta: “Chúng tôi đã cử người đến hoàng cung bàn chuyện cầu hôn, công chúa đã bằng lòng lấy anh; chỉ là công chúa còn đi học, nàng bảo anh hãy giữ gìn sức khỏe, vài ba năm sau sẽ tính chuyện cưới hỏi”. Như thế, làm cho tinh thần hấn ổn định sau đó tính nữa”.

Hấn nghe công chúa đồng ý lấy mình, nên vui mừng khôn xiết, liền ngồi dậy nói:

- Cảm ơn các bạn nhiều lắm! Mặc dù hiện tại tôi không thể gặp mặt công chúa, nhưng nàng đồng ý lấy tôi; tương lai tôi được sống mãi mãi bên nàng, sẽ hưởng hạnh phúc ngọt ngào, những tháng ngày ân ái thỏa thích. Tôi còn mong ước điều gì nữa?

Từ đó, hẳn khỏi bệnh. Nhưng ngày tháng trôi qua, tin tức về công chúa vẫn mịt mù tăm cá, hẳn chỉ mơ tưởng mà thôi.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Mọi người đều có hi vọng, hướng về tương lai. “Người phải vươn lên, nước thì chảy xuống”. Nhưng chúng ta hi vọng phải phù hợp với mình, việc đó mình có thể đạt được mục đích. Không phải chúng ta mong muốn những điều không thật có; hoặc việc đó không thể đạt được mục đích thì giống như nằm mộng, ngày tháng trôi qua, đợi mãi đến khi tàn hơi kiệt sức, có hối hận cũng đã muộn.

Có những ngoại đạo ảo tưởng những mục tiêu không thật có như: vô cực, lý thiên, lão mẫu nương, cùng làm giáo chủ v.v... Những điều này không thật có, cũng là ảo tưởng sáng tạo, mãi mãi không đạt được mục đích; giống như gã thanh niên ở thôn quê trong câu chuyện muốn cưới công chúa, chỉ vọng tưởng hư ảo. Làm sao mà đạt được?

Đức Phật như thế nào? Ngài có dạy mọi người sáng tạo ảo tưởng không? Phật là Đấng đại giác, trí huệ, đạo đức rộng lớn, cũng là Bậc đại từ bi. Nếu như chúng ta tu hành trí huệ, từ bi, đạo đức thật sự thì cũng có thể thành Phật. Vì sao có thể phủ định chỉ có Đức Phật?

---o0o---

Chuyện 77 - Cầu linh được

Lời dẫn: *Nếu như chúng ta muốn trèo lên cây bắt cá thì mãi mãi không bắt được cá. Hoặc nuôi gà trống mà mong đẻ trứng thì nó có đẻ được không? Người không có công đức, không làm việc thiện mà suốt ngày lay lục cầu thần, cầu sinh lên cõi trời thì không bao giờ đạt được mong ước. Bởi vì, họ không có nhân thiện thì làm sao có quả thiện. Kinh Nhân quả ghi: “Nhân như vậy thì được quả như vậy”. “Tự mình gây nhân thì tự chuốc quả”. Mình không có gì có cầu cũng không được.*

Ngày xưa có một gã nông dân, không biết hẳn nghe tin đồn nhảm từ đâu, nói sữa lừa có thể trị bá bệnh, lại còn làm cho thân thể mạnh khỏe “có bệnh trị bệnh, không bệnh bồi dưỡng thân”. Cũng có người nói hùa theo: “Sữa lừa chẳng những bồi dưỡng sức khỏe mà còn trị những bệnh nan y như ung thư, tai biến mạch máu, bệnh xơ gan v.v... đều chữa khỏi. Trẻ con mắc bệnh đậu

mùa, muốn đề phòng bệnh này thì uống sữa lừa có thể ngăn ngừa được vạn bệnh”. Mỗi người thêm một câu, miêu tả giống như thuốc tiên trên trời, uống một viên có thể trẻ mãi không già.

Có người thêu dệt thêm, nói: “Sữa lừa giống như linh đan diệu dược, người bị tai điếc uống vào liền nghe được; người bị mù liền sáng; người điên được tỉnh; người chết sống lại v.v...”. Họ nói đủ điều tốt đẹp suốt cả ngày, giống như thuốc tiên trên trời linh nghiệm cũng không bằng sữa lừa. Có người nghe như vậy muốn có liền, nên nói: “Chúng ta phải làm thế nào có được sữa lừa?”. Ngay lúc đó, có người dắt một con lừa đi ngang qua. Mọi người nhìn thấy con lừa, liền chạy đến bao vây nó.

Có người vặt tai con lừa để lấy sữa. Có người vặt đuôi nó. Có người vặt khắp thân, nhưng chẳng ai được sữa. Trong đó, có một người vặt bộ phận sinh dục của nó chảy ra được một chút nước tiểu. Hắn hớn hờ vui mừng hét to: “Vắt được rồi! Vắt được rồi! Đây chính là sữa lừa thật sự”. Mọi người cho là sữa lừa nên tranh nhau vặt. Cuối cùng được một li rất nhỏ, nhưng bán ra được mấy trăm lượng vàng mà cung vẫn không đủ cầu. Khi mọi người uống nước tiểu lừa thì như thế nào? Chẳng có người nào đạt được hiệu quả, nhưng không dám nói. Người tác dụng tâm lý, nên có chút linh nghiệm, liền loan truyền thêu dệt thêm: “Sữa lừa thật là linh, tôi mắc bệnh nan y kia, uống sữa lừa vào khỏi liền”. Ai nấy đều hòa theo, một đồn mười, mười đồn trăm. Tục Ngữ có câu: “Một thằng mù dắt một đám người mù”. “Một con chó sủa bóng, trăm con chó sủa theo”. “Một người truyền hư, trăm người truyền thực”. “Lời có ích không ra khỏi cửa, lời nói bậy truyền đi nghìn dặm”. Càng đồn càng đi xa.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Mọi người đều thích nghe lời nói ngọt ngào, thích nghe điều không thật; thích nghe những chuyện kì dị lời cuốn. Chúng ta nói sự thật, nói chân lý, họ không thích nghe, vì không có hấp dẫn, hứng thú, nên họ không tin. Chúng ta kể chuyện hoang đường ma quái, như chuyện “Một nghìn lẻ một đêm”. Kể về huyền thoại, không có thật thì họ đều thích nghe. Thật là kì lạ! Con người là tối linh trong muôn vật. Tinh linh ở đâu? Đang lừa dối người? Đang tính kế tranh giành? Hay đang mưu tính hại nhau? Hay đang tìm cách hại người? Nếu như nhìn theo phương diện tín ngưỡng tôn giáo thì không có linh.

Có người tùy tiện sắp đặt thần có lẽ cũng có, chạm khắc tượng thần cũng có người lễ bái, cũng có linh nghiệm. Vì sao? Vì rất nhiều thần linh ở khắp

trong vũ trụ. Có vị nương ở cây cỏ. Có vị nương ở tảng đá v.v...đều có linh hiển, hướng gì thần có nơi chốn có miếu, có nhà thờ tự, mà không có linh hiển đáng tin hay sao? Chúng ta tín ngưỡng như thế thì tương lai thần có giúp được gì không? Giống như chúng ta làm nghề buôn bán lâu ngày thì có tình cảm qua lại, anh mua tôi mới bán. Có rất nhiều người là bạn với nhau, anh muốn vươn lên thì tôi nâng đỡ anh, mong muốn anh mãi mãi là bạn của tôi. Nhưng tốt nhất anh luôn là cấp dưới của tôi, không được làm cấp trên của tôi. Tục Ngữ có câu: “Rồng bay với rồng, phượng múa với phượng, bạn của chuột biết đào ngạch”. Chúng ta tín ngưỡng như thế nào thì cầu khẩn thần linh như thế ấy.

Chúng ta cầu khẩn với chính thần như thế nào? Hay Phật, bồ-tát như thế nào?

Thứ nhất: Phải có tâm cao thượng thì cầu thần cao thượng, tính tình ngay thẳng thì cầu khẩn với chính thần.

Thứ hai: Đức hạnh, ý chí và nguyện lực của họ phải phù hợp đối tượng tín ngưỡng, thì mới tương ứng.

Thứ ba: Ý chí, nguyện lực của đối tượng đó phải bình thường, hành động, việc làm phải phù hợp thì mới có cảm ứng đạo giao.

Vì thế, chúng ta không nên cầu bậy; bằng không thì giống như muốn sữa lừa xằng bậy trong câu chuyện, thật sự rất hoang đường.

---o0o---

Chuyện 78 - Uống công đi và về

Lời dẫn: Chúng ta muốn đến nơi nào, muốn đi chuyến xe nào đó, ban đầu xe đợi khách chậm vài phút, xe mới bắt đầu chạy. Nếu chúng ta đến trễ, xe chạy rồi thì uống công đi và về. Chúng ta đi thi mà bỏ quên phiếu dự thi ở nhà thì không vào phòng thi được; lúc trở về nhà lấy phiếu dự thi, trở lại mọi người đã thi xong, cũng uống công đi và về. Chúng ta buôn bán xa nhà muốn kiếm được nhiều tiền lời; không may bị thua lỗ thì cũng uống công đi và về.

Sinh viên du học xa nhà, ở nước ngoài suốt mấy năm, bôn ba xuôi ngược mà học chẳng ra gì, tốn rất nhiều tiền, lãng phí thời gian quá dài, trở về chẳng làm được gì, cũng uống công đi và về. Như người cầm binh xuất chinh dẹp trừ giặc cướp, nhưng không thể trừ được bọn chúng, chưa vì dân trừ giặc, uống công mang vũ khí, nhọc tướng, mệt binh, cũng uống công đi và về. Có người đi thu tiền nợ, nhưng quên mang theo sổ, đành phải lêu lổng, chẳng thu được đồng nào, cũng uống công đi và về. Những chuyện uống công đi và về ở thế gian có rất nhiều, không sao kể hết.

Ngày xưa có một ông già giàu nứt đố đổ vách. Ông có một người con trai rất thông minh và hiếu thuận. Bất kì anh ta làm việc gì cũng được cha khen ngợi. Như khi ông đi xa trở về nhà mệt mỏi, anh ta chuẩn bị giường nằm sạch sẽ để ông nằm nghỉ. Lúc ông khát nước, anh ta liền đem ly trà đá đến. Mùa đông lạnh rét, anh ta đem áo lạnh cho ông mặc; mùa hè nóng bức thì anh ta bưng thau nước mát đến để ông lau rửa v.v...Anh ta hầu cha rất tỉ mỉ, làm ông hài lòng vô cùng. Vì thế, người cha và mọi người trong thôn luôn khen ngợi anh ta.

Một hôm, người cha bảo:

- Này con! Cha đã già rồi, tương lai con sẽ kế thừa tài sản cha để lại. Cha có rất nhiều đất đai và cơ sở xây dựng ở vùng khác, cho nên mỗi năm phải đi ghi sổ và thu thuế, đợi đến ngày mai cho đem con đi để biết cách làm việc và biết đất đai ở các nơi, sẵn dịp cha con mình thu tiền thuế luôn.

Đến sáng hôm sau, khi trời chưa sáng, người con tự ý một mình đi thu thuế. Nhưng anh ta đến nơi, không có sổ sách ghi tên người, cũng không biết người nào mắc nợ; cho nên anh ta lêu lổng cả ngày rồi về nhà. Người cha ở nhà tìm con hoài không biết đi đâu, đến tối thấy anh ta trở về, người cha liền hỏi:

- Ngày nay con đi đâu?

Anh ta đáp:

- Thừa cha! Con sợ cha tuổi cao, sức yếu đi đường xa cực nhọc, nên con đi một mình đến đó thay cha thu thuế và tìm hiểu tình hình công việc.

- Không có cha cùng đi, làm sao con thu thuế được? Và lại không có cha giới thiệu, giải thích, con cũng không thể nào biết rõ tình hình công việc.

Người con này chẳng phải uống công đi và về?

Người con tự cho mình là thông minh, có thể thay cha làm việc. Kì thật, có việc cũng cần sự giúp đỡ của người khác, bằng không uống công một chuyến đi.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người tự cho mình thông minh là rất nhiều; giống như kẻ trộm tự cho mình rất thông minh dùng nhiều thủ đoạn tinh vi. Bất luận giới sĩ, nông, công, thương; hàng ngày bận rộn làm việc kiếm tiền cực khổ. Có người làm việc đổ mồ hôi sôi nước mắt thì bị kẻ khác đến bảo: “Tôi đến thu của có sẵn”. Họ chỉ cần dùng trí óc một tí. Tục Ngữ có câu: “Giặc trộm kế tài năng của trạng nguyên”. Chính là lấy đi hết của cải cực khổ của

người khác mà mình chẳng tốn chút công lao cực nhọc. Như thế là người thông minh chẳng?

Hậu quả thế nào? Bị người bắt được “ngồi trong nhà tù dăm, ba năm”. So với đồ của cải mình trộm được, đáng giá bao nhiêu? Từ đây, đánh mất danh dự con người và tương lai một đời. Đáng giá bao nhiêu? Ngay cả ông bà và bản thân mình sau này, vô cùng xấu hổ khi gặp mọi người. Đáng giá bao nhiêu? Mà còn tương lai nhiều đời nhiều kiếp, phải làm thân trâu ngựa để trả nợ cho người. Lấy trộm tài sản của người, bị họ bắt được phải trả lại cho họ số tiền chôm chia được, chính là “tiếng xấu muôn đời” và “tiền đồ đen tối”. Như thế, có phải là người thông minh không?

Cán bộ, nhân viên tham ô của nhà nước, cho mình là người thông minh “lấy của công làm tư”, “thu nhập ngoài luồng”, “bí quyết phát tài”. Sự thật là “Lưới pháp luật lồng lộng, tuy thưa mà khó thoát”. Cô đức dạy: “Mười năm đèn sách”. Ngày nay, mọi người phải học mười hai năm phổ thông, bốn năm đại học, hay ba năm cao đẳng, hoặc hai năm trung cấp, mới được đi làm. Nhưng chỉ vì tham ô nhất thời, “tương lai đi vào ngõ cụt”, lại phải ngồi tù, để lại “tiếng xấu muôn đời”; lại còn “một đời làm quan, chín đời làm ngựa”. Chúng ta ngồi tính kỹ như thế, có phải uổng công đi và về không?

Con người sinh ra ở thế gian này, tuy là biển khổ, nhưng cũng có căn lành nhiều đời nhiều kiếp. Đức Phật dạy: “Thân người khó được”. Con người có trí huệ, có lương tâm, có thích hợp hoàn cảnh mới có thể tu hành. Nhưng nhân cơ hội này, chúng ta không chịu tu hành, tạo công đức. Trái lại, đều là tính toán tạo nghiệp, không để đức lại cho đời, lại còn tạo nhiều ác nghiệp, tích chứa oán thù ở thế gian, tương lai nhiều đời nhiều kiếp luân hồi vô cùng, khổ báo vô tận. Không phải uổng công đi và về hay sao?

---o0o---

Chuyện 79 - Công tử bưng ghế

Lời dẫn: Con người khi không có tiền, ngày ăn ba bữa đạm bạc, mặc y phục thô sơ, nhưng cũng qua ngày tháng an cư lạc nghiệp. Khi họ có tiền, ăn sơn hào hải vị, mặc gấm lụa mềm mại. Có người bữa ăn phải có rượu thịt. Nhưng không may bị tán gia bại sản thì cuộc sống như thế nào?

Cô đức dạy:

Còn nghèo thì chẳng ai nhìn

Đến khi đỗ trạng tám nghìn nhân duyên.

Khi chúng ta chịu cực khổ, nỗ lực học tập theo thánh hiền; lúc đó, ngày ăn một bữa đạm bạc cũng chịu được; bởi vì, chúng ta muốn nghiên cứu học tập, có thể khiêm tốn học hỏi với tất cả mọi người. Khi làm quan to chức

lớn, uy phong lẫm liệt, nhân cách cũng cao, kiêu ngạo tự đại cũng đến, luôn muốn mọi người tôn trọng ta, ta không tôn trọng người khác. Tục Ngữ có câu: “Gió nước theo sự di chuyển”. Khi bị bọn gian tà hãm hại tan tác thì cuộc sống của họ như thế nào?

Cổ đức dạy: “Có tiền không nên dùng hết, có thế lực không thể sai khiến mãi”. Chúng tôi nói cách khác “Có phúc không thể hưởng hết, có tài năng không được ý thế ức hiếp người”. Khi có tiền chúng ta nên để lại một ít để khi hết tiền có mà xài. Khi chúng ta có thế lực nên làm việc lợi ích, không được ý quyền thế ức hiếp người. Chúng ta có phúc phải quý trọng, có tài năng nên làm việc giúp ích mọi người, không nên lừa gạt và bóc lột mọi người, là tự đào mồ chôn mình, tự tìm ngõ cụt, tương lai khổ báo vô cùng.

Ngày xưa có một hoàng tử sống trong nhung lụa, nên cho rằng công việc bưng ghế cực nhọc là việc của những người nô lệ thấp hèn. Ta là hoàng tử được quyền hưởng hạnh phúc vinh hoa, phú quý nhất ở cõi trần.

Một đêm, mọi người trong cung đã ngủ say, nhà vua ra vườn ngự uyển ngắm nhìn cảnh đẹp ban đêm, liền bảo hoàng tử bưng ghế đến cho vua ngồi.

Hoàng tử thưa:

- Tâu phụ hoàng! Bưng ghế là việc của bọn nô bộc hạ tiện, con là hoàng tử, làm sao có thể bưng ghế được?

Nhà vua bảo:

- Nô bộc cũng là người, hoàng tử cũng là người; tại sao nô bộc bưng ghế được, hoàng tử thì không bưng ghế được?

- Tâu phụ hoàng! Con người có sang-hèn, vật có thật-giả, tốt-xấu. Làm sao giống được?

- Được rồi! Người không bưng thì thôi.

Nhà vua cũng không ép buộc hẳn.

Không lâu, nhà vua đem binh chống lại quân địch. Chẳng may, trong một trận càn đánh nhau khốc liệt, vua bị tử trận và đất nước cũng bị diệt vong.

Hoàng tử tôn quý ngày nào, cũng lo chạy trốn trong đám người tị nạn. Lúc đầu ở trại tị nạn, ai cũng ăn uống đạm bạc kham khổ. Hoàng tử sống trong cung quen ăn ngon mặc đẹp, tất nhiên ăn không nổi. Trải qua vài ngày chàng đói mờ mắt, than trời không linh, trách đất không ứng, đành phải cố gắng nuốt một ít. Qua một thời gian, chàng ta cũng thích ứng cuộc sống hiện tại.

Trước đây, hoàng tử không hề làm việc gì, có kẻ hầu người hạ đem cơm nước dâng đến tận răng. Nay không đi làm thì phải chết đói; cuối cùng, chàng tìm đến một xí nghiệp sản xuất ghế, công việc của chàng làm là bưng ghế, mới có thể duy trì được cuộc sống. Bưng ghế là công việc mà trước đây mà chàng không đồng ý làm, không ngờ hiện nay chàng là công nhân bưng

ghé. Rốt cuộc là tạo hóa trêu người phải không? Hay là số phận an bày? Hay là nhân quả tuần hoàn? Chúng tôi để các vị tự đoán nhé!

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người vì sao có lúc gặp vận tốt, có lúc gặp vận xấu? Nếu người có phúc báo thì suốt đời hưởng phú quý mới đúng, vì sao họ lại lâm vào cảnh nghèo đói? Nếu người không có phúc báo thì suốt đời phải chịu nghèo cùng, vì sao họ trở nên giàu có? Cuối cùng, người nào điều khiển vận mạng của con người? Đây chính là bàn đến vấn đề nhân trước, quả sau. Nhân có nhân xa và nhân gần, quả cũng có quả xa và quả gần.

Nhân xa tức là chúng ta làm việc thiện ác ở đời trước, quả là giàu sang, nghèo hèn ở đời này. Đời trước, chúng ta có tu hành hay không; hoặc làm phúc, làm ác, lợi người, hại người, là kết thiện duyên, là kết ác duyên. Đời này làm người giàu sang, làm quan to chức lớn; hay làm người nghèo cùng hạ tiện, đều có nhiều sai khác.

Nhân gần được làm người giàu sang, nếu tham ô, khắc nghiệt, bóc lột mọi người để làm giàu thì sẽ có hậu quả thất bại, đau khổ. Nếu người nghèo khổ, biết chịu khó nỗ lực học tập, vươn lên cuộc sống; hoặc trung hậu, thật thà, ở đâu cũng kết duyên lành, giúp đỡ người khác thì nhất định sẽ có một ngày nghiệp hết phúc đến, cũng sẽ giàu sang.

Con người có giàu-nghèo, sang-hèn luôn thăng trầm, vận mạng thường thay đổi. Người giàu sang khi hưởng phúc thì nên tạo phúc cho tương lai, phúc mới dùng không hết. Kẻ nghèo hèn, tuy cuộc sống cực khổ, nhưng ra sức làm việc tìm cơ hội tích chứa phúc đức. Tục Ngữ có câu: “Cảnh nghèo kích động ý chí mạnh mẽ”. Nếu như họ không chịu cảnh nghèo khổ thì làm sao có chí để vươn lên cuộc sống; cho nên sự nghèo khó cũng là trợ duyên để họ vươn lên. Chúng tôi nói cách khác, người giàu sang vì đắc ý mà vong ân bội nghĩa, vì giàu sang sống trong xa hoa; hoặc kiêu ngạo tự đại, vênh váo hống hách, cũng là trợ duyên thất bại đau khổ. Con người như thế, là phúc hay họa? Chúng ta hãy vận dụng trí huệ để thấy rõ sự việc.

Phật giáo là tôn giáo trí huệ, chúng ta có thể áp dụng Phật pháp ngay trong cuộc sống hàng ngày; vì Phật pháp vô biên lấy không hết, dùng không cạn. Nếu chúng ta lợi dụng Phật pháp vì cá nhân, danh lợi là tự đào mồ chôn mình, là tự chuốc tai họa, là tự tìm địa ngục để đi vào. Phật pháp là làm lợi người, cứu đời, dạy người thoát khổ được vui, dạy người giải thoát sinh tử, cũng dạy người phương pháp làm người, làm việc. Có người lợi dụng Phật

pháp để làm lợi cho cá nhân mình, tất nhiên nhân như thế nào thì quả như thế ấy.

---o0o---

Chuyện 80 - Dùng phương pháp đảo lộn

Lời dẫn: *Muôn vật trong thế gian, từ ngọn cỏ, cành cây cho đến tất cả dụng cụ đều có cách sử dụng của nó. Chúng ta biết sử dụng đúng là vật có ích, còn sử dụng sai thì kết quả ngược lại. Mỗi người đều có tài năng và có ưu điểm, khuyết điểm khác nhau. Chúng ta phải biết dùng người cho thích hợp thì ai nấy đều là người giỏi, là người thành công. Còn chúng ta biết năng lực của họ mà dùng không thích hợp thì ai ai cũng trở thành người bất tài; hoặc bị thất bại.*

Khi chúng ta ăn thức ăn, nhất định phải dùng miệng, nếu đem nuốt vào hậu môn thì sẽ sinh bệnh. Chúng ta ăn bằng miệng, cảm giác ngon, thích thú và bồi bổ thân thể, cũng là chữa trị tất cả bệnh tật. Nếu chúng ta nuốt thức ăn vào hậu môn, không chỉ đau đớn mà còn sinh bệnh, khổ càng thêm khổ. Vì thế, muôn vật đều có cách dùng đúng hay dùng sai mà sinh ra kết quả an vui hay đau khổ.

Ngày xưa có một thanh niên rất mạnh khỏe, bất kì công việc nặng nhọc nào, anh ta đều làm nhanh gọn; nhưng không biết vì sao anh ta mắc chứng bệnh trĩ nội. Khi bệnh phát tác làm anh ta đau đớn vô cùng, không còn tha thiết sống. Anh ta bảo các bạn:

- Quả thật tôi rất đau đớn, không cách gì chịu đựng nổi. Các anh hãy làm cho tôi chết, tôi van xin các anh đó!

Mọi người khuyên:

- Anh hãy cố gắng chịu đau một chút, chúng tôi đã cử người đi mời thầy thuốc rồi.

Một lúc sau, thầy thuốc đến, khám bệnh cho anh ta rồi hỏi:

- Bệnh của anh ta khi phát tác rất đau đớn phải không?

Mọi người đáp:

- Thưa thầy, đúng vậy! Xin thầy hãy bán thuốc hay nhất để trị bệnh cho anh ta.

- Bệnh này phải dùng phương pháp nhét thuốc vào, mới có hiệu quả; nhưng tôi có thuốc mà quên mang dụng cụ để nhét vào. Các anh đợi tôi về nhà lấy nhé!

Thầy thuốc vừa đi thì bệnh lại phát tác, anh ta lăn lộn trên giường rên la:

- Các anh hãy đem thuốc nhanh lên cho tôi uống đi, nếu không tôi sắp chết mất.

Mọi người không nỡ nhìn thấy anh ta đau đớn như thế, nên đem thuốc đến và nói:

- Thầy thuốc dặn thuốc này nhét vào hậu môn mới có hiệu quả.

Anh ta bảo:

- Mặc kệ, các anh cứ cho tôi uống trước, rồi tính sau.

Thuốc này có công dụng chỉ xúc bên ngoài mà anh ta đem uống vào, nên vừa uống xong, bụng to như cái trống châu. Anh ta vốn đau ở hậu môn, hiện tại lại đau thêm trên bụng, khổ càng thêm khổ, muốn sống không được, cầu chết cũng không xong. Lúc này, thầy thuốc trở lại. Anh ta réo lên:

- Thầy ơi! Nhanh lên, tôi đau bụng quá, không chịu nổi.

Thầy thuốc ngạc nhiên hỏi:

- Ủa! Không phải anh mắc bệnh trĩ à? Vì sao lúc này lại đau bụng?

- Vì tôi uống thuốc của thầy nên mới ra nông nỗi này.

- Tôi đã dặn rồi, thuốc này dùng để nhét mới có hiệu quả. Vì sao anh lại đem nó uống?

Vì thế, thầy thuốc phải cho anh ta uống thuốc súc ruột. Vừa uống xong, anh ta nôn ói và tiêu chảy ra hết. Sau khi, để anh ta nằm nghỉ ngơi một lúc, thầy thuốc lại nhét thuốc vào hậu môn. Anh anh tốn phí rất nhiều sức lực bệnh mới thuyên giảm.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người sinh ra ở đời, ai cũng có một nghề và đều có phương pháp làm việc. Kiếm tiền có phương pháp kiếm tiền, làm việc có phương pháp làm việc, làm người có phương pháp làm người, dùng đồ vật có phương pháp dùng đồ vật, trị bệnh có phương pháp trị bệnh, tu hành có phương pháp tu hành. Mỗi người đều có phương pháp kinh nghiệm của mình. Nếu như chúng ta dùng phương pháp không đúng thì làm việc gì cũng không thể nào tốt được; còn làm đúng phương pháp thì làm ít mà được thành công nhiều, làm sai phương pháp thì làm nhiều mà thành công ít. Vì thế, làm việc gì cũng đều có phương pháp, mỗi người đều có phương pháp kinh nghiệm riêng. Có người tích lũy phương pháp kinh nghiệm nhiều đời, nhưng họ giấu kín không chịu nói ra, lại nói bí quyết, hay cơ trời không được tiết lộ. Ở đời có bí mật cơ trời không được tiết lộ không? Nói thẳng ra, chẳng đáng một xu. Mọi người biết, nhưng giả ngu không nói mà thôi. Tục Ngữ có câu: “Lừa người không biết, người biết không thể lừa”. Đúng vậy.

Muôn sự ở đời, nếu như người biết thì mọi việc đều thông suốt. Người không biết gặp việc gì cũng bị chướng ngại, càng đáng thương hơn họ bị người lừa gạt liên tục, lao lực lại tổn tiên của. Làm quan có kiến thức của làm quan, làm kẻ cướp có kinh nghiệm của kẻ cướp. Kinh nghiệm của nghề buôn bán “không gian xảo thì không buôn bán được”, cũng có cách của thương nghiệp. Chúng ta muốn học kiến thức một nghề, phải mất dăm, ba năm; hoặc đem hết tinh lực cả đời. Người được vận may gặp thầy giỏi, bạn tốt; hoặc gặp được thiện tri thức, thì suốt đời đi trên con đường may mắn. Nếu bị vận xấu gặp ác tri thức; hoặc thầy tà, bạn tà, đi trên đường tà thì một đời như sụp đổ.

Nhưng con người thật kì lạ, chúng ta nói lời hay ý đẹp, nói lời chân thật họ không nghe. Họ cứ khăng khăng thích nghe những lời tà ma, lời giả dối, lời đồn nhảm, lời đe dọa, ai nấy đều thích nghe. Người có chính tri, chính kiến của mỗi người; cũng có tà tri, tà kiến của mỗi người. Đặc biệt là kiến thức của tôn giáo, chính-tà càng khó tách rời. Chúng tôi lại nói phương pháp tu hành, là then chốt thặng hoa hay sa đọa. Người tu mù không biết vô tình đi vào đường tà, thật là đáng thương. Cho nên tà-chính không thể phân biệt.

---o0o---

Chuyện 81 - Trút giận sang người khác

Lời dẫn: Ở đời thường có những người làm sai, lại trút giận sang người khác, bản thân mình bất tài không làm được việc gì, lại đùn đẩy trách nhiệm lên vai người khác. Chúng tôi nói thí dụ “tự mình không có năng lực để tiến thân, lại đổ thừa chính trị không tốt, xã hội không được an ninh trật tự, có nhiều hiểm nguy rình rập; lại có rất nhiều kẻ ác, mọi người cạnh tranh nhau, người tốt khó làm việc được v.v...”. Họ che đậy sự bất tài của mình, đùn đẩy công việc cho người khác.

Thời Tam Quốc có Tào Tháo, phụ thân của ông bị bọn thổ phỉ vùng Từ Châu giết chết. Ông ta lại trút giận vào nhân dân Từ Châu, chỉ huy một đại binh kéo đến Từ Châu giết sạch hết dân chúng. Như thế có đúng không?

Hồng Tú Toàn nói: “Trời sinh muôn vật để nuôi người, con người không có chút đức để báo đáp trời. Giết! Giết! Giết”. Ông ta hạ lệnh bảy lần giết. Ông đi đến đâu đều giết sạch hết nhân dân. Người này có còn nhân tính không? Dân chúng có đáng giết không? Là mệnh lệnh của trời, ông ta đi giết người phải không? Tự mình muốn làm việc xấu đều mượn có làm theo ý trời.

Ngày xưa có một nông dân cần cù chăm chỉ làm việc đồng áng. Một hôm, ông dắt con trai đi thăm ruộng nhà. Ông có dụng ý vừa muốn con trai biết ruộng nhà, vừa đi giải khuây. Vô tình, hai cha con đi vào rừng, người cha

ngồi bên gốc cây nghỉ ngơi, con trai lại đi thẳng vào rừng sâu. Bỗng chú bé chợt thấy mèo rừng, cáo rừng, lại thấy con cọp đuổi theo heo rừng; cuối cùng chú gặp một con gấu đen, vì sợ quá nên chú bỏ chạy. Do chú bỏ chạy, gây lên tiếng động, con gấu biết có người nên đuổi theo, nó lao tới vỗ trên vai chú bé. Chú sợ hãi chạy lao về phía trước, vừa chạy vừa la lớn: “Gấu đen đến rồi! Gấu đen đến rồi! Hãy cứu tôi với!”.

Chú bé la vang cả khu rừng, gặp cha chú thờ hồn hển nói:

- Cha ơi! Con vừa bị gấu đen vỗ trên vai. Cha xem thử trên vai con có bị chảy máu không?

Người cha nhìn thấy trên bả vai con bị thú dữ cào bị thương, ông ta tức giận vô cùng liền cầm cung tên đi thẳng vào rừng. Ông không thấy loài thú dữ nào mà gặp tiên nhân tu đạo, râu tóc dài trắng xóa. Ông ta không hỏi rõ đầu đuôi, liền lắp tên vào cung chuẩn bị bắn vào tiên nhân. Chú bé chạy theo sau, liền ngăn lại nói:

- Cha ơi! Vị này không phải thú dữ đã hại con bị thương.

Người cha hỏi:

- Chẳng phải người này râu, tóc dài đó sao?

- Cha à! Bờm, lông dài là loài thú. Ông này là người, lại là người tốt tu đạo. Tại sao cha lại giết một người tốt như thế?

Gã nông dân này không biết lại hồ đồ, hoặc trút giận vào người khác. Ông muốn giết tiên nhân mà không phân biệt đúng sai.

---o0o---

Bài học đạo lý

Thế gian có người tốt, cũng có người xấu. Do đó, có một số người xấu thường đổ lỗi cho xã hội. Họ nói: “Xã hội này thật đen tối, đều là người xấu, tôi muốn bào thù; cho nên tôi làm những việc ác muốn báo thù hết mọi người”.

Mỗi quốc gia, khó tránh được chuyện các quan chức tham ô, cũng là chuyện xảy ra ở khắp trên thế giới, nhưng người bị hại thì trút giận hết vào quốc gia. Mỗi gia đình đều có hàng xóm, trong gia đình thì có con cái, những đứa bé chơi đùa qua lại là chuyện bình thường; nhưng khi bọn chúng cãi nhau lại dẫn đến người lớn chửi nhau. Từ đó, người lớn trở thành bất hòa, ở đâu cũng có chuyện này.

Giữa người với người sống với nhau; nói năng, làm việc, mỗi người đều có cá tính của mình. Mỗi người có tư tưởng và hiểu biết đều khác nhau, nên khó tránh được chuyện va chạm xảy ra và xung đột. Từ chuyện cá nhân, lại trút giận vào xã hội; hoặc từ xóm làng với xóm làng, cho đến quốc gia với

quốc gia tạo thành oán thù muôn đời, chuyện này đâu đâu cũng có. Vì chút sĩ diện mà con người gây nên chiến tranh, người chết như núi, chuyện này ở đâu cũng thấy. Vì sao con người thích đánh nhau như thế, vì sĩ diện phải không? Giành được sĩ diện, lại như thế nào? Họ phải trả giá rất lớn.

Có người không kiểm chế hành vi của mình, khi bị người khác phê bình; hoặc bị người sỉ nhục; họ không kiểm điểm lại mình mà trút giận vào người khác; hoặc đi trả thù cả xã hội, người bị hại đều là người tốt vô tội. Trút giận vào xã hội như thế có công bằng không?

Mỗi đoàn thể có qui luật và ràng buộc của đoàn thể, mọi người phải tuân thủ theo, nếu một người nào làm sai thì phá hoại danh dự cả tập thể. Tất nhiên người đó phải chịu trừng phạt theo qui luật, nhưng người chịu hình phạt thường trút tức giận vào tập thể và phỉ báng, phá hoại. Con người thật sự quá đáng thương! Chúng ta làm theo phương diện tốt thì ảnh hưởng rất ít, nhưng làm việc phá hoại thì ảnh hưởng rất nhiều. Trút giận vào người khác cũng thật là đáng thương.

---o0o---

Chuyện 82 - Người rừng gieo lúa

Lời dẫn: Người làm ruộng có phương pháp của nghề làm ruộng. Người buôn bán có phương pháp của nghề buôn bán. Người không biết phương pháp càng ra sức làm thì càng hỏng.

Thời đại nguyên thủy, thức ăn của con người đều lấy từ thiên nhiên. Khi đói, con người đi hái rau hay nhặt trái cây về ăn, thiên nhiên cung cấp thức ăn đầy đủ. Nhưng khi con người ngày càng đông thì thức ăn trong thiên nhiên càng thiếu và tâm ích kỉ của con người càng tham nặng, họ lại đem thức ăn cất giấu, ăn không hết thì bị hư thối. Do đó, thức ăn trong thiên nhiên hư hao rất nhiều, không đủ cung cấp cho con người. Cho nên, thần nông chỉ dạy cho mọi người tự trồng trọt. Mọi người ra sức trồng trọt mới có thức ăn để sống. Nếu người không chịu làm việc thì chịu cảnh đói khát, cũng từ đó sinh ra hành vi trộm cắp, cướp giết, tất cả chuyện đúng, sai cũng từ đây mà phát sinh ra.

Thuở xưa có một người rừng không biết cách làm ruộng. Một hôm, hắn xuống vùng người kinh, hắn nhìn thấy đồng ruộng lúa non xanh mơn mẫm thẳng cánh cò bay thật là đẹp mắt. Hắn vô cùng ngưỡng mộ, tự nói: “Đồng lúa này thật là xinh đẹp, nhất định có người gieo trồng, mới đẹp như thế. Nếu như ta học cách gieo lúa thì sẽ có một đồng lúa xanh mơn mẫm như thế chẳng?”. Do đó, hắn đi tìm nông dân để chỉ bày phương pháp làm ruộng. Người nông dân nói:

- Việc này chỉ cần anh cày ruộng, ban đất cho bằng phẳng, gieo lúa giống xuống, rồi bón phân. Nếu khi có cỏ mọc thì anh phải nhổ sạch cỏ, qua một thời gian lúa sẽ lớn lên, xanh mơn mớn.

Người rùng nghe nói như vậy rất vui mừng. Hắn trở về nhà, bắt đầu cày ruộng, ban cho bằng phẳng, đất bằng phẳng rồi, đáng lẽ gieo lúa giống xuống thì hắn lại thuê rất nhiều người đến giẫm đạp xuống, lại dùng khúc gỗ tròn lăn trên đất, làm cho đất cứng lại.

Việc gieo lúa giống xuống, đối với người nông dân rất dễ dàng; nhưng hắn lại suy nghĩ rất nhiều thời gian. Hắn cho rằng tự mình lội xuống ruộng gieo lúa giống sẽ để lại nhiều dấu chân, lại sợ đạp lún lúa giống xuống, nên hắn không dám lội xuống ruộng. Hắn đi thuê bốn người khiêng một cái giường, hắn ngồi trên đó gieo lúa giống xuống ruộng. Hắn không biết tuy mình không lội xuống ruộng, nhưng bốn người khiêng chiếc giường có tám chân phải lội xuống ruộng khiêng hắn, tất nhiên phải giẫm đạp xuống. Như thế ruộng có bằng phẳng không? Đất càng giẫm càng cứng, lúa giống gieo xuống khó mà nảy mầm được, phơi nắng tất nhiên sẽ chết.

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người là động vật rất kì lạ, dạy họ làm việc rất đơn giản bình thường, học việc có ích đối với mọi người thì rất khó. Nhưng học việc không có lợi, làm hư hại thì rất dễ dàng. Chúng ta bảo họ làm việc xấu, vừa hỏi họ biết liền, dạy làm việc tốt nói rất nhiều lần cũng không hiểu. Đây là đặc tính của nhân loại, hay tạo hóa trên người?

Đức Phật dạy: “Chúng sinh từ vô thủy đến nay, luân hồi trong sáu đường, thói quen, tiêm nhiễm làm việc xấu rất nhiều, việc tốt thì ít”. Cho nên, chúng tử tốt ít, nên tính xấu thì nhiều mà tính tốt thì ít. Do đó, họ học việc tốt thì rất khó mà việc xấu lại rất dễ; bởi vì, chúng tử xấu nhiều, nên dễ đưa đến thói hư tật xấu, làm nhiều việc xấu. Tính tốt ít nên dẫn phát tâm tốt, làm việc tốt cơ hội rất ít.

Nếu chúng ta biết nương theo Phật pháp tu hành, luôn luôn vun bồi thói quen tốt gọi ra chúng tử tốt thì mới có thể làm việc tốt, tương lai sẽ thu hoạch quả ngọt.

Con người có khôn-ngu, hiền-dữ. Vì sao mọi người không thể làm người hiền lành, lương thiện? Bởi vì, chúng sinh từ vô thủy đến nay, luân hồi trong sáu đường, thời gian đọa vào ba đường ác là địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh quá lâu; cho nên tiêm nhiễm thói xấu quá nhiều, cơ hội sinh lên cõi trời, cõi người rất ít. Vì thế, người thông minh, trí tuệ, tính tình từ bi cũng rất ít.

Chúng ta muốn có trí huệ và tâm từ bi thì phải nương theo Phật pháp tu hành, vun bồi dần dần; hoặc được thầy chỉ dạy thì mới có thể thường sinh trí huệ và tâm từ bi.

Mọi người đều thích trí huệ và tâm lương thiện, có ai thích ngu si và hung dữ không? Nhưng do bám sinh lôi kéo, có cách gì không? Đã nói bám sinh lôi kéo, tức là thói quen đã nhiễm nhiều đời, nhiều kiếp ở quá khứ. Đã nhiễm thói xấu từ đời quá khứ, vì sao hiện tại chúng ta không không chọn thử việc tốt để học tập, vun trồng dần dần phần từ bi, trí huệ và đạo đức? Có người nói như thế là quá chậm, chỉ cần chúng ta tin theo thượng đế toàn năng. Hoặc một vị thần chúa tể của chúng ta, ngài có thể ban cho chúng ta tất cả, ban phúc cho chúng ta, chuộc tội lỗi của chúng ta, chẳng phải quá dễ dàng hay sao?

Sự thật, thần có thể ban cho chúng ta trí huệ và tâm lương thiện không? Có thể ban phúc cho chúng ta và chuộc tội lỗi của chúng ta không? Trên thực tế, chúng ta và thần cùng sinh ra đều có những tâm xấu như tham, sân, si, ngã mạn, nghi ngờ, ganh tị v.v... Khi thượng đế sáng tạo ra con người, vì sao không ban tặng cho con người từ bi, trí huệ, đạo đức và tâm lương thiện giống nhau? Nếu như con người có những tâm tốt thì họ sẽ không đến nỗi lưu lạc cho đến ngày nay. Vị thần nào đó, thật sự ban cho chúng ta tâm tốt; hoặc ban phúc và chuộc tội của chúng ta? Là ban cho tất cả mọi người, hay chỉ người tin theo thần. Nếu như người cầu thần thì thần mới có thể chuộc tội, hay ban cho họ tâm lương thiện. Như thế, vị thần này khác nào quan chức tham ô ở thế gian?

---o0o---

Chuyện 83 - Mạnh hiếp yếu

Lời dẫn: *Từ xưa đến nay, bất luận ở đâu chuyện vợ chồng cãi nhau xảy ra như cơm bữa. Nếu như đánh nhau, người phụ nữ chân yếu tay mềm bị thua là chuyện tất nhiên. Khi bị chồng đánh, có chị cho rằng số phận như vậy, nên im lặng cam chịu, nuốt lệ vào lòng. Có chị kể lể với hàng xóm, hay bạn bè để trút nỗi u buồn. Có chị đánh con cái để trút nỗi oán hận trong lòng. Tục Ngữ có câu: “Cấp trên quản cấp dưới, cái cuộc quản cái ki.”*

Làm trong công ty, tổng giám đốc bị chủ tịch hội đồng quản trị quở trách, tổng giám đốc tìm giám đốc trút giận, giám đốc tìm trưởng phòng rầy la, trưởng phòng tìm nhân viên mắng. Như thế, cấp trên quản lý cấp dưới. Trong quân đội, cục cảnh sát; hoặc tất cả đoàn thể nhân dân cũng cấp trên quản lý cấp dưới. Đây là mạnh hiếp yếu phải không? Hoặc muốn đùn đẩy

trách nhiệm cho người khác; hoặc trút nỗi tức giận trong lòng. Chúng tôi nghĩ chuyện này ở đâu cũng có.

Ngày xưa, có một người nuôi một con khỉ. Khỉ là động vật rất thông minh và lanh lợi, chỉ cần chúng ta đối xử tốt và thân thiện với nó thì nó hiểu được. Bất kì chúng ta dạy nó mặc áo, đội mũ; hoặc phụ trò cây hái trái, nó đều làm rất tốt; cho nên, chủ nhân rất hài lòng nó. Ông chủ này trồng rất nhiều cây ăn trái, nên ông huấn luyện khỉ trèo cây hái trái, nó cũng hoàn thành nhiệm vụ một cách xuất sắc.

Con khỉ biết quan sát sắc mặt vui-buồn của ông chủ. Có lúc trèo hái cây, nó chuyển từ cây này sang cây khác, nghịch ngợm vui đùa với ông chủ, không chịu làm việc. Khi đó, nếu như ông chủ nạt một tiếng, nó ngừng đùa giỡn, vội đi hái trái cây.

Khi hái trái cây, nó biết phân biệt trái nào chín, trái nào sống. Một hôm, nó cố ý hái trái sống, ông chủ liền cầm trái cây gọi nó xuống, nó nhìn qua biết ông chủ đang giận, biết mình phạm lỗi nó vội tụt xuống, ông chủ cầm hai trái đặt trước mặt nó nói: “Người xem! Trái cây này còn sống, vì sao lại hái xuống?”. Ông chủ véo mạnh vào tai nó, nó đành phải ôm đầu chạy. Người có tâm oán hận, con khỉ thông minh cũng như vậy. Nó cũng đành chịu, nhưng trong lòng luôn nhớ.

Lúc trở về nhà, có chú bé chạy ngang qua, khỉ còn giận, nên véo vào tai chú bé hai cái. Đây có phải là mạnh hiếp yếu không?

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người và tất cả động vật, nếu họ càng thông minh; hoặc chức vụ con người càng cao thì họ không chịu đựng để người khác bắt nạt. Người hiểu biết kém cỏi; hoặc động vật ngu si thì cam chịu người khác ức hiếp. Bậc Cổ đức dạy: “Bậc đại trí trông như ngu đần”. Người quá ngu si, hay người thông minh cực kì đều có thể chịu đựng người khác ức hiếp. Chỉ có người nửa khôn nửa dại thì bất cứ việc gì cũng tính toán thiệt hơn. Nhưng người có trí huệ và đức hạnh lại rất ít. Người quá ngu si, hoặc người có lương tâm cũng không nhiều. Ở đời phần đông là người vừa khôn vừa ngu, vừa thiện vừa ác thì chiếm số đông; cho nên, thế gian có chuyện tranh cãi thị phi rất nhiều.

Con người giống nhau, vì sao có sự sai khác người khôn, kẻ dại, người mạnh, kẻ yếu, người đức hạnh, kẻ gian ác, và tính tình tốt-xấu? Như thế, ai ức hiếp ai? Vấn đề này có không phải là nên hay không nên, mà là vấn đề ai có đạo đức, ai không có đạo đức, ai thiếu nợ ai v.v...Người có tu dưỡng, có

đạo đức thì không nên dùng quyền thế bắt nạt người, mạnh hiếp yếu, cao đè thấp. Những người ngu si hạ tiện, bị người sai khiến, hoặc bị người ức hiếp, cho đến đến trả nghiệp đời trước. Vì thế, mới có sự sai khác mạnh-yếu, sang-hèn; vả lại, nhân quả xoay vần, mãi mãi luân chuyển không dứt. Chúng ta biết có thoát ra khỏi bánh xe luân hồi hay không, thì hãy nhìn việc làm của mình.

---oOo---

Chuyện 84 - Nguyệt thực đánh chó

Lời dẫn: *Tục Ngữ có câu: “Heo đến nhà thì nghèo, chó đến nhà thì sang, mèo đến nhà thì xây nhà lớn”. Nếu như heo vô duyên vô cớ chạy đến nhà thì nhà này sẽ nhanh chóng rơi vào cảnh nghèo khổ. Bỗng nhiên, chó ở đâu chạy đến muốn ở lại nhà chúng ta thì sẽ phát tài nhanh chóng. Còn nếu mèo tự nhiên chạy đến nhà chúng ta muốn ở lại thì nhất định sẽ xây nhà cao cửa rộng. Đây là quan niệm mê tín chung của mọi người. Không chỉ những điềm trên mà còn “Chim khách kêu là điềm lành, quạ kêu là điềm dữ”. Có người khi đi xa, hay sáng sớm thức dậy, nghe tiếng chim khách kêu là có điềm lành sắp đến nhà; hoặc điềm báo trước vận may.*

Bất kì lúc nào, khi mọi người nghe tiếng quạ kêu là có điềm dữ, nhất định có tai nạn gì; hoặc việc không may xảy ra; cho nên, mọi người cho rằng quạ là chim dữ. Những loài chó, mèo, chim khách, quạ đen sẽ báo tin cho chúng ta điềm lành-dữ; hoặc đem đến cho chúng ta vận tốt-xấu có đúng không? Tất nhiên là một loại mê tín. Nhưng “Một người nói không thật, trăm người nói thành sự thật”. Mọi người đều nói như thế, việc không giả cũng trở thành sự thật. Làm sao phá trừ mê tín này? Chúng ta phải “thấy điềm kinh dị không sợ thì điềm đó trở thành bình thường”. Hoặc lấy “một điều chánh khắc phục vạn điều tà”. Tâm có chính tâm, chính niệm thì muôn điều tà không xâm nhập được. Đây là pháp bảo phá trừ mê tín.

Thuở xưa ở một địa phương nọ, nếu gặp lúc nguyệt thực thì liền đánh chó làm cho mọi người không hiểu gì cả. Vì sao họ lại đánh chó? Theo truyền thuyết, chó ăn mặt trăng; cho nên mới bị nguyệt thực. Tại sao chó nuốt được mặt trăng? Đây là một loại truyền thuyết mê tín.

A-tu-la là người, đại biểu hung ác và tàn bạo nhất thế gian, phúc báo của họ cũng rất lớn, chuyện cơm ăn, áo mặc, đi đứng họ giống như người ở cõi trời, chỉ là tâm sân hận và ganh tị thì rất nặng. Thần thông của họ có thể lớn thu nhỏ, nhỏ hoá lớn. Vì thế, mỗi lần họ đánh nhau với chư thiên; nếu bị thua, họ ẩn trốn trong lỗ ngó sen dưới đáy nước, mới thoát được khổ nạn bị chư thiên đuổi theo giết chết.

Nếu a-tu-la không đánh với chư thiên thì phúc báo của họ lớn vô cùng. Có lúc, vua a-tu-la mời thần đến cung điện uống rượu, nghe nhạc và nghe con gái của a-tu-la ca hát, nhảy múa, cũng là cách hưởng thú vui.

Một hôm, a-tu-la ở trong cung đang xem ca múa, bất giác mơ màng ngủ mê, bỗng nhiên tỉnh lại, cảm thấy mặt trăng chiếu thẳng vào mắt. A-tu-la liền lớn tiếng bảo: “Mặt trăng chiếu thẳng vào mắt ta, các người mau đi che lại cho ta”. Bộ hạ của vua a-tu-la và các hạ thần vội vàng đến che mặt trăng.

Mặt trăng chiếu sáng khắp trần gian, bỗng nhiên bị tối sầm lại, mọi người nhìn thấy đám mây đen giống như con chó nuốt mặt trăng; cho nên bảo nhau: “Chó cõ trời nuốt mặt trăng, trăng sáng mới bị nguyệt thực”. Do đó, mọi người liền đánh chó. Nhưng chó cõ trời nuốt mặt trăng có liên quan gì đến chó cõ người không? Từ đó, ở trần gian trở thành phong tục tập quán “Nguyệt thực đánh chó”.

---o0o---

Bài học đạo lý

Nhân gian có rất nhiều truyền thuyết, đều là chuyện vu vơ. Nhưng vẫn truyền từ xưa đến nay, cũng trở thành một phong tục tập quán. “Một người nói không thật, trăm người nói thành sự thật”. Có người nói: “Lời nói bịa đặt một trăm lần cũng trở thành sự thật”. Cho nên, dân gian có rất nhiều truyền thuyết, đều là chuyện vớ vẩn.

Ngày nay, thời đại công nghệ thông tin, kiến thức con người đạt đến tầm nhìn xa trông rộng, mà vẫn còn rất nhiều truyền thuyết mê tín lưu truyền lại. Thế gian có rất nhiều chuyện kì lạ không thật, cũng có rất nhiều chuyện phù hợp cuộc sống, lại có những chuyện không thể nghĩ bàn. Mọi người đều nói: “Thà tin là có, còn hơn không tin”. Chuyện mê tín vẫn tiếp tục lưu truyền, từ đời này sang đời khác. Có những chuyện ngay bản thân mình không hiểu gì cả, cũng y theo phong tục tập quán mà làm. Họ cho rằng, dù sao cũng chẳng tổn hại lớn lao gì, y theo đó mà làm. Nhưng tâm lý mê tín này, chúng ta có thể dẫn ma vào nhà đó nhé!

Tín ngưỡng tôn giáo là thiện tâm. Tín ngưỡng là nơi an ủi và gửi gắm tinh thần, nhưng tín ngưỡng mà không có lý trí thì tạo cơ hội cho bọn gian trá, chúng chờ sơ hở để lợi dụng, cũng có khi tạo thành yêu ma quỷ quái, cô hồn cõ âm chờ cơ hội. Những người đó tổn thất của cải là việc nhỏ, giao kết bọn bất lương, cũng là giao kết cô hồn cõ âm, tương lai có tốt đẹp không? Thế gian có rất nhiều người nghèo khổ; hoặc không may họ bị tán gia bại sản. Chúng ta hãy phát tâm Bồ-đề cứu giúp, nhưng không phải nịnh họ, hoặc cầu xin họ. Đạo lý giống nhau, chúng ta sợ cô hồn cõ âm thì nó tìm đến chúng

ta gây phiền phức. Nhưng nếu chúng ta nịnh theo nó thì trở thành đầu cơ trục lợi cho nó. Ai có lỗi? Tất cả phong tục mê tín ở dân gian, cũng là cô hồn dựa vào để đầu cơ trục lợi. Chúng ta vì bình yên nhất thời mà nhượng bộ với họ, tức là nhượng bộ cùng với bọn lưu manh ở thế gian, là đồng lõa đút lót của cải cho bọn xấu, có gì khác nhau? Cho nên mê tín chính là tạo cơ hội cho bọn gian tà.

---o0o---

Chuyện 85 - Đau khổ vì bệnh mắt

Lời dẫn: *Muôn sự muôn vật ở thế gian đều có cách nhìn và nhận xét của mỗi người, có chính kiến, có tà kiến, có lẽ phải, cũng có lẽ trái. Nhận xét đúng thì lời nói, việc làm mới đúng đắn, tạo nên hạnh phúc, an vui cho con người, vun bồi đức hạnh tôn quý và cao thượng. Kẻ tà tri, tà kiến, hành động thấp hèn, tạo thành nhân cách của kẻ tiểu nhân, gây nên ác nghiệp, sẽ đọa vào đường ác vô biên.*

Ngày xưa, có một phụ nữ, vì không được sự giúp đỡ của gia đình, nên không được học hành đến nơi chốn, chẳng có nghề nghiệp để mưu sinh. Do đó, nàng sống qua ngày bằng nghề ai thuê gì làm nấy. Nhưng không may nàng mắc bệnh đau mắt rất nặng, rốt cuộc việc đi làm thuê cũng không làm được. Thường ngày, nàng bị mọi người mắng chửi, ức hiếp đau khổ vô cùng, nhưng không biết tỏ nỗi lòng cùng với ai.

Một hôm, nàng gặp một cô gái có học vấn, hiểu biết, liền than thở:

- Em ơi! Làm người có đôi mắt sáng, thật hạnh phúc biết bao!

Cô gái khuyên:

- Này chị! Không hẳn là như thế. Người có đôi mắt sáng, hàng ngày nhìn thấy những chuyện giả dối, lừa đảo tạo ác nghiệp ở thế gian; nhìn thấy những kẻ gian trá, nham hiểm mà muốn tránh xa; lại thấy những kẻ quan chức tham ô tự đánh mất nhân cách và đạo đức, ba ngày ăn cơm không nổi. Chi bằng không thấy là tốt hơn.

- Em ơi! Chị mong ước được có đôi mắt sáng để nhìn mặt tốt đẹp cuộc đời, ai nấy đều lương thiện, ai cũng đối xử với nhau tình cảm đậm đà, giúp đỡ lẫn nhau khi gặp hoạn nạn. Còn những kẻ làm chuyện phạm pháp, gian trá thì chị như không nhìn thấy, để họ “ngựa dữ gặp kị sĩ hung”. Chị luôn thương xót họ, tương lai phải chịu báo ứng; lại còn, nhiều đời nhiều kiếp khó mà được siêu thăng. Em nói đi, họ có đáng thương không?

- Em là người sáng mắt, nhưng vẫn hay bị đau, thường đau dữ dội.

- Em bị đau mắt suốt cả ngày, hay đau từng cơn?

- Tất nhiên là không đau liên tục, có lúc đau, có lúc không.

- Sự thật có mắt phải có bệnh, nhất định phải đau đớn. Chuyện này không còn biện pháp, có thân, có tâm thì có khổ, giống như có sinh thì có tử. Nhưng con người có thể nhờ đôi mắt mà xem kính, ngắm nhìn tượng Phật, nhìn thấy mặt tốt ở đời. Nếu như thấy mặt xấu, những chuyện phạm pháp thì cũng làm cho mình thức tỉnh. Vì thế, mắt giúp chúng ta rất nhiều, đúng không?

- Chị à! Người có mắt sáng tuy có đau khổ thời gian ngắn, nhưng người mù lại đau khổ suốt đời.

- Em ạ! Người có đôi mắt sáng nhìn về tương lai rộng lớn, dự định làm những việc lâu dài cho tương lai. Người bị mù chỉ thấy việc hiện tại, nhưng không biết tương mình sẽ ra sao; đó là nỗi đau khổ nhiều đời nhiều kiếp ở tương lai.

Nói như thế, người mắt sáng tốt? Hay người mù tốt? Chúng tôi nghĩ kẻ ngu cũng biết chọn cho mình phải không?

---o0o---

Bài học đạo lý

Đôi mắt sáng giúp cho chúng ta nhìn thấy tất cả sự vật ở thế gian, nhưng thấy việc tốt làm cho chúng ta vui vẻ, thấy việc xấu làm cho chúng buồn bã; lại có thể lôi kéo chúng ta tạo ác nghiệp, và cũng có thể giúp chúng ta tu hành làm nghiệp thiện. Đôi mắt như thế là tốt hay xấu, là thiện hay ác? Đôi mắt là cửa sổ tâm hồn. Chúng ta muốn làm việc lành, việc dữ; muốn thấy tốt, thấy xấu, thấy thiện, thấy ác đều là ý nghĩ của chúng ta; không nên đổ lỗi cho mắt thấy chuyện tốt, xấu phải không?

Người có đôi mắt thì phải có bệnh, có thân thì có khổ. Như thế, chúng ta cũng không làm chủ được bản thân phải không? Thân có thể làm cho chúng ta an vui, cũng có thể làm cho chúng ta đau khổ; đồng thời, còn có sự liên quan hạnh phúc hay khổ đau nhiều đời nhiều kiếp ở tương lai, chỉ do chúng ta biết cách ứng dụng nó như thế nào mà thôi. Ứng dụng thích hợp thì làm cho chúng an vui; ứng dụng không đúng thì làm cho chúng ta đau khổ. Như vậy, mắt sáng và trí huệ là rất quan trọng. Đúng không?

Phật giáo là tôn giáo trí tuệ. Đức Phật là Đấng giác ngộ, có trí huệ thâm diệu mới thành Phật. Vì thế, Ngài thấy rõ tất cả sự vật ở thế gian. Cho nên, những điều Ngài dạy chúng ta đều là những việc kinh nghiệm nhiều đời nhiều kiếp, phát xuất từ trí huệ của Ngài. Tại sao chúng ta không y theo Phật pháp tu hành? Phật pháp như kim chỉ nam trong biển khổ, như thầy thuốc đưa thuốc hay cho bệnh nhân. Người có duyên, có căn lành mới gặp được, cũng mới có thể nương theo pháp mà tu hành. Bằng không thì biến

khô vô cùng; chúng ta giống như người mù đi trên con đường, biết đến khi nào về đến quê nhà bình yên.

---o0o---

Chuyện 86 - Quý của hơn con

Lời dẫn: *Làm người, ai mà không muốn mình kiếm được nhiều tiền? Có tiền của ai mà không ra sức giữ gìn nó? Vấn đề kiếm tìm bằng cách nào? Và chúng ta giữ gìn tiền của như thế nào? Có người lừa đảo dùng thủ đoạn tinh vi mà kiếm được tiền. Có người bỏ sức lao động rất ít mà được lợi rất nhiều. Có người tham ô bòn rút của công. Có kẻ lường gạt của cải người khác. Có kẻ sát sinh, trộm cắp, tà dâm, nói dối v.v... để được lợi ích; thậm chí có người đốt nhà, giết người cướp của. Vì có được tiền của hai người như thế sao? Hay là lòng người nham hiểm, gian trá? Con người chỉ vì được của cải ngay trước mắt mà bất chấp tất cả, chỉ mong có được tiền, lại càng muốn giữ gìn nó.*

Ngày xưa có hai cha con. Một hôm, họ nghiên cứu bàn bạc cách làm ra tiền như thế nào? Người con trai nói:

- Thưa cha! Con nghĩ làm nghề buôn bán dễ kiếm lời nhanh nhất.

Người cha bảo:

- Cách kiếm tiền tốt nhất là chúng ta bán kẹo.

- Là sao hả cha?

- Bởi vì, chúng ta bán kẹo vốn ít mà lời nhiều, gánh kẹo đến các thôn quê bán, trẻ con rất thích ăn kẹo, chỉ cần bỏ ít tiền vốn mà dễ kiếm được nhiều tiền lời.

Người làm nghề buôn bán, xuất nhập hàng hóa, có người thách giá bán rất cao; từ đó suy ra, cha con họ nghiên cứu là có kinh nghiệm. Trẻ con ở thôn quê đều thích ăn kẹo, họ đem kẹo bán ở thôn quê, chẳng những bán giá đắt mà còn bán rất chạy; cho nên kiếm được nhiều tiền lời. Sau khi, hai cha con bàn bạc xong; họ liền quyết định làm nghề bán kẹo. Thật sự, nghề buôn bán rất dễ phát tài, buôn bán tuy ít, nhưng được lợi nhuận cao. Do đó, không bao lâu, hai cha con kiếm được rất nhiều tiền.

Một hôm, hai cha con bỏ kẹo trong túi vải mang đi, họ muốn đến làng quê để bán. Đến chiều tối, họ đang trên đường trở về. Bỗng gặp bọn thổ phỉ hung ác. Một tên hỏi:

- Bọn mày làm nghề gì?

Người cha đáp:

- Cha tôi bán kẹo lật vặt.

- Buôn bán lật vặt hay buôn lậu đều giống nhau, bọn mày đi lừa gạt, bóc lột tiền của dân chúng, lòng dạ độc ác so với bọn cướp chúng ta nào có khác gì. Hôm nay, bọn mày gặp chúng tao là còn may đó. Này nhé! Bọn tao bảy phần, mày ba phần, cùng chia của ăn cướp mà.

- Đây là kẹo của chúng tôi, làm sao chia cho các ông được?

- Bọn tao bảy phần, mày ba phần, kể ra chúng ta còn khách sáo với mày. Mày không biết tốt xấu, bọn tao ăn hết.

Bọn thổ phỉ giật lấy hết kẹo. Lúc đó, người cha nhìn thấy trên tai con trai có đeo hoa tai bằng vàng, không thể để cho bọn chúng cướp đi, nên ông bẻ mạnh đôi hoa tai, nhưng cái móc rất chặt không gãy; trong lúc hốt hoảng, ông cầm dao chặt đầu con trai. Trong đêm tối, bọn chúng không thấy hành động của ông. Chúng lấy hết kẹo và của cải cướp vừa được, vui mừng hò hét kéo nhau đi.

Người cha cẩn thận bế thân con trai lên, đem đầu đặt lại, nhưng thân con đã mềm nhũn, ông buông tay, đầu con rớt xuống đất. Ông lại đặt đầu lại lên cổ, cũng rớt xuống lại thì ông mới biết con trai đã chết rồi.

---o0o---

Bài học đạo lý

Bậc cổ đức dạy: “Tham lợi nhỏ mà sai lầm việc lớn”. Thông thường mọi người có thói quen tham chút lợi, vì tham chút lợi mà sai lầm việc lớn, ở đâu cũng có chuyện này. Con người vì tham chút lợi mà nói dối đủ điều, nơi nào cũng có. Vì họ nói dối mà đánh mất nhân cách, bị mọi người xem thường, cũng mất đi tình cảm và sự giúp đỡ của người khác; nghiêm trọng hơn là đánh mất tiền đồ tốt đẹp. Không phải vì tham lợi nhỏ mà sai lầm việc lớn hay sao?

Bậc cổ đức dạy: “Giang sơn muôn dặm, ngày ăn ba bữa”. Tương lai mọi người muốn ăn ba bữa cũng không khó lắm. Nhưng vì muốn ăn sơn hào hải vị, nên tìm khắp thiên hạ, lặn xuống biển, đi cùng khắp chân trời góc biển; hoặc rừng sâu, đồng trống, cho đến chúng sinh ở dưới hang cũng đào bắt ăn cho được. Cho nên, họ tạo rất nhiều ác nghiệp, kết nhiều oán thù. Khi ăn chúng ta luôn nhớ nghĩ “ăn qua ba tác lười biển thành phân”. Nếu chúng ta vì ăn cho sướng miệng mà lao tâm khổ tứ, từ năm này qua năm khác, tương lai sẽ kết oán thù với chúng sinh, nhiều đời nhiều kiếp oan khiên không dứt, vậy tại sao chúng ta không dừng lại tham chút nhỏ mà đánh mất lợi lớn?

Bất kì mọi người làm nghề sĩ, nông, công, thương, chỉ cần làm một ngày mà có thể ăn nhiều ngày, thậm chí có thể ăn nhiều tháng. Bởi vì “nuôi con cật lúc về già, tích chứa lúa gạo phòng khi đói”, hay “trời nắng ráo để dành

lượng thực khi mưa”. Vốn là tính đặc biệt của con người. Nhưng lòng người càng tham nhiều thì càng độc ác, tạo ác nghiệp cũng nhiều. Kết quả, tính toán tranh giành, kết oán thù nhiều đời nhiều kiếp, tương lai báo thù lẫn nhau không ngừng, luân hồi không dứt và khổ não vô biên. Há chẳng phải chỉ vì tham chút nhỏ mà đánh mất lợi lớn, tham lợi nhỏ mà sai lầm việc lớn.

---o0o---

Chuyện 87 - Kẻ cướp có nghĩa

Lời dẫn: Người hiền nhất thế gian, cũng có khi làm việc thất đức. Kẻ gian ác khét tiếng cũng có lúc làm việc thiện; làm người chẳng ai mà hoàn hảo. Chúng ta xem xét người tài, người giỏi, người trí tuệ nên dùng họ thích hợp thì mới xác định thiện hay ác. Như một tên cướp khét tiếng, lòng dạ độc ác, có lúc hẳn làm những việc rất có tình nghĩa. Vợ chồng, anh em thân thiết nhất thế gian, nhưng có lúc vì chút lợi nhỏ mà xảy ra chuyện ẩu đả. Vì thế, tài năng, trí tuệ, đạo đức của con người biết ứng dụng thích hợp là người tài giỏi; ứng dụng không thích hợp trở thành kẻ gian ác. Cả đời người, có lúc làm thiện, có lúc làm ác; quả báo có phúc, có họa; khởi tâm động niệm có thiện, có ác nên mới có khổ vui.

Thuở xưa, có một bọn cướp khét tiếng. Bọn cướp này đều là cướp đoạt tài sản của người khác. Chẳng những bọn chúng mạnh mẽ, gan dạ, dũng cảm không sợ chết mà còn độc ác. Vì thế, trong đó có một tên cảm thấy làm nghề này trái với lương tâm, nhưng không làm thì không dễ gì nghỉ được. Một hôm, bọn chúng sắp đi cướp của thì tên này nói:

- Thưa thủ lĩnh! Các anh gan dạ, lại lạnh lợi; còn em thì chậm chạp, em đi với các anh chỉ gây phiền phức; chi bằng để các anh đi, cho em ở lại giữ trại tốt hơn. Xin đại ca định đoạt.

Tên tướng cướp nói:

- Được rồi! Chúng ta đi cũng phải có người ở nhà giữ trại, người ở lại nhé!

- Dạ! Em đội ơn đại ca.

Đêm hôm đó, bọn chúng thi hành phi vụ, đối tượng là một gã nhà giàu nứt đố đổ vách, chẳng những hẳn trùm sò keo kiệt mà còn làm giàu bằng mồ hôi nước mắt của dân nghèo. Nếu thấy người nghèo khổ đến xin thì hẳn ghét cay ghét đắng; còn hẳn bố thí chút ít, giống như cắt thịt thân hẳn. Cho nên, mọi người trong thôn gọi hẳn là trùm sò keo kiệt. Nửa đêm, bọn cướp mò vào nhà hẳn, bắt hẳn trói chặt lại, tên tướng cướp bảo:

- Này trùm sò! Thường ngày người ức hiếp dân lành. Hôm nay, đến lượt bọn tao cho mày nếm mùi cay đắng. Nếu mày biết điều hãy đem hết của cải ra đây nộp cho bọn tao, bằng không bọn tao không tha mạng đâu nhé!

Tên tướng cướp kẻ dao ngay cổ hấn, làm cho hấn hồn xiêu phách lạc. Hấn run rẩy nói:

- Ông...ông trói tôi chặt cứng thế này, làm sao tôi lấy của cải được?

- Được! Bọn tao mở trói cho mày.

Tên tướng cướp ra lệnh mở trói cho hấn. Hấn ngoan ngoãn đem hết của cải trong nhà, mãi đến khi hết sạch, bọn cướp khoái chí, liền trói hấn lại bảo:

- Này trùm sò! Trước đây mày ý thế có tiền áp bức dân lành. Sau này, thế nào? Vẫn chứng nào tật ấy phải không?

Hấn van xin:

- Nay tôi đã trắng tay rồi, xin các ông hãy mở trói cho tôi. Từ nay về sau, tôi không dám ý thế hiếp người.

- Bọn tao không cho mày bài học thì mày không biết lễ độ.

Vì thế, hấn bị bọn cướp ẵm ném xuống hầm phân. Trước khi hấn sắp chết, vô cùng hối hận nói với người nhà: “Thường ngày ta chưa hề làm điều gì lợi ích cho ai, cho nên mới có quả báo ngày hôm nay. Ta nguyện kiếp sau làm nhiều việc thiện có lợi ích cho mọi người”. Trăn trói xong, hấn trút hơi thở cuối cùng. Dân chúng nghe tin, vô cùng hả dạ. Cho nên, bọn cướp có lúc cũng làm việc tốt.

Bọn cướp lần này trúng mảnh đậm, chúng cướp rất nhiều tiền của, châu báu; nhưng bọn chúng phân chia của cải cướp được cũng rất công bằng. Tên ở lại giữ trại cũng được chia một phần. Còn lại một bộ y phục vải lụa rất quý, tuy màu sắc sặc sỡ, nên không ai lấy, tên tướng cướp cho tên giữ trại. Chẳng bao lâu, gã đem ra chợ bán; không ngờ, bán được giá tiền rất cao. Kể ra, lần này gã được chia của cải cũng rất nhiều.

---o0o---

Bài học đạo lý

Mọi người thường cho rằng, kẻ cướp là tên đê tiện, đáng ghét, độc ác nhất thế gian; cũng là kẻ mọi người căm thù nhất. Lại còn có những kẻ gian thần, ác độc, lừa đảo, bắt trung, bắt hiếu, bắt nghĩa, hay bọn lưu manh, xã hội đen, buôn lậu, bán ma túy v.v...cũng là những kẻ đáng ghét nhất trên đời; ai ai cũng muốn giết bọn chúng. Nhưng nếu bọn người này, chống đối lẫn nhau, triệt hạ lẫn nhau, cũng làm hại hệ mọi người. Chuyện này nói về tên nhà giàu bất nhân, bị bọn cướp hãm hại, được mọi người ca ngợi. Trời sinh muôn vật, vật này triệt hạ vật kia, sát hại lẫn nhau, cùng nhau sinh tồn. Đây là báo ứng theo lẽ trời chăng? Hay là chúng sinh có oan khiên lẫn nhau? Vẫn là nhân quả tuần hoàn. Mỗi người đều có nhận xét khác nhau.

Kẻ ác có nghĩa, người thiện dối trá; muôn vật cũng có triệt hạ lẫn nhau. Ai thiện, ai ác, chúng ta phải biết vì sao bị giết, vì sao bị hại, thấy rõ động cơ như thế nào để xác định. Chúng ta không thể nói việc gì cũng theo ý trời, trời giết người không có tội. Như thế có công bằng không? Chúng sinh từ đời quá khứ vô thủy đến nay, có oan khiên lẫn nhau, cũng có ân huệ với nhau. Oan khiên tức là giết hại lẫn nhau; ân huệ là giúp đỡ lẫn nhau, làm lợi ích cho nhau. Người cố ý giết người, họ sẽ bị báo thù giết lại; người vô ý giết cũng bị báo thù. Chúng sinh cùng cộng nghiệp, cùng chịu quả báo. Cá nhân mình tạo nghiệp thì riêng mình chịu quả báo, cứ mãi tạo nghiệp thì phải chịu báo ứng; tạo nghiệp không liên tục thì chịu báo ứng gián đoạn; không tạo nghiệp thì thoát khỏi báo ứng. Đây là lẽ rất công bằng. Do đó, kẻ cướp tuy có nghĩa, nhưng làm kẻ cướp thì chịu báo ứng của kẻ cướp; nghĩa cứu người thì được thiện báo cứu người. Chúng ta không thể nói: “Nghĩa cứu người sẽ tiêu trừ tội báo làm kẻ cướp”. Mỗi tội ác là một báo ứng của điều ác; mỗi việc thiện là một báo ứng của điều thiện, tuyệt đối không thể tiêu trừ được. Trừ khi chúng ta nỗ lực sám hối tu hành thì mới tiêu trừ tội nghiệp.

---o0o---

Chuyện 88 - Khi bắt chước người

Lời dẫn: “Người phải vươn lên, nước thì chảy xuống”. Mỗi người đều mong muốn danh vọng, địa vị càng cao càng hay; của cải càng nhiều càng tốt. Có ai thích làm người nghèo khổ không? Người đời ai cũng muốn được sung sướng, luôn chú trọng đến tài, sắc, danh, thực, thù; cho nên họ chạy theo tài sắc chiếm cho bằng được; giống như mèo thích ăn thịt mỡ. Có ai ngăn được mèo thích ăn thịt mỡ không? Thông thường ai mà không thích tài sắc? Tài sắc, giàu sang làm cho mọi người nghĩ tìm trăm mưu nghìn kế, dốc hết tinh thần và sức lực để tìm cầu. Chúng ta có thể thấy tài sắc lôi cuốn mọi người rất mạnh. Khi mọi người đắm vào tài sắc, danh lợi thì khó mà buông bỏ được. Từ đó, tạo ra ác nghiệp, do đắm tài sắc có nhiều ít mà tạo tội nghiệp có nhiều ít.

Ngày xưa có một con khỉ sống trong rừng sâu, khi đói nó tha hồ hái trái cây ăn thỏa thích, khi mệt nó nằm ngủ trên cây, cuộc sống của nó trôi qua bình yên vui vẻ. Nhưng con người có tính kỳ lạ “động quá muốn tĩnh, tĩnh quá muốn động”. Con khỉ này cũng không ngoại lệ, nó muốn kết bạn với con người. Một hôm, nó nghĩ: “Nếu như ta được sống chung với con người cao thượng thì hay biết mấy”. Vì thế, trước đây nó sống trong rừng sâu, nay nó

dời đến ở ngoài bìa rừng. Bởi vì, ở ngoài bìa rừng, nó dễ dàng tiếp cận chỗ ở của con người.

Mọi người ở đây, đa số sinh sống bằng nghề nông. Con khi nhìn kỹ thấy con người đi bằng hai chân, nó cũng bắt chước đi bằng hai chân; nó thấy họ cầm liềm cắt cỏ, nó cũng làm theo; nó thấy ai ai cũng mặc y phục nó cũng mặc theo. Mỗi khi nó thấy có người đến thì rất vui mừng, nó chạy theo bên cạnh làm theo hành động của người đó.

Gần đó, có một anh nông dân đang làm ruộng, nhìn thấy con khi bắt chước người đi đường và làm theo động tác của mọi người, liền nói lắm bầm: “Con khi này, trước đây ở trong rừng sâu; nay vì sao lại xuống đồng bằng? Ngày nay ở thế gian có rất nhiều người ác độc, không ngờ con khi này lại muốn làm người”. Từ đó, anh nông dân và con khi thường gần gũi nhau. Mỗi khi, anh nông dân làm ruộng mệt, lên bờ ngồi nghỉ thì con khi cũng lặng lẽ đến ngồi bên anh ta. Anh ta vuốt ve thân thiện và nói với nó: “Thế gian này có rất nhiều người độc ác, nham hiểm không có tâm địa trong sáng, thuần khiết như loài súc sinh; ta muốn kết bạn với người”. Con khi nghe anh ta nói, dường như nó hiểu nên vẫy đuôi vui mừng rồi ra về.

Một hôm, nó thấy anh nông dân gieo đậu xuống đất, nó cũng bắt chước hót đậu định gieo ở bìa rừng. Nhưng nó sơ ý làm rơi mất một hạt vì lo tìm hạt đậu mà số đậu đang cầm trong tay nó thả tay ra rớt xuống đất hết. Không ngờ nó tìm một hạt đậu không ra mà số đậu nó thả ra trên đất bị chim mổ ăn hết. Cho nên, rớt cuộc khi vẫn khi, không thể thông minh như con người.

---o0o---

Bài học đạo lý

Con người có giàu-nghèo, sang-hèn, khôn-ngu, hiền-dữ. Người nghèo cùng, ai mà không muốn mình giàu sang, trừ phi kẻ ngu si không có tài cán gì. Ai mà không muốn mình có trí tuệ, có tài năng? Nhưng vì tài năng có giới hạn, đành phải thấy người giàu sang mà tự trách mình thấp kém. Người có chí thì nghĩ: “Người kia cũng là người, ta cũng là người. Vì sao họ làm được, ta làm không được? Ta phải nỗ lực vươn lên”. Cổ đức dạy: “Giàu to nhờ trời, giàu nhỏ nhờ cần kiệm”. Chúng ta nỗ lực bao nhiêu thì thành công bấy nhiêu.

Chúng ta học làm người thì nhất định làm người, học làm thần thì tương lai có thể làm thần, học làm ma thì tất nhiên tương lai sẽ làm ma, học cờ bạc thì sẽ thành kẻ nghiện cờ bạc, học làm kẻ cướp thì làm kẻ cướp, chúng ta học nghề gì thì làm nghề đó; đây là điều tất nhiên. Như thế, chúng ta học Phật lẽ nào tương lai không thành Phật? Có người mang danh học Phật đã lâu mà

thực hành theo ngoại đạo thì tương lai thành tà ma ngoại đạo, việc này chúng ta có thể biết trước. Tục ngữ có câu: “Treo đầu dê, bán thịt chó”, ở đâu cũng có.

Vinh hoa ở thế gian chỉ hiện ra bề ngoài, điều quan trọng là chánh-tà trong tâm mình. Trong tâm như thế nào thì quả báo tương lai như thế ấy. Vì thế, Đức Phật dạy: “Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu”. “Nhân không chân thật thì quả hư dối”. Chúng ta trồng nhân gì thì gặt quả đó, sự việc rất công bằng. Con khi muốn học làm người; như vậy, có phải con người học theo thánh hiền? Hay là học lừa gạt, trộm cắp? Tương lai muốn sinh về cõi trời, hay đọa địa ngục? Mỗi người đều tự chọn.

---o0o---

Chuyện 89 - Phúc họa do tâm

Lời dẫn: Tục Ngữ có câu: “Rượu không say người, người tự say”, “Sắc không mê hoặc người, người mê sắc”. Tham sắc đẹp, nghiện rượu làm cho người ta điên đảo. Người không nghiện rượu có khả năng tự làm chủ mình, rượu không làm say người, người tự say rượu; người thấy sắc đẹp liền tham đắm, vì trong tâm háo sắc. Người không háo sắc thì sắc làm sao mê hoặc người được? Con người chẳng phải Thánh hiền, ai mà không có tâm háo sắc? Chánh-tà đều do tâm tạo. “Người biết núi có cạp mà vẫn bước xông vào”. Chúng ta biết rượu, sắc đẹp mê hoặc người mà vẫn để nó lôi kéo; như thế, còn gì để nói?

Xưa kia có một người bán dưa. Hàng ngày, hấn gánh rất nặng đi rao bán khắp hang cùng ngõ hẻm. Một hôm, hấn gánh bán đến thôn nọ, gặp những kẻ rảnh rỗi thấy hấn liền hỏi:

- Này anh bán dưa! Dưa anh bán có ngọt không?

Người bán dưa đáp:

- Dạ, dưa tôi bán rất ngọt.

- Có trái nào hư thối không?

- Nhất định không có.

- Anh nói có thật không? Con người có người tốt, người xấu. Vì sao dưa không có trái thối?

- Trong nghìn vạn người mới chọn được vài người là Thánh hiền, dưa của tôi cũng chọn lựa như vậy; cho nên, tuyệt đối đều là trái ngon ngọt.

- Thật không? Nhất định không có trái nào hư phải không?

- Đúng vậy!

- Nếu đúng như lời anh nói thì đúng là một kẻ ngu xuẩn.

- Vì sao?
- Bởi vì nghìn vạn trái dưa chỉ chọn được một vài trái ngọt; như thế, những trái hư thối ai mua cho hết?
- Trái dưa nào chưa chín để đợi cho nó chín, trái nào hư thì bỏ. Con người không chịu học theo Thánh hiền thì không phải là người.
- Vậy chúng tôi thế nào?
- Các anh đều học Thánh hiền, nhưng không ai dám bảo đảm mình làm đúng.

Gã bán dưa gánh đi, vừa đi hắt vừa suy nghĩ: “Con người chưa phải Thánh hiền, ai mà không có lỗi lầm? Có người làm việc chăm chỉ. Có người lười biếng lao động. Có người làm việc rất có trách nhiệm. Có người làm qua loa, sơ sài. Làm người có ưu điểm, có khuyết điểm, có thô, có tế, giống như bàn tay có ngón dài, ngón ngắn. Thế gian có người tốt, có người xấu, ai cũng có ưu điểm và khuyết điểm. Bạn cho người kia xấu, nhưng người khác nói là người tốt thì sao? Bạn cho người đó tốt, nhưng người khác bảo là người ấy xấu, không thể theo cách nhìn của mình mà đánh giá tất cả mọi người”.

Hắn vừa gánh dưa đi, vừa miên man suy nghĩ. Bỗng nhiên, hắn chợt thấy bên đường có con chuột vàng chiếu sáng lấp lánh. Hắn cúi xuống nhặt lên, cẩn thận bỏ vào trong bọc. Khi hắn nhặt được con chuột vàng thì vui mừng khôn xiết. Hắn nghĩ: “Từ nay, ta không cần gánh dưa đi bán nữa, có được số tiền vốn lớn như thế, ta tha hồ kinh doanh mua bán, như mở quầy hàng bán lúa gạo, hay mở cửa hàng tạp hóa, tự mình làm chủ, rồi thuê người làm những việc vặt thay ta, cuộc sống sung sướng thoải mái biết bao”.

Hắn cứ suy nghĩ mãi, càng nghĩ tâm hồn càng bay bổng lâng lâng. Bất ngờ khi đến bên bờ sông, hắn cỡi y phục muốn lội qua sông, nên cẩn thận đặt con chuột vàng trên bờ thì việc kỳ lạ xuất hiện, con chuột vàng bỗng biến thành con rắn. Hắn vô cùng kinh ngạc, suy nghĩ: “Con chuột vàng bỗng biến thành rắn độc, cho dù rắn độc ta cũng không bỏ, ta thà chịu nó cắn chết, vẫn phải mang nó về nhà”. Khi hắn nghĩ như thế, con rắn lại biến thành con chuột vàng.

---o0o---

Bài học đạo lý

Việc này, có hai ý nghĩa:

Một: Do tham nên mới vừa được con chuột vàng, vì sao biến thành rắn độc? Chúng tôi e rằng là có ảo giác nhất thời, mong muốn có thể biến thành con chuột vàng; vì bỏ chuột vàng không được nên phải mang nó về nhà.

Hai: Nhờ lòng nhân hậu sợ răn cản chết người khác; thà hi sinh thân mình, chứ không muốn người khác bị thương nên đem nó về. Rốt cuộc, chính là tâm lý để bạn đọc tự đoán nhé!

Thế gian có rất nhiều ngoại đạo thấy chân lý Phật pháp nhiều như thế, lại chịu không nổi giới luật Phật giáo trời buộc, đành phải chọn lấy những điều cần thiết, làm thành bề ngoài của mình; hoặc giả tu đạo, mong muốn được thí chủ cúng dường. Hoặc tự xưng Phật này tái thế, Bồ-tát kia tái sinh v.v... Họ mượn danh tiếng của Phật giáo mà lừa gạt thí chủ cúng dường; việc này ở đâu cũng có. Đây là hiện tượng thời mạt pháp; hay là nghiệp chướng của chúng sinh, thật tâm tu hành, hay giả dối lừa gạt, tất cả đều do tâm.

---o0o---

Chuyện 90 - Được rồi lại mất

Lời dẫn: “Mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh, khó mà nói hết được”, “ai cũng có một nỗi khổ riêng”. Hay nói cách khác “ba năm một vận tốt hay vận xấu xoay vần nhau”, “gió nước theo sự di chuyển”. “Kẻ ăn xin cũng mong ba năm gặp vận tốt”. Vì thế, con người “có lúc trăng sáng, có lúc sao sáng”. Ai cũng phải trải qua một giai đoạn khổ nhọc nỗ lực phấn đấu vươn lên. Khi cơ hội tốt đến, lại giống như sao sáng xẹt qua; nếu như lúc đó, chúng ta không nỗ lực chớp lấy thời cơ thì “mỗi năm hoa nở một lần, tuổi xuân trôi qua nhanh chóng”.

Ngày xưa có một người rất nghèo khổ, hàng ngày hắn đi xin ăn khắp đầu đường xó chợ mà vẫn chịu cảnh thiếu trước hụt sau, tạm lầy lắt sống qua ngày.

Một hôm, có người hỏi hắn:

- Anh còn trẻ, mạnh khỏe, vì sao không tìm việc làm, lại phải chấp nhận cuộc sống ăn xin như vậy?

Hắn đáp:

- Việc gì tôi cũng không biết làm, người nào dám thuê tôi?

- Nếu như anh không sợ cực khổ thì tôi sẽ tìm cho anh một công việc.

- Chỉ cần có việc làm thì tôi sẽ làm hết sức mình không sợ khổ nhọc. Anh yên tâm, tôi nhất định làm theo sự chỉ dẫn của anh.

Chẳng bao lâu, người này tìm được cho hắn một công việc làm. Quả nhiên có được công việc, hắn làm rất tốt. Công việc hàng ngày của hắn là gánh rau từ thôn quê bán cho người trong thành phố. Mặc dù công việc cực nhọc,

nhưng hẳn cảm thấy cuộc sống rất thoải mái nên không hề thấy mệt mỏi; vì thế, hẳn rất hài lòng cuộc sống hiện tại. Có người hỏi:

- Anh gánh rau đi suốt cả ngày, đi và về mười mấy dặm. Anh không thấy mệt sao?

Hắn đáp:

- Trước đây, tôi đi xin ăn cũng đi suốt cả ngày, nhưng cuộc sống bấp bênh bữa no, bữa đói. Hôm nay có việc làm cuộc sống ổn định, làm sao tôi thấy mệt được?

Con người ở đời, rất ít người hài lòng với cuộc sống hiện tại nên đau khổ nhiều. Đức Phật dạy: “Biết đủ thường vui” chính là ý này.

Một hôm, hẳn đang gánh rau, giữa đường phát hiện một túi đựng rất nhiều vàng; hẳn vui mừng khôn xiết, vội mở ra xem và đếm thử được bao nhiêu vàng. Trong lúc, hẳn đang say sưa đếm vàng, bỗng người chủ mất vàng chạy đến thấy la toáng lên:

- A! Đây là vàng của tao! Ngươi ở đâu đến, dám lấy trộm vàng của tao. Ngươi hãy đi theo tao đến gặp quan.

Hắn sợ hãi van xin:

- Xin lỗi ông! Túi vàng này tôi lượm nó ở đây, tôi không hề lấy trộm. Tôi trả lại cho ông đầy đủ, xin đừng bắt tôi đến quan.

Hắn tha thiết, cầu khẩn van xin mới được chủ vàng tha thứ. Sự việc xảy ra, chẳng những làm hẳn mừng hụt mà suýt tí nữa bị bắt đến quan oan uổng và suốt cả đời không thể nào rửa sạch tội danh ăn trộm. Kiếp sống con người thật mong manh quá!

---o0o---

Bài học đạo lý

Mỗi người chúng ta đều phải trải qua một thời gian chịu khổ cực nhọc, nỗ lực phấn đấu vươn lên, cũng có lúc “hết con bĩ cực, đến hồi thái lai”. Những ngày chúng ta trải qua gian khổ sẽ cảm nhận cuộc sống sâu sắc và trưởng thành hơn, một giờ như trải qua mấy ngày. Ai cũng hi vọng tương lai tốt đẹp, lại mong cực khổ qua rồi được hưởng thụ cuộc sống hạnh phúc hơn; cho nên, khi làm việc cực nhọc, họ không thấy vất vả. Hay nói cách khác, cuộc sống an vui sẽ trôi qua rất nhanh; một ngày như một giờ, một năm như vài ngày. Vì sao như thế?

Giống như người ăn ngon mặc đẹp, ngày nào họ cũng ăn sơn hào hải vị, nên không thưởng thức được vị ngon của thức ăn. Nếu như một năm, họ ăn món ngon chỉ vài, ba lần thì sẽ cảm nhận vị ngon tuyệt vời và cảm thấy rất thú vị. Có người hàng ngày không làm việc gì, thân thể không hoạt động không ra

mồ hôi nên có ăn món gì cũng chẳng thấy ngon. Người lao động cực nhọc, thân thể vận động suốt ngày, mồ hôi chảy ra nên ăn món gì cũng thấy ngon miệng. Vì sao? Bởi vì thần kinh của con người cần phải hoạt động; nếu không hoạt động thì như tê cứng. Cho nên, người hằng ngày thích ăn ngon nhưng thần kinh không hoạt động thì chẳng bao giờ cảm thấy được vị ngon, gặp món ăn dở mà thần kinh hoạt động thì sẽ cảm thấy ngon. Hằng ngày, chúng ta không lao động chân tay và trí óc thì thần kinh cũng bất động tê cứng, có ăn gì cũng không thấy ngon. Thân thể lao động cũng rất cần uống nước nhiều, bồi dưỡng đủ chất và thần kinh cũng cần hoạt động thì chúng ta ăn món gì cũng đều thấy ngon.

Lý luận này chứng minh một việc “làm người có thân thì có khổ”. Thân thể cần cơm ăn, áo mặc, chỗ ở, đi lại và phải lao động, có lao động chân tay và trí óc thì mới được mạnh khỏe, minh mẫn; bằng không sẽ sinh nhiều bệnh tật. Vì thế, chúng ta cần phải trải qua những ngày cực khổ thì mới được hưởng cuộc sống sung sướng, hạnh phúc; bằng không thì đừng mong mình được an vui. Chẳng phải con người sinh ra là trả nghiệp là gì? Không phải chịu khổ hay sao? “Con người sống ở đời mười việc hết tám, chín việc không như ý”. Như thế đủ để chứng minh đời người vui ít khổ nhiều. Chúng ta phải làm thế nào để được an vui nhiều? Trừ phi tu học Phật pháp, tiêu trừ nghiệp chướng thì mới có được cuộc sống cứu cánh an lạc. Bằng không thì được-mất, khổ-vui mãi mãi xoay vần.

---o0o---

Chuyện 91 - Người không biết đủ thì khổ

Lời dẫn: Đức Phật dạy: “Biết đủ thường vui, người không biết đủ, dù ở thiên đường cũng thấy khổ”. Vì thế, bất luận chúng ta đang hưởng thụ cuộc sống giàu sang, ăn ngon mặc đẹp; hay sống trong khổ cực, ăn uống đạm bạc, miễn biết đủ thì an vui. Kẻ không biết đủ, cho dù giàu nứt đổ vỡ vách, địa vị danh vọng cao ngất, nhưng hàng ngày vẫn tìm mọi cách tranh giành chiếc ghế, hạ thủ, đấu đá lẫn nhau, khổ não vô cùng.

Con người có giàu-sang, nghèo-hèn, khôn-dại, hiền-dữ. Đất có đồi núi chập chùng, hay đồng ruộng bằng phẳng chẳng bao giờ giống nhau. “Làm người có lúc gặp vận may, có lúc gặp rủi ro, chúng ta không thể so bì người này với người kia”. Nếu như chúng ta “thấy người tài đức muốn mình bằng họ” thì càng so sánh càng mệt. Như thấy người giàu sang liền sinh tâm ganh tỵ; hoặc tự ty là điều không nên. Người giàu sang thấy người nghèo hèn thì kiêu ngạo, tự cao tự đại; hoặc người nghèo thấy người giàu sang thì tự ty, ganh

tự đều không đúng. Chuyện đúng sai cũng là nguyên nhân tranh cãi, tất nhiên khổ não sẽ đến.

Ngày xưa có một nông dân, gia đình hắn tuy không có của ăn của để, nhưng cuộc sống cũng tạm đủ. Hắn tuy không có nhà cao cửa rộng, nguy nga tráng lệ, nhưng cũng có nhà ngói đỏ tường vôi, rộng rãi thoáng mát đủ cho một gia đình mười mấy con người sinh hoạt thoải mái; mặc dù, hắn không được ăn ngon, mặc đẹp, nhưng cuộc sống luôn đầy đủ no ấm. Gia đình hắn trôi qua những ngày tháng hạnh phúc đơn sơ như thế.

Một hôm, hắn đến nhà trưởng giả có việc. Hắn thấy nhà ông ta có rất nhiều vàng bạc, của cải, ăn toàn những món sơn hào hải vị, ở nhà lầu cao rộng, nguy nga, đầy đủ tiện nghi sang trọng. Sau khi trở về nhà, hắn nhớ lại nhà ông trưởng giả giàu sang như thế nên đâm ra buồn chán, than thở; ăn cũng không ngon, ngủ không yên giấc, thường nói lảm bảm: “Chao ôi! Vì sao tài sản của ta không bằng trưởng giả? Nhà của ta không sang trọng bằng nhà ông ta?”. Sau đó, hắn ngồi thờ thẫn như người thất tình.

Vợ hắn thấy tình cảnh như vậy, liền an ủi:

- Chàng ơi! Hãy bằng lòng sống với hiện tại, tài sản của chúng ta không nhiều bằng nhà trưởng giả, nhưng cũng đủ chi tiêu cho cuộc sống hàng ngày. Tiện nghi trong nhà chúng ta tuy không được đắt, sang trọng như nhà ông ta, nhưng đâu thiếu vật gì. Chàng còn mơ ước gì nữa mà không hài lòng?

Hắn trợn mắt nạt:

- Nàng là phận đàn bà biết gì mà nói. Làm người phải tranh tài, Phật phải tranh hư vinh. Trưởng giả là người, ta cũng là người, vì sao ta không bằng ông ta?

- Chàng ơi! Trưởng giả là người, chúng ta cũng là người, nhưng con người có sự giàu-sang, nghèo-hèn, vận mạng có tốt-xấu sai khác. Bởi vì, có người đời trước làm nghiệp thiện nên đời nay được hưởng phúc báo. Có người đời trước gây nghiệp ác nên đời nay chịu khổ báo. Có người thông minh, trí tuệ, làm việc có đạo đức, có lương tâm. Có kẻ ngu si, bất tài chỉ làm hại người, lợi mình, những việc họ làm đều trái với lương tâm, đánh mất nhân cách. Thì làm sao có chuyện giàu-sang giống nhau?

- Ý nàng nói ta là kẻ bại hoại đạo đức phải không?

- Thiếp không dám nói như thế, chúng ta làm đúng, ít tạo nghiệp ác là được rồi.

- Nàng hiểu được bao nhiêu? Lẽ nào ta không biết đạo lý này? Con người sống ở đời là phải tranh tài năng, không tranh nhau thì sống có ý nghĩa gì?

- Ý chàng nói là...

- Tài sản của chúng ta không bằng người khác, để lại có ích gì?

- Tài sản của chúng ta tuy không bằng trưởng giả, nhưng đủ chi tiêu sinh hoạt cho cả nhà. Chàng muốn xử trí nó thế nào?

- Ta dự định đem hết của cải ném xuống biển, không còn của cải sẽ không còn đau khổ so sánh hơn thua với trường giả kia.

Đúng là hẳn lý sự quạt mo, thế gian này có những kẻ khùng, cũng lý sự ngu si như hẳn. Mặc dù vợ hẳn khuyên can hết lời, nhưng hẳn vẫn không nghe, ngang nhiên đem hết của cải ném sạch xuống biển cả.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người có khôn-dại, hiền-dữ, tư tưởng hiểu biết và cách nhìn nhận ở thế gian đều không giống nhau. Người có chính nhân quân tử và kẻ gian tà; hiểu biết có cao-thấp. Có người nhìn xa trông rộng về tương lai; có kẻ chỉ thấy lợi ngay trước mắt; có người chánh tri, chánh kiến; có kẻ tà tri, tà kiến; công có công lý; nghề có nghề chính đáng. Người sống ngay thẳng có lý lẽ đúng; kẻ tà thường lý lẽ cong queo. Người chánh hay tà mới có thể yên ổn đi trên con đường nhân sinh này? Quan trọng nhất là tương lai được hưởng thượng vuơn lên hay bị đọa; làm người hay làm quỷ; được vãng sinh hay đọa làm súc sinh; lên thiên đường hay xuống địa ngục, đều do lý trí của chúng ta mà chọn lựa.

Con người tranh tài rất quan trọng phải không? Là tự mình tranh đấu để vuơn lên là điều tất yếu; hay vì quốc gia, vì xã hội mà tranh tài cũng cần như vậy; hoặc vì nhân cách, đạo đức của mình mà tranh tài, lại càng quan trọng; hoặc vì sinh tử trong tương lai, hay vì độ chủng sinh mà phải tranh tài thì càng tốt. Nhưng có người vì những danh lợi giả dối, hay vì chút sĩ diện mà tốn rất nhiều tinh thần và sức lực để tranh nhau; thật là oan uổng. Có người vì so sánh tài sản của người khác, tranh nhau vì thế diện mà từ bỏ tất cả; càng tranh giành thì càng đau khổ. Bạn nói họ là người thông minh hay là kẻ ngu si?

---o0o---

Chuyện 92 - Đem tài sản đổi lấy kẹo

Lời dẫn: *Mỗi người chúng ta đều có thói quen ham của rẻ. Vì thế, từ xưa đã có câu nói: “Ham cái nhỏ, bỏ cái lớn”. Vì sao nói ham cái nhỏ, bỏ cái lớn? Chúng tôi nói ví dụ như chúng ta có việc muốn nhờ người khác, trước khi bàn công việc, chúng ta phải biếu quà; họ nhận quà của chúng ta mà không e ngại từ chối yêu cầu của chúng ta; nếu không thì việc đó không bàn được.*

Chúng ta làm việc giúp cho người khác, ít nhất cũng một chút nhậu; hoặc nhận một phong bì; nếu không thì khó mà được toại nguyện. Nếu chúng ta bàn chuyện buôn bán làm ăn, trước phải mời đi nhà hàng thì bàn chuyện kinh doanh mới thành công; cho đến tổ chức mở tiệc sinh nhật, cưới gả, ma chay, chúc thọ đều phải mời dùng cơm trước rồi mới mời sau. Một bữa ăn, bất luận phải trả giá bao nhiêu cũng phải ăn. Bởi vì, thông thường đã hình thành thói quen như thế, nên lãng phí rất nhiều.

Tục Ngữ có câu: “Muốn bắt trộm gà, phải mất một năm lừa”. Kẻ muốn bắt trộm chó người ta nuôi, trước không đánh chó làm sao bắt trộm được? Kẻ muốn tham ô, trước tiên cũng phải chi cho người khác một ít thì việc tham ô mới suôn sẻ. Kẻ muốn lừa đảo lấy của người khác, trước tiên cũng phải chi ra một ít tiền để dụ họ thì lừa đảo mới thành công. Vì thế, ham cái nhỏ, bỏ cái lớn ở thế gian rất nhiều, kể ra không hết.

Ngày xưa có một phụ nữ vì chạy giặc nên rời bỏ quê nhà; nàng dắt theo đứa con trai và mang một bọc đựng rất nhiều của cải, nàng dự định đi thẳng đến nơi yên ổn để sinh sống. Hai mẹ con đi suốt hai ngày, hai đêm, thân thể rã rời, nên phải nghỉ ngơi. Họ đi đến ngồi nghỉ bên gốc cây, nàng lại buồn ngủ nên dặn chú bé:

- Trong bọc này đựng tài sản của chúng ta, lúc mẹ ngủ; nếu có ai muốn lấy bọc này thì con liền kêu mẹ dậy nhé! Tuyệt đối con không được đưa cho ai bọc này!

Chú bé đáp:

- Mẹ ơi! Con biết rồi!

Dặn con xong, nàng dựa vào gốc cây ngủ say. Lúc đó, có một tên trộm nhìn thấy người mẹ đã ngủ say, dường như không hay biết gì liền đến gần hỏi:

- Này chú bé! Trong bọc đựng gì thế?

Chú bé trả lời:

- Dạ, bọc đựng của cải đó!

- Chú bé ơi! Của cải đâu có ích gì, anh có rất nhiều kẹo nè, em ăn thử ngon không?

Hắn lại giơ kẹo trước mặt chú bé giả trò dụ dỗ:

- Kẹo nè! Em thích không?

- Dạ, em rất thích!

- Thế thì anh đưa cho em kẹo đổi bọc này cho anh có được không?

- Dạ được!

Thế là bọc đồ của cải bị tên trộm chôn lấy đi.

Người mẹ thức dậy không thấy bọc đồ, liền hỏi:

- Này con! Bọc đồ đâu rồi?

Chú bé đáp:

- Con cho chú kia mang đi rồi.

- Tại sao con cho chú đó mang đi? Không phải mẹ đã dặn con rồi, nếu có ai muốn lấy bọc này thì con liền kêu mẹ đây?

- Mẹ ơi! Tại chú đó cho con rất nhiều kẹo đây nè!

- Con ơi! Có nhiều kẹo đi nữa cũng chẳng đáng giá bao nhiêu, tài sản trong bọc đó trị giá rất nhiều.

- Thế nào là trị giá rất nhiều hả mẹ?

Chú bé chẳng hiểu gì cả, người mẹ có giải thích cho nó cũng chẳng có ích gì; và lại tài sản cũng bị tên trộm mang đi rồi, có đánh mắng chú cũng chỉ vô ích, nằng chỉ tự than trách mình.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người thường vấp phải ham cái nhỏ, bỏ cái lớn. Có người vì năm đồng tiền mà cãi nhau đỏ mặt tía tai, đánh mất tình bạn, mất đi khách hàng bị tổn thất rất lớn, trái với đạo đức, trái lương tâm mình, chỉ vì tiền mà đánh mất tất cả. Lại còn tạo tội nghiệp, trong tương lai nhiều đời nhiều kiếp phải đền trả, cũng kết thù oán rất nhiều, báo thù lẫn nhau, mãi mãi không hóa giải được. Chúng ta nghĩ thử xem chút lợi trước mắt quan trọng? Hay là đạo đức, nhân cách quan trọng?

Ngoại đạo vì tranh giành tín đồ mà đem tam giáo <http://quangduc.com/kinhdien-2/429chuyenbachdu.html> - [_ftn5](#)⁵ và danh từ ngữ giáo⁶ gộp lại sửa đổi thành những danh từ tà thuyết, tin đồn, dọa dẫm, lừa đảo. Bọn chúng vì tham lợi trước mắt nhất thời mà hại tuệ mạng của mình và tất cả chúng sinh. E rằng nhiều đời nhiều kiếp tội lỗi vô biên. Bọn chúng chỉ sung sướng nhất thời trước mắt mà muôn kiếp đọa vào đường tà. Chúng ta thử nghĩ xem, họ thông minh hay là ngu si? Là được hay mất? Như chú bé trong câu chuyện chỉ vì ham mấy viên kẹo mà đánh mất của cải giá trị rất nhiều. Câu chuyện này đáng làm bài học cho chúng ta.

---o0o---

Chuyện 93 - Gây họa cho người

Lời dẫn: Ở đời, có người gây họa cho đời. Có người để phúc cho đời. Có người để lại tình thương khắp nhân gian, cũng có người để lại căm thù cho mọi người. Chúng ta nên để lại trí tuệ, để lại của cải, để lại nhân nghĩa, để lại danh tiếng, để lại chân lý cho cuộc đời. Nhưng cũng có kẻ để lại sự tàn

bạo, để lại nợ nần, để lại tiếng xấu, để lại tà thuyết cho nhân gian. Cho nên ở đời có chuyện sang-hèn, giàu-nghèo, trên trời có hai mươi tám tầng, địa ngục có vô lượng địa ngục; cho đến chúng sinh ở dưới biển, đất liền và trong hư không, mỗi loài đều có phước, tội sai khác.

Người có tâm địa tốt, đến đâu cũng tìm cách giúp đỡ mọi người, cho nên họ để lại lòng yêu thương, phước đức, trí tuệ cho cuộc đời. Kẻ có tâm địa xấu đi đến chỗ nào cũng bóc lột người khác, để lại tai họa, hận thù và tiếng xấu ở nhân gian. Tuy họ có thể trốn thoát pháp luật, trốn tránh sự khiển trách của mọi người, nhưng không thoát được báo ứng nhân quả, nhân như vậy thì phải chịu quả như thế. Đây chính là chân lý trong vũ trụ rất công bằng và rất thực tế.

Ngày xưa có một phụ nữ rất nhiều chuyện, suốt ngày thị đi lông bông bên ngoài để nói những chuyện tốt-xấu. Thị không nói chuyện thị-phi của người thì khen-chê người này tốt, người kia xấu; thị đem điều tốt-xấu của mình để phê phán chuyện đúng sai của người khác.

Một hôm, thị gặp một cô gái trẻ đẹp. Thị bảo:

- Này em! Em rất xinh đẹp để ta giới thiệu cho cô một chàng trai khôi ngô tuấn tú, bảo đảm em rất hài lòng. Em đồng ý không? Chàng trai này vừa đẹp trai, vừa có học vấn, hiểu biết, lại giàu sang, có địa vị. Em kết hôn với anh ta quả thật là một đôi trai tài gái sắc, hạnh phúc không gì bằng.

Cô gái vốn không quen biết gì thị. Bỗng nhiên, nghe thị nói làm mai mối, e thẹn không dám nghe nên đi luôn. Thị tức giận cảm râm: “Cô này không biết điều, mai này nhờ ta làm mai, ta không đồng ý đâu nhé!”. Cô gái nghe thị nói bậy bạ rất bực mình. Thật là, lời nói làm cho người khác bực tức chỉ là vô nghĩa.

Một lần, có người hàng xóm mắt, thị giúp đỡ hết lòng, chỉ dạy con cái của người mắt: “Này các con! Mẹ của các con mắt rồi mà các con không chịu khóc lóc gì hết, càng khóc lớn tiếng thì càng tốt, mới bày tỏ tấm lòng hiếu thảo đối với mẹ. Nếu không mọi người sẽ phê bình mà mẹ của các con cũng không được siêu thăng. Các con phải đốt nhiều vàng mã để mẹ các con xuống âm phủ có mà xài; lại còn đốt cả nhà giấy, xe hơi giấy và các dụng cụ đồ giả cho mẹ. Bằng không, mẹ các con sẽ quanh quẩn ở đây. Các con có muốn mẹ làm kẻ ăn xin, hay làm cô hồn, ma quỷ không? Lớn hết cả rồi mà không biết gì”.

Thị chỉ bày cho mọi người, nếu bảo họ cảm tạ thị cũng không đúng, tức giận cũng không được, làm theo thị bảo cũng không ổn, không làm theo cũng khó xử; thật là làm khó hai bên. Thị đi đến đâu cũng chỉ gây phiền phức cho mọi người.

Hàng ngày, thị sống không có nề nếp; suốt ngày, thị lông bông ngoài đường, thường thường đến nửa đêm mới về nhà. Một hôm, thị nằm ngủ trưa bên cây

cổ thụ. Lúc vừa thức giấc, thị chợt nhìn thấy một con gấu đen chạy đến, thị chạy trốn không kịp nên đành ôm chặt thân cây, con gấu vồ thị. Vì thị ôm chặt thân cây nên con gấu dùng hết sức kéo thị; không ngờ, vuốt của nó cắm sâu vào vỏ cây rút không ra được. Thị lập tức đề lên con gấu, nó nhất thời không cử động được. Khi đó, có một thanh niên đi ngang qua. Thị liền lớn tiếng bảo:

- Này chú em ơi! Hãy giúp dìu dìu chị với, chỉ cần chú em giết chết con gấu này thì nó thuộc về chú.

Chàng trai hỏi:

- Tôi giúp chị như thế nào?

- Chỉ cần chú đề chặt bàn tay con gấu, chị cầm dao giết chết nó là xong!

- Dạ được!

Chàng trai đề tay con gấu cho thị; nhưng thị bỏ đi mất không quay lại để chàng trai chịu trận, đề gấu cứng đờ trong tình cảnh nguy hiểm. Thật là, lỡ cười trên lưng cọp khó mà xuống được, chàng trai không biết làm thế nào cho toàn thân mạng.

---o0o---

Bài học đạo lý

Thế gian có rất nhiều tà thuyết, nói ra những điều dường như là đúng mà lý thì không phù hợp. Họ dựa vào trời, thần để nói, nếu như mọi người bác bỏ cũng không được mà không bác bỏ cũng không đúng. Họ phao tin đồn nhảm rất nhiều, nói là Ngọc Hoàng thượng đế nói ra, hay Phật kia dạy, rõ ràng là không hợp lý. Chúng ta bác bỏ được không? Dẫn đến mọi người tức giận, bác bỏ được không? Nếu để lại làm cho mọi người tin theo tà kiến điên đảo, cũng làm cho bọn gian tà thực hiện ý đồ lừa đảo, không xiển dương chính pháp được. Thật là người tốt khó làm mà để họa cho người thì dễ.

---o0o---

Chuyện 94 - Hiểu lầm ý người khác

Lời dẫn: Người thông minh dễ dàng hiểu rõ ý của đối phương thể hiện qua từng cử chỉ đưa tay, cất chân, cho đến nhíu mày, nhăn mặt. Kẻ ngu si chẳng những nói ra rất nhiều lần họ không hiểu mà còn hiểu lầm ý của đối phương. Những chuyện bi hài này rất nhiều, lại còn làm mất cơ hội rất nhiều việc lớn; thậm chí mất thân mạng quý báu.

Thuở xưa có một chàng trai lãng tử sống phóng túng, gã yêu một phụ nữ đã có chồng rất xinh đẹp; cả hai người thường lén lút hẹn hò nhau. Có những lúc, chồng của ả vắng nhà thì họ tha hồ bên nhau suốt ngày, trút nỗi niềm nhớ nhung không bao giờ cạn.

Một hôm, gã hỏi:

- Này em yêu! Em có thật lòng yêu anh không?

Ả ỏng ẹo đáp:

- Tất nhiên là em yêu anh thật lòng, nếu không thì em dối chồng lén lút hẹn hò cùng anh làm gì?

- Vậy tại sao em không ly hôn với chồng để cùng anh xây dựng hạnh phúc.

- Vợ chồng em đang sống hòa thuận, anh ấy không phạm lỗi gì, làm sao em ly hôn được?

- Em nói như thế, chúng ta mãi mãi không thể chính thức kết hôn được phải không?

- Vậy anh có cách gì không?

Lúc họ đang tâm sự, bỗng bên ngoài người chồng về gõ cửa kêu:

- Em ơi! Anh về rồi, hãy mở cửa nhanh lên!

Ả nghe tiếng chồng gọi, hốt hoảng bảo:

- Dạ, anh đợi em tí, em ra mở cửa liền.

Ả nói nhỏ với tình nhân.

- Nguy to rồi! Chồng em về tới, anh phải đi ra mau lên. Chồng em ở bên ngoài đã biết chuyện tình của chúng ta, nếu anh ấy vào nhất định sẽ giết chết anh. Dưới nhà bếp nhà em có ma-ni (đường cống ngầm) anh chịu khó chui xuống đó trốn nhé. Nhanh lên, em ra mở cửa.

Trong lúc hốt hoảng, hẩn hiểu lầm ý của ả là đi tìm viên ngọc ma-ni thì mới đi ra được, nên hẩn tới lui trong nhà bếp tìm châu ma-ni. Lúc này, chồng của ả đã vào nhà, nhìn thấy gã liền nổi điên lên xông đến chẳng hỏi phải trái, cầm dao đâm gã chết tại trận. Trong cơn hấp hối, gã vẫn còn luyến tiếc thều thào nói: “Thật đáng tiếc! Ta chưa tìm được viên châu ma-ni”.

Do đó, hẩn ôm hận từ giã cõi đời. Thật đúng như Cổ đức dạy: “Nguyện chết làm hoa mẫu đơn, làm ma vẫn còn phóng túng”.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người ở đời sống phóng túng, đến khi làm ma vẫn sống phóng túng phải không? Chúng tôi e rằng, đối với họ kiếm được một bữa ăn cũng rất khó khăn, đói vẫn đói mà không chết. Quý sống không thể sống gọi là nợ quý, nó có thể sống phóng túng như ở đời không? Kể

sống phóng túng, chết bất đắc kì tử; hoặc có rất nhiều gia đình sống xào xáo, thương nhiều, hận cũng nhiều. Oán hận và tức giận là tội nhân ở hầm lửa địa ngục. Ai cũng sợ bị lửa dữ thiêu đốt mà vẫn thích sống phóng túng phải không?

Lại nói kẻ sống phóng túng thường luôn nom nớp lo sợ, sợ người phát hiện, cũng là khi làm súc sinh sợ người giết họ. Chúng tôi nói theo thế gian, khi lửa dục đốt cháy tâm họ thì tinh thần không được yên ổn; giống như si mê, say xỉn. Cho dù tinh thần họ có yên ổn trong chốc lát, nhưng cũng là lợi bất cập hại. Chúng ta thử hỏi kẻ sống phóng túng có an lạc không?

Câu chuyện này để giải thích muôn sự muôn vật ở thế gian, sát na sinh diệt khổ, không, vô thường, vô ngã. Nếu như chúng ta giác ngộ được sự sinh diệt của mọi sự vật thì trong tâm thanh tịnh thấy được pháp không sinh, không diệt, thoát khỏi sinh tử; lại ngay trong cuộc sống thường được an lạc, không còn bị lửa dục thiêu đốt, đời sống mới có ý nghĩa, có mục đích. Bằng không thì suốt đời cứ mãi tính toán tranh giành, bị năm dục sai khiến không dừng, vẫn luôn một mình tạo nghiệp. Sau khi chết, bị đọa vào ba đường ác, không biết trải qua trăm nghìn kiếp có trở lại thân người được không, đều do một niệm sai lầm mà đưa đến. Đức Phật dạy: “Một niệm giác tức là Phật, một niệm mê là chúng sinh”. Lẽ nào chúng ta vì một niệm sai lầm mà dẫn đến sinh tử khổ não vô cùng tận?

---o0o---

Chuyện 95 - Giết oan bạn đời

Lời dẫn: *Thương và ghét ở đời cách nhau thật mong manh, chẳng phải người thế gian thương tức là ghét, ghét tức là thương; thương-ghét luôn xoay vần không dừng. Chúng tôi nói nghĩa rộng là luân hồi sinh tử. Tất cả chúng sinh bị luân hồi sinh tử, phần đông đều do thương-ghét mà ra, tạo nghiệp thiện-ác mà chịu quả báo thiện-ác; đồng thời báo thù lẫn nhau, đời nợ vẫn nợ, cho nên mới có luân hồi. Khổ báo vô cùng cũng là thương-ghét đưa đến.*

Ngày xưa có một đôi chim bồ câu rất thương yêu nhau, cùng sống chung nhau trên cành cây cỏ thụ xanh tươi. Hàng ngày, chúng nó bay đi tìm thức ăn, tối về cùng ngủ chung, như bóng không rời hình, thương yêu chân thành. Vào buổi chiều, chúng nó thường đậu trên mái nhà, ánh nắng hoàng hôn chiếu lên bộ lông chúng nó chiếu sáng lấp lánh đẹp vô cùng.

Hai con chim sống với nhau rất vui vẻ, thoải mái, hạnh phúc; có lúc chúng nó thể hiện tình cảm ra ngoài. Khi đậu trên cành cây, chim trống thường đậu sát vào chim mái âu yếm rìa lông. Có những người nhìn thấy như vậy, đều

trầm trồ khen ngợi nói: “Chim bồ câu là loài gia cầm mà chúng nó còn biết thương yêu nhau. Con người là tối linh trong muôn vật, vì sao chỉ biết lợi cá nhân mình mà tranh giành, giết hại lẫn nhau, không biết thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau để cuộc sống được an vui?” Thế gian này có mấy người yêu nhau trong sáng và chân thật? Tình yêu ở thế gian thường xảy ra “yêu quá sinh hận”, “tức nước vỡ bờ”, “vui quá sinh buồn”. Đôi chim bồ câu cũng không ngoại lệ.

Mùa hè năm đó, đến mùa lúa chín vàng rục. Trong lúc, những người nông dân bận rộn thu hoạch mùa màng. Đôi chim bồ câu cũng vất vả đi tha từng gié lúa sót lại trên ruộng đem về tổ, chuẩn bị lương thực cho mùa đông để không còn lo hàng ngày đi tìm thức ăn. Cả hai con đều nỗ lực làm việc, chỉ vài ngày tổ của chúng đầy ắp lương thực.

Một hôm, cả hai con đều bay ra ngoài, bỗng chim mái một mình bay về, cẩn thận xem lúa trong ổ. Vài ngày sau, vì thời tiết nóng bức làm cho lúa trong ổ khô héo xẹp ít lại. Chim trống thấy như vậy sinh nghi ngờ, cho rằng chim mái ăn lén; hoặc tha đi chỗ khác. Vì thế, chim trống càng nghĩ càng tức giận, liền nói với chim mái:

- Chúng ta cực khổ cùng đi nhặt lúa tha về, cô lại lén tha đi đâu?

Chim mái đáp:

- Chàng nói gì kỳ vậy? Thiếp không có.

- Không có, vì sao lúa còn ít như thế? Lẽ nào ta tha đi nơi khác? Cô thường bay về một mình làm gì?

- Vì thiếp không yên tâm lúa ở trong ổ nên bay về xem thử.

- Cô nói dối! Rõ ràng cô lén tha lúa đi nơi khác.

- Tại sao chàng lại nói oan cho thiếp như vậy? Thiếp lại cho rằng chàng lén tha lúa đi thì đúng hơn.

Do đó, hai con cãi nhau chí chóe. Chim trống nổi điên ra sức mổ rất mạnh, chim mái chết ngay lập tức. Chim mái chết rồi, nó còn nói: “Thật đáng kiếp! Mà dám phản bội lại tao”.

Vài ngày sau, thời tiết chuyển mùa, trời lạnh và mưa liên tục. Lúa trong ổ lại tươi, phình to trở lại, lúa vẫn nhiều như trước đây. Chim trống thấy sự việc như vậy, nó vô cùng hối hận nói: “Ta đã nghi oan cho nàng. Hóa ra, gié lúa bị trời nóng khô héo giảm ít lại, ta không chịu xem xét kỹ, ta lại giết chết nàng. Tội ta đáng chết! Ta thật đáng chết”. Chim trống quá đau buồn nên nó chết theo chim mái.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người thường là “vui quá sinh buồn”. Tình yêu cũng thường biến thành thù hận. Cuộc sống luôn đi đôi hai mặt: đúng-sai, khổ-vui, thương-ghét, yêu-hận, vận tốt-vận xấu, thành công-thất bại, giàu sang-ngheò hèn đều luôn xoay vần con người. Vì sao như thế? Lẽ nào “tạo hóa trêu người”. Ông trời không ban cho con người hạnh phúc, an vui mà cố ý làm cho họ nếm mùi đau khổ chăng?

Con người được hạnh phúc là có cơm ăn, áo mặc, nhà ở yên ổn. Nhưng khi ăn ngon, mặc đẹp họ lại thích sống đua đòi phung phí, quên đi lúc cực khổ. Có người còn tạo các ác nghiệp như giết người cướp của, mại dâm, rượu chè be bét, cờ bạc. Cổ đức dạy: “Con người khi no ấm, lại nghĩ đến chuyện sinh hoạt tình dục. Nghèo đói sinh tâm tham”. Đây là căn tính thấp hèn của con người, cho nên bị trời phạt.

Kỳ thật, nhân quả tuần hoàn, xoay chuyển nghiệp thiện-ác từ đời quá khứ, nhiều đời nhiều kiếp đến nay vô lượng vô biên. Nếu như chúng ta tinh tiến sám hối, phát thiện tâm, cũng có liên quan phúc nghiệp đời quá khứ. Sống phung phí, sát sinh, trộm cướp, cúng tế cũng có liên quan ác nghiệp từ quá khứ đưa đến; cho nên có báo ứng đời nay; thương-ghét, yêu-hận cũng lại như vậy. Cho nên, lúc nào chúng ta cũng khởi thiện tâm thì được phước báo vô lượng tu tập thì sinh tâm từ bi, phát khởi trí tuệ thì phước báo tương lai nhiều đời nhiều kiếp hưởng mãi không hết.

---o0o---

Chuyện 96 - Móc mắt khỏi làm việc

Lời dẫn: *Đôi mắt là ánh sáng, là tương lai của con người; nếu như bị mù thì tương lai như không có. Thế giới này không có ánh sáng thì mọi sinh hoạt chìm trong bóng tối, sống đau khổ chi bằng chết sướng hơn. Thiên đường là nơi đại biểu ánh sáng và hạnh phúc; địa ngục là nơi tăm tối và đau khổ. Người bị mù thì cuộc sống của họ như ở trong địa ngục tăm tối phải không? Nếu như những người mù cùng sống chung nhau thì họ chỉ có cam chịu số phận bất hạnh. Nhưng có những người mắt sáng vì sao lại đi móc mắt? Vì họ muốn thoát khỏi khổ sai phục dịch. Nhưng sự cực khổ phục dịch đến lúc sẽ hết hạn, còn mắt bị mù thì chịu cảnh mù tối suốt cuộc đời. Vậy mà, thế gian lại có những kẻ ngu si như thế.*

Ngày xưa có một nhà vua vì muốn trưng bày tiện nghi trong cung cho hoành tráng xinh đẹp; cho nên ra lệnh rất nhiều thợ mộc nổi tiếng trong nước vào cung đóng, chạm khắc những đồ dùng. Đồ dùng tiện nghi của nhà vua phải khác xa dân thường, chẳng những phải đóng, chạm khắc khéo và đẹp mà còn

phải làm cho nhanh nên bắt mọi người làm việc suốt ngày và rất cực khổ. Có lúc, còn bị quan viên quản lý mắng chửi, đánh đập. Ai nấy đều than thở suốt ngày, nhưng không dám nghỉ.

Một hôm, có một người thợ thông minh, ngồi tại chỗ nhưng không chịu làm việc. Quan quản lý hỏi:

- Này tên kia! Vì sao mày không chịu làm việc?

Anh ta đáp:

- Bẩm quan! Mắt con bị đau, nhìn không thấy gì.

Do anh ta giả vờ rất giống nên quan không có nghi ngờ. Quan đến tâu nhà vua, anh ta bị mù không làm việc được. Vua liền hạ lệnh cho anh ta nghỉ. Những người thợ mộc cho làm như vậy sẽ khỏi làm việc cực khổ, nên mọi người cùng nhau giả mù. Nhưng bị quan quản lý phát hiện, bị phạt cả đám.

Trong đó, có một người đưa ra ý kiến:

- Chúng ta muốn thoát khỏi làm việc cực nhọc này, chỉ còn cách hay nhất là làm người bị mù thật.

Mọi người đều đồng ý nói theo:

- Ý kiến rất hay! Chúng ta bị mù cũng khổ thật, nhưng vẫn tốt hơn làm việc cực khổ.

Cho nên, mọi người đều tự móc mắt mình làm cho bị mù. Mặc dù họ khỏi bị khổ sai, nhưng tiền đồ một đời coi như chấm dứt.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Có người vì trốn làm việc kiếm tiền cực khổ nên đi lừa đảo, phạm tội bị xử. Có kẻ vì lợi ích cá nhân mà tham ô lừa đảo chiếm đoạt tài sản của người khác. Có kẻ dùng nhiều thủ đoạn tinh vi để trộm cắp v.v... để khỏi lao động khổ nhọc. Nhưng tương lai cả một đời của họ bị hủy hoại trong chốc lát. Cổ đức dạy: “Lỡ bước một phen thành mối hận nghìn đời, quay đầu lại đã trăm tuổi rồi”. Chúng tôi nói xa một chút, nhiều đời nhiều kiếp trong tương lai sẽ làm thân trâu, ngựa trả nợ cho mọi người. Đây là hám của rẻ nên phải chịu lỗ phải không?

Một người thông minh phải biết đem tài trí của mình ra tạo dựng cơ nghiệp, làm việc kiếm tiền chánh đáng, không sợ thiếu thốn. Nhưng có kẻ cứ cố chấp lợi dụng sự thông minh của mình làm việc phạm pháp, lại trốn thoát kẻ hở pháp luật. Có kẻ lợi dụng chút thông minh của mình mà làm chuyện bóc lột mọi người; thậm chí tranh giành câu xé nhau, dùng thủ đoạn tinh vi để hại người. Có kẻ thừa gió bẻ măng. Có người làm tay sai cho giặc. Có người buôn bán ma túy, vũ khí. Những việc họ làm đều là một vốn bốn lời. Kỳ thật,

họ tự đánh mất nhân cách và đạo đức, hủy diệt tương lai của mình. Về sau, phải chịu quả báo đau khổ. Chúng ta nghĩ thử xem, họ là người thông minh, hay là kẻ ngu si?

Con người quý ở có đạo đức, có lương tâm, có lí trí, có tầm nhìn ra trông rộng. Nếu vì lợi ích trước mắt mà chúng ta làm trái đạo đức, lương tâm; bất chấp tương lai chịu sinh tử và đau khổ thì khác gì những người tự móc mắt mình. Kẻ không có đạo đức, lương tâm làm việc thì làm càn, không biết đúng-sai, không biết thật-giả, chánh-tà, phải-trái, thiện-ác; họ cho rằng có tiền là có tất cả. Những kẻ này khác nào những người mù trong câu chuyện? Người có trí tuệ biết nhân quả, làm việc suy nghĩ trước sau, lợi mình lợi người; lại tính chuyện tương lai nhiều đời nhiều kiếp, mới gọi là người mắt sáng. Có người chỉ vì danh lợi, bất chấp thủ đoạn, chỉ vì muốn lợi cho bản thân, không đếm xỉa đến sự sống còn, đau khổ và lợi ích của người khác; đó là người mù- tự hủy tiền đồ của mình và cướp đi sự lợi ích của người khác. Phật pháp là mắt của trời, người; mọi người muốn tìm tương lai của mình hãy nghiên cứu Phật pháp.

---o0o---

Chuyện 97 - Hại bạn

Lời dẫn: *Ích kỷ lợi mình là đặc tính của con người. Cổ đức dạy: “Người không vì người, trời tru đất diệt”. Nhưng có lúc tự hại chính mình, hoặc gặp tai nạn thì kéo người khác cùng chịu hại với mình. Việc có lợi giành riêng mình, muốn riêng mình được lợi ích; việc có hại muốn bạn bè cùng chịu chung. Đây là căn tính thấp hèn của con người, hay là tâm ganh tỵ?*

Ngày xưa có hai người người bạn rất thân nhau, một người học nghề thợ vàng, một người rất giàu có. Cả hai cùng thích đi du lịch, họ thường hẹn hò cùng nhau đi dạo ngắm cảnh non xanh nước biếc. Một hôm, họ đi dạo trong rừng sâu, quên mất trời đã về tối, nên đành nghỉ qua đêm bên gốc cây. Sáng hôm sau, họ đi xuống núi, vừa ngắm cảnh đồng bằng lúa xanh mơn mơn thẳng cánh cò bay, vừa thưởng thức hương thơm hoa cỏ dại bên đường. Trong lúc họ say sưa ngắm cảnh thiên nhiên; bất ngờ, không biết từ đâu một tên cướp chạy đến, bình thường người bạn giàu có rất cam đảm, nhưng khi gặp tên cướp hấn rất nhút nhát. Lúc tên cướp bắt hấn thì người bạn thợ vàng lên núp trong lùm cây. Tên cướp rút con dao ra, hấn run rẩy nói:

- Thưa đại ca! Em chỉ có chiếc áo này thôi, không còn vật gì khác.

Tên cướp quát:

- Đưa ra mau lên!

Trong chiếc áo bọc một cây vàng, hấn hỏi tên cướp:

- Em đưa đại ca cây vàng, đại ca trả lại cho em chiếc áo được không?

- Vàng ở đâu?

- Dạ, vàng trong chiếc áo.

- Tao không biết vàng thật hay giả, làm sao tin mày được?

- Dạ vàng thật trăm phần trăm, đại ca không tin thì có tên thợ vàng núp trong lùm cây kia, hỏi nó thì biết.

Tên cướp không để ý có người bạn thợ vàng, nghe hấn nói liền bước vào lùm cây lấy hết tài sản của người bạn này rồi đi. Lúc đầu, vốn chỉ có mình hấn bị cướp của; sau đó hấn chỉ bạn mình cũng bị mất của luôn. Thật là, hại người rồi hại mình.

---o0o---

Bài học đạo lý

Các vị đại đức! Con người ở đời, bất luận là bạn chí thân, cùng hoạn nạn thì dễ, nhưng cùng giàu sang thì rất khó. Vì thế, dân gian có câu: “Sống khổ có nhau”; hoặc “cùng sống cùng chết”. Khi ta gặp hoạn nạn bị hại, mong muốn người cũng bị hại theo, nhưng người khác không có gặp nạn, ta cũng muốn họ cam tâm tình nguyện chịu nạn. Đây là tâm lý gì? Ganh tị. Tự mình bị hại, nhưng không muốn người khác được an ổn. Bồ-tát Địa Tạng nói: “Tôi không vào địa ngục thì ai vào địa ngục. Địa ngục vẫn còn tôi thì không thành Phật”. Ngài A-nan phát nguyện: “Nếu còn một chúng sinh chưa thành Phật, con nguyện không chứng Niết-bàn”. Tinh thần hi sinh tự ngã, mong cho người khác được thành tựu, khác nhau một trời một vực.

Người ta yêu nhất thế gian, đó là tình chồng vợ. Lúc thương yêu nhau, cả hai cùng sống khổ có nhau, cùng nhau sống chết. Khi tình cảm rạn nứt thì muốn mà chết, tao sống. Lúc yêu thương mặn nồng, đem cả thân mạng hi sinh cho đối phương, khi chia tay thì mong đối phương chết ngay lập tức. Đây là không muốn người khác hưởng thụ một mình.

Ở đời có người thích sống buông thả, đánh mất sự nghiệp; hoặc làm ăn thất bại, cũng muốn kéo người khác sống buông thả như mình, mất đi công đức đạo nghiệp. Họ muốn mọi người cùng trầm luân đọa lạc, không muốn cùng nhau nỗ lực tinh tiến tu hành, cùng sinh về Cực Lạc, cùng hành đạo Bồ-tát là vì sao? Đều là do ác duyên đời trước; hoặc do tâm ganh tị sai khiến. Ganh tị như vậy là ác ma của chúng ta. Thành tựu người khác là thành tựu mình, ganh tị người khác là ganh tị mình, hại người là hại mình. Vì sao mọi người muốn tự hại mình; hoặc tự cam chịu đọa lạc?

---o0o---

Chuyện 98 - Con rùa thông minh

Lời dẫn: Cổ đức dạy: “Người có tài sai khiến người khác, kẻ bắt tài bị người sai khiến”. “Người tài dùng miệng, kẻ bắt tài dùng thân”. Trâu bò ngu ngốc, mặc dù thân chúng nó to lớn, mạnh mẽ, nhưng vẫn bị con người sai khiến. Con người tuy nhỏ, nhưng có khả năng dời núi lấp biển, chế tạo tàu thuyền, máy bay, xây dựng nhà cao ốc mấy chục tầng, điều khiển nhà máy, xí nghiệp. Chúng ta đủ thấy trí tuệ con người là thứ vạn năng.

Xưa kia có một chú bé thường chạy đến bên bờ sông chơi đùa. Một hôm, chú nhìn thấy một con rùa liền bắt nó. Chúng ta biết rùa là loài lưỡng thê, có thể bò trên đất liền và cũng có thể bơi lội dưới nước. Khi rùa bị bắt đầu, đuôi và bốn chân của nó rụt vào trong mai, đợi đến khi không có động tĩnh nó mới thò ra, lén chạy đi. Các loài động vật khác khi bị bắt không làm được như nó.

Lúc này, chú bé bắt được con rùa, liền kéo đầu và chân nó ra, nó lại rụt vào trong mai. Chú bé nói:

- Ta không cần kéo đầu ngươi, ngươi rụt vào mai làm gì cho mệt, ta muốn giết ngươi.

Con rùa đáp:

- Chú muốn giết ta không được đâu, bởi vì mai của ta rất cứng.

- Ta sẽ dùng lửa thiêu chết ngươi.

- Chú muốn dùng lửa thiêu chết ta cũng không được, vì thân ta cứng hơn đá, thiêu không chết.

- Ngươi không sợ lửa, không sợ đao. Vậy ngươi sợ gì?

- Ta rất sợ nước, chú thấy đem đá ném xuống nước thì nó liền chìm. Thân ta và đá giống nhau.

Chú bé cười ha hả và nói:

- Ta không nghĩ ra cách gì để giết ngươi, nay ngươi đã chỉ cách để ta giết chết ngươi. Ngươi đã giúp ta chu đáo, cảm ơn ngươi nhé!

Chú bé liền ném rùa xuống nước, một tiếng “bùm” rùa liền lặn mất xuống đáy sông.

Trong lúc chú bé đang đắc ý, bỗng nhiên rùa nổi lên nói:

- Cảm ơn chú bé nhé! Cảm ơn chú đã đưa ta về nơi ta sinh sống. Ta đi đây!

Chú bé ngạc nhiên nói:

- Việc này là thế nào? Rõ ràng ta ném xuống người chìm mất mà. Vì sao người nổi lên được?
Chú không biết rùa là động vật lưỡng thê, nên nghi ngờ.

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này nói người có trí tuệ, cho dù gặp cảnh nguy hiểm hay tai nạn thế nào, họ vẫn có thể hóa nguy thành an. Kẻ ngu vô sự vẫn đi gây sự, tự mình chuốc lấy phiền muộn.

Các vị đại đức! Đức Phật là Đấng giác ngộ, đầy đủ trí tuệ, từ bi, đức hạnh nên thành Phật. Vì thế, Ngài thoát khỏi sinh tử ba cõi, được đại tự tại; cho nên trí tuệ là nguyên nhân thành Phật rất quan trọng. Chúng ta sinh hoạt hàng ngày, cũng cần dựa trí tuệ, mới có thể thành công sự nghiệp, cũng mới có thể yên ổn, an vui trong cuộc sống.

Chúng tôi nói thí dụ: “Người có trí tuệ, họ có kế hoạch sự nghiệp, ứng phó muôn sự ở thế gian, đối nhân xử thế khéo léo, buôn bán thu chi rành mạch”. Người có trí tuệ xử sự mọi việc tốt đẹp làm hài lòng mọi người. Kẻ không có trí tuệ làm việc này không xong, việc kia cũng không được, đi đến đâu cũng làm mọi người phiền lòng, làm việc không tốt, lại còn trầy trật không ra gì. Đến chỗ nào cũng tính toán chi li, tranh cãi với mọi người; lại chuốc nhiều phiền não, đau khổ; nặng hơn một chút là tạo tội nghiệp, làm cho tương lai chịu nhiều quả báo đau khổ. Cho nên trí tuệ là bảo bối của con người rất quan trọng.

Thế gian có rất nhiều tôn giáo. Tôn giáo vốn là nhiệm vụ vĩ đại dạy mọi người tu tâm dưỡng tính, bồi dưỡng tâm tính và đạo đức, nhân cách. Nhưng có người lợi dụng tôn giáo để làm công cụ cuộc sống; hoặc làm công cụ kiếm tiền, cầu danh lợi. Kết quả ngược lại, trở thành công cụ hại họ họa lạc, đều có liên quan không có trí tuệ. Vì thế, trí tuệ là then chốt quan trọng, thăng hay họa ở thế gian và xuất thế gian.

---o0o---

Chuyện 99 - Cửa hoạch tài

Lời dẫn: Tục Ngữ có câu: “Ba năm xoay chuyển theo vận tốt hay xấu”. “Gió nước theo sự di chuyển”. “Có lúc trăng sáng, có lúc sao sáng”. Các câu trên đều nói vận mạng con người luôn luôn thay đổi; vận vật cũng

luôn thay đổi. Vận mạng có dừng lại không? Vì sao như thế? Bởi vì tâm người luôn thay đổi, có lúc nghĩ thiện, có lúc nghĩ ác, có lúc làm thiện, có lúc làm ác; cho nên vận mạng cũng thay đổi tốt-xấu. Như thế, nếu khi chúng ta có cơ hội tốt, kiếm được nhiều tiền, gặp vận tốt thì nên cố gắng nắm bắt cơ hội, tích lũy công đức. “Trời nắng ráo tích trữ lương thực dành khi mưa”. “Nuôi con cây về già, tích trữ lúa gạo phòng khi đói”. Chúng tôi nói rộng một chút, đời nay chúng ta phải tu đời sau được phúc, tốt nhất là tu giải thoát sinh tử.

Ngày xưa có một người rất nghèo đi lang thang nơi hoang vắng. Bất ngờ, hắn phát hiện một rương vàng, vui mừng khôn xiết. Hắn nghĩ rương vàng này cả đời hắn xài cũng không hết, hắn không còn lo chuyện cơm ăn, áo mặc, có thể xây nhà cao cửa rộng, cũng có quyền cưới năm thê, bảy thiếp, được hưởng thụ tất cả thú vui ở đời. Trong lúc, hắn ngất ngây say sưa đếm vàng,. Bỗng có một tên cướp đi ngang qua nhìn thấy liền cướp đi hết. Gã nhà nghèo vẫn trở lại trắng tay.

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này giải thích hàng phàm phu chúng ta từ đời quá khứ nhiều đời nhiều kiếp đến nay, trôi nổi trong sinh tử, chịu khổ não vô lượng vô biên; ngày nay, gặp được Phật pháp thật không dễ gì. Người muốn tu phúc cõi trời, cõi người; hoặc muốn tu theo đạo Thanh văn giải thoát sinh tử; hoặc muốn tu theo Bồ-tát làm lợi ích chúng sinh, cuối cùng mới thành Phật. Mọi người đều có thể ở trong Phật pháp tìm những thứ mình cần, lấy không hết, dùng không cạn. Chúng tôi có thể nói là tài sản vô tận. Nhưng vì sáu căn của chúng ta phan duyên theo sáu trần, nên bị sáu giác là nhãn thức, nhĩ thức lấy trộm đi công đức pháp bảo quý báu vô lượng, rốt cuộc chúng ta vẫn là phàm phu tục tử. Chúng tôi sợ rằng tương lai vẫn chịu sinh tử vô lượng, khổ não vô biên. Đây không phải là điều đáng tiếc hay sao?

Người học Phật vốn phải tin giải hành chứng, từ từ mà tu. Có người dừng ở phương diện hiểu biết mà không chịu tu hành; hoặc có tu hành thì buông lung sáu căn, tham đắm năm dục, sáu trần sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp ở thế gian. Cho nên tài sản công đức trong nhà mình bố thí, trì giới, nhẫn nhục đều bị sáu thức lấy trộm đi. Chúng ta vẫn mãi mãi là một phàm phu khổ não, chẳng phải là việc đáng tiếc hay sao?

Xưa nay chúng sinh đều có Phật tính, đều có của báu vô lượng. Vì giữ cửa-tu hành không nghiêm túc, để sáu trần xâm nhập trộm lấy đi nhiều của cải (sáu độ) mà chịu làm người nghèo cùng. Ngày nay không dễ gì gặp được

Phật pháp, có thể làm một đại gia giàu nứt vách. Chúng ta hãy cố gắng nắm lấy cơ hội dụng công tu hành. Nếu như để sáu trần trộm lấy đi (lười biếng), không phải thật đáng tiếc hay sao?

Điều Ngự Trương Phu một trong mười hiệu của Đức Phật; giống như huấn luyện viên luyện ngựa, có con vừa thấy roi đã chạy nhanh; có con đánh mới chịu chạy; có con đánh đập rất mạnh vẫn không chịu chạy. Đức Phật giáo hóa chúng sinh cũng như vậy. Có chúng sinh nghe Phật pháp liền nỗ lực tinh tiến tu hành. Có chúng sinh dạy nói, khuyến khích thế nào cũng không chịu tu hành. Người nghe Phật pháp mà không chịu tu hành thì khác nào nhật được của báu mà bị kẻ khác cướp đi?

Xưa nay Thánh hiền, nhiều đời Tổ sư tu học Phật pháp đặc đạo chứng quả nhiều vô số, đều là người nghe pháp dụng công tu hành. Một chữ, một câu trong Phật pháp, mọi người nên lấy làm bảo bối thì mới có thể thụ dụng Phật pháp. Người chỉ nghe mà không chịu tu hành thì giống như có của cải mà không biết xài. Chúng ta hãy đem Phật pháp ứng dụng ngay trong cuộc sống hàng ngày; giống như của ít mà biết sử dụng, như người biết khai thác tài nguyên nhiều vô số kể, dùng không hết, lấy không cạn. Người không biết sử dụng, có nhiều của cải cũng như không. Chúng ta đừng làm người nhật được vàng mà bị người khác cướp đi nhé!

---o0o---

Chuyện 100 - Tham cái nhỏ mất cái lớn

Lời dẫn: Mọi người đều có thói quen hám của rẻ. Như khi chúng ta bàn chuyện làm ăn buôn bán, cần phải đãi một bữa tiệc nhỏ thì chuyện làm ăn mới thành công. Khi chúng ta muốn đi kiện cáo, phải chìa phong bì ra trước thì mới được thắng kiện. Lúc chúng ta lâm bệnh nặng phải vào bệnh viện cấp cứu, cũng phải có phong bì mới được chăm sóc đặc biệt. Chúng ta muốn nhờ người khác làm việc gì, trước phải làm lợi cho họ, sau mới dám nhờ họ giúp đỡ. Mọi người biết nhận quà của người khác là việc làm trái pháp luật, phạm pháp, nhưng không ai từ chối cả. Do đó mà mọi người tự chôn vùi nhân cách, đạo đức, tương lai, danh dự của mình. Đây không phải là tham cái nhỏ bỏ cái lớn hay sao?

Ngày xưa, có một phụ nữ bỗng con đi xa, vì đi rất lâu, nên nàng mỗi mệt, ngồi nghỉ bên gốc cây, bắt chọt nàng ngủ say. Khi đó, có một tên lưu manh đi ngang qua, đem kẹo đến cho chú bé. Chú bé ham kẹo, nên rất mền hấn. Hấn lợi dụng lúc chú bé mê ăn kẹo, liền lấy hết đồ trang sức của người mẹ

và đi mất. Khi người mẹ thức dậy thì tất cả tài sản đã bị tên lưu manh lấy đi sạch.

---o0o---

Bài học đạo lý

Câu chuyện này nói về người học Phật phải tinh tiến tu hành mới đúng, nhưng vì tham đắm danh lợi thế gian, tham chút lợi nhỏ mà tăng trưởng phiền não, đánh mất công đức trí tuệ, giống như chú bé ham ăn kẹo, đem hết đồ trang sức cho kẻ lưu manh; chẳng phải tham cái nhỏ bỏ cái lớn hay sao?

Đây là câu chuyện thí dụ. Người phụ nữ dụ cho chính niệm, ngủ say dụ cho lười biếng, mất chính niệm. Tên lưu manh dụ cho tâm của chúng ta. Kẹo dụ cho chút lợi. Chú bé dụ cho người học Phật phải chính niệm hộ trì thì sẽ không mất tài sản công đức. Chính niệm, chính kiến, chính định, chính ngữ, chính nghiệp, chính mạng, chính tư duy, chính tinh tiến đều là pháp bảo hộ trì bản tính của chúng ta, mới không bị tâm viên ý mã lấy trộm đi tài sản công đức của chúng ta.

Người học Phật, nếu không hám của rẻ thì dù có người đến lấy trộm tài sản công đức của chúng ta, nhưng chúng ta luôn cảnh giác, làm cho chính niệm ở trong hiện tại thì tên ý giặc liền bỏ chạy. Đức Phật dạy: “Không sợ niệm khởi, chỉ sợ giác ngộ muộn”. Niệm khởi liền giác, giác thì vọng niệm không sinh. Đây là quá trình của người tu hành, là việc cân phải trải qua, chúng ta thành công hay thất bại cũng đều ở đây.

Chúng tôi nói cách khác, nếu chúng ta vì tham chút lợi ích, tiếp cận năm dục, cho đến ở chốn ồn náo, sẽ làm cho lòng ham muốn tăng trưởng mạnh. Chúng ta ở trong ruộng thức thứ tám thường say năm dục, cũng dẫn đến lòng ham muốn từ đời quá khứ, làm tăng trưởng mỗi ngày, đạo tâm suy giảm, bị giặc phiền não đánh bại, nên sinh tử khổ não vẫn vô lượng vô biên. Cổ đức dạy: “Giàu sang không ham mê, nghèo khó không thể lay chuyển, không khuất phục trước uy lực và quyền thế”. “Không lay động trước tám ngọn gió, ngồi ngay thẳng trên tòa sen vàng”. Đó là điều tu hành quan trọng nhất. Lòng ham muốn là ngọn lửa mạnh mẽ, đạo tâm là nước mát lạnh; lửa, nước không dung hòa nhau. Chúng ta nên chọn lấy cái nào? Là do trí tuệ chọn lựa.

Phật giáo có Đại thừa và Tiểu thừa. Đại thừa là người phát tâm rộng lớn, làm lợi ích cho chúng sinh là quan trọng. Tiểu thừa là người tự tu tự lợi làm chủ yếu, họ không có thời gian để làm lợi ích cho người khác, cũng không

phát tâm Bồ-đề. Tham đắm lợi mình mà không đi làm lợi ích cho người khác, có phải tham cái nhỏ mất cái lớn không?

Người không phát tâm Bồ-đề, suốt ngày đi làm lợi ích cho chúng sinh, không có thời gian tinh tiến tu tập thì có giống chúng sinh bị trầm luân trong sinh tử hay không? Trước khi họ chưa giải thoát phiền não, tất nhiên sinh tử không thể giải thoát. Nhưng nếu họ giữ được tâm Bồ-đề, không rơi vào đường ác, cũng không mê muội tạo nghiệp ác thì sự nghiệp của họ là làm lợi ích cho chúng sinh, bản thân họ cũng dần dần tăng trưởng phúc đức trí tuệ. Cho nên, làm lợi người tức là làm lợi mình, không phải tham cái nhỏ mất cái lớn.

Tham cái nhỏ mất cái lớn là kẻ mê muội không giác ngộ. Đức Phật dạy: “Bồ-tát sợ nhân, chúng sinh sợ quả”. Bồ-tát làm bất cứ việc gì, việc gì đáng làm, việc gì không nên làm, rõ ràng minh bạch. Chúng sinh sợ quả, vì không biết nhân như thế nào, sẽ sinh ra quả như thế nào, nên tạo tội nghiệp ngay trong cuộc sống hàng ngày. Khi quả đến thì than trời trách đất, cầu khẩn Bồ-tát gia hộ, cũng là tham cái nhỏ mất cái lớn.

---o0o---

Hết

¹ Ba pháp Chỉ do tông Thiên Thai lập ra để đối lại ba pháp quán Không, Giả và Trung. 1. Thế chân chỉ; 2. Phương tiện tùy duyên chỉ; 3. Tức nhị biên phân biệt chỉ.

² Là thực thể của người bố thí, người nhận thí và vật bố thí đều không.

³ Đường Dương Quan là con đường qua Dương Quan đi Tây Vực thời cổ, ví như tiền đồ thênh thang sáng láng, con đường rộng lớn sáng sủa.

⁴ Tam tông: ở nhà theo cha, có chồng theo chồng, chồng chết theo con; tứ đức: công, dung, ngôn, hạnh.

⁵ Tên gọi chung ba giáo Nho-Phật-đạo.

⁶ Năm loại đạo đức luân lí của Nho gia. Đó là: cha nghĩa, mẹ từ, anh thân, em kính và con hiếu.